

(Upozorenje : urednički pročišćeni tekst; "Narodne novine" broj 121. od 28.10.2011. – pročišćeni tekst, broj 91. od 06.08.2012. – odluka Ustavnog suda, broj 143. od 20.12.2012, broj 56. od 10.05.2013., broj 145. od 06.12.2013. i broj 152. od 22.12.2014., u kojima je naznačeno vrijeme njihova stupanja na snagu)

ZAKON O KAZNENOM POSTUPKU

Prvi dio OPĆE ODREDBE

Glava I. NAČELA KAZNENOG POSTUPKA

Članak 1.

(1) Ovaj Zakon utvrđuje pravila kojima se osigurava da nitko nedužan ne bude osuđen, a da se počinitelju kaznenog djela izrekne kazna ili druga mjera uz uvjete koje predviđa zakon i na temelju zakonito provedenog postupka pred nadležnim sudom.

(2) Kazneni progon i postupak može se voditi i završiti samo prema pravilima i pod uvjetima propisanim zakonom.

Članak 1.a

Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose:

1) Direktiva 2010/64/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o pravu na tumačenje i prevođenje u kaznenim postupcima (SL L 280, 26. 10. 2010.),

2) Direktiva 2011/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2011. o prevenciji i borbi protiv trgovanja ljudima i zaštiti žrtava trgovanja ljudima (SL L 101, 15. 4. 2011.),

3) Direktiva 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o borbi protiv seksualne zloporabe i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije (SL L 335, 17. 12. 2011.),

4) Direktiva 2012/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o pravu na informaciju u kaznenom postupku (SL L 142, 1. 6. 2012.),

5) Okvirna odluka Vijeća 2008/977/PUP od 27. studenoga 2008. o zaštiti osobnih podataka obrađenih u okviru policijske i pravosudne suradnje u kaznenim predmetima (SL L 350, 30. 12. 2008.).

Članak 2.

(1) Kazneni postupak se provodi na zahtjev ovlaštenog tužitelja.

(2) Za djela za koja se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti ovlašteni tužitelj je državni odvjetnik, a za djela za koja se kazneni postupak pokreće po privatnoj tužbi ovlašteni tužitelj je privatni tužitelj. Za kaznena djela za koja je to propisano zakonom državni odvjetnik pokreće kazneni postupak samo na prijedlog oštećenika.

(3) Ako zakonom nije drukčije propisano, državni odvjetnik je dužan pokrenuti kazneni postupak ako postoji osnovana sumnja da je određena osoba počinila kazneno djelo za koje se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti, a nema zakonskih smetnji za progon te osobe.

(4) Ako državni odvjetnik ustanovi da nema osnova za pokretanje ili provođenje kaznenog progona, na njegovo mjesto može stupiti oštećenik kao tužitelj uz uvjete određene ovim Zakonom.

Članak 3.

(1) Svatko je nedužan i nitko ga ne može smatrati krivim za kazneno djelo dok mu se pravomoćnom sudskom presudom ne utvrdi krivnja.

(2) Dvojbu o postojanju činjenica koje tvore obilježja kaznenog djela ili o kojima ovisi primjena kaznenog zakona sud rješava presudom na način koji je povoljniji za okrivljenika.

Članak 4.

(1) Svaka radnja ili mjera ograničenja slobode ili prava utemeljena na ovom Zakonu mora biti razmjerna naravi potrebe za ograničenjem u svakom pojedinom slučaju.

(2) Sud i druga državna tijela pri odlučivanju o radnjama i mjerama ograničenja slobode ili prava po službenoj dužnosti paze da se ne primjenjuje teža mjera ako se ista svrha može postići blažom mjerom. Njihovo trajanje mora biti ograničeno na najkraće nužno vrijeme.

Članak 5.

(1) Okrivljenik se ima pravo braniti sam ili uz stručnu pomoć branitelja kojega sam izabire iz reda odvjetnika. Ako sam ne uzme branitelja, okrivljeniku će se radi osiguranja obrane postaviti branitelj kad je to određeno ovim Zakonom.

(2) Pod uvjetima koje određuje ovaj Zakon okrivljeniku koji ne može podmiriti troškove branitelja, postaviti će se, na njegov zahtjev, branitelj na teret proračunskih sredstava.

(3) Sud ili drugo državno tijelo koje provodi radnje u kaznenom postupku dužno je prije ispitivanja okrivljenika, poučiti ga o pravu na branitelja i u svezi s braniteljem.

(4) Okrivljeniku se mora osigurati dovoljno vremena i mogućnosti za pripremu obrane.

Članak 6.

(1) U postupku uređenom ovim Zakonom, zabranjena je diskriminacija sukladno pripadnosti rasi, etničkoj pripadnosti, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovnom stanju, članstvu u sindikatu, obrazovanju, društvenom položaju, bračnom ili obiteljskom statusu, dobi, zdravstvenom stanju, invaliditetu, genetskom naslijeđu, rodnom identitetu, izražavanju ili spolnoj orijentaciji.

(2) Zabranjeno je da se prema okrivljeniku, svjedoku ili drugoj osobi primijene medicinske intervencije ili da im se daju takva sredstva kojima bi se utjecalo na njihovu volju pri davanju iskaza, niti se smije upotrijebiti sila, prijetnja ili druga slična sredstva.

(3) Iskaz pribavljen protivno stavcima 1. i 2. ovoga članka, ne može se upotrijebiti kao dokaz u postupku.

Članak 7.

(1) Sa svakim uhićenikom i okrivljenikom mora se postupati čovječno i poštivati njegovo dostojanstvo.

(2) Uhićenik mora biti odmah:

1) na njemu razumljiv način obaviješten o razlozima uhićenja,

2) poučen da nije dužan iskazivati,

3) poučen da ima pravo na stručnu pomoć branitelja kojega može sam izabrati,

4) poučen da će nadležno tijelo, na njegov zahtjev, o uhićenju izvijestiti njegovu obitelj ili drugu osobu koju on odredi,

5) poučen o drugim pravima propisanim ovim Zakonom.

Članak 8.

(1) U kaznenom postupku u uporabi je hrvatski jezik i latinično pismo, ako za uporabu u pojedinim područjima nije zakonom uveden i drugi jezik ili pismo.

(2) Odluke, pozive i druga pismena upućuje tijelo koje vodi postupak na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu. Na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu dostavljaju se sudu tužbe, žalbe i drugi podnesci. Ako je na pojedinom sudskom području u službenu uporabu zakonom uveden i drugi jezik ili pismo, podnesci se mogu tijelu koje vodi postupak dostavljati i na tom jeziku ili pismu.

(3) Stranke i ostali sudionici u postupku imaju pravo služiti se svojim jezikom, uključujući i znakovni jezik gluhih i gluhoslijepih. Ako se radnja u postupku ne vodi na jeziku koji osoba govori i razumije, osigurat će se usmeno prevođenje odnosno prevođenje ili tumačenje znakovnim jezikom gluhih i gluhoslijepih onoga što ona odnosno drugi iznosi te isprava i drugog pisanog dokaznog materijala koji se izvodi. U zapisniku će se zabilježiti da je dana pouka i izjava sudionika. O pravu na usmeno prevođenje odnosno prevođenje ili tumačenje znakovnim jezikom gluhih i gluhoslijepih osoba će se poučiti prije prvog ispitivanja.

(4) Pravo na prevođenje ima okrivljenik u smislu članka 202. stavka 3. ovog Zakona koji ne govori i ne razumije jezik na kojem se vodi postupak ili je gluhi ili nijem ili gluhoslijep.

(5) Okrivljeniku iz stavka 4. ovog članka pisano će se prevesti pouka o pravima, odluka o oduzimanju slobode, rješenje o provođenju istrage i nalog o provođenju dokaznih radnji, optužnica, privatna

tužba, poziv, sudska odluka nakon optuženja do pravomoćnog okončanja postupka te u postupku o izvanrednim pravnim lijekovima. Ako navedena pismena nisu dostupna na jeziku koji okrivljenik govori i razumije, bit će mu prevedena usmeno, a u pisanom obliku bit će mu uručena u najkraćem mogućem roku na jeziku koji govori i razumije. Ako okrivljenik iz stavka 4. ovog članka ne može pročitati navedena pismena bit će mu izložena na njemu razumljiv način.

(6) Tijelo koje vodi postupak može samo ili na obrazloženi pisani zahtjev okrivljenika naložiti da se pisano prevede dokaz ili njegov dio ako je to potrebno za korištenje procesnih prava obrane. Iznimno, umjesto pisanog prevođenja, može se osigurati usmeno prevođenje ili usmeni sažetak dokaza, ako se time ne krše procesna prava obrane, a okrivljenik ima branitelja.

(7) Okrivljenik iz stavka 4. ovog članka se može odreći prava na pisano prevođenje nakon što ga je tijelo koje vodi postupak poučilo o posljedicama odricanja. Izjava o odricanju mora biti slobodna i nedvosmislena te potpisana od strane okrivljenika.

(8) Okrivljenik iz stavka 4. ovog članka ima pravo i na prevođenje razgovora i dopisivanja s braniteljem potrebnih radi pripreme obrane, podnošenja pravnog sredstva ili lijeka ili poduzimanja drugih radnji u postupku ako je to potrebno za korištenje procesnih prava obrane. Prevođenje će se osigurati na zahtjev okrivljenika.

(9) Na dokazima pribavljenim kršenjem prava na prevođenje ne može se temeljiti sudska odluka.

(10) Okrivljenik iz stavka 4. ovog članka ima pravo pritužbe na kvalitetu prevođenja tijelu koje vodi postupak. Ako je pritužba osnovana odredit će se drugi tumač.

(11) Prevođenje i tumačenje obavlja tumač. Ako se time ne krše procesna prava obrane prevođenje i tumačenje moguće je provesti putem telefonske veze ili audio – video uređaja.

(12) Okrivljenik iz stavka 4. ovog članka kojem je oduzeta sloboda može dostavljati tijelu koje vodi postupak podneske na svom jeziku.

Članak 9.

(1) Sud i državna tijela koja sudjeluju u kaznenom postupku s jednakom pažnjom ispituju i utvrđuju činjenice koje terete okrivljenika i koje mu idu u korist.

(2) Državno odvjetništvo, istražitelj i policija neovisno i nepristrano razjašnjavaju sumnju o kaznenom djelu za koje se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti. Ta tijela su dužna s jednakom pažnjom prikupljati podatke o krivnji i nedužnosti okrivljenika.

(3) Pravo suda i državnih tijela koja sudjeluju u kaznenom postupku da ocjenjuju postojanje ili nepostojanje činjenica nije vezano ni ograničeno posebnim formalnim dokaznim pravilima.

(4) Sud i druga državna tijela dužni su jasno izložiti razloge za odluke koje donose.

Članak 10.

(1) Sudske se odluke ne mogu temeljiti na dokazima pribavljenim na nezakonit način (nezakoniti dokazi).

(2) Nezakoniti su dokazi:

1) koji su pribavljeni kršenjem Ustavom, zakonom ili međunarodnim pravom propisane zabrane mučenja, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja,

2) koji su pribavljeni povredom Ustavom, zakonom ili međunarodnim pravom zajamčenih prava obrane, prava na ugled i čast, te prava na nepovredivost osobnog i obiteljskog života, osim u slučaju iz stavka 3. ovog članka,

3) koji su pribavljeni povredom odredaba kaznenog postupka i koji su izričito predviđeni ovim Zakonom,

4) za koje se saznalo iz nezakonitih dokaza.

(3) Ne smatraju se nezakonitima dokazi pribavljeni povredom prava i sloboda iz stavka 2. točke 2. ovog članka u postupku za teške oblike kaznenih djela iz nadležnosti županijskog suda, kod kojih interes kaznenog progona i kažnjavanja počinitelja preteže nad povredom prava.

(4) Sudska odluka ne može se temeljiti isključivo na dokazu iz stavka 3. ovog članka.

Članak 11.

(1) Okrivljenik ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično, javno i u razumnom roku odluči o optužbi u skladu sa zakonom.

(2) Postupak se mora provesti bez odugovlačenja, a u postupcima u kojima je okrivljeniku privremeno oduzeta sloboda, sud i državna tijela postupat će osobito žurno.

(3) Sud i druga državna tijela dužni su onemogućiti svaku zlouporabu prava koja pripadaju sudionicima u postupku.

(4) Stranci, branitelju, oštećeniku, opunomoćeniku ili zakonskom zastupniku koji u kaznenom postupku svojom radnjom očigledno zloupotrebljava pravo iz ovog Zakona, sud će rješenjem uskratiti pravo na tu radnju. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

(5) Ako je u slučaju iz stavka 4. ovog članka okrivljenik ostao bez branitelja, predsjednik suda će na zahtjev tijela koje vodi postupak postaviti branitelja po službenoj dužnosti.

Članak 12.

(1) Nitko ne može biti ponovno kazneno progonjen za djelo za koje je već bio suđen i za koje je donesena pravomoćna sudska presuda.

(2) Obnova pravomoćno okončanog kaznenog postupka može se provesti samo u postupku i pod uvjetima propisanim zakonom. Ne može se obnoviti kazneni postupak protiv osobe koja je pravomoćno oslobođena od optužbe.

Članak 13.

Ako Zakon drukčije ne propisuje (članak 544. stavak 2.), povodom pravnog lijeka izjavljenog samo u korist okrivljenika, presuda se ne može izmijeniti na njegovu štetu.

Članak 14.

Osoba koja je neopravdano osuđena za kazneno djelo ili je neosnovano uhićena ima pravo na svekoliku rehabilitaciju, pravo na naknadu štete iz sredstava državnog proračuna te druga prava utvrđena zakonom.

Članak 15.

Okrivljenika ili drugu osobu koja sudjeluje u postupku, a iz neznanja bi mogla propustiti kakvu radnju ili se zbog toga ne bi koristila svojim pravima, sud ili drugo tijelo koje provodi radnju poučiti će o pravima koja joj prema ovom Zakonu pripadaju i o posljedicama propuštanja radnje.

Članak 16.

(1) Žrtva i oštećenik imaju u kaznenom postupku prava u skladu s ovim Zakonom.

(2) Policija, istražitelj, državno odvjetništvo i sud postupaju s posebnim obzirom prema žrtvi kaznenog djela.

(3) Tijela iz stavka 2. ovog članka dužna su žrtvu i oštećenika upoznati s njihovim pravima u postupku sukladno ovom Zakonu i pri poduzimanju radnji na primjeren način skrbiti o njihovim pravima.

Članak 17.

(1) Kazneni postupak započinje:

- 1) pravomoćnošću rješenja o provođenju istrage,
- 2) potvrđivanjem optužnice ako istraga nije provedena,
- 3) određivanjem rasprave na temelju privatne tužbe,
- 4) donošenjem presude o izdavanju kaznenog naloga (članak 541. stavak 1.).

(2) Kad je propisano da pokretanje kaznenog postupka ima za posljedicu ograničenje određenih prava, te posljedice, ako zakonom nije drukčije određeno, nastupaju potvrđivanjem optužnice, a za kaznena djela za koja je propisana kao glavna kazna novčana kazna ili zatvor do pet godina, od dana kad je donesena osuđujuća presuda.

Članak 18.

(1) Ako primjena kaznenog zakona zavisi od prethodnog rješenja pravnog pitanja za čije je rješenje nadležan sud u kojem drugom postupku ili drugo državno tijelo, kazneni sud može sam riješiti to pitanje prema odredbama koje važe za dokazivanje u kaznenom postupku. Rješenje tog pravnog pitanja od strane kaznenog suda ima učinak samo za kazneni predmet o kojem taj sud raspravlja.

(2) Ako je o takvu prethodnom pitanju već donio odluku sud u kojem drugom postupku ili drugo državno tijelo, takva odluka ne veže kazneni sud što se tiče ocjene je li počinjeno određeno kazneno djelo.

(3) Ako sud koji vodi postupak smatra da je za rješenje pitanja iz stavka 1. ovog članka potrebna odluka Suda Europske unije o tumačenju prava Unije ili o valjanosti akta kojega je donijelo njezino tijelo može podnijeti zahtjev Sudu Europske unije da donese odluku, o čemu će obavijestiti stranke.

(4) Ako se postupak vodi pred sudom protiv čije odluke nije dopuštena žalba, a taj sud smatra da je za rješenje pitanja iz stavka 1. ovog članka potrebna odluka Suda Europske unije o tumačenju prava Unije ili o valjanosti akta kojega je donijelo njezino tijelo podnijet će zahtjev Sudu Europske unije da donese odluku, o čemu će obavijestiti stranke.

(5) U slučaju iz stavka 3. i 4. ovog članka sud će prekinuti postupak do donošenja odluke Suda Europske unije. Za vrijeme trajanja prekida postupka sud može provoditi samo one radnje za koje postoji opasnost od odgode.

Glava II. NADLEŽNOST SUDOVA

1. Stvarna nadležnost i sastav sudova

Članak 19.

(1) U kaznenim predmetima sude općinski sudovi, županijski sudovi, Visoki kazneni sud Republike Hrvatske i Vrhovni sud Republike Hrvatske.

(2) Sudovi iz stavka 1. ovog članka sude u granicama svoje stvarne i mjesne nadležnosti za sva kaznena djela i svim osobama ako zakonom nije drukčije propisano.

Članak 19.a

(1) Općinski sudovi su nadležni:

- 1) suditi u prvom stupnju za kaznena djela za koja je zakonom propisana kao glavna kazna novčana kazna ili kazna zatvora do dvanaest godina, osim ako zakonom nije drukčije propisano,
- 2) u postupcima iz točke 1. ovog stavka odlučivati o potvrđivanju optužnice,
- 3) odlučivati o žalbama protiv rješenja za koja je to propisano ovim Zakonom,
- 4) obavljati druge poslove povjerene im zakonom.

(2) Zakonom se može propisati da u određenoj vrsti predmeta iz nadležnosti dvaju ili više općinskih sudova s područja istoga županijskog suda postupa jedan od tih općinskih sudova, s obzirom na uvjete rada i opseg poslova.

Članak 19.b

(1) Općinski sudovi sude u vijećima sastavljenim od jednog suca i dva suca porotnika, osim ako drukčije nije propisano zakonom.

(2) Za kaznena djela za koja je propisana kao glavna kazna novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina sudi sudac općinskog suda kao sudac pojedinac.

(3) Za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do deset godina stranke se mogu do početka rasprave suglasiti da raspravu provede predsjednik vijeća kao sudac pojedinac, osim za sljedeća kaznena djela:

a) čedomorstvo (članak 93.), usmrćenje na zahtjev (članak 94.), prouzročenje smrti iz nehaja (članak 95.), sudjelovanje u samoubojstvu (članak 96. stavak 2.), spolni odnošaj s nemoćnom osobom (članak 189. stavak 1.), prisila na spolni odnošaj (članak 190.), spolni odnošaj zlouporabom položaja (članak 191. stavak 2.), iskorištavanje djece ili maloljetnih osoba za pornografiju (članak 196. stavak 1.), teška kaznena djela protiv zdravlja ljudi (članak 249. stavak 4.) i izazivanje prometne nesreće (članak 272. stavak 4.) iz Kaznenog zakona ("Narodne novine", br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11. i 77/11.),

b) usmrćenje (članak 112. stavak 2. i 3.), prouzročenje smrti iz nehaja (članak 113.), sudjelovanje u samoubojstvu (članak 114. stavak 2.), spolni odnošaj bez pristanka (članak 152.), teška kaznena djela protiv zdravlja ljudi (članak 192. stavak 6.), izazivanje prometne nesreće u cestovnom prometu (članak 227. stavak 6.), teška kaznena djela protiv okoliša (članak 214. stavak 4.), teška kaznena djela protiv opće sigurnosti (članak 222. stavak 4.) iz Kaznenog zakona.

(4) U predmetima iz nadležnosti vijeća općinskog suda stranke se mogu do početka rasprave suglasiti da raspravu provede predsjednik vijeća kao sudac pojedinac, osim za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od deset godina ili ako sastav vijeća nije propisan posebnim zakonom. Sudac pojedinac ima ovlasti vijeća. Stranke tu suglasnost ne mogu opozvati.

(5) Općinski sudovi donose odluke izvan rasprave u vijećima sastavljenim od tri suca.

(6) Predsjednik općinskog suda i predsjednik vijeća općinskog suda odlučuju u slučajevima predviđenim u ovom Zakonu.

Članak 19.c

Županijski sudovi su nadležni:

1) suditi u prvom stupnju:

a) za kaznena djela za koja je zakonom propisana kazna zatvora preko dvanaest godina ili dugotrajni zatvor,

b) za kaznena djela za koja je posebnim zakonom propisana nadležnost županijskog suda,

c) za kaznena djela protiv Republike Hrvatske (Glava XII.), kaznena djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (Glava XIII.) osim kaznenog djela zlouporabe opojnih droga iz članka 173. stavka 1., 4. – 6., ubojstvo na mah (članak 92.), otmica (članak 125. stavak 2.), silovanje (članak 188. stavak 1.), spolni odnošaj s djetetom (članak 192. stavak 1.), prijevare na štetu Europskih zajednica (članak 224.b), razbojništvo (članak 218. stavak 2.), razbojnička krađa (članak 219. stavak 2.), pranje novca (članak 279.), zlouporaba položaja i ovlasti (članak 337. stavak 4.) iz Kaznenog zakona ("Narodne novine", br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11. i 77/11.);

d) za kaznena djela protiv Republike Hrvatske (Glava XXXII.), genocid (članak 88. stavak 3.), zločin agresije (članak 89. stavak 3.), odgovornost zapovjednika (članak 96. stavak 1. i 4.), terorizam (članak 97. stavak 2.), financiranje terorizma (članak 98.), javno poticanje na terorizam (članak 99.), novačenje za terorizam (članak 100.), obuka za terorizam (članak 101.), terorističko udruženje (članak 102. stavak 2.), usmrćenje (članak 112. stavak 1.), silovanje (članak 153. stavak 1.), podvođenje djeteta (članak 162. stavak 1.), razbojništvo (članak 230. stavak 2.), razbojnička krađa (članak 231. stavak 2.), zlouporaba povjerenja u gospodarskom poslovanju (članak 246. stavak 2.), subvencijska prijevarena (članak 258. stavak 3.), zlouporaba položaja i ovlasti (članak 291. stavak 2.), otmica osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353. stavak 1.), napad na osobu pod međunarodnom zaštitom (članak 354. stavak 1.);

2) u drugom stupnju odlučivati o žalbama protiv odluka općinskih sudova, ako drukčije nije propisano zakonom;

3) poduzimati radnje u nadležnosti suca istrage, rješavati o žalbama protiv rješenja za koja je to propisano zakonom, provoditi prethodni postupak kad je to propisano ovim Zakonom;

4) u predmetima iz točke 1. ovog stavka odlučivati o potvrđivanju optužnice;

5) odlučivati u postupku izvršenja kazne zatvora prema posebnim propisima;

6) provoditi postupak za izručenje okrivljenih i osuđenih osoba;

7) obavljati poslove međunarodne pravne pomoći, izručenja i kaznenopravne suradnje;

8) obavljati i druge poslove koji su propisani zakonom.

Članak 19.d

(1) Županijski sudovi sude u prvom stupnju u vijećima sastavljenim od jednog suca i dva suca porotnika, a u vijećima od dva suca i tri suca porotnika za kaznena djela za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora, osim ako drukčije nije propisano zakonom.

(2) U vijeću sastavljenom od tri suca županijski sudovi sude o žalbama protiv odluka općinskih sudova.

(3) U vijeću sastavljenom od tri suca županijski sudovi donose odluke izvan rasprave, te odlučuju o drugim pitanjima, osim ako drukčije nije propisano zakonom.

(4) Radnje u prethodnom postupku obavlja sudac županijskog suda kao sudac istrage.

(5) Odluke u postupku izvršenja zatvorskih kazni donosi sudac pojedinac županijskog suda kao sudac izvršenja.

(6) Predsjednik županijskog suda i predsjednik vijeća županijskog suda odlučuju u slučajevima predviđenim u ovom Zakonu.

Članak 19.e

(1) Visoki kazneni sud je nadležan:

1) odlučivati u drugom stupnju o žalbama protiv presuda općinskih i županijskih sudova;

2) obavljati druge poslove propisane zakonom.

(2) Visoki kazneni sud sudi u vijećima sastavljenim od tri suca, a u vijeću od pet sudaca kad odlučuje o žalbama protiv presuda za kaznena djela za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora. Sudac pojedinac Visokog kaznenog suda odlučuje kad je to propisano zakonom.

(3) Predsjednik Visokog kaznenog suda i predsjednik vijeća Visokog kaznenog suda odlučuju u slučajevima predviđenim u ovom Zakonu.

Članak 19.f

(1) Vrhovni sud je nadležan:

1) odlučivati u drugom stupnju o žalbama protiv odluka županijskih sudova, osim ako drukčije nije propisano zakonom,

2) odlučivati u trećem stupnju o žalbama protiv odluka donesenih u drugom stupnju, kad je to propisano zakonom,

3) odlučivati o izvanrednim pravnim lijekovima u slučajevima propisanim ovim Zakonom,

4) obavljati druge poslove propisane zakonom.

(2) Vrhovni sud sudi u vijećima sastavljenim od tri suca, a u vijeću od pet sudaca kad odlučuje o žalbama protiv presuda za kaznena djela za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora, ako drukčije nije propisano zakonom.

(3) Predsjednik Vrhovnog suda i predsjednik vijeća Vrhovnog suda odlučuju u slučajevima predviđenim u ovom Zakonu.

2. Mjesna nadležnost

Članak 20.

(1) Mjesno je nadležan u pravilu sud na čijem je području kazneno djelo počinjeno ili pokušano.

(2) Privatna tužba može se podnijeti i sudu na čijem području okrivljenik ima prebivalište ili boravište.

(3) Ako je kazneno djelo počinjeno ili pokušano na područjima raznih sudova ili na granici tih područja, ili se ne zna na kojem je području počinjeno ili pokušano, nadležan je onaj od tih sudova koji je na zahtjev ovlaštenog tužitelja prvi započeo postupak, a ako postupak još nije započet, sud kojem je prije podnesen zahtjev za pokretanje postupka.

(4) Za odlučivanje u postupku izvršenja kazne zatvora nadležan je sud određen posebnim zakonom.

(5) Ako je kazneno djelo počinjeno na domaćem brodu ili domaćem zrakoplovu dok se nalazi u domaćem pristaništu, nadležan je sud na čijem se području nalazi to pristanište. U ostalim slučajevima kad je kazneno djelo počinjeno na domaćem brodu ili zrakoplovu, nadležan je sud na čijem se području nalazi matična luka broda odnosno zrakoplova ili domaće pristanište u kojem se brod odnosno zrakoplov prvi put zaustavi.

(6) Ako je kazneno djelo počinjeno u prostoru mora u kojemu Republika Hrvatska ima suverena prava, nadležan je sud koji je na zahtjev ovlaštenog tužitelja prvi započeo postupak.

Članak 21.

(1) Ako je kazneno djelo počinjeno tiskom, nadležan je sud na čijem je području spis tiskan. Ako to mjesto nije poznato ili je spis tiskan u stranoj državi, nadležan je sud na čijem se području tiskani spis raspačava.

(2) Ako prema zakonu odgovara sastavljač spisa, nadležan je i sud mjesta u kojem sastavljač ima prebivalište ili sud mjesta gdje se odigrao događaj na koji se spis odnosi.

(3) Odredbe stavka 1. ovog članka primijenit će se ako je spis ili izjava objavljena putem elektronskih medija.

Članak 22.

(1) Ako nije poznato mjesto počinjenja kaznenog djela ili je to mjesto izvan teritorija Republike Hrvatske nadležan je sud na čijem području okrivljenik ima prebivalište ili boravište.

(2) Ako je sud na čijem području okrivljenik ima prebivalište ili boravište već započeo postupak, ostaje nadležan i ako se saznalo za mjesto počinjenja kaznenog djela.

(3) Ako nije poznato mjesto počinjenja kaznenog djela ni prebivalište ili boravište okrivljenika, ili su oba izvan teritorija Republike Hrvatske, nadležan je sud na čijem se području okrivljenik uhiti ili se sam prijavi.

Članak 23.

Ako je neka osoba počinila kaznena djela u Republici Hrvatskoj i u inozemstvu, nadležan je sud koji je nadležan za kazneno djelo počinjeno u Republici Hrvatskoj.

Članak 24.

Ako se prema odredbama ovog Zakona ne može utvrditi koji je sud mjesno nadležan, Vrhovni sud odredit će jedan od stvarno nadležnih sudova pred kojim će se provesti postupak.

3. Spajanje i razdvajanje postupka

Članak 25.

(1) Jedinstveni postupak u pravilu će se provesti:

- 1) ako je ista osoba okrivljena za više kaznenih djela,
- 2) ako je više osoba okrivljeno za jedno kazneno djelo,

3) protiv počinitelja, sudionika, prikrivatelja, osoba koje su pomogle počinitelju nakon počinjenja kaznenog djela, te osoba koje nisu prijavile pripremanje kaznenog djela, počinjenje kaznenog djela ili počinitelja,

4) ako je oštećenik istovremeno počinio kazneno djelo prema okrivljeniku.

(2) Jedinstveni postupak može se provesti i ako je više osoba okrivljeno za više kaznenih djela, ali samo ako između počinjenih kaznenih djela postoji međusobna veza i ako postoje isti dokazi.

(3) Ako je za neka od djela iz stavka 1. i 2. ovog članka nadležan niži, a za neka viši sud, za provođenje jedinstvenog postupka nadležan je viši sud. Ako su nadležni sudovi iste vrste, za provođenje jedinstvenog postupka nadležan je onaj sud koji je na zahtjev ovlaštenog tužitelja prvi započeo postupak, a ako postupak još nije započet, nadležan je sud kojem je prije podnesen zahtjev za pokretanje postupka.

(4) O spajanju postupka odlučuje sud koji je nadležan za provođenje jedinstvenog postupka. Protiv rješenja kojim je određeno spajanje postupka ili kojim je odbijen prijedlog za spajanje nije dopuštena žalba.

(5) Do podizanja optužnice o spajanju i razdvajanju postupka odlučuje državno odvjetništvo koje je nadležno za provođenje jedinstvenog postupka.

Članak 26.

(1) Sud nadležan prema članku 25. ovog Zakona može iz važnih razloga ili iz razloga svrhovitosti do završetka rasprave odlučiti da se postupak za pojedina kaznena djela ili protiv pojedinih okrivljenika razdvoji i posebno dovrši ili preda drugom nadležnom sudu.

(2) Rješenje o razdvajanju postupka donosi sud nakon saslušanja prisutnih državnog odvjetnika i okrivljenika.

(3) Protiv rješenja kojim je određeno razdvajanje postupka ili kojim je odbijen prijedlog za razdvajanje postupka nije dopuštena žalba.

4. Prenošnje nadležnosti

Članak 27.

Kad je nadležni sud iz pravnih ili stvarnih razloga spriječen postupati, o tome će izvijestiti neposredno viši sud, koji će nakon pribavljenog mišljenja državnog odvjetnika za postupanje u tom predmetu ili za poduzimanje određenih radnji u postupku odrediti drugi stvarno nadležni sud na svom području. Protiv tog rješenja nije dopuštena žalba.

Članak 28.

(1) Zajednički neposredno viši sud može za vođenje postupka ili za poduzimanje određenih radnji u postupku odrediti drugi stvarno nadležni sud na svom području ako je očito da će se tako lakše provesti postupak ili ako postoje drugi važni razlozi.

(2) Rješenje iz stavka 1. ovog članka, sud može donijeti na prijedlog suca istrage, suca pojedinca, predsjednika vijeća ili na prijedlog stranaka.

(3) Na prijedlog Glavnog državnog odvjetnika, Vrhovni sud može za postupanje u pojedinom predmetu iz nadležnosti općinskog suda odrediti županijski sud kao stvarno nadležan prvostupanjski sud, kad za to postoje naročito važni razlozi.

(4) Protiv rješenja iz stavka 1. i 2. ovog članka, žalba nije dopuštena.

5. Posljedice nenadležnosti i sukob nadležnosti

Članak 29.

(1) Sud je dužan paziti na svoju stvarnu i mjesnu nadležnost te čim ustanovi da nije nadležan, proglasiti će se nenadležnim i nakon pravomoćnosti rješenja dostaviti predmet nadležnom sudu.

(2) Ako u tijeku rasprave sud ustanovi da je za suđenje nadležan niži sud, neće predmet dostaviti tom sudu, nego će sam provesti postupak i donijeti odluku.

(3) Nakon što je optužnica potvrđena, sud se ne može oglasiti mjesno nenadležnim niti stranke mogu isticati prigovor mjesne nenadležnosti.

(4) Nenadležni sud dužan je poduzeti one radnje u postupku za koje postoji opasnost od odgode.

Članak 30.

(1) Ako sud kojem je predmet ustupljen kao nadležnom, smatra da je nadležan sud koji mu je predmet ustupio ili koji drugi sud, pokrenut će postupak za rješavanje sukoba nadležnosti.

(2) Kad je u povodu žalbe protiv odluke prvostupanjskog suda kojom se on oglasio nenadležnim odluku donio viši sud, za tu odluku vezan je u pitanju nadležnosti i sud kojem je predmet ustupljen ako je viši sud nadležan za rješavanje sukoba nadležnosti između tih sudova.

Članak 31.

(1) Sukob nadležnosti između sudova rješava zajednički neposredno viši sud.

(2) Prije nego što donese rješenje u povodu sukoba nadležnosti, sud će zatražiti mišljenje državnog odvjetnika koji je nadležan postupati pred tim sudom kad se postupak vodi na njegov zahtjev. Protiv tog rješenja nije dopuštena žalba.

(3) Pri odlučivanju o sukobu nadležnosti sud može istovremeno po službenoj dužnosti donijeti odluku o prenošenju mjesne nadležnosti ako je udovoljeno uvjetima iz članka 28. stavka 1. ovog Zakona.

(4) Dok se ne riješi sukob nadležnosti između sudova, svaki od njih dužan je poduzimati one radnje u postupku za koje postoji opasnost od odgode.

Glava III. IZUZEĆE

Članak 32.

(1) Sudac ili sudac porotnik isključen je od obavljanja sudske dužnosti:

1) ako je oštećen kaznenim djelom;

2) ako mu je okrivljenik, njegov branitelj, tužitelj, žrtva, oštećenik, njihov zakonski zastupnik ili opunomoćenik, bračni drug ili srodnik u ravnoj lozi do bilo kojeg stupnja, u pobočnoj lozi do četvrtog stupnja, a po tazbini do drugog stupnja;

3) ako je s okrivljenikom, njegovim braniteljem, tužiteljem, žrtvom ili oštećenikom u odnosu skrbnika, štićenika, posvojitelja, posvojenika, hranitelja, hranjenika, smještene osobe ili udomitelja;

4) ako je u tom kaznenom predmetu u prethodnom postupku provodio dokazno ročište ili dokazne radnje ili je odlučivao o prigovoru za zaštitu postupovnih prava obrane ili o žalbi protiv rješenja o provođenju istrage, ili je odlučivao o potvrđivanju optužnice, ili je sudjelovao u postupku kao tužitelj, branitelj, zakonski zastupnik, savjetnik žrtve ili opunomoćenik oštećenika, odnosno tužitelja, ili je ispitan ili treba biti ispitan kao svjedok ili vještak, a drukčije nije propisano ovim Zakonom;

5) ako je u istom predmetu sudjelovao u donošenju odluke koja se pobija žalbom ili izvanrednim pravnim lijekom.

(2) Sudac ili sudac porotnik može biti otklonjen od obavljanja sudske dužnosti ako se izvan slučajeve navedenih u stavku 1. ovog članka navedu i dokažu okolnosti koje izazivaju sumnju u njegovu nepristranost.

Članak 33.

(1) Sudac ili sudac porotnik čim sazna da postoji koji od razloga za isključenje iz članka 32. stavka 1. ovog Zakona, dužan je prekinuti svaki rad na tom predmetu i o tome izvijestiti predsjednika suda, koji će mu odrediti zamjenu. Ako je riječ o isključenju predsjednika suda, on će odrediti sebi zamjenika između sudaca tog suda, a ako to nije moguće, zatražit će od predsjednika neposredno višeg suda da odredi zamjenu.

(2) Ako sudac ili sudac porotnik smatra da postoje druge okolnosti koje opravdavaju njegov otklon (članak 32. stavak 2.), izvijestit će o tome predsjednika suda.

Članak 34.

(1) Izuzeće mogu tražiti i stranke.

(2) Stranke podnose zahtjev za izuzeće odmah nakon saznanja za razlog izuzeća.

(3) Zahtjev za izuzeće suca višeg suda stranka može staviti najkasnije do početka sjednice tog suda.

(4) Stranka može tražiti izuzeće samo poimenično određenog suca ili suca porotnika koji u predmetu postupa, odnosno suca višeg suda.

(5) Stranka je dužna u zahtjevu navesti dokaze i okolnosti zbog kojih smatra da postoji kakva zakonska osnova za izuzeće. U zahtjevu se ne mogu navoditi razlozi koji su isticali u prijašnjem zahtjevu za izuzeće koji je odbijen.

Članak 35.

(1) O zahtjevu za izuzeće iz članka 34. ovog Zakona odlučuje predsjednik suda. Ako se traži izuzeće i predsjednika suda, odluku o zahtjevu za izuzeće predsjednika vijeća, suca ili suca porotnika donosi zamjenik predsjednika suda ili sudac kojeg je predsjednik suda sebi odredio kao zamjenika između sudaca tog suda.

(2) Ako se traži izuzeće predsjednika suda, odluku o izuzeću donosi predsjednik neposredno višeg suda, a ako se traži izuzeće predsjednika Vrhovnog suda, odluku o izuzeću donosi vijeće od pet sudaca tog suda. Protiv tih odluka žalba nije dopuštena.

(3) Prije donošenja rješenja o izuzeću pribavit će se izjava suca, suca porotnika, odnosno predsjednika suda, a prema potrebi provest će se i drugi izvidi.

(4) Protiv rješenja kojim je odlučeno o zahtjevu za izuzeće nije dopuštena posebna žalba.

(5) Ako je zahtjev za otklon iz članka 32. stavka 2. ovog Zakona podnesen suprotno odredbama članka 34. stavka 4. i 5. ovog Zakona, zahtjev će se odbaciti u cijelosti, odnosno djelomično. Protiv rješenja kojim se zahtjev odbacuje žalba nije dopuštena. Rješenje kojim se zahtjev odbacuje donosi predsjednik suda, a na raspravi vijeće. U donošenju tog rješenja može sudjelovati sudac čije se izuzeće traži.

Članak 36.

Kad sudac ili sudac porotnik sazna da je stavljen zahtjev za njegovo izuzeće, dužan je odmah obustaviti svaki rad na predmetu, a ako je riječ o otklonu iz članka 32. stavka 2. ovog Zakona, može do donošenja rješenja o zahtjevu poduzimati samo one radnje za koje postoji opasnost od odgode.

Članak 37.

(1) Odredbe o izuzeću suca i sudaca porotnika primjenjivat će se i na državne odvjetnike i osobe koje su na temelju Zakona o državnom odvjetništvu ovlaštene zastupati državnog odvjetnika u postupku, istražitelje, zapisničare, tumače i stručne osobe, a i na vještake, ako za njih nije što drugo određeno (članak 311.).

(2) O izuzeću istražitelja, zapisničara, tumača, stručne osobe i vještaka, koji sudjeluju u istrazi koju provodi sudac istrage (članak 225. stavak 5.) odlučuje taj sudac. Kad radnju provodi sud, o izuzeću istražitelja, zapisničara, tumača, stručne osobe i vještaka odlučuje vijeće, predsjednik vijeća ili sudac.

(3) O izuzeću osoba koje su na temelju Zakona o državnom odvjetništvu ovlaštene da ga zastupaju u kaznenom postupku, istražitelja, zapisničara, tumača, stručne osobe i vještaka prije podizanja optužnice,

odlučuje državni odvjetnik. O izuzeću državnog odvjetnika odlučuje neposredno viši državni odvjetnik. O izuzeću Glavnoga državnog odvjetnika odlučuje kolegij svih zamjenika Glavnoga državnog odvjetnika.

(4) Istražitelj i druge osobe koje sudjeluju u istrazi koju provodi državni odvjetnik čim saznaju da postoji koji od razloga za izuzeće, dužni su o tome izvijestiti državnog odvjetnika i predložiti mu svoju zamjenu.

(5) Kad osoba iz stavka 3. ovog članka sazna da postoji razlog za njezino izuzeće, dužna je odmah obustaviti svaki rad na predmetu, a ako je riječ o otklonu iz članka 32. stavka 2. ovog Zakona, može do donošenja odluke državnog odvjetnika poduzimati samo one radnje za koje postoji opasnost od odgode.

Glava IV. DRŽAVNI ODVJETNIK

Članak 38.

(1) Temeljna ovlast i glavna dužnost državnog odvjetnika je progon počinitelja kaznenih djela za koja se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti.

(2) U predmetima kaznenih djela za koja se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti državni odvjetnik ima ovlast i dužnost:

- 1) poduzimanja potrebnih radnji radi otkrivanja kaznenih djela i pronalaženja počinitelja,
- 2) poduzimanja izvida kaznenih djela, nalaganja i nadzora provođenja pojedinih izvida radi prikupljanja podataka važnih za pokretanje istrage,
- 3) odlučivanja o odbacivanju kaznene prijave, odgodi i odustajanju od kaznenog progona,
- 4) pokretanja i vođenja istrage,
- 5) provođenja i nadzora provođenja dokaznih radnji,
- 6) podizanja i zastupanja optužnice, te predlaganja izdavanja kaznenog naloga pred nadležnim sudom,
- 7) sporazumijevanja s okrivljenikom o priznanju krivnje i kazni i drugim mjerama iz članka 360. stavka 4. točke 3. ovog Zakona,
- 8) predlaganja i izvođenja dokaza na raspravi,
- 9) davanja izjava da neće poduzeti kazneni progon u slučaju iz članka 286. stavka 2. ovog Zakona,
- 10) podnošenja žalbi protiv nepravomoćnih sudskih odluka i izvanrednih pravnih lijekova protiv pravomoćnih sudskih odluka,
- 11) poduzimanja potrebnih radnji, te nalaganja i nadzora izvida radi utvrđivanja i pronalaženja imovine stečene kaznenim djelom, predlaganja mjera osiguranja i predlaganja oduzimanja imovinske koristi,
- 12) sudjelovanja u postupku povodom zahtjeva za sudsku zaštitu protiv odluke ili radnje tijela uprave nadležnog za izvršenje kazne ili mjere oduzimanja slobode izrečene pravomoćnom presudom u kaznenom postupku,
- 13) donošenja odluka i poduzimanja drugih mjera predviđenih zakonom.

(3) Državni odvjetnik pokreće posebne postupke i sudjeluje u posebnim postupcima kad je to predviđeno zakonom.

(4) Glavni državni odvjetnik odlučuje o pokretanju postupka za davanje postupovnog imuniteta pripadniku zločinačke organizacije, odnosno zločinačkog udruženja u skladu sa zakonom.

Članak 39.

(1) Stvarna nadležnost državnog odvjetnika u kaznenom postupku propisuje se posebnim zakonom.

(2) Mjesna nadležnost državnog odvjetnika određuje se prema odredbama koje važe za nadležnost suda područja za koje je državni odvjetnik postavljen.

(3) Sukob nadležnosti između državnih odvjetnika rješava zajednički neposredno viši državni odvjetnik.

Članak 40.

Kad postoji opasnost od odgode, radnje u postupku poduzet će i nenadležni državni odvjetnik, ali o tome mora odmah izvijestiti nadležnog državnog odvjetnika.

Članak 41.

(1) Državni odvjetnik poduzima sve radnje u postupku na koje je po zakonu ovlašten sam ili preko osoba koje su na temelju posebnog zakona ovlaštene da ga zastupaju u kaznenom postupku.

(2) Državna tijela po nalogu državnog odvjetnika poduzimaju radnje sukladno ovom Zakonu.

Članak 42.

Državni odvjetnik može osim u slučajevima propisanim posebnim zakonom, odustati od kaznenog progona do završetka rasprave.

Glava V. ŽRTVA, OŠTEĆENIK I PRIVATNI TUŽITELJ

1. Žrtva

Članak 43.

(1) Žrtva kaznenog djela ima sukladno ovom Zakonu:

1) pravo na djelotvornu psihološku i drugu stručnu pomoć i potporu tijela, organizacije ili ustanove za pomoć žrtvama kaznenih djela u skladu sa zakonom,

2) pravo sudjelovati u kaznenom postupku kao oštećenik,

3) pravo na obavijest od državnog odvjetnika o poduzetim radnjama povodom njezine prijave (članak 206.a) i podnošenje pritužbe višem državnom odvjetniku (članak 206.b),

4) druga prava propisana zakonom.

(2) U skladu s posebnim propisima, žrtva kaznenog djela za koje je propisana kazna zatvora od pet ili više godina, ako trpi teža psihofizička oštećenja ili teže posljedice kaznenog djela, ima pravo na stručnu pomoć savjetnika na teret proračunskih sredstava prije davanja iskaza u kaznenom postupku te pri podnošenju imovinskopravnog zahtjeva.

(3) Žrtva kaznenog djela nasilja počinjenog s namjerom ima pravo na novčanu naknadu iz sredstava državnog proračuna u skladu s posebnim zakonom. Ako je žrtva prethodno ostvarila imovinskopravni zahtjev uzet će se u obzir njegova visina pri odmjeravanju novčane naknade, a tako će postupiti i sud pri dosuđivanju imovinskopravnog zahtjeva ako je žrtva prethodno ostvarila novčanu naknadu iz sredstava državnog proračuna.

(4) Sud, državno odvjetništvo, istražitelj i policija dužni su pri poduzimanju prve radnje u kojoj sudjeluje obavijestiti žrtvu:

1) o pravima iz stavka 1., 2. i 3. ovog članka te članka 44. i 45. ovog Zakona,

2) o pravima koja ima kao oštećenik.

(5) U zapisnik će se unijeti dana obavijest i izjava žrtve želi li sudjelovati u postupku u svojstvu oštećenika.

Članak 44.

(1) Dijete kao žrtva kaznenog djela ima, osim prava koje ima žrtva iz članka 43. i drugih odredaba ovog Zakona, pravo na:

1) opunomoćenika na teret proračunskih sredstava,

2) pratnju osobe od povjerenja prilikom sudjelovanja u radnjama,

3) tajnost osobnih podataka,

4) isključenje javnosti.

(2) Sud, državni odvjetnik, istražitelj i policija moraju prema djetetu kao žrtvi kaznenog djela, postupati posebno obzirno imajući na umu dob, ličnost i druge okolnosti kako bi se izbjegle štetne posljedice za odgoj i razvoj djeteta. Pri postupanju prema djetetu žrtvi nadležna tijela prvenstveno će se rukovoditi najboljim interesom djeteta.

(3) Ako nije poznata dob žrtve, pretpostavit će se da se radi o djetetu ako postoji vjerojatnost da žrtva nije navršila osamnaest godina života.

Članak 45.

(1) Žrtva kaznenog djela protiv spolne slobode te kaznenog djela trgovanja ljudima ima uz prava iz članka 43. i 44. ovog Zakona pravo:

1) prije ispitivanja razgovarati sa savjetnikom, na teret proračunskih sredstava,

- 2) da ju u policiji i državnom odvjetništvu ispituje osoba istog spola,
- 3) da se ispita uz prisutnost osobe od povjerenja,
- 4) uskratiti odgovor na nepotrebna pitanja koja se odnose na strogo osobni život žrtve,
- 5) zahtijevati da bude ispitana putem audio-video uređaja prema članku 292. stavku 4. ovog Zakona,
- 6) na tajnost osobnih podataka,
- 7) zahtijevati isključenje javnosti s rasprave.

(2) Prije prvog ispitivanja sud, državni odvjetnik, istražitelj i policija moraju žrtvu kaznenog djela iz stavka 1. ovog članka, upozoriti na njezina prava iz ovog članka.

Članak 46.

(1) Žrtva koja nije obaviještena o pravu da u postupku sudjeluje kao oštećenik ima pravo prijaviti se kao oštećenik do podizanja optužnice, policiji ili državnom odvjetništvu, a do završetka rasprave, sudu.

(2) Prijavu iz stavka 1. ovog članka, sud će odbaciti ako je očigledno neosnovana ili je podnesena nakon okončanja rasprave.

2. Oštećenik

Članak 47.

(1) U kaznenom postupku oštećenik ima, u skladu s ovim Zakonom, pravo:

1) služiti se vlastitim jezikom uključujući i znakovni jezik gluhih i gluhoslijepih i na pomoć tumača ako ne razumije ili se ne služi hrvatskim jezikom odnosno prevoditelja ili tumača znakovnog jezika ako se radi o gluhom ili gluhoslijepom oštećeniku,

2) podnijeti prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva te privremenih mjera osiguranja,

3) na opunomoćenika,

4) upozoravati na činjenice i predlagati dokaze,

5) prisustvovati dokaznom ročištu,

6) prisustvovati raspravi i sudjelovati u dokaznom postupku, te iznijeti završni govor,

7) izvršiti uvid u spis predmeta sukladno članku 184. stavku 2. ovog Zakona,

8) zatražiti obavijest od državnog odvjetnika o poduzetim radnjama povodom njegove prijave (članak 206.a) i podnijeti pritužbu višem državnom odvjetniku (članak 206.b),

9) podnijeti žalbu,

10) podnijeti prijedlog za progon i privatnu tužbu sukladno odredbama Kaznenog zakona,

11) biti obaviješten o odbacivanju kaznene prijave ili odustajanju državnog odvjetnika od kaznenog progona,

12) preuzeti kazneni progon umjesto državnog odvjetnika,

13) zatražiti povrat u prijašnje stanje,

14) biti obaviješten o ishodu kaznenog postupka.

(2) Državno odvjetništvo i sud dužni su prije i tijekom kaznenog postupka u svakom stadiju postupka ispitati postoji li mogućnost da okrivljenik oštećeniku popravi štetu uzrokovanu kaznenim djelom.

(3) Državni odvjetnik i sud dužni su posebno upozoriti oštećenika na prava iz stavka 1. točke 1., 2., 4., 6., 7. i 8. ovog članka. Zakonom se propisuju upozorenja oštećeniku u odnosu na prava iz stavka 1. točke 3., 5., 9., 11. i 12. ovog članka.

Članak 48.

(1) Za kaznena djela za koja se progoni po prijedlogu, prijedlog za progon mora se podnijeti u roku od tri mjeseca od dana kad je ovlaštena fizička ili pravna osoba saznala za kazneno djelo i počinitelja.

(2) Prijedlog za progon podnosi se državnom odvjetništvu.

(3) Ako je sam oštećenik podnio kaznenu prijavu ili je podnio prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u kaznenom postupku, smatra se da je time stavio i prijedlog za progon.

(4) Pravovremena privatna tužba smatrat će se kao pravovremeno podnesen prijedlog oštećenika ako se u tijeku postupka utvrdi da se radi o kaznenom djelu za koje se progoni po prijedlogu.

(5) Dijete koje je navršilo šesnaest godina života može i samo podnijeti prijedlog za progon.

Članak 49.

Ako oštećenik umre u tijeku roka za podnošenje prijedloga za progon ili u tijeku postupka, njegov bračni i izvanbračni drug, djeca, roditelji, braća i sestre, posvojitelj i posvojenik mogu u roku od tri mjeseca poslije njegove smrti podnijeti prijedlog za progon ili tužbu, odnosno dati izjavu da postupak nastavljaju.

Članak 50.

Ako je kaznenim djelom oštećeno više osoba, progon će se poduzeti, odnosno nastaviti po prijedlogu svakog oštećenika.

Članak 51.

Oštećenik može svojom izjavom tijelu koje vodi postupak odustati od prijedloga za progon do završetka rasprave. U tom slučaju on gubi pravo da ponovno podnese prijedlog.

Članak 52., brisan.

Članak 53.

(1) Ako je oštećenik dijete, a interesi djeteta su u suprotnosti s interesima roditelja, tijelo koje vodi postupak pozvat će nadležno tijelo socijalne skrbi da djetetu imenuje posebnog skrbnika ako je to potrebno radi zaštite njegovih interesa.

(2) Ako je oštećenik dijete ili osoba lišena poslovne sposobnosti, njegov zakonski zastupnik ili poseban skrbnik ovlašten je davati sve izjave i poduzimati sve radnje na koje je prema ovom Zakonu ovlašten oštećenik.

(3) Iznimno od odredbe stavka 2. ovog članka, oštećenik koji je navršio šesnaest godina života može sam davati izjave i poduzimati radnje u postupku.

Članak 54.

(1) Opunomoćenik oštećenika može biti samo odvjetnik, a odvjetnika može zamijeniti odvjetnički vježbenik s položenim pravosudnim ispitom u postupku pred općinskim sudom.

(2) Oštećenik, njegov zakonski zastupnik i opunomoćenik dužni su o svakoj promjeni adrese ili boravišta izvijestiti sud.

3. Oštećenik kao tužitelj

Članak 55.

(1) Osim u slučajevima iz članka 206.c, 206.d i 206.e ovog Zakona, kad državni odvjetnik utvrdi da nema osnova za progon za kazneno djelo za koje se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti ili kad utvrdi da nema osnova za progon protiv neke od prijavljenih osoba, dužan je u roku od osam dana o tome izvijestiti oštećenika i uputiti ga da može sam poduzeti progon. Tako će postupiti i sud ako je donio rješenje o obustavi postupka zbog odustajanja državnog odvjetnika od progona u drugim slučajevima.

(2) Oštećenik ima pravo poduzeti, odnosno nastaviti progon za djelo iz stavka 1. ovog članka, u roku od osam dana od primitka obavijesti iz stavka 1. ovog članka.

(3) Ako je državni odvjetnik odustao od optužnice, oštećenik može, preuzimajući progon, ostati pri podignutoj optužnici. Ako oštećenik podigne novu optužnicu postupit će se prema članku 354. do 358. ovog Zakona.

(4) Oštećenik koji nije upoznat da državni odvjetnik nije poduzeo progon ili da je odustao od progona može svoju izjavu da nastavlja postupak dati pred nadležnim sudom u roku od tri mjeseca od dana kad je doneseno rješenje o obustavi postupka, odnosno šest mjeseci od dana kad je državni odvjetnik odbacio prijavu.

(5) Kad državni odvjetnik, odnosno sud obavještava oštećenika da može poduzeti ili nastaviti progon, dostavit će mu i nalog kojim se radnje može poduzeti radi ostvarivanja toga prava, te mu u tu svrhu omogućiti uvid u spis.

(6) Ako oštećenik umre u tijeku postupka, njegov bračni, izvanbračni drug, djeca, roditelji, posvojenici, posvojitelji, braća i sestre mogu u roku od tri mjeseca od dana njegove smrti dati izjavu da postupak nastavljaju.

Članak 56.

(1) Kad državni odvjetnik odustane od optužbe na raspravi, oštećenik je dužan odmah se očitovati hoće li nastaviti progon. Ako oštećenik ne dođe na raspravu, a uredno je pozvan, ili mu se poziv nije mogao uručiti zbog neprijavlivanja sudu promjene adrese ili boravišta, smatrat će se da ne želi nastaviti progon.

(2) Predsjednik vijeća ili sudac pojedinac dopustit će povrat u prijašnje stanje oštećeniku koji nije uredno pozvan ili je uredno pozvan, a iz opravdanih razloga nije mogao doći na raspravu na kojoj je donesena presuda kojom se optužba odbija zbog odustajanja državnog odvjetnika od optužnice, ako oštećenik u roku od osam dana od primitka presude podnese molbu za povrat u prijašnje stanje i ako u toj molbi izjavi da nastavlja progon. U tom slučaju zakazat će se ponovno rasprava i presudom donesenom na temelju nove rasprave ukinut će se prijašnja presuda. Ako uredno pozvani oštećenik ne dođe na novu raspravu, ostaje na snazi prijašnja presuda. Odredbe članka 63. stavka 3. i 4. ovog Zakona primijenit će se i u tom slučaju.

Članak 57.

(1) Ako oštećenik u zakonskom roku ne pokrene ili ne nastavi progon, ili ako oštećenik kao tužitelj ne dođe na raspravu iako je uredno pozvan, ili mu se poziv nije mogao uručiti zbog neprijavlivanja sudu promjene adrese ili boravišta, smatrat će se da je odustao od progona.

(2) Ako oštećenik koji je preuzeo kazneni progon ne dođe na raspravu na koju je bio uredno pozvan, postupit će se prema članku 63. stavku 2. do 4. ovog Zakona.

Članak 58.

(1) Oštećenik koji je preuzeo kazneni progon ima ista prava koja ima državni odvjetnik, osim prava koja državni odvjetnik ima kao državno tijelo.

(2) U postupku koji se vodi na zahtjev oštećenika koji je preuzeo kazneni progon, državni odvjetnik ima pravo do završetka rasprave sam preuzeti progon i zastupanje optužbe.

Članak 59.

(1) Oštećeniku kao tužitelju kad se postupak vodi na njegov zahtjev za kazneno djelo za koje se prema zakonu može izreći kazna zatvora više od pet godina, može se, na njegovo traženje, postaviti opunomoćenik ako je to u interesu postupka i ako oštećenik kao tužitelj, prema svom imovnom stanju, ne može podmiriti troškove zastupanja.

(2) O zahtjevu iz stavka 1. ovog članka, odlučuje sud pred kojim se vodi postupak, a opunomoćenika postavlja predsjednik suda iz reda odvjetnika. Ako u sjedištu suda nema dovoljno odvjetnika, opunomoćenika će postaviti predsjednik neposredno višeg suda iz reda odvjetnika na području višeg suda.

4. Privatni tužitelj

Članak 60.

(1) Privatna tužba podnosi se nadležnom sudu.

(2) Privatni tužitelj može svojom izjavom sudu, odustati od privatne tužbe do završetka rasprave. U tom slučaju on gubi pravo da ponovno podnese privatnu tužbu za to kazneno djelo.

(3) Privatni tužitelj ima ista prava koja ima državni odvjetnik, osim prava koja državnom odvjetniku pripadaju kao državnom tijelu.

(4) Na privatnog tužitelja odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 54. do 59. ovog Zakona.

Članak 61.

(1) Za kaznena djela za koja se progoni po privatnoj tužbi, tužba se mora podnijeti u roku od tri mjeseca od dana kad je ovlaštena fizička ili pravna osoba saznala za kazneno djelo i počinitelja.

(2) Ako je podignuta privatna tužba zbog kaznenog djela uvrede, okrivljenik može do završetka rasprave i poslije proteka roka iz stavka 1. ovog članka, podignuti tužbu protiv tužitelja koji ga je uvrijedio istom prilikom (protutužba). U takvu slučaju sud donosi jednu presudu.

(3) Kad je oštećenik podnio kaznenu prijavu ili prijedlog za progon, a u tijeku postupka se utvrdi da se radi o kaznenom djelu za koje se progoni po privatnoj tužbi, prijava, odnosno prijedlog smatra se kao pravovremena privatna tužba ako su podneseni u roku propisanom za privatnu tužbu.

Članak 62.

(1) Za djecu i osobe koje su lišene poslovne sposobnosti privatnu tužbu podnosi osoba iz članka 53. stavka 2. ovog Zakona.

(2) Dijete koje je navršilo šesnaest godina života može i samo podnijeti privatnu tužbu.

Članak 63.

(1) Ako privatni tužitelj ne dođe na raspravu, iako je uredno pozvan ili mu se poziv nije mogao uručiti zbog neprijavljivanja sudu promjene adrese ili boravišta, smatrat će se da je odustao od tužbe, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

(2) Predsjednik vijeća ili sudac pojedinac dopustit će povrat u prijašnje stanje privatnom tužitelju koji iz opravdanog razloga nije mogao doći na raspravu ili pravovremeno izvijestiti sud o promjeni adrese ili boravišta ako u roku od osam dana nakon prestanka smetnje podnese molbu za povrat u prijašnje stanje.

(3) Nakon proteka tri mjeseca od dana propuštanja ne može se tražiti povrat u prijašnje stanje.

(4) Protiv rješenja kojim se dopušta povrat u prijašnje stanje žalba nije dopuštena.

Glava VI. OKRIVLJENIK I BRANITELJ

1. Prava okrivljenika

Članak 64.

(1) Okrivljenik ima, u skladu s ovim Zakonom, pravo:

1) u najkraćem mogućem roku, na njemu razumljiv način, biti upoznat s osnovama sumnje da je počinio kazneno djelo i razlozima optužbe,

2) služiti se u postupku svojim jezikom, odnosno jezikom koji govori i razumije uključujući i znakovni jezik gluhih i gluhoslijepih te ako ne razumije hrvatski jezik na tumača odnosno prevoditelja ili tumača znakovnog jezika ako se radi o gluhom ili gluhoslijepom okrivljeniku,

3) braniti se sam, uz branitelja po vlastitom izboru ili uz branitelja po službenoj dužnosti,

4) na branitelja na teret proračunskih sredstava ako prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane,

5) slobodno i nesmetano komunicirati s braniteljem,

6) na vrijeme primjereno za pripremu obrane,

7) iznijeti odnosno ne iznijeti svoju obranu i odbiti odgovoriti na postavljeno pitanje ili braniti se šutnjom,

8) na uvid u spis,

9) predlagati dokaze i sudjelovati u dokaznim i drugim postupkovnim radnjama, te na raspravi,

10) ispitati suokrivljenike, svjedoke i vještake,

11) sporazumijevati se o kazni i drugim mjerama iz članka 360. stavka 4. točke 3. ovog Zakona,

12) podnositi pravne lijekove i druga pravna sredstva.

(2) Zakonom se posebno propisuje kada se okrivljenik mora obavijestiti o pravima iz stavka 1. ovog članka. U slučaju propuštanja upoznavanja s pravima, nastupit će posljedice propisane ovim Zakonom.

2. Branitelj

Članak 65.

(1) Okrivljenik može imati branitelja prije početka i tijekom cijelog kaznenog postupka te postupka o izvanrednim pravnim lijekovima u skladu s ovim Zakonom, kao i u postupku izvršenja kazne, mjera upozorenja ili sigurnosnih mjera sukladno posebnim propisima.

(2) Okrivljenika se odmah po uhićenju ili poduzimanju druge radnje za koju to predviđa ovaj Zakon, mora poučiti da ima pravo uzeti branitelja i da branitelj može biti prisutan njegovu ispitivanju.

(3) Branitelja okrivljeniku, osim ako se on tome izričito protivi, mogu uzeti i njegov zakonski zastupnik, braćni ili izvanbraćni drug, srodnik u ravnoj lozi, brat, sestra, posvojitelj, posvojenik, uzdržavatelj, uzdržavani, smještena osoba ili udomitelj.

(4) Za branitelja se može uzeti samo odvjetnik, a odvjetnika može zamijeniti odvjetnički vježbenik s položenim pravosudnim ispitom u postupku pred općinskim sudom za kaznena djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina. Pred županijskim sudom branitelj može biti samo odvjetnik. U postupku za kazneno djelo za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora branitelj po službenoj dužnosti ili na teret proračunskih sredstava može biti samo odvjetnik koji ima praksu od najmanje osam godina kao odvjetnik ili kao dužnosnik u pravosudnom tijelu.

Članak 66.

(1) Okrivljenik mora imati branitelja:

1) ako je nijem, gluh, slijep, gluhoslijep ili nesposoban da se sam brani, od prvog ispitivanja do pravomoćnog dovršetka kaznenog postupka,

2) ako se postupak vodi zbog kaznenog djela iz nadležnosti županijskog suda, od prvog ispitivanja ili donošenja rješenja o provođenju istrage do pravomoćnog dovršetka kaznenog postupka, a za kaznena djela za koja je izrečena kazna dugotrajnog zatvora i za postupak po izvanrednim pravnim lijekovima,

3) od donošenja odluke kojom je protiv njega određen pritvor ili istražni zatvor,

4) za vrijeme trajanja postupka za kazneno djelo za koje se postupak pokreće po službenoj dužnosti ako mu je oduzeta sloboda ili se nalazi na izdržavanju kazne zatvora u drugom predmetu,

5) u vrijeme dostave optužnice zbog kaznenog djela za koje je propisana kazna zatvora od deset godina ili teža, do pravomoćnog okončanja postupka,

6) od donošenja rješenja o suđenju u odsutnosti (članak 402. stavci 3. i 4.), za vrijeme dok je odsutan,

7) tijekom rasprave koja se održava u odsutnosti okrivljenika (članak 404. stavci 2. i 3.),

8) ako je ostao bez branitelja jer je rješenjem uskraćeno pravo branitelja na radnju ili zastupanje,

9) od donošenja rješenja o provođenju istrage u postupku prema okrivljeniku s duševnim smetnjama,

10) tijekom pregovora o uvjetima priznavanja krivnje, sporazumijevanja o kazni i drugim mjerama iz članka 360. stavka 4. točke 3. ovog Zakona i potpisivanja izjave za donošenje presude na temelju sporazuma,

11) u drugim slučajevima koje propisuje ovaj Zakon.

(2) Ako sud ocijeni da se postupcima okrivljenika ili branitelja odugovlači kazneni postupak, postaviti će se i branitelj po službenoj dužnosti za daljnji tijek postupka do pravomoćnosti presude.

(3) Ako u slučaju obvezne obrane okrivljenik nije sam uzeo ili je ostao bez branitelja u tijeku postupka, a sam ne uzme drugog branitelja, postaviti će mu se branitelj po službenoj dužnosti. Branitelja postavlja na prijedlog suda ili državnog odvjetnika predsjednik suda. Protiv rješenja o postavljanju branitelja žalba nije dopuštena.

Članak 67.

(1) Branitelj je ovlašten u korist okrivljenika poduzimati sve radnje koje može poduzeti sam okrivljenik.

(2) U svrhu pripremanja obrane branitelj može tražiti obavijesti od građana, osim žrtve i oštećenika kaznenog djela.

(3) U pozivu građaninu radi traženja obavijesti iz stavka 2. ovog članka, mora se naznačiti razlog pozivanja. Branitelj u pozivu ne smije upozoriti na posljedice za slučaj neodazivanja. Osoba koja se odazvala pozivu, a odbije dati obavijest, ne može se ponovno pozivati zbog istog razloga.

(4) Oblik i sadržaj poziva iz stavka 3. ovog članka, utvrđuje Hrvatska odvjetnička komora uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za pravosuđe.

(5) Bilješke obrane sastavljene prilikom ispitivanja građana služe za obrazlaganje dokaznih prijedloga obrane i prilažu se spisu predmeta.

Članak 68.

(1) Branitelj je dužan podnijeti punomoć tijelu koje vodi postupak. Okrivljenik može branitelju dati i usmenu punomoć na zapisnik kod tijela koje vodi postupak.

(2) Prava i dužnosti branitelja prestaju pravomoćnim dovršetkom kaznenog postupka, osim ako drukčije nije propisano ovim Zakonom te kad okrivljenik opozove punomoć ili kad branitelj otkaže zastupanje i o tome obavijesti sud, odnosno kad branitelj po službenoj dužnosti bude razriješen.

(3) Okrivljenik može naknadnom izjavom opozvati izjavu ili radnju branitelja. Opoziv izjave ili radnje je valjan samo ako je dan u roku za poduzimanje radnje.

(4) Okrivljenik se može odreći ili odustati od pravnog lijeka samo nakon prethodnog savjetovanja s braniteljem.

(5) Okrivljenik uvijek može opunomoćiti drugog izabranog branitelja. Ako sud utvrdi da radnjom otkaza punomoći okrivljenik namjerno odugovlači kazneni postupak, odredit će mu rok da uzme novog branitelja te ga upozoriti da će nakon proteka roka postupiti prema odredbama članka 11. stavka 5. ovog Zakona.

Članak 69.

(1) Više okrivljenika mogu imati zajedničkog branitelja ako se protiv njih ne vodi postupak za isto kazneno djelo ili ako to nije u suprotnosti s probicima njihove obrane.

(2) Ako više okrivljenika ima zajedničkog branitelja u slučaju iz stavka 1. ovog članka, tijelo koje vodi postupak će ih pozvati da u određenom roku imenuju drugog branitelja, a u slučaju obvezne obrane postupit će prema članku 66. stavku 3. ovog Zakona.

(3) Jedan okrivljenik može imati istodobno najviše tri branitelja, a smatra se da je obrana osigurana kad u postupku sudjeluje jedan od branitelja.

(4) Ako okrivljenik ima više branitelja sud će ih pozvati da u određenom roku usklade svoje obrane i izbjegnu ponavljanja. U slučaju opetovanog propuštanja tog roka sud može postupiti prema odredbi članka 11. stavka 4. ovog Zakona.

Članak 70.

(1) Branitelj ne može biti žrtva, oštećenik, bračni, odnosno izvanbračni drug oštećenika, privatnog tužitelja ili oštećenika kao tužitelja ni njihov srodnik u ravnoj lozi do bilo kojeg stupnja, u pobočnoj lozi do četvrtog stupnja ili po tazbini do drugog stupnja.

(2) Branitelj ne može biti ni osoba koja je pozvana kao svjedok, osim ako je prema ovom Zakonu oslobođena dužnosti svjedočenja i izjavila da neće svjedočiti ili ako se branitelj ispituje kao svjedok u slučaju iz članka 284. točke 2. ovog Zakona.

(3) Branitelj ne može biti ni osoba koja je u istom predmetu suokrivljena ili je postupala kao sudac, državni odvjetnik, istražitelj ili policijski službenik.

(4) Branitelj ne može biti odvjetnik protiv kojeg je započeo kazneni postupak zbog osnovane sumnje da je primanjem novca ili imovine od okrivljenika počinio ili bio sudionik u kaznenom djelu pranja novca.

(5) Ako podaci iz spisa ukazuju na ozbiljnu vjerojatnost da je branitelj primanjem novca ili imovine od okrivljenika počinio ili bio sudionik u kaznenom djelu pranja novca iz članka 265. stavka 1. do 4. Kaznenog zakona, na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika, sud mu može rješenjem uskratiti pravo na zastupanje u tom predmetu. Do podizanja optužnice o prijedlogu državnog odvjetnika odlučuje sudac istrage, a nakon podizanja optužnice sud pred kojim se vodi postupak. Žalba protiv rješenja ne odgađa njegovo izvršenje.

Članak 71.

(1) O isključenju branitelja u slučajevima iz članka 69. i 70. ovog Zakona sud odlučuje na prijedlog državnog odvjetnika ili po službenoj dužnosti rješenjem nakon saslušanja branitelja i okrivljenika ili nakon saslušanja okrivljenika na ročištu održanom bez branitelja koji je prethodno u pozivu bio upozoren na mogućnost održavanja ročišta u njegovoj odsutnosti. Žalba protiv rješenja ne zadržava njegovo izvršenje.

(2) O isključenju branitelja iz stavka 1. ovog članka, prije podizanja optužnice odlučuje sudac istrage, a nakon toga sud koji vodi postupak.

(3) U opravdanom slučaju, isključenje branitelja sud može opozvati rješenjem.

Članak 72.

(1) Kad obrana nije obvezna, okrivljeniku se može, na njegov zahtjev, nakon primitka rješenja o provođenju istrage odnosno podizanja optužnice za kaznena djela za koja se istraga ne provodi ili kada istraga nije provedena, do pravomoćnog dovršetka kaznenog postupka imenovati branitelj na teret proračunskih sredstava, ako prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane bez

ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati, a složenost, težina ili posebne okolnosti predmeta to opravdavaju.

(2) Obrazloženi zahtjev za imenovanje branitelja na teret proračunskih sredstva okrivljenik podnosi državnom odvjetniku do podizanja optužnice odnosno sudu nakon podizanja optužnice. Uz zahtjev, okrivljenik je dužan priložiti dokaze o svom imovinskom stanju, stanju svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati odnosno osoba koje su po zakonu dužne uzdržavati njega. Iz dokaza o imovinskom stanju moraju biti vidljivi ukupni prihodi unutar godine dana, podaci i stanje o računima u bankarskim i drugim financijskim institucijama, vlasništvo nad nekretninama, pokretninama i pravima, na kojima temelji osnovanost zahtjeva.

(3) Ako zahtjevu nisu priloženi dokazi o imovinskom stanju okrivljenika, njegove obitelji i osoba iz stavka 2. ovog članka državni odvjetnik odnosno sud pozvat će okrivljenika na dopunu. Ako okrivljenik ne priloži dokaze u dodijeljenom mu primjerenom roku, državni odvjetnik odnosno sud rješenjem će odbaciti zahtjev okrivljenika za postavljanjem branitelja na teret proračunskih sredstava.

(4) O osnovanosti zahtjeva za imenovanje branitelja na teret proračunskih sredstava odlučuje obrazloženim rješenjem državni odvjetnik odnosno predsjednik vijeća ili sudac pojedinac, koji može, ako to ocijeni potrebnim, prethodno provjeriti ili pribaviti dodatne podatke o imovinskom stanju okrivljenika, njegove obitelji i osoba iz stavka 2. ovog članka. O žalbi protiv rješenja državnog odvjetnika odlučuje sudac istrage, dok o žalbi protiv rješenja predsjednika vijeća ili suca pojedinca odlučuje vijeće.

(5) Ako je okrivljenik postavio zahtjev za imenovanje branitelja na teret proračunskih sredstava tijelo koje vodi postupak nije ovlašteno poduzeti radnju u kojoj okrivljenik ima pravo sudjelovati niti odlučiti o podnesenom pravnom lijeku ili sredstvu, prije nego odluči o osnovanosti zahtjeva okrivljenika za imenovanje branitelja na teret proračunskih sredstava odnosno prije imenovanja branitelja na teret proračunskih sredstava, osim ako se ne radi o radnjama koje ne trpe odgodu. Tijelo koje vodi postupak dužno je imenovanom branitelju na teret proračunskih sredstava osigurati primjereno vrijeme za pripremu obrane.

(6) Branitelja imenuje rješenjem predsjednik suda. Žalba protiv tog rješenja nije dopuštena.

(7) Ako je zahtjev za imenovanje branitelja na teret proračunskih sredstava odbijen okrivljenik može ponoviti zahtjev ako se njegovo imovinsko stanje odnosno imovinsko stanje njegove obitelji ili osoba iz stavka 2. ovog članka izmijeni u mjeri da okrivljenik ne može podmiriti troškove obrane bez ugrožavanja vlastitog uzdržavanja i uzdržavanja svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati.

Članak 73.

(1) Umjesto postavljenog branitelja okrivljenik može sam uzeti drugog branitelja. U tom slučaju postavljenom branitelju prestaju prava i dužnosti. O razrješenju će sud donijeti posebno rješenje.

(2) Ako je očito da je okrivljenik uzeo drugog branitelja radi odugovlačenja postupka, tijelo koje vodi postupak postupit će prema članku 11. stavku 4. ovog Zakona.

(3) Postavljeni branitelj može samo iz opravdanih razloga tražiti da bude razriješen.

(4) Sud će razriješiti postavljenog branitelja, čim prestanu razlozi iz kojih je postavljen.

(5) O razrješenju branitelja u slučaju iz stavka 1. do 4. ovog članka odlučuje sudac istrage, predsjednik vijeća ili sudac pojedinac. Protiv tog rješenja žalba nije dopuštena.

(6) Predsjednik suda može, razriješiti postavljenog branitelja koji neuredno obavlja dužnost. Umjesto razriješenog branitelja predsjednik suda postaviti će drugog branitelja. O razrješenju branitelja će se izvijestiti Hrvatska odvjetnička komora.

Članak 74.

Branitelj ima pravo uvida u spis u skladu s ovim Zakonom (članak 184. stavci 4. i 5.).

Članak 75.

(1) Uhićenik ima pravo slobodnog i neometanog razgovora s braniteljem čim je imenovao branitelja, odnosno čim je donesena odluka o imenovanju branitelja.

(2) Ako postoje razlozi iz članka 123. stavka 1. točke 2. ovog Zakona ili bojazan počinjenja kaznenih djela prikrivanja iz članka 244. Kaznenog zakona ili pomoći počinitelju nakon počinjenja kaznenog djela iz članka 303. Kaznenog zakona, državni odvjetnik može, u postupku za kaznena djela protiv Republike Hrvatske (Glava XXXII.) i protiv Oružanih snaga Republike Hrvatske (Glava XXXIV.) te u postupku za kaznena djela terorizma (članak 97.), financiranja terorizma (članak 98.), terorističkog udruženja (članak

102. stavak 1.), zločinačkog udruženja (članak 328.) i počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja (članak 329. stavak 1. točke 3. do 6.) iz Kaznenog zakona, rješenjem odrediti da se razgovor između uhićenika i branitelja nadzire. U rješenju će se odrediti rok trajanja nadzora.

(3) Rješenje iz stavka 2. ovog članka prije početka razgovora dostavlja se uhićeniku i branitelju.

(4) Protiv rješenja državnog odvjetnika iz stavka 2. ovog članka uhićenik i branitelj mogu u roku od dva sata podnijeti žalbu sucu istrage. Sudac istrage o žalbi odlučuje u roku od šest sati. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja. Ako sud ne donese odluku u propisanom roku, razgovor između branitelja i uhićenika će se nastaviti bez nadzora.

Članak 76.

(1) Ako se okrivljenik nalazi u pritvoru ili istražnom zatvoru branitelj se može s njime dopisivati i razgovarati bez nadzora.

(2) Ako drukčije nije određeno ovim Zakonom, na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika sudac istrage može, do podizanja optužnice, odlučiti da se pisma, poruke i razgovori okrivljenika i branitelja nadziru, ako postoji vjerojatnost da bi razgovor okrivljenika s braniteljem doveo do prikrivanja kaznenih djela, pomoći počinitelju nakon kaznenog djela ili ako u pogledu okrivljenika postoje okolnosti koje upućuju na opasnost da će ponoviti kazneno djelo, dovršiti pokušano kazneno djelo ili počiniti teže kazneno djelo kojim prijeti, u postupku za sljedeća kaznena djela:

a) genocida (članak 88.), zločina agresije (članak 89.), zločina protiv čovječnosti (članak 90.), ratnog zločina (članak 91.), odgovornosti zapovjednika (članak 96.), terorizma (članak 97.), financiranja terorizma (članak 98.), javnog poticanja na terorizam (članak 99.), novačenja za terorizam (članak 100.), obuke za terorizam (članak 101.), terorističkog udruženja (članak 102.), trgovanja ljudima (članak 106.), ubojstva (članak 110.), teškog ubojstva (članak 111.), protupravnog oduzimanja slobode (članak 136.), otmice (članak 137.), neovlaštene proizvodnje i prometa drogama (članak 190. stavak 5.), neovlaštene proizvodnje i prometa tvarima zabranjenim u sportu (članak 191.a stavak 4.), zločinačkog udruženja (članak 328.), počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja (članak 329.), ubojstva osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 352.), otmice osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353.), napada na osobu pod međunarodnom zaštitom (članak 354.) iz Kaznenog zakona,

b) u postupku za kaznena djela za koja postoje osnove sumnje da ih je počinila grupa ljudi ili zločinačka organizacija, odnosno zločinačko udruženje ili koja su počinjena u sastavu zločinačkog udruženja.

(3) Odluku o nadzoru sudac istrage donosi rješenjem. Rješenje o nadzoru dostavlja se, prije stavljanja pod nadzor, branitelju i okrivljeniku. Žalba protiv rješenja ne odgađa njegovo izvršenje.

(4) Sud će rješenjem odrediti rok trajanja nadzora iz stavka 2. ovog članka koji ukupno može trajati najdulje dva mjeseca od određivanja pritvora ili istražnog zatvora.

Članak 77.

Okrivljenik može branitelju izdati punomoć i za primitak dopisa, poziva, optužnih akata i odluka od čije dostave teče žalbeni rok.

Glava VII. PODNESCI, ELEKTRONIČKA ISPRAVA I ZAPISNIK

1. Podnesci

Članak 78.

(1) Privatne tužbe, optužnice, prijedlozi za progon, pravni lijekovi te druge izjave i priopćenja podnose se pisano ako zakonom nije drukčije propisano.

(2) Podnesci iz stavka 1. ovog članka, moraju biti razumljivi i sadržavati sve što je potrebno da bi se na temelju njih moglo postupiti.

(3) Ako u ovom Zakonu nije drukčije propisano, tijelo koje vodi postupak će podnositelja podneska koji je nerazumljiv ili ne sadrži sve što je potrebno da bi se na temelju njega moglo postupati pozvati da podnesak ispravi, odnosno dopuni, a ako on to ne učini u određenom roku, podnesak će se odbaciti.

(4) U pozivu za ispravak, odnosno dopunu podneska podnositelj će se upozoriti na posljedice propuštanja.

(5) Podnesci koji se prema ovom Zakonu dostavljaju protivnoj stranci, predaju se tijelu koje vodi postupak u dovoljnom broju primjeraka za to tijelo i drugu stranku. Ako takvi podnesci nisu predani u dovoljnom broju primjeraka, umnožit će se na trošak podnositelja.

2. Elektronička isprava

Članak 79.

(1) Podnesci koji se prema ovom Zakonu pisano sastavljaju i potpisuju, mogu se podnijeti u obliku elektroničke isprave ako su izrađeni, otpremljeni, primljeni i pohranjeni primjenom dostupne informacijske tehnologije, i osiguravaju utvrđivanje jednoznačnog obilježja kojim se utvrđuje sastavljač elektroničke isprave.

(2) Podnesak u obliku elektroničke isprave smatra se zaprimljenim u informacijskom sustavu ili uređaju suda, državnog odvjetništva, policije ili odvjetničkog ureda, trenutkom registracije njihovog prijema u tom sustavu ili uređaju. Primatelj osigurava uredno djelovanje automatiziranog sustava potvrde prijema. Ako pošiljatelj ne zaprimi potvrdu prijema, obavijestit će o tome primatelja, pa ukoliko u roku kojeg je odredio ne primi tu potvrdu, smatra se da podnesak u obliku elektroničke isprave nije poslan.

(3) O podnesku u obliku elektroničke isprave iz stavka 2. ovog članka, sud, državno odvjetništvo i policija sastavljaju službenu zabilješku. U slučaju nerazumljivog ili nepotpunog podneska postupit će se prema članku 78. stavku 3. i 4. ovog Zakona.

(4) U ocjeni pitanja pravne valjanosti, uporabe, prometa, čuvanja i tajnosti podnesaka u obliku elektroničke isprave odgovarajuće se primjenjuju odredbe posebnih propisa.

(5) Ministar nadležan za pravosuđe donijet će poseban propis o primjeni stavaka 1. – 4. ovog članka.

Članak 80.

(1) Sud će kazniti novčanom kaznom do 50.000,00 kuna, branitelja, opunomoćenika, zakonskog zastupnika, oštećenika, privatnog tužitelja, oštećenika kao tužitelja, istražitelja, svjedoka, vještaka ili drugu osobu koja sudjeluje u postupku koji u podnesku, elektroničkoj ispravi ili u usmenoj riječi odnosno na drugi način vrijeđa sud ili sudionika u postupku. Rješenje o kažnjavanju donosi sud pred kojim je dana izjava, a ako je ona učinjena u podnesku, sudac istrage prije podnošenja optužnice, a nakon toga sud koji vodi postupak. Protiv tog rješenja dopuštena je žalba. O kažnjavanju odvjetnika, odnosno odvjetničkog vježbenika izvijestit će se Hrvatska odvjetnička komora.

(2) Ako državni odvjetnik ili osoba koja ga zastupa vrijeđa drugoga, o tome će se izvijestiti nadležni državni odvjetnik i Državno odvjetničko vijeće.

(3) Kažnjavanje prema stavku 1. ovog članka ne utječe na progon i izricanje kazne za kazneno djelo počinjeno vrijeđanjem.

3. Zapisnik

Članak 81.

(1) O izjavama osoba, koje su važne za kazneni progon ili za pokretanje kaznenog postupka, te o drugim važnim radnjama prije započinjanja kaznenog postupka, sastavlja se službena zabilješka o bitnom sadržaju izjave ili radnje u koju se unose podaci iz članka 83. stavku 1. ovog Zakona.

(2) Zakonom je određeno kad se o radnji poduzetoj prije započinjanja kaznenog postupka sastavlja zapisnik i kad se ta radnja ima snimiti.

Članak 82.

(1) O svakoj radnji poduzetoj tijekom postupka sastavit će se zapisnik istovremeno kad se radnja obavlja, a ako to nije moguće, onda neposredno nakon toga.

(2) Zapisnik piše zapisničar. Samo kad se obavlja pretraga doma ili osoba ili se radnja poduzima izvan službenih prostorija tijela, a zapisničar se ne može osigurati, zapisnik može pisati osoba koja poduzima radnju.

(3) Kad zapisnik piše zapisničar, zapisnik se sastavlja tako da osoba koja poduzima radnju govori glasno zapisničaru što će unijeti u zapisnik.

(4) Osobi koja se ispituje može se dopustiti da sama kazuje odgovore u zapisnik. U slučaju zlouporabe to joj se pravo može uskratiti.

Članak 83.

(1) U zapisnik se unosi naziv državnog tijela pred kojim se obavlja radnja, mjesto gdje se obavlja radnja, dan i sat kad je radnja započeta i završena, imena i prezimena prisutnih osoba i u kojem su svojstvu prisutne, te naznaka kaznenog predmeta u kojem se poduzima radnja.

(2) Zapisnik treba sadržavati bitne podatke o tijeku i sadržaju poduzete radnje. U zapisnik se unosi u obliku pripovijedanja samo bitni sadržaj danih iskaza i izjava. Pitanja se unose u zapisnik samo ako je potrebno da se razumije odgovor. Ako je potrebno, u zapisnik će se doslovno unijeti pitanje koje je postavljeno i odgovor koji je dan. Ako su pri poduzimanju radnje oduzeti predmeti ili spisi, to će se naznačiti u zapisniku, a oduzete stvari priključit će se zapisniku ili će se navesti gdje se nalaze na čuvanju.

(3) Pri poduzimanju radnji kao što je očevid, pretraga, privremeno oduzimanje predmeta ili prepoznavanje u zapisnik će se unijeti i podaci koji su važni s obzirom na značenje takve radnje ili za utvrđivanje istovjetnosti pojedinih predmeta (opis, mjere i veličina predmeta ili tragova, stavljanje oznake na predmete i dr.), a ako su napravljene skice, crteži, planovi, fotografije, filmske ili druge tehničke snimke, to će se navesti u zapisniku i priključiti zapisniku.

(4) Posebne odredbe o zapisniku vrijede za zapisnik o raspravi (članak 409. do 412.), o vijećanju i glasovanju (članak 88.) te za druge zapisnike za koje to propisuje ovaj Zakon.

Članak 84.

(1) Zapisnik se mora voditi uredno, u njemu se ne smije ništa dodati ili mijenjati. Prekrižena mjesta moraju ostati čitljiva.

(2) Sve preinake, ispravci i dodaci unose se na kraju zapisnika i moraju ih ovjeriti osobe koje potpisuju zapisnik.

Članak 85.

(1) Ispitana osoba, osobe koje su obvezno prisutne radnjama u postupku te stranke, branitelj i oštećenik, ako su prisutni, imaju pravo pročitati zapisnik ili zahtijevati da im se pročita. Na to ih je dužna upozoriti osoba koja poduzima radnju, a u zapisniku će se naznačiti je li upozorenje učinjeno i je li zapisnik pročitao. Zapisnik će se uvijek pročitati ako nije bilo zapisničara i to će se naznačiti u zapisniku.

(2) Zapisnik potpisuje ispitana osoba. Ako se zapisnik sastoji od više stranica, ispitana osoba potpisuje svaku stranicu.

(3) Na kraju zapisnika potpisat će se tumač, ako ga je bilo, svjedoci čija je prisutnost obavezna pri poduzimanju radnji, a pri pretrazi i osoba koja se pretražuje ili čiji se dom ili druge prostorije pretražuju, ako je prisutna. Ako zapisnik ne piše zapisničar (članak 82. stavak 2.), zapisnik potpisuju osobe koje su prisutne radnji. Ako takvih osoba nema ili ne mogu shvatiti sadržaj zapisnika, zapisnik potpisuju dva svjedoka, osim ako nije moguće osigurati njihovu prisutnost.

(4) Osoba koja ne zna pisati umjesto potpisa stavlja otisak kažiprsta desne ruke, a zapisničar ispod otiska upisuje njezino ime i prezime. Ako se zbog nemogućnosti da se stavi otisak desnog kažiprsta stavlja otisak kakva drugog prsta ili otisak prsta lijeve ruke, u zapisniku će se naznačiti od kojeg je prsta i s koje ruke uzet otisak.

(5) Ako ispitana osoba nema obje ruke, pročitat će zapisnik, a ako ne zna čitati, zapisnik će joj se pročitati, i to će se zabilježiti u zapisniku. Ako ispitana osoba odbije potpisati zapisnik ili staviti otisak prsta, to će se zabilježiti u zapisniku i navesti razlog odbijanja.

(6) Ako se radnja nije mogla obaviti bez prekida, u zapisniku će se naznačiti dan i sat kad je nastao prekid te dan i sat kad se radnja nastavlja.

(7) Ako je bilo prigovora u svezi sa sadržajem zapisnika, navest će se u zapisniku i ti prigovori.

(8) Zapisnik na kraju potpisuje osoba koja je poduzela radnju i zapisničar.

Članak 86.

(1) Sudac istrage će do završetka istrage, odnosno predsjednik optužnog vijeća nakon primitka optužnice na potvrđivanje, a prije njezina ispitivanja (članak 344. stavak 4.) na prijedlog stranaka ili po službenoj dužnosti rješenjem odlučiti o izdvajanju nezakonitog dokaza iz spisa. Sudac istrage je dužan

odlučiti o izdvajanju nezakonitog dokaza odmah, a najkasnije u roku od tri dana od saznanja. Protiv rješenja kojim je odlučeno o prijedlogu stranaka ili o izdvajanju dopuštena je posebna žalba. O žalbi odlučuje viši sud.

(2) Nakon pravomoćnosti rješenja izdvojeni se dokazi zatvaraju u poseban omot i čuvaju kod suca istrage odvojeno od ostalih spisa i ne mogu se razgledati niti se njima može služiti u postupku.

(3) Državni odvjetnik uz optužnicu za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina ne dostavlja obavijesti koje su u skladu s člankom 208. ovog Zakona dali građani, zapisnike iz članka 206.g stavka 4. ovog Zakona te izjave iz članka 205. stavka 6. ovog Zakona.

(4) Ako je državni odvjetnik dostavio obavijesti i zapisnike protivno stavku 3. ovog članka, predsjednik optužnog vijeća dužan ih je izdvojiti nakon primitka optužnice te vratiti državnom odvjetniku.

Članak 87.

(1) Kad je to propisano ovim Zakonom, rasprava, dokazna radnja ili druga radnja snima se uređajima za audio-video ili audio snimanje.

(2) Osim slučajeva iz stavka 1. ovog članka, tijelo koje provodi dokaznu radnju, uvijek može odrediti da se radnja snimi uređajima za audio ili audio-video snimanje.

(3) Tijelo koje provodi radnju će prije početka provođenja radnje upozoriti osobe koje u njoj sudjeluju da se radnja snima određenim tehničkim uređajem i da snimka može biti upotrijebljena kao dokaz u postupku.

(4) Snimka mora sadržavati podatke iz članka 83. stavka 1. ovog Zakona, podatke potrebne za identificiranje osobe čija se izjava snima i podatak u kojem svojstvu ta osoba daje izjavu. Kad se snimaju izjave više osoba, mora se osigurati da se iz snimke može jasno razaznati tko je dao koju izjavu. Na zahtjev ispitane osobe snimka će se odmah reproducirati, a ispravci ili objašnjenja te osobe će se snimiti.

(5) Ako drukčije nije propisano ovim Zakonom, u zapisnik o dokaznoj radnji, osim podataka iz članka 83. stavka 1. ovog Zakona, unosi se i da je obavljeno tehničko snimanje, tko je snimanje obavio, kojim je uređajem snimanje obavljeno, da je osoba koja se ispituje prethodno upoznata o snimanju, kratki sadržaj danih iskaza i izjava i je li snimka reproducirana te gdje se snimka čuva ako nije priložena spisu predmeta.

(6) U slučajevima iz stavka 1. i 2. ovog članka, sud ili državni odvjetnik može odrediti da se snimka u cijelosti ili djelomično prepíše. Prijepis će se pregledati i ovjeriti potpisom osobe koja je odredila i koja je sačinila prijepis. Prijepis će se priključiti spisu predmeta i ne predstavlja dokaz u postupku.

(7) Snimka učinjena prema odredbama stavka 2. do 6. ovog članka, čuva se, dok se čuva i kazneni spis.

(8) Ministar nadležan za pravosuđe donijet će posebne propise kojima će odrediti tehničke uvjete, način snimanja, zaštitu snimke od brisanja ili oštećenja.

Članak 88.

(1) O vijećanju i glasovanju sastavlja se posebni zapisnik.

(2) Zapisnik o vijećanju i glasovanju sadrži tijek glasovanja i odluku koja je donesena.

(3) Zapisnik o vijećanju i glasovanju potpisuju svi članovi vijeća i zapisničar. Odvojena mišljenja priključit će se zapisniku o vijećanju i glasovanju ako nisu unesena u zapisnik.

(4) Zapisnik o vijećanju i glasovanju zatvorit će se u posebni omot. Taj zapisnik može razgledati samo viši sud kad rješava o pravnom lijeku i u tom slučaju dužan je zapisnik ponovno zatvoriti u posebni omot i na omotu naznačiti da je razgledao zapisnik.

Glava VIII. ROKOVI

Članak 89.

(1) Rokovi predviđeni ovim Zakonom ne mogu se produljiti, osim kad to Zakon izričito dopušta. Ako je riječ o roku koji je ovim Zakonom propisan radi zaštite prava obrane i drugih prava okrivljenika u postupku, taj se rok može skratiti ako to zahtijevaju okrivljenik ili branitelj pisano ili usmeno na zapisnik pred sudom.

(2) Kad je izjava vezana za rok, smatra se da je dana u roku ako je prije nego što rok protekne predana onome tko je ovlašten da je primi.

(3) Kad je izjava predana poštom preporučenom pošiljkom, brzojavom ili drugim telekomunikacijskim sredstvom, dan predaje pošti odnosno dan slanja telekomunikacijskim sredstvom sukladno odredbi članka 79. stavka 2. ovog Zakona smatra se danom predaje onomu komu je dostavljena. Smatra se da pošiljatelj izjave nije propustio rok ako primatelj poslanu izjavu nije dobio na vrijeme zbog pogrešnog rada uređaja za predaju ili prijam poruka, a za koji pošiljatelj nije znao.

(4) Okrivljenik koji se nalazi u pritvoru ili istražnom zatvoru izjavu koja je vezana za rok predat će pritvorskom nadzorniku, ili upravi zatvora, a osoba koja se nalazi na izdržavanju kazne ili u ustanovi radi primjene odgojne mjere, ili je prisilno smještena u psihijatrijskoj ustanovi, takvu će izjavu predati upravi ustanove u kojoj je smještena. Dan i sat predaje takve izjave upravi ustanove smatra se trenutkom predaje tijelu koje je nadležno da je primi.

(5) Ako je podnesak koji je vezan za rok zbog neznanja ili očite pogreške podnositelja, predan ili dostavljen nenadležnom tijelu prije proteka roka, pa nadležnom tijelu stigne nakon proteka roka, uzet će se da je podnesen na vrijeme.

Članak 90.

(1) Rokovi se računaju na sate, dane, mjesece i godine.

(2) Sat ili dan kad su dostava ili priopćenje obavljani, odnosno u koji pada događaj od kada treba računati trajanje roka ne uračunava se u rok, već se za početak roka uzima prvi sljedeći sat, odnosno dan.

(3) Iznimno od odredbe stavka 2. ovog članka, rokovi za računanje uhićenja, zadržavanja, pritvora te istražnog zatvora, počinju teći od trenutka lišenja slobode.

(4) Kao dan računaju se dvadeset četiri sata, a mjesec se računa po kalendarskom vremenu.

(5) Rokovi određeni po mjesecima, odnosno godinama završavaju protekom onog dana posljednjeg mjeseca, odnosno godine koji po svom broju odgovara danu kad je rok počeo (sukladno stavku 2. ovog članka). Ako nema tog dana u posljednjem mjesecu, rok završava posljednjeg dana tog mjeseca, a ako se zbrajaju dani, kao mjesec se računa trideset dana.

(6) Ako posljednji dan roka pada na državni blagdan ili u subotu ili u nedjelju, ili u koji drugi dan kad državno tijelo nije radilo, rok istječe protekom prvog sljedećeg radnog dana.

Članak 91.

Ako je dopis od kojega teče rok dostavljen i okrivljeniku i njegovu branitelju, ali u različite dane, rok se računa od kasnijeg dana.

Članak 92.

(1) Okrivljeniku koji iz opravdanih razloga propusti rok za podnošenje žalbe protiv presude ili protiv rješenja, sud će dopustiti povrat u prijašnje stanje radi podnošenja žalbe ako u roku od osam dana nakon prestanka uzroka zbog kojega je propustio rok podnese molbu za povrat u prijašnje stanje i ako istovremeno s molbom preda i žalbu. Isto će dopustiti sud i branitelju okrivljenika koji u slučaju iz članka 174. stavka 2. ovog Zakona nije iskoristio svoje pravo na žalbu.

(2) Nakon proteka tri mjeseca od dana propuštanja ne može se tražiti povrat u prijašnje stanje.

Članak 93.

(1) O povratu u prijašnje stanje odlučuje sud koji je donio presudu ili rješenje koje se pobija žalbom.

(2) Protiv rješenja kojim se dopušta povrat u prijašnje stanje žalba nije dopuštena.

(3) Kad je podnesena žalba protiv rješenja kojim se ne dopušta povrat u prijašnje stanje, sud je dužan tu žalbu, zajedno sa žalbom protiv presude ili protiv rješenja o primjeni odgojne mjere ili o oduzimanju predmeta, te s odgovorom na žalbu i svim spisima, dostaviti višem sudu na rješavanje.

Članak 94.

Molba za povrat u prijašnje stanje u pravilu ne zadržava izvršenje presude, odnosno rješenja o primjeni odgojne mjere ili o oduzimanju predmeta, ali sud nadležan za rješavanje molbe može donijeti odluku da se s izvršenjem zastane do donošenja odluke o molbi.

Glava IX. MJERE OSIGURANJA PRISUTNOSTI OKRIVLJENIKA I DRUGE MJERE OPREZA

1. Zajednička odredba

Članak 95.

(1) Sud i druga državna tijela pri odlučivanju o mjerama osiguranja prisutnosti okrivljenika i drugim mjerama opreza po službenoj dužnosti paze da se ne primjenjuje teža mjera ako se ista svrha može postići blažom mjerom.

(2) Sud i druga državna tijela po službenoj će dužnosti ukinuti mjere iz stavka 1. ovog članka, ili ih zamijeniti blažim mjerama ako su prestali zakonski uvjeti za njihovu primjenu, ili ako su nastupili uvjeti da se ista svrha može postići blažom mjerom.

2. Poziv okrivljeniku

Članak 96.

Prisutnost okrivljenika pri obavljanju radnji u kaznenom postupku osigurava se njegovim pozivanjem. Poziv okrivljeniku upućuje se prema članku 175. ovog Zakona.

3. Dovođenje

Članak 97.

(1) Dovedbeni nalog izdaje sud:

1) ako je doneseno rješenje o istražnom zatvoru,

2) ako uredno pozvani okrivljenik ne dođe, a svoj izostanak ne opravda,

3) ako se nije mogla obaviti uredna dostava poziva, a iz okolnosti očito proizlazi da okrivljenik izbjegava primiti poziv,

4) u slučaju iz članka 129. stavka 2. ovog Zakona.

(2) O izdavanju dovedbenog naloga sud odlučuje u roku od dvanaest sati od primitka zahtjeva.

(3) Dovedbeni nalog izdaje se u pisanom obliku i sadrži: ime i prezime okrivljenika kojeg treba dovesti te druge potrebne podatke koji su poznati, naziv kaznenog djela koje mu se stavlja na teret uz navođenje odredaba Kaznenog zakona, razlog zbog kojeg se nalaže dovođenje, službeni pečat tijela i potpis osobe koja izdaje nalog.

(4) Dovedbeni nalog iznimno, pod uvjetima iz članka 208. stavka 3. ovog Zakona, može izdati policija. Dovedbeni nalog mora imati sadržaj iz stavka 3. ovog članka.

(5) Dovedbeni nalog izvršava policija. Osoba kojoj je povjereno izvršenje naloga, predaje nalog okrivljeniku i poziva ga da pođe s njim. Ako okrivljenik to odbije, dovest će se prisilno.

(6) Policija može bez dovedbenog naloga u svoje službene prostorije dovesti okrivljenika kojem treba uručiti poziv prema članku 169. stavku 3. ovog Zakona. O predaji poziva sastavit će se službena zabilješka s naznakom vremena dovođenja osobe, predaje poziva ili razloga odbijanja primitka te vremena napuštanja službenih prostorija.

4. Mjere opreza

Članak 98.

(1) U slučaju kad postoje okolnosti iz članka 123. ovog Zakona zbog kojih je moguće odrediti istražni zatvor ili je taj zatvor već određen, sud i državni odvjetnik će, ako se ista svrha može ostvariti mjerom opreza, obrazloženim rješenjem odrediti primjenu jedne ili više takvih mjera. Pritom će se okrivljenik upozoriti da će se u slučaju nepridržavanja izrečene mjere, ona zamijeniti istražnim zatvorom.

(2) Mjere opreza jesu:

1) zabrana napuštanja boravišta,

2) zabrana posjećivanja određenog mjesta ili područja,

3) obveza redovitog javljanja određenoj osobi ili državnom tijelu,

4) zabrana približavanja određenoj osobi,

5) zabrana uspostavljanja ili održavanja veze s određenom osobom,

6) zabrana obavljanja određene poslovne aktivnosti,

7) privremeno oduzimanje putne i druge isprave za prijelaz državne granice,

- 8) privremeno oduzimanje dozvole za upravljanje motornim vozilom,
- 9) zabrana uhođenja ili uznemiravanja žrtve ili druge osobe,
- 10) udaljenje iz doma.

(3) Mjerama opreza ne može se ograničiti pravo okrivljenika na vlastiti dom te pravo na nesmetane veze s ukućanima, bračnim ili izvanbračnim drugom, roditeljima, djecom, posvojenikom ili posvojiteljem, osim ako se postupak vodi zbog kaznenog djela počinjenog na štetu neke od tih osoba. Zabrana obavljanja poslovne aktivnosti može obuhvatiti i zakonitu profesionalnu djelatnost ako se postupak vodi zbog kaznenog djela počinjenog u okviru te djelatnosti.

(4) Mjerama opreza ne može se ograničiti pravo okrivljenika na nesmetano komuniciranje s braniteljem.

(5) Mjere opreza mogu biti naložene prije i tijekom kaznenog postupka. Prije podizanja optužnice mjere opreza određuje, produljuje i ukida rješenjem državni odvjetnik, a sudac istrage kad odlučuje o istražnom zatvoru. Nakon podizanja optužnice pa do pravomoćnosti presude, te mjere određuje, produljuje i ukida sud pred kojim se vodi postupak. Državni odvjetnik ili sudac istrage koji je mjeru odredio nadležan je za njezino produljenje ili ukidanje.

(6) Mjere opreza mogu trajati dok za to postoji potreba, a najdulje do pravomoćnosti presude. Trajanje mjera opreza nije ograničeno rokovima trajanja istražnog zatvora. Svaka dva mjeseca, računajući od dana pravomoćnosti prethodnog rješenja o mjeri opreza, tijelo koje je odredilo mjeru opreza prije podizanja optužnice odnosno sud koji vodi postupak, ispitat će po službenoj dužnosti postoji li još potreba za mjerom opreza te je rješenjem produljiti ili ukinuti ako više nije potrebna. Ako je mjera opreza određena kao uvjet jamstva, kontrola produljenja mjere neće se provoditi.

(7) Protiv rješenja kojim se određuje, produljuje ili ukida mjera opreza stranke mogu izjaviti žalbu, koja ne zadržava izvršenje mjere. O žalbi do podizanja optužnice odlučuje sudac istrage odnosno izvanraspravno vijeće.

Članak 99.

(1) U rješenju kojim nalaže mjeru opreza zabrane napuštanja boravišta, nadležno tijelo će odrediti mjesto u kojem okrivljenik mora boraviti dok traje mjera opreza i granice izvan kojih se ne smije udaljavati.

(2) U rješenju kojim nalaže mjeru opreza zabrane posjećivanja određenog mjesta ili područja, nadležno tijelo će odrediti mjesto ili područje te udaljenost ispod koje im se okrivljenik ne smije približiti.

(3) U rješenju kojim nalaže mjeru opreza obvezom okrivljenika da se redovito javlja određenoj osobi ili državnom tijelu, nadležno tijelo će odrediti službenu osobu kojoj se okrivljenik mora javljati, rok u kojemu se mora javljati i način vođenja evidencije o javljanju okrivljenika.

(4) U rješenju kojim nalaže mjeru opreza zabranom približavanja određenoj osobi, nadležno tijelo će odrediti razdaljinu ispod koje se okrivljenik ne smije približiti određenoj osobi.

(5) U rješenju kojim nalaže mjeru opreza zabranom uspostavljanja ili održavanja veze s određenom osobom, nadležno tijelo će zabraniti uspostavljanje ili održavanje izravne ili neizravne veze s određenom osobom.

(6) U rješenju kojim nalaže mjeru opreza zabranom poduzimanja određene poslovne aktivnosti, nadležno tijelo će potanje odrediti vrstu i predmet poslovne aktivnosti.

(7) U rješenju kojim nalaže mjeru opreza privremenim oduzimanjem putne i druge isprave za prijelaz državne granice, nadležno tijelo navest će osobne podatke, tijelo koje je izdalo ispravu, broj i datum izdavanja.

(8) U rješenju kojim se nalaže mjera opreza privremenim oduzimanjem dozvole za upravljanje motornim vozilom, nadležno tijelo navest će podatke o toj dozvoli.

(9) U rješenju kojim se nalaže mjera opreza zabrane uznemiravanja ili uhođenja žrtve ili druge osobe nadležno tijelo zabranit će uznemiravanje ili uhođenje određene osobe.

(10) U rješenju kojim se nalaže mjera opreza udaljenje iz doma nadležno tijelo odredit će adresu doma iz kojeg se okrivljenik udaljuje.

Članak 100.

(1) Rješenje kojim nalaže mjeru opreza nadležno tijelo dostavlja i tijelu koje izvršava mjeru opreza.

(2) Mjeru opreza zabrane napuštanja boravišta, zabrane posjećivanja određenog mjesta ili područja, zabrane približavanja određenoj osobi i zabrane uspostavljanja ili održavanja veze s određenom osobom,

privremenog oduzimanja putne i druge isprave za prijelaz državne granice, zabrane uznemiravanja ili uhođenja žrtve ili druge osobe, udaljenja iz doma te privremenog oduzimanja dozvole za upravljanje motornim vozilom koju je odredio sud ili državni odvjetnik, izvršava policija.

(3) Mjeru opreza obveze okrivljenika da se povremeno javlja određenoj osobi ili državnom tijelu izvršava policija ili drugo državno tijelo označeno u rješenju kojemu se okrivljenik mora javljati.

(4) Mjeru opreza zabrane poduzimanja poslovnih aktivnosti izvršava tijelo nadležno za nadzor nad poslovnom aktivnosti.

(5) Rješenje kojim se nalaže mjera opreza kod kaznenih djela kaznenopravne zaštite djece dostavlja se i nadležnom tijelu socijalne skrbi prema mjestu boravišta djeteta.

(6) Ministar nadležan za pravosuđe, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za unutarnje poslove i ministra nadležnog za obranu, donosi propise kojima se uređuje način izvršenja mjera opreza.

Članak 101.

(1) Tijelo koje je naložilo mjeru opreza može naložiti provjeru njezinog izvršavanja i zatražiti izvješće od policije ili drugog tijela koje ju izvršava. Tijelo koje izvršava mjeru opreza odmah će provesti naložene provjere i odmah o tome obavijestiti nadležno tijelo.

(2) O postupanju okrivljenika protivno zabrani ili neispunjavanju obveze naložene mjerom opreza, tijelo koje izvršava mjeru opreza odmah obavještava nadležno tijelo.

(3) Osobi različitoj od okrivljenika sudac istrage može posebnim rješenjem zabraniti aktivnosti kojima se narušavaju mjere opreza prema okrivljeniku. Ako ta osoba postupi protivno rješenju, kaznit će se novčanom kaznom do 50.000,00 kuna.

5. Jamstvo

Članak 102.

(1) Istražni zatvor određen iz razloga navedenih u članku 123. stavku 1. točki 1. do 4. ovog Zakona, može se ukinuti ako okrivljenik ili tko drugi za njega dade jamstvo, a sam okrivljenik obeća da se neće kriti i da bez odobrenja neće napustiti svoje boravište, da neće ometati kazneni postupak i da neće počinuti novo kazneno djelo.

(2) U rješenju o određivanju istražnog zatvora, sud može odrediti visinu jamstva koje može zamijeniti istražni zatvor. Jamstvo uvijek glasi na svotu novca koja se određuje s obzirom na težinu kaznenog djela, osobne okolnosti te imovno stanje okrivljenika.

(3) Ako ocijeni da jamstvo ne može zamijeniti istražni zatvor sud će navesti okolnosti zbog kojih nalazi da je isključena zamjena istražnog zatvora jamstvom.

(4) Uz jamstvo sud može odrediti jednu ili više mjera opreza kao uvjet jamstva.

Članak 103.

(1) Sud će rješenjem odrediti visinu jamstva i oblik polaganja jamčevine, a koja se može sastojati u polaganju gotovog novca, vrijednosnih papira, dragocjenosti ili drugih pokretnina veće vrijednosti koje se lako mogu unovčiti i čuvati ili u stavljanju hipoteke za iznos jamstva na nekretnine osobe koja daje jamstvo.

(2) Protiv odluke o visini jamstva i obliku polaganja jamčevine stranke imaju pravo žalbe u roku od tri dana. Nakon što rješenje o jamstvu postane pravomoćno te okrivljenik dade obećanje iz članka 102. stavka 1. ovog Zakona, a jamčevina bude položena, sud će donijeti rješenje o ukidanju istražnog zatvora u kojem će navesti osnovu zbog koje je protiv okrivljenika bio određen istražni zatvor i uvjete kojih se okrivljenik mora pridržavati.

(3) Nakon što rješenje o ukidanju istražnog zatvora postane pravomoćno sud će pravomoćno rješenje o jamstvu dostaviti policiji radi postupanja u smislu članka 104. stavka 1. ovog Zakona. Tako će sud postupiti i kada okrivljeniku odobri napuštanje boravišta.

Članak 104.

(1) Policija nadzire postupa li okrivljenik u skladu s uvjetima određenima rješenjem o jamstvu. O okolnostima koje upućuju na mogućnost okrivljenikovog kršenja uvjeta jamstva policija odmah obavještava nadležnog državnog odvjetnika i sud.

(2) Ako okrivljenik postupi protivno uvjetima rješenja o jamstvu, rješenjem će se odrediti naplata iznosa jamstva u korist proračuna, a protiv okrivljenika će se odrediti istražni zatvor.

Članak 105.

(1) Visina jamstva i oblik polaganja jamčevine mogu se izmijeniti rješenjem ako to opravdavaju naknadno utvrđene okolnosti.

(2) Ako se utvrdi da je okrivljenik prikrrio prave okolnosti odlučne za odmjeravanje visine jamstva ili oblika polaganja jamčevine, ili ako se utvrdi postojanje razloga za istražni zatvor različitih od onih zbog kojih je bio određen istražni zatvor koji je zamijenjen jamstvom, a dano jamstvo nije primjereno novim okolnostima, protiv okrivljenika će se odrediti istražni zatvor, a nakon zatvaranja okrivljenika, jamstvo će se ukinuti, položena jamčevina vratiti, a hipoteka obrisati. Tim rješenjem može se odrediti nova visina jamstva i oblik polaganja jamčevine koje bi zamijenilo istražni zatvor.

(3) Ako postoji ozbiljna vjerojatnost da će okrivljenik postupiti protivno uvjetima rješenja o jamstvu, na prijedlog državnog odvjetnika, može se odrediti istražni zatvor protiv okrivljenika, a jamstvo će se ukinuti te će se jamčevina vratiti osobi koja ju je dala.

(4) Jamstvo se ukida i kad kazneni postupak pravomoćno završi rješenjem o obustavi postupka ili presudom.

(5) Ako je presudom izrečena kazna zatvora, jamstvo se ukida kad osuđenik stupi na izdržavanje kazne.

6. Uhićenje

Članak 106.

(1) Svatko smije spriječiti bijeg osobe zatečene u kaznenom djelu koje se progoni po službenoj dužnosti i o tome mora odmah obavijestiti policiju. Osoba spriječena u bijegu može se zadržati do dolaska policije kojoj će biti predana.

(2) Zatečena u kaznenom djelu je osoba koju netko opazi u radnji kaznenog djela, odnosno osoba koja je neposredno nakon kaznenog djela zatečena pod okolnostima koje upućuju na to da je počinila kazneno djelo.

Članak 107.

Policija je ovlaštena uhititi:

- 1) osobu protiv koje izvršava dovedbeni nalog te rješenje o pritvoru ili istražnom zatvoru,
- 2) osobu za koju postoje osnove sumnje da je počinila kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti, kad postoji neki od razloga za određivanje istražnog zatvora iz članka 123. ovog Zakona,
- 3) osobu zatečenu u kaznenom djelu za koje se progoni po službenoj dužnosti.

Članak 108.

(1) Prilikom uhićenja uhićeniku se mora odmah predati pisana pouka o pravima iz članka 108.a stavka 1. ovog Zakona. Ako se pisana pouka nije mogla predati, policija mora uhićenika odmah upoznati na njemu razumljiv način s pravima iz članka 7. stavka 2. točke 1. do 4. ovog Zakona osim ako pouku nije sposoban shvatiti ili postoji opasnost za život ili tijelo.

(2) Ako pisana pouka iz članka 108.a stavka 1. ovog Zakona nije predana uhićeniku prilikom uhićenja, uručit će mu se odmah po dolasku u službene prostorije policije. Ako uhićenik ne može pročitati pouku postupit će se na način propisan u članku 8. stavku 5. ovog Zakona.

(3) Ako se uhićenje provodi na temelju dovedbenog naloga, nalog mora biti pročitao i uručen uhićeniku prilikom oduzimanja slobode, osim ako to s obzirom na okolnosti uhićenja nije moguće.

(4) Prilikom uhićenja smije se upotrijebiti samo ona sila na koju policiju ovlašćuje posebni zakon.

(5) O uhićenju će policija odmah obavijestiti:

- 1) državnog odvjetnika,
- 2) osobe iz članka 108.a stavka 1. točke 3., 5. i 6. na zahtjev uhićenika,
- 3) nadležno tijelo socijalne skrbi ako je potrebno poduzeti mjere za zbrinjavanje djece i drugih članova obitelji uhićenika o kojima se on brine,
- 4) skrbnika ako je uhićenik lišen poslovne sposobnosti.

(6) Nakon predaje pouke policija će pitati uhićenika je li razumio pouku o pravima te ga poučiti o njegovim pravima ako je to potrebno.

(7) Uhićenik iz članka 107. točke 2. i 3. ovog Zakona ima pravo slobodno, neometano i bez nadzora razgovarati s braniteljem u trajanju do trideset minuta, osim u slučaju iz članka 75. stavka 2. ovog Zakona. Ako uhićenik nema izabranog branitelja ili on ne može doći, mora mu se omogućiti da uzme branitelja s liste dežurnih odvjetnika Hrvatske odvjetničke komore.

Članak 108.a

(1) Pouka o pravima uhićenika sadrži obavijest o:

- 1) razlozima uhićenja,*
- 2) pravu da nije dužan iskazivati,*
- 3) pravu na branitelja po vlastitom izboru ili na branitelja postavljenog s liste dežurnih odvjetnika,*
- 4) pravu na tumačenje i prevođenje sukladno članku 8. ovog Zakona,*
- 5) pravu da se na njegov zahtjev o uhićenju izvijesti obitelj ili druga osoba koju on odredi,*
- 6) pravu stranog državljanina da će na njegov zahtjev o uhićenju biti obaviješteno nadležno konzularno tijelo ili veleposlanstvo te će mu se s njima omogućiti kontakt (članak 116. ovog Zakona),*
- 7) pravu na uvid u spis predmeta sukladno odredbama ovog Zakona,*
- 8) pravu na hitnu medicinsku pomoć,*
- 9) tome da lišenje slobode od trenutka uhićenja do dovođenja sucu istrage može trajati najdulje 48 sati, a za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do jedne godine najdulje 36 sati.*

(2) Uhićenik ima pravo zadržati pouku o pravima za vrijeme lišenja slobode.

Članak 108.b

(1) Ako postoji opasnost za život ili imovinu većeg opsega, opasnost počinjenja novog kaznenog djela za koje je propisana kazna zatvora teža od pet godina, ili opasnost da će se sakriti ili uništiti dokazi državni odvjetnik može naložiti policiji odgodu obavješćavanja osoba iz članka 108.a stavka 1. točke 3. i 5. dok postoje razlozi, a najduže 12 sati od trenutka uhićenja.

(2) Za to vrijeme od uhićenika se ne mogu prikupljati obavijesti niti prema njemu poduzimati druge radnje, osim radnje utvrđivanja istovjetnosti iz članka 211. stavka 1. i 3. ovog Zakona te pretrage osobe u slučaju iz članka 246. stavka 4. ovog Zakona.

(3) U slučaju iz stavka 1. ovog članka u izvješću o uhićenju i dovođenju priložit će se nalog državnog odvjetnika u kojem će se navesti konkretni razlozi odgode davanja obavijesti.

Članak 109.

(1) Policijski službenik mora uhićenika u roku navedenom u stavku 2. ovog članka dovesti u pritvorsku policijsku jedinicu određenu posebnim zakonom i predati pritvorskom nadzorniku ili ga pustiti na slobodu. Zakašnjenje se mora posebno obrazložiti.

(2) Rok u kojem uhićenik mora biti doveden u pritvorsku jedinicu i predan pritvorskom nadzorniku ili pušten na slobodu teče od trenutka uhićenja, a iznosi dvadeset i četiri sata, a za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do jedne godine dvanaest sati.

(3) Pritvorski nadzornik će sastaviti zapisnik u koji će unijeti osobne podatke uhićenika prema članku 272. stavku 1. ovog Zakona. Podaci o uhićeniku, trenutku i razlozima uhićenja se unose u evidenciju uhićenih osoba u Informacijskom sustavu ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, odmah po dovođenju uhićenika.

(4) Pritvorski nadzornik obavještava državnog odvjetnika odmah po prijemu uhićenika. Obavijest se unosi u pritvorski zapisnik uhićenika.

(5) Pritvorski nadzornik će sastaviti posebni zapisnik o oduzimanju predmeta od uhićenika. Ako se radi o predmetima koji mogu poslužiti kao dokaz, zapisnik i oduzete predmete predat će državnom odvjetniku posebno pazeći da se predmeti ne unište ili ne ugrozi njihova uporaba u dokaznom postupku. Primjerak zapisnika pritvorski nadzornik predaje i policijskom službeniku koji je doveo uhićenika.

(6) Državni odvjetnik je dužan ispitati uhićenika, najkasnije šesnaest sati nakon predaje pritvorskom nadzorniku, a uhićenika za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do jedne godine najkasnije dvanaest sati nakon predaje pritvorskom nadzorniku.

(7) Pritvorski nadzornik će uhićenika i pritvorenika odmah pustiti na slobodu:

- 1) ako to naloži državni odvjetnik,
- 2) ako uhićenik nije ispitan u roku iz stavka 6. ovog članka,
- 3) ako je pritvor ukinut.

O puštanju uhićenika i pritvorenika na slobodu pritvorski nadzornik će unijeti bilješku u zapisnik i evidenciju iz stavka 3. ovog članka.

(8) O puštanju uhićenika na slobodu u slučajevima iz stavka 7. točke 2) ovoga članka, pritvorski nadzornik će odmah obavijestiti višeg državnog odvjetnika.

Članak 110.

(1) Pritvorski nadzornik nalaže pretragu uhićenika prilikom njegova dovođenja u pritvorsku policijsku jedinicu. Prema potrebi naložit će liječnički pregled uhićenika.

(2) Predmeti i tragovi koji bi mogli poslužiti kao dokaz ili koji mogu poslužiti za ugrožavanje sigurnosti ili ugrožavanje tijeka postupka, privremeno će se oduzeti uz potvrdu.

Članak 111.

(1) Pritvorski nadzornik će provjeriti da li je dovedeni uhićenik primio i razumio pouku o pravima iz članka 108.a stavka 1. ovog Zakona.

(2) Pritvorski nadzornik će uhićeniku koji je strani državljanin priopćiti da ima pravo na komunikaciju s konzularnim predstavnikom svoje države.

(3) Ako je uhićenik strani državljanin, a Republika Hrvatska s njegovom državom ima međunarodni ugovor prema kojem je propisano uzajamno obavješćavanje o uhićenju, odmah će se obavijestiti nadležno tijelo strane države, osim ako je uhićenik izbjeglica iz rasnih, nacionalnih, političkih ili vjerskih razloga, ili ako traži politički azil i protivi se takvom obavješćavanju.

(4) Pritvorski nadzornik u pritvorski zapisnik unosi zabilješku o poukama koje su uhićeniku priopćene prema odredbama ovog Zakona te o njegovim zahtjevima u skladu s odredbama ovog članka. Zabilješku potpisuje i uhićenik.

(5) Ministar nadležan za unutarnje poslove donosi propise o prijamu i postupanju s uhićenikom i pritvorenikom u pritvorskoj policijskoj jedinici.

7. Pritvor

Članak 112.

(1) Državni odvjetnik pisanim i obrazloženim rješenjem određuje pritvor protiv uhićenika ako utvrdi da postoje osnove sumnje da je uhićenik počinio kazneno djelo za koje se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti, a postoje neki od razloga za istražni zatvor iz članka 123. stavka 1. točke 1. – 4. ovog Zakona, a pritvor je potreban radi utvrđivanja istovjetnosti, provjere alibija te prikupljanja podataka o dokazima.

(2) Ako se za vrijeme uhićenja ustanovi postojanje osnova sumnje da je uhićenik počinio drugo kazneno djelo za koje se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti, ne može biti ponovno uhićen već državni odvjetnik može protiv njega odrediti pritvor.

(3) Državni odvjetnik je dužan odmah po primitku obavijesti iz članka 109. stavka 4. ovog Zakona naložiti pritvorskom nadzorniku da zadrži uhićenika ili mu naložiti da ga pusti na slobodu.

(4) Protiv rješenja o pritvoru pritvorenik se može žaliti u roku od šest sati. O žalbi odlučuje sudac istrage u roku od osam sati. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(5) Pritvor iz stavka 1. i 2. ovog članka može trajati najdulje četrdeset i osam sati od trenutka uhićenja, osim za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do jedne godine, kada pritvor iz stavka 1. i 2. ovog članka može trajati najdulje trideset i šest sati od trenutka uhićenja. Na prijedlog državnog odvjetnika sudac istrage može obrazloženim rješenjem produljiti pritvor za daljnjih trideset šest sati ako je to nužno radi prikupljanja dokaza o kaznenom djelu za koje je propisana kazna zatvora od pet godina ili teža. Protiv rješenja suca istrage o produljenju pritvora pritvorenik se može žaliti u roku od šest sati. O žalbi odlučuje vijeće u roku od dvanaest sati. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja. Pritvorenik može žalbu izjaviti na zapisnik.

(6) Pritvor će se odmah ukinuti ako su prestali razlozi zbog kojih je određen.

(7) Državni odvjetnik nakon što je ispitao uhićenika može pisanim nalogom naložiti policiji da najkasnije u roku od četrdeset i osam sati od trenutka uhićenja, odnosno trideset i šest sati od trenutka uhićenja za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do jedne godine, dovede uhićenika sucu istrage radi postupanja prema članku 118. ovog Zakona. U tom slučaju državni odvjetnik ne donosi rješenje o pritvoru.

(8) Ako u rokovima iz stavka 5. ovog članka protiv uhićenika nije određen pritvor ili uhićenik nije doveden sucu istrage prema stavcima 5. i 7. ovog članka, ima se pustiti na slobodu.

Članak 113.

(1) Brisan.

(2) Brisan.

(3) Ministar nadležan za unutarnje poslove donosi propise o evidenciji pritvorenika u pritvorskoj policijskoj jedinici.

Članak 114.

Pritvorenik ima pravo slobodno, neometano i bez nadzora razgovarati s braniteljem, osim u slučaju iz članka 75. stavka 2. i članka 76. stavak 2. ovog Zakona.

Članak 115.

(1) Tijekom trajanja pritvora pritvoreniku se mora osigurati neprekidan odmor u trajanju od najmanje osam sati u svakih dvadeset četiri sata.

(2) Pritvorski nadzornik skrbi za potrebnu medicinsku pomoć i njegu pritvorenika.

Članak 116.

Konzularni i diplomatski predstavnici mogu, u skladu s međunarodnim pravom, posjećivati svoje državljane koji su pritvoreni, razgovarati s njima te im pomoći u uzimanju branitelja.

Članak 117.

Policija može radi utvrđivanja istovjetnosti uhićenika postupiti prema članku 211. ovog Zakona.

Članak 118.

(1) Po nalogu državnog odvjetnika policija će pritvorenika kod kojeg postoje razlozi za određivanje istražnog zatvora prije isteka roka za pritvor iz članka 112. stavka 5. ovog Zakona, ili u roku iz članka 112. stavka 7. ovog Zakona, dovesti sucu istrage radi održavanja ročišta za određivanje istražnog zatvora ili puštanja na slobodu. Pritvorski nadzornik prethodno dostavlja pritvorski zapisnik državnom odvjetniku, a na zahtjev suca istrage ili državnog odvjetnika i zapisnike, predmete i druge podatke o radnjama poduzetim prema članku 110. ovog Zakona. Državni odvjetnik mora biti prisutan na tom ročištu.

(2) Na temelju naloga suca istrage pritvorenik će se zadržati u pritvoru do održavanja ročišta za odlučivanje o istražnom zatvoru, a najdulje dvanaest sati, od trenutka dovođenja sucu istrage.

(3) Brisan.

8. Istražni zatvor u domu

Članak 119.

(1) Kad postoje okolnosti iz članka 123. stavka 1. točke 1. do 4. ovog Zakona, sud može odrediti istražni zatvor u domu protiv trudne žene, osobe s tjelesnim nedostacima koje joj onemogućuju ili bitno otežavaju kretanje, osobe koja je navršila 70 godina života te u onim slučajevima kada to sud ocijeni iznimno opravdanim, ako je za ostvarenje svrhe istražnog zatvora dovoljna zabrana okrivljeniku da se udaljuje iz doma.

(2) Prije određivanja istražnog zatvora u domu sud će zatražiti od okrivljenika pisanu suglasnost punoljetnih osoba koje borave u domu okrivljenika o primjeni tehničkih sredstava nadzora iz stavka 3. ovog članka.

(3) Rješenje o istražnom zatvoru u domu sadrži zabranu okrivljeniku da se udaljuje iz doma. Tim rješenjem sud može odrediti primjenu tehničkih sredstava nadzora kojim se osigurava provođenje istražnog zatvora u domu. Prema potrebi, sud može naložiti mjeru opreza.

(4) Osobi u istražnom zatvoru u domu, sud može iznimno odobriti da se za određeno vrijeme udalji iz doma ako:

1) je to neophodno potrebno radi liječenja osobe, ili

2) to nalažu posebne okolnosti uslijed kojih bi mogle nastupiti teške posljedice po život, zdravlje ili imovinu.

(5) Ako se osoba u istražnom zatvoru u domu udalji iz doma protivno zabrani suda, ili na drugi način ometa provođenje istražnog zatvora u domu, protiv te osobe odredit će se istražni zatvor. O tome će se osoba upozoriti u rješenju o određivanju istražnog zatvora u domu.

Članak 120.

Ako drukčije nije propisano ovim Zakonom, na istražni zatvor u domu se odgovarajuće primjenjuju odredbe o istražnom zatvoru.

Članak 121.

(1) Istražni zatvor u domu nadzire policija na čijem se području izvršava.

(2) U prostoru istražnog zatvora u domu policija ima ovlasti propisane ovim Zakonom (članak 135. do 143.) i drugim propisima.

(3) Ministar nadležan za unutarnje poslove donosi propise o evidenciji i izvršavanju istražnog zatvora u domu.

9. Istražni zatvor

a) Opće odredbe o istražnom zatvoru

Članak 122.

(1) Čim prestanu razlozi zbog kojih je istražni zatvor određen, on se mora ukinuti i zatvorenika se mora pustiti na slobodu.

(2) Pri odlučivanju o istražnom zatvoru, posebno o njegovu trajanju, vodit će se posebno računa o razmjeru između težine počinjenog kaznenog djela, kazne koja se, prema podacima kojima raspolaže sud, može očekivati u postupku i potrebe određivanja i trajanja istražnog zatvora. Protiv trudne žene, osobe s tjelesnim nedostacima koje joj onemogućuju ili bitno otežavaju kretanje te osobe koja je navršila 70 godina života, istražni zatvor se, može iznimno odrediti.

(3) U predmetu u kojemu je određen istražni zatvor postupka se osobito žurno (članak 11. stavak 2.).

b) Osnove za određivanje istražnog zatvora

Članak 123.

(1) Istražni zatvor se može odrediti ako postoji osnovana sumnja da je određena osoba počinila kazneno djelo i ako:

1) je u bijegu ili osobite okolnosti upućuju na opasnost da će pobjeći (krije se, ne može se utvrditi njezina istovjetnost i slično),

2) osobite okolnosti upućuju na opasnost da će uništiti, sakriti, izmijeniti ili krivotvoriti dokaze ili tragove važne za kazneni postupak ili da će ometati kazneni postupak utjecajem na svjedoke, vještake, sudionike ili prikrivače,

3) osobite okolnosti upućuju na opasnost da će ponoviti kazneno djelo ili da će dovršiti pokušano kazneno djelo, ili da će počiniti teže kazneno djelo za koje je prema zakonu moguće izreći kaznu zatvora od pet godina ili težu kaznu, kojim prijeti,

4) je istražni zatvor nužan radi neometanog odvijanja postupka za kazneno djelo za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora i kod kojeg su okolnosti počinjenja kaznenog djela posebno teške,

5) okrivljenik koji je uredno pozvan izbjegava doći na raspravu.

(2) Pri izricanju presude uvijek će se odrediti ili produljiti istražni zatvor protiv okrivljenika kojem je izrečena kazna zatvora od pet godina ili teža kazna.

(3) Ako je prvostupanjskom presudom izrečena kazna zatvora do pet godina, istražni zatvor se nakon izricanja presude ne može odrediti ili produljiti po stavku 1. točki 4. ovog članka.

(4) Istražni zatvor se, usprkos postojanju okolnosti iz stavka 1. ovog članka, neće odrediti ili produljiti ako je već isteklo najdulje vrijeme trajanja istražnog zatvora (članak 133.).

c) Rješenje o određivanju i produljenju istražnog zatvora

Članak 124.

(1) Istražni zatvor se određuje i produljuje pisanim rješenjem nadležnog suda.

(2) Izreka rješenja o istražnom zatvoru sadrži, osim podataka iz članka 272. stavka 1. ovog Zakona, i:

1) ako se provodi istraga, naznaku rješenja o provođenju istrage povodom kojega je doneseno rješenje o istražnom zatvoru,

2) zakonsku osnovu za istražni zatvor,

3) rok na koji je određen istražni zatvor,

4) odredbu o uračunavanju vremena za koje je osoba koja se zatvara bila lišena slobode prije donošenja rješenja o istražnom zatvoru s naznakom trenutka uhićenja,

5) visinu jamstva i oblik polaganja jamčevine koji mogu zamijeniti istražni zatvor.

(3) U obrazloženju rješenja o istražnom zatvoru će se određeno i potpuno izložiti činjenice i dokazi iz kojih proizlazi postojanje osnovane sumnje da je okrivljenik počinio kazneno djelo i razloga iz članka 123. stavka 1. ovog Zakona, razloga zbog kojih sud smatra da se svrha istražnog zatvora ne može ostvariti drugom blažom mjerom, kao i razloga visine jamstva.

(4) Rješenje o određivanju istražnog zatvora predaje se zatvoreniku odmah po zatvaranju. Primitak rješenja i trenutak primitka zatvorenik potvrđuje potpisom.

d) Ukidanje istražnog zatvora i opoziv rješenja o istražnom zatvoru

Članak 125.

(1) Sud će ukinuti istražni zatvor i okrivljenik će biti pušten na slobodu:

1) čim su prestali razlozi zbog kojih je istražni zatvor određen ili produljen,

2) ako daljnji istražni zatvor ne bi bio u razmjeru s težinom počinjenog kaznenog djela,

3) ako se ista svrha može ostvariti drugom blažom mjerom,

4) kad to prije podizanja optužnice predlaže državni odvjetnik,

5) ako državni odvjetnik i nakon prethodne obavijesti višem državnom odvjetniku neopravdano u zakonskim rokovima ne poduzima radnje u postupku,

6) kad sud izrekne presudu kojom se okrivljenik oslobađa od optužbe ili se optužba odbija ili je okrivljeniku izrečena novčana kazna, rad za opće dobro na slobodi, uvjetna osuda ili sudska opomena, ili kazna zatvora u trajanju kraćem ili jednakom dotadašnjem trajanju istražnog zatvora,

7) kad isteknu rokovi trajanja istražnog zatvora,

8) kad je istražni zatvor određen prema članku 123. stavku 1. točki 2. ovog Zakona, ako je okrivljenik okolnosno i detaljno priznao djelo i krivnju, ili čim budu prikupljeni, odnosno izvedeni dokazi zbog čijeg je osiguranja taj zatvor određen, a najkasnije do završetka rasprave.

(2) Prije ukidanja istražnog zatvora na temelju članka 123. stavak 1. točka 3. ovog Zakona, obavijestit će se putem policije žrtva kaznenog djela.

(3) Prije donošenja odluke o ukidanju istražnog zatvora određenog na temelju stavka 1. točke 5., sud će obavijestiti višeg državnog odvjetnika o nepravovremenom poduzimanju radnji i odrediti rok u kojemu se radnja ima provesti. Ako nakon isteka roka nije radnja poduzeta, postupit će se prema stavku 1. točki 5. ovog članka.

Članak 126.

Sud koji je odredio ili produljio istražni zatvor rješenjem će opozvati odluku o istražnom zatvoru, ako nakon njezinog donošenja, a prije zatvaranja okrivljenika, utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih je

istražni zatvor bio određen ili zakonski uvjeti za njegovo određivanje. Ako je za okrivljenikom bila raspisana tjeralica, sud će nakon pravomoćnosti rješenja o opozivu naložiti njezino povlačenje.

e) Sudbena vlast nadležna za određivanje, produljenje i ukidanje istražnog zatvora

Članak 127.

(1) Istražni zatvor do podnošenja optužnice određuje sudac istrage na prijedlog državnog odvjetnika, a ukida ga na prijedlog okrivljenika, državnog odvjetnika ili po službenoj dužnosti.

(2) O prijedlogu državnog odvjetnika da se odredi istražni zatvor, sudac istrage odlučuje odmah, a najkasnije u roku od dvanaest sati od podnošenja prijedloga. Kad se sudac istrage ne složi s prijedlogom državnog odvjetnika za određivanje istražnog zatvora, donosi rješenje kojim se prijedlog odbija te ako je okrivljenik u pritvoru naložit će da se odmah pusti na slobodu. Protiv tog rješenja državni odvjetnik ima pravo žalbe u roku od dvadeset četiri sata. O žalbi odlučuje vijeće u roku od četrdeset i osam sati.

(3) Ako što drugo nije propisano posebnim zakonom, prije podnošenja optužnice, o produljenju istražnog zatvora odlučuje sudac istrage na prijedlog državnog odvjetnika.

(4) Nakon podnošenja optužnice, istražni zatvor do potvrđivanja optužnice određuje, produljuje i ukida optužno vijeće. Nakon potvrđivanja optužnice, do pravomoćnosti presude, istražni zatvor određuje, produljuje i ukida raspravni sud u zasjedanju, a izvan zasjedanja vijeće, osim u slučaju iz stavka 5. ovog članka.

(5) Kad odlučuje o žalbi protiv presude, istražni zatvor određuje, produljuje i ukida vijeće koje odlučuje o žalbi.

(6) Kad sud koji, odlučujući o izvanrednim pravnim lijekovima, ukine pobijanu presudu i predmet vrati na ponovni postupak, odredit će istražni zatvor ako postoje razlozi iz članka 123. ovog Zakona, a nisu protekli rokovi iz članka 130. i 133. ovog Zakona.

Članak 128.

Nakon predaje optužnice, a do pravomoćnosti presude, okrivljenik i njegov branitelj mogu sudu predložiti ukidanje istražnog zatvora. O prijedlogu odlučuje rješenjem sud koji vodi postupak. Protiv rješenja suda kojim se odbija prijedlog za ukidanje istražnog zatvora žalba nije dopuštena.

f) Ročište za odlučivanje o istražnom zatvoru

Članak 129.

(1) O određivanju, produljenju i ukidanju istražnog zatvora odlučuje sud na nejavnom usmenom ročištu. Ako državni odvjetnik predlaže ukidanje istražnog zatvora sud će odmah po primitku prijedloga o ukidanju istražnog zatvora, rješenjem ukinuti istražni zatvor bez određivanja i provođenja ročišta. Protiv tog rješenja žalba nije dopuštena.

(2) Na ročište iz stavka 1. ovog članka pozivaju se državni odvjetnik, okrivljenik i branitelj okrivljenika. Državni odvjetnik, okrivljenik i branitelj moraju o ročištu biti obaviješteni u primjerenom roku. Okrivljenik koji je lišen slobode, a želi prisustvovati ročištu, bit će na ročište doveden. Vlastoručno potpisana izjava okrivljenika da ne želi prisustvovati ročištu bit će dostavljena sudu do održavanja sjednice. Okrivljenik lišen slobode koji je raspravno nesposoban ili zbog teško narušenog zdravstvenog stanja nije u mogućnosti sudjelovati na ročištu, neće biti doveden. Sud može odlučiti da okrivljenik, koji na to pristane, sudjeluje na ročištu iz stavka 1. ovog članka putem zatvorenog tehničkog uređaja za vezu na daljinu (audio-video uređaj). Ako drukčije nije propisano ovim Zakonom (članak 118. stavak 1.), sjednica vijeća održat će se i ako uredno pozvani državni odvjetnik, okrivljenik i branitelj ne dođu na sjednicu, ili ako okrivljenik ili branitelj nije uredno primio poziv zbog toga jer je promijenio boravište ne obavijestivši o tome sud, ili zbog toga jer mu dostava nije bila moguća zbog njegove nedostupnosti.

(3) Obje stranke će na ročištu izložiti svoja stajališta o istražnom zatvoru, a prema potrebi i o visini jamstva. Prvo govori državni odvjetnik, zatim okrivljenik i njegov branitelj. Obje stranke imaju pravo na odgovor. Sud određuje koji će se dokazi izvesti i njihov redoslijed. Sud može na prijedlog stranaka ili po službenoj dužnosti izvesti dokaze koje smatra potrebnima za donošenje odluke o istražnom zatvoru i jamstvu. Stranke mogu svjedocima postavljati pitanja i stavljati primjedbe na provedene dokaze. Okrivljenik

i njegov branitelj imaju pravo zadnji govoriti. Odluku o istražnom zatvoru sud usmeno objavljuje na završetku ročišta.

(4) Na ročištu za odlučivanje o istražnom zatvoru u istrazi državni odvjetnik će prethodno suca istrage obavijestiti o tijeku istrage radi ocjene pravovremenosti poduzimanja radnji.

(5) Ako sud donese odluku o određivanju ili produljenju istražnog zatvora, poučit će okrivljenika o pravu na žalbu i o pravu da predloži ukidanje istražnog zatvora u skladu s odredbom članka 128. ovog Zakona.

(6) O ročištu se sastavlja zapisnik koji se prilaže spisu predmeta zajedno s rješenjem kojim je odlučeno o istražnom zatvoru.

(7) Sud i nakon donošenja rješenja o određivanju ili produljenju istražnog zatvora, kad odlučuje o bilo kojem pitanju, po službenoj dužnosti pazi postoje li razlozi za istražni zatvor.

g) Trajanje istražnog zatvora

Članak 130.

(1) Istražni zatvor određen rješenjem suca istrage ili vijeća može trajati najdulje mjesec dana od dana lišenja slobode.

(2) Iz opravdanih razloga sudac istrage na prijedlog državnog odvjetnika može produljiti istražni zatvor i to prvi puta za još najviše dva mjeseca, a zatim, za kaznena djela iz nadležnosti županijskog suda, ili kad je to propisano posebnim zakonom, za još najviše tri mjeseca.

(3) Za kaznena djela iz članka 21. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, ako je istraga produljena, sudac istrage može produljiti istražni zatvor za još tri mjeseca i još jednom za najviše tri mjeseca. Sveukupni rok trajanja istražnog zatvora do podizanja optužnice može iznositi dvanaest mjeseci.

(4) Istekom roka na koji je istražni zatvor određen, odnosno produljen ili istekom roka iz stavka 2. i 3. ovog članka, zatvorenik se ima pustiti na slobodu.

Članak 131.

(1) Ako se u vrijeme podnošenja optužnice sudu okrivljenik nalazi u istražnom zatvoru, optužno vijeće će odmah, a najkasnije u roku od četrdeset i osam sati po podnošenju optužnice održati ročište iz članka 129. ovog Zakona i odlučiti o istražnom zatvoru, te ga svojim rješenjem produljiti ili ukinuti.

(2) Nakon podnošenja optužnice istražni zatvor može trajati do pravomoćnosti presude, a nakon pravomoćnosti presude najdulje do pravomoćnosti rješenja o upućivanju na izdržavanje kazne zatvora.

(3) U rješenju o istražnom zatvoru nakon podnošenja optužnice ne određuje se rok trajanja istražnog zatvora, ali će sud svaka dva mjeseca, do izricanja nepravomoćne presude, računajući od dana pravomoćnosti prethodnog rješenja o istražnom zatvoru, ispitivati postoje li zakonski uvjeti za daljnju primjenu istražnog zatvora, te ga rješenjem produljiti ili ukinuti. Žalba protiv ovog rješenja ne zadržava njegovo izvršenje. Ako se okrivljenik u trenutku donošenja nepravomoćne presude nalazi u istražnom zatvoru, vijeće će prilikom donošenja presude ispitati postoje li zakonski uvjeti za daljnju primjenu istražnog zatvora te će ga rješenjem ukinuti ili produljiti.

(4) Ukupno trajanje istražnog zatvora do podizanja optužnice, računajući i vrijeme uhićenja i pritvora, ne može prijeći šest mjeseci, osim ako posebnim zakonom nije propisano drukčije. Nakon podnošenja nove optužnice prema članku 356. ovog Zakona primijenit će se odredbe stavka 2. ovog članka.

Članak 132.

Istražni zatvor određen prema članku 123. stavku 1. točki 5. ovog Zakona može trajati najdulje mjesec dana. Taj zatvor može se ponovno odrediti iz iste osnove u istom trajanju, ako okrivljenik i nakon ukidanja istražnog zatvora dalje izbjegava dolazak na raspravu.

Članak 133.

(1) Do donošenja presude suda prvog stupnja istražni zatvor može trajati najdulje:

- 1) dva mjeseca ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora do jedne godine,
- 2) tri mjeseca ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora do tri godine,
- 3) šest mjeseci ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora do pet godina,

- 4) dvanaest mjeseci ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora do osam godina,
- 5) dvije godine ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora preko osam godina,
- 6) tri godine ako se za kazneno djelo može izreći kazna dugotrajnog zatvora.

(2) U predmetima za kaznena djela iz članka 21. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta u kojima je istraga produljena, sveukupno trajanje istražnog zatvora iz stavka 1. ovog članka produljuje se za vrijeme za koje je bila produljena istraga.

(3) U predmetima u kojima je donesena nepravomoćna presuda, ukupno trajanje istražnog zatvora do njezine pravomoćnosti produljuje se za jednu šestinu u slučajevima iz stavka 1. točke 1. do 4. ovog članka, a za jednu četvrtinu u slučajevima iz stavka 1. točke 5. i 6. ovog članka.

(4) Kad je presuda ukinuta, a nakon što isteknu rokovi iz stavka 3. ovog članka, u postupku za kaznena djela iz stavka 1. točke 1. i 2. ovog članka ukupno trajanje istražnog zatvora iz stavka 1. i 3. ovog članka produljuje se za daljnjih tri mjeseca, za kaznena djela iz stavka 1. točke 3. i 4. ovog članka za daljnjih šest mjeseci, a za kaznena djela iz stavka 1. točke 5. i 6. ovog članka za još jednu godinu.

(5) Ako je protiv drugostupanjske presude dopuštena žalba, ukupno trajanje istražnog zatvora iz stavka 1. i 3. ovog članka, produljuje se za još šest mjeseci.

(6) Okrivljenik koji se nalazi u istražnom zatvoru, a presuda kojom mu je izrečena kazna zatvora je postala pravomoćna, ostat će u tom zatvoru do upućivanja na izdržavanje kazne, a najdulje do isteka trajanja izrečene kazne.

h) Žalba protiv rješenja o određivanju, ukidanju ili produljenju istražnog zatvora

Članak 134.

(1) Žalbu protiv rješenja kojim se određuje, produljuje ili ukida istražni zatvor mogu podnijeti okrivljenik, njegov branitelj i državni odvjetnik u roku od tri dana. Protiv rješenja vijeća drugostupanjskog suda kojim se određuje, produljuje ili ukida istražni zatvor, žalba nije dopuštena, osim kad vijeće tog suda odlučujući prema članku 127. stavku 5. ovog Zakona odredi istražni zatvor okrivljeniku protiv kojega istražni zatvor nije bio određen. O žalbi odlučuje Vrhovni sud u roku od tri dana.

(2) Žalba protiv rješenja o određivanju, produljenju ili ukidanju istražnog zatvora ne zadržava njegovo izvršenje.

i) Izvršenje istražnog zatvora i postupanje sa zatvorenicima

Članak 135.

(1) Istražni zatvor se izvršava prema odredbama ovog Zakona i na njemu utemeljenih propisa.

(2) Okrivljenik protiv kojeg je određen istražni zatvor iz osnova navedenih u članku 551. stavku 1. ovog Zakona, bit će odlukom upravitelja zatvora upućen u bolnicu za osobe lišene slobode ili odgovarajuću psihijatrijsku ustanovu koja je dužna primiti okrivljenika i pružiti mu potrebnu zdravstvenu skrb, uz sva prava koja okrivljenik ima prema odredbama ove Glave i drugih propisa o izvršavanju istražnog zatvora.

(3) Na poslovima izvršavanja istražnog zatvora mogu raditi samo oni djelatnici ministarstva nadležnog za pravosuđe koji imaju potrebna znanja i vještine i stručnu spremu predviđenu propisima.

(4) Ministar nadležan za pravosuđe donosi propise o zatvorima u kojima se izvršava istražni zatvor, te o uvjetima koje moraju ispunjavati djelatnici koji izvršavaju istražni zatvor.

Članak 136.

(1) Istražni zatvor se mora izvršavati tako da se ne vrijeđa osoba i dostojanstvo zatvorenika. Ovlašteni djelatnici pravosudne policije i straže pri izvršavanju istražnog zatvora smiju upotrijebiti prisilna sredstva samo pod zakonom određenim uvjetima i na propisan način, ako na drugi način nije moguće provesti mjere izvršenja istražnog zatvora kojima zatvorenik pruža aktivni ili pasivni otpor.

(2) Zatvorenikova prava i slobode mogu biti ograničeni samo u mjeri potrebnoj da se ostvari svrha radi kojeg je određen istražni zatvor, spriječiti bijeg zatvorenika i počinjenje kaznenog djela te otkloni opasnost po život i zdravlje ljudi.

(3) Uprava zatvora prikuplja, obrađuje i pohranjuje podatke o zatvorenicima. Zbirka tih podataka sadržava:

- 1) podatke o istovjetnosti zatvorenika i njegovu psihofizičkom stanju,

- 2) podatke o primitku u istražni zatvor, trajanju, produljenju i ukinuću istražnog zatvora,
- 3) podatke o radu koji zatvorenik obavlja,
- 4) podatke o ponašanju zatvorenika i primijenjenim stegovnim mjerama,
- 5) druge podatke koje određuje ministar nadležan za pravosuđe.

(4) Podaci iz stavka 3. ovog članka, pohranjuju se i uporabljaju dok traje istražni zatvor. Osim središnjoj evidenciji o zatvorenicima koju vodi ministarstvo nadležno za pravosuđe, ti se podaci daju na pisani zahtjev tijelima kaznenog postupka i pojedincu na kojega se odnose.

- (5) Ministar nadležan za pravosuđe donosi propis o evidenciji podataka iz stavka 4. ovog članka.

Članak 137.

Zatvorenici se smještaju u prostorije odgovarajuće veličine koje udovoljavaju potrebnim zdravstvenim uvjetima. U istu prostoriju ne smiju biti smještene osobe različita spola. U pravilu, zatvorenici se neće smjestiti u istu prostoriju s osobama koje izdržavaju kaznu zatvora. Zatvorenik se neće smjestiti zajedno s osobama koje bi na njega mogle štetno djelovati ili s osobama s kojima bi druženje moglo štetno utjecati na vođenje postupka.

Članak 138.

(1) Zatvorenici imaju pravo na osmosatni neprekidni odmor u vremenu od dvadeset četiri sata. Osim toga, njima će se osigurati kretanje na slobodnom zraku najmanje dva sata dnevno.

(2) Zatvorenik smije kod sebe imati predmete osobne uporabe, higijenske potrepštine, o svom trošku nabavljati knjige, novine i druge tiskovine, sredstva za praćenje javnih medija te imati druge predmete u količini i veličini koja ne ometa boravak u prostoriji i ne remeti kućni red. Prilikom primitka u zatvor od zatvorenika će se nakon osobne pretrage oduzeti predmeti u svezi s kaznenim djelom, a ostali predmeti koje okrivljenik ne smije imati u zatvoru prema njegovoj će se uputi pohraniti i čuvati ili predati osobi koju odredi zatvorenik.

Članak 139.

(1) Po odobrenju suca istrage odnosno predsjednika vijeća i pod njegovim nadzorom ili nadzorom osobe koju on odredi, zatvorenika imaju pravo posjećivati, u okviru kućnog reda, njegovi srodnici, a na njegov zahtjev, liječnik i druge osobe. Pojedini se posjeti mogu zabraniti ako bi zbog toga mogla nastati šteta za vođenje postupka.

(2) Sudac istrage odnosno predsjednik vijeća odobrit će konzularnom službeniku strane zemlje posjet zatvoreniku koji je državljanin te zemlje, sukladno kućnom redu zatvora.

(3) Zatvorenik se smije dopisivati s osobama izvan zatvora sa znanjem i pod nadzorom suca istrage, a nakon podignute optužnice, sa znanjem i pod nadzorom predsjednika vijeća. Zatvoreniku se može zabraniti odašiljanje i primanje pisama i drugih pošiljaka, ali ne i odašiljanje molbe, pritužbe ili žalbe.

(4) Zatvoreniku će sudac istrage, ili predsjednik vijeća, odobriti da o svom trošku sukladno kućnom redu pod nadzorom uprave zatvora, obavlja telefonske razgovore s određenom osobom. Uprava zatvora u tu svrhu zatvorenicima osigurava javni telefonski priključak koji zatvoreniku omogućava telefoniranje najmanje jednom dnevno u primjerenom trajanju.

(5) Zatvorenik ima pravo razgovarati s braniteljem, slobodno, neometano i bez nadzora osim u slučaju iz članka 75. stavka 2. i članka 76. stavka 2. ovog Zakona.

Članak 140.

(1) Za stegovne prijestupe zatvorenika sudac istrage, sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća može, na prijedlog upravitelja zatvora, izreći stegovnu kaznu ograničenja posjeta i dopisivanja. To se ograničenje ne odnosi na veze zatvorenika s braniteljem ili susrete s konzularnim službenikom.

(2) Stegovni prijestupi su sve teže povrede koje se odnose na:

- 1) fizičke napade na druge zatvorenike, djelatnike ili službene osobe, odnosno njihovo vrijeđanje,
- 2) izrađivanje, primanje, unošenje, krijumčarenje predmeta za napad ili bijeg,
- 3) unošenje u zatvor ili pripremanje u zatvoru opojnih sredstava ili alkohola,
- 4) unošenje u zatvor sredstava koja su protivna pravilima o izvršavanju kazne zatvora,
- 5) povrede propisa o sigurnosti na radu, protupožarnoj zaštiti te sprječavanju posljedica prirodnih nepogoda,

- 6) namjerno prouzrokovanje veće materijalne štete,
- 7) nedolično ponašanje pred drugim zatvorenicima ili službenim osobama.

(3) Protiv rješenja o stegovnoj mjeri dopuštena je žalba u roku od dvadeset četiri sata. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(4) Prisilne mjere prema zatvoreniku mogu se poduzeti u slučajevima koji su propisani pravilima o policijskim ovlastima i o izvršavanju kazne zatvora. O primjeni prisilnih mjera prema zatvoreniku uprava zatvora bez odgode izvješćuje suca istrage, suca pojedinca ili predsjednika vijeća.

Članak 141.

(1) Nadzor nad izvršenjem istražnog zatvora obavlja predsjednik nadležnog suda.

(2) Predsjednik suda ili sudac kojega on odredi dužan je najmanje jedanput tjedno obići zatvorenike i ako je potrebno, i bez prisutnosti pravosudnog policajca, ispitati kako se zatvorenici hrane, kako zadovoljavaju ostale potrebe i kako se s njima postupa. Predsjednik suda, odnosno sudac kojeg on odredi, dužan je poduzeti potrebne mjere da se otklone nepravilnosti uočene pri obilasku zatvora.

(3) Predsjednik suda i sudac istrage ili predsjednik vijeća, odnosno sudac pojedinac pred kojim se vodi postupak, neovisno o nadzoru iz stavka 2. ovog članka, mogu u svako doba obilaziti zatvorenike, s njima razgovarati i od njih primati pritužbe.

(4) Ako tijekom pregleda ili povodom pritužbe zatvorenika, sudac iz stavka 2. ovog članka, utvrdi da je istekao rok trajanja istražnog zatvora određen u rješenju o istražnom zatvoru ili da ne postoji zakonita odluka o oduzimanju slobode, odmah će odrediti zatvorenikovo puštanje na slobodu.

(5) Zatvorenik koji smatra da mu se nezakonito prikraćuje ili ograničava njegovo pravo, može se obratiti predsjedniku suda, koji će prema potrebi poduzeti mjere iz stavka 2. ovoga članka.

Članak 142.

Konzularni i diplomatski predstavnici mogu u skladu s međunarodnim pravom, posjećivati svoje državljane koji su u istražnom zatvoru, razgovarati s njima te im pomoći u uzimanju branitelja.

Članak 143.

Ministar nadležan za pravosuđe propisat će kućni red u zatvorima kojim će se pobliže urediti izvršavanje istražnog zatvora u skladu s odredbama ovog Zakona.

j) Očevidnik istražnog zatvora

Članak 144.

(1) Ministarstvo nadležno za pravosuđe vodi evidenciju o osobama protiv kojih je određen istražni zatvor i koje su lišene slobode na temelju rješenja o istražnom zatvoru (očevidnik istražnog zatvora).

(2) Sud će svako rješenje o određivanju, produljenju i ukidanju istražnog zatvora te o stavljanju rješenja o istražnom zatvoru izvan snage dostaviti elektronskim putem ministarstvu nadležnom za pravosuđe.

(3) Ministarstvo nadležno za pravosuđe osigurava stalnu dostupnost podataka iz očevidnika istražnog zatvora sudu i državnom odvjetništvu.

(4) Ministar nadležan za pravosuđe donosi propis o očevidniku istražnog zatvora.

Glava X. TROŠKOVI KAZNENOG POSTUPKA

Članak 145.

(1) *Troškovi kaznenog postupka su izdaci od započinjanja do njegova završetka, izdaci za dokazne radnje prije početka kaznenog postupka, te izdaci za pružanje pravne pomoći.*

(2) *Troškovi kaznenog postupka obuhvaćaju:*

1) *troškove za svjedoke, vještake, tumače i stručne osobe, troškove tehničkog snimanja, troškove prepisivanja zvučnih snimki i troškove očevida, troškove kopiranja ili snimanja spisa ili dijela spisa,*

2) *podvozne troškove okrivljenika,*

3) *izdatke za dovođenje okrivljenika ili uhićene osobe,*

4) *podvozne i putne troškove službenih osoba,*

5) troškove liječenja okrivljenika koji nema pravo na zdravstvenu zaštitu dok se nalazi u pritvoru ili istražnom zatvoru ili zdravstvenoj ustanovi na temelju odluke suda te troškove porođaja,

6) paušalnu svotu,

7) nagradu i nužne izdatke branitelja, nužne izdatke privatnog tužitelja i oštećenika kao tužitelja i njihovih zakonskih zastupnika te nagradu i nužne izdatke njihovih opunomoćenika,

8) nužne izdatke oštećenika i njegova zakonskog zastupnika te nagradu i nužne izdatke njegova opunomoćenika.

(3) Paušalna svota utvrđuje se u okviru svota određenih posebnim propisom s obzirom na složenost i trajanje izvida i kaznenog postupka.

(4) Troškovi iz stavka 2. ovog članka, osim onih koji su nastali u tijelima koja se financiraju iz državnog proračuna, isplaćuju se iz sredstava tijela koje vodi postupak, a naplaćuju kasnije od osoba koje su ih dužne naknaditi prema odredbama ovog Zakona.

(5) Troškovi kopiranja ili snimanja spisa ili dijela spisa naplaćuju se od osobe na čiji se zahtjev obavlja kopiranje ili snimanje, osim kada se ono obavlja na zahtjev branitelja po službenoj dužnosti, u kojem slučaju se isplaćuju iz sredstava tijela koje vodi postupak, a o njima se konačno odlučuje sukladno odredbama ovog Zakona.

(6) Troškovi za prevođenje na jezike manjina u Republici Hrvatskoj koji nastanu primjenom odredaba Ustava i Zakona o pravu pripadnika manjina u Republici Hrvatskoj na uporabu svog jezika te troškovi usmenog i pisanog prevođenja okrivljeniku u smislu članka 202. stavka 3. ovog Zakona neće se naplaćivati od osoba koje su prema odredbama ovog Zakona dužne naknaditi troškove kaznenog postupka.

(7) Opunomoćenik koji nije odvjetnik nema pravo na nagradu, već samo na nužne izdatke.

Članak 146.

U presudi i rješenju kojim se obustavlja kazneni postupak odlučit će se tko će snositi troškove postupka.

Članak 147.

(1) Okrivljenik, oštećenik, oštećenik kao tužitelj, privatni tužitelj, branitelj, zakonski zastupnik, opunomoćenik, svjedok, vještak, tumač i stručna osoba bez obzira na ishod kaznenog postupka, podmiruju troškove svog dovođenja, odgode dokazne radnje ili rasprave i druge troškove postupka koje su prouzročili svojom krivnjom te razmjerni dio paušalne svote.

(2) O troškovima iz stavka 1. ovog članka, sud donosi posebno rješenje.

Članak 148.

(1) Kad sud okrivljenika proglasi krivim, u presudi će mu naložiti da podmiri troškove kaznenog postupka.

(2) Osoba koja je okrivljena za više kaznenih djela neće se osuditi na naknadu troškova u svezi s djelima za koja je oslobođena optužbe ako se ti troškovi mogu izdvojiti iz ukupnih troškova.

(3) U presudi kojom je više okrivljenika proglašeno krivima sud će odrediti koliki će dio troškova podmiriti svaki od njih, a ako to nije moguće, odlučit će da svi okrivljenici solidarno podmire troškove. Plaćanje paušalne svote odredit će se za svakog okrivljenika pojedinačno.

(4) Ako nedostaju podaci o visini troškova, posebno rješenje o visini troškova donijet će sudac istrage, sudac pojedinac ili predsjednik vijeća kad se ti podaci pribave. Zahtjev s podacima o visini troškova može se podnijeti najkasnije u roku od tri mjeseca od dana dostave pravomoćne presude ili rješenja osobi koja ima pravo postaviti takav zahtjev.

(5) Kada je o troškovima kaznenog postupka odlučeno posebnim rješenjem, o žalbi protiv tog rješenja odlučuje vijeće iz članka 19.b stavka 5., odnosno članka 19.d stavka 3. ovog Zakona.

(6) Ako je imovinsko stanje osuđenika u vrijeme izvršenja odluke o troškovima kaznenog postupka takvo da bi plaćanjem tih troškova bilo dovedeno u pitanje uzdržavanje osuđenika ili osoba koje je on po zakonu dužan uzdržavati, predsjednik vijeća može, na obrazloženi zahtjev osuđenika, posebnim rješenjem osloboditi ga dužnosti naknade tih troškova. Osuđenik uz zahtjev mora priložiti dokaze o svom imovinskom stanju, stanju svoje obitelji ili osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati odnosno osoba koje su po zakonu dužne uzdržavati njega iz kojih moraju biti vidljivi ukupni prihodi unutar godine dana, podaci i stanje o računima u bankarskim i drugim financijskim institucijama, vlasništvo nad nekretninama, pokretninama i

pravima, na kojima temelji osnovanost zahtjeva. Zahtjev osuđenika odgađa prisilnu naplatu troškova kaznenog postupka.

Članak 148.a

Ako se deset godina od pravomoćnosti odluke o troškovima kaznenog postupka sazna da je imovinsko stanje osuđenika takvo da je u mogućnosti u cijelosti ili djelomično naknaditi troškove kaznenog postupka, uključujući i troškove postavljenog branitelja, predsjednik vijeća, na prijedlog državnog odvjetnika, a nakon očitovanja osuđenika o prijedlogu, posebnim će rješenjem obvezati osuđenika na naknadu tih troškova u cijelosti ili djelomično. O žalbi protiv tog rješenja odlučuje vijeće iz članka 19.b stavka 5., odnosno članka 19.d stavka 3. ovog Zakona.

Članak 149.

(1) Kad se obustavi kazneni postupak ili kad se donese presuda kojom se okrivljenik oslobađa optužbe ili kojom se optužba odbija, izreći će se u rješenju, odnosno presudi da troškovi kaznenog postupka iz članka 145. stavka 2. točke 1. do 5. ovog Zakona te nužni izdaci okrivljenika i nužni izdaci i nagrada branitelja padaju na teret proračunskih sredstava, osim u slučajevima određenim u stavku 2. do 5. ovog članka.

(2) Osoba koja je svjesno podnijela lažnu prijavu podmiriti će troškove kaznenog postupka.

(3) Privatni tužitelj i oštećenik kao tužitelj obvezni su naknaditi troškove kaznenog postupka iz članka 145. stavka 2. točke 1. do 6. ovog Zakona, nužne izdatke okrivljenika te nužne izdatke i nagradu njegova branitelja ako je postupak završen presudom kojom se okrivljenik oslobađa optužbe, ili presudom kojom se optužba odbija, ili rješenjem o obustavi postupka, osim ako je postupak obustavljen, odnosno ako je donesena presuda kojom se optužba odbija zbog smrti okrivljenika ili zato što je nastupila zastara kaznenog progona zbog odugovlačenja postupka koje se ne može pripisati u krivnju oštećenika kao tužitelja ili privatnog tužitelja. Ako je postupak obustavljen zbog odustajanja od tužbe ili kaznenog progona, okrivljenik i privatni tužitelj ili oštećenik kao tužitelj mogu se nagoditi o svojim međusobnim troškovima. Ako ima više privatnih tužitelja ili oštećenika kao tužitelja, troškove će solidarno podnositi svi.

(4) Oštećenik koji je odustao od prijedloga za kazneni progon pa zbog toga bude obustavljen postupak, snosi troškove kaznenog postupka ako okrivljenik nije izjavio da će ih platiti.

(5) Kad sud odbije optužbu zbog nenadležnosti, odluku o troškovima donijet će nadležni sud.

Članak 150.

Nagradu i nužne izdatke branitelja i opunomoćenika privatnog tužitelja ili oštećenika dužna je platiti zastupana osoba, bez obzira na to tko je prema odluci suda dužan podmiriti troškove kaznenog postupka, osim ako prema odredbama ovog Zakona nagrada i nužni izdaci branitelja padaju na teret proračunskih sredstava. Ako je oštećeniku kao tužitelju bio postavljen opunomoćenik, nagrada i nužni izdaci postavljenog opunomoćenika isplatit će se iz proračunskih sredstava.

Članak 151.

O dužnosti plaćanja troškova koji nastanu kod višeg suda odlučuje konačno taj sud prema odredbama članka 145. ovog Zakona.

Članak 152.

Ministar nadležan za pravosuđe donosi propise o naknadi troškova u kaznenom postupku.

Glava XI. IMOVINSKOPRAVNI ZAHTEJEV

Članak 153.

(1) Imovinskopravni zahtjev koji je nastao zbog počinjenja kaznenog djela raspraviti će se na prijedlog ovlaštenih osoba u kaznenom postupku, ako se time ne bi znatno odugovlačio taj postupak.

(2) Imovinskopravni zahtjev se može odnositi na zahtjev koji se može podnijeti u parnici.

Članak 154.

(1) Prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u kaznenom postupku može podnijeti osoba koja je ovlaštena da takav zahtjev ostvaruje u parnici.

(2) Kad prijedlog iz stavka 1. ovog članka podnosi žrtva kaznenog djela, navest će u prijedlogu je li ostvarila naknadu ili podnijela zahtjev prema članku 43. stavku 2. ovog Zakona.

Članak 155.

(1) Prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u kaznenom postupku podnosi se tijelu kojem se podnosi kaznena prijava ili sudu koji vodi postupak.

(2) Prijedlog iz stavka 1. ovog članka, može se podnijeti najkasnije do završetka dokaznog postupka pred prvostupanjskim sudom.

(3) Osoba ovlaštena na podnošenje prijedloga dužna je određeno naznačiti svoj zahtjev i podnijeti dokaze.

(4) Ako ovlaštena osoba nije stavila prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u kaznenom postupku do podizanja optužbe, izvijestit će se da taj prijedlog može staviti do završetka dokaznog postupka.

Članak 156.

(1) Ovlaštena osoba (članak 154.) može do završetka dokaznog postupka odustati od prijedloga za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u kaznenom postupku i ostvarivati ga u parnici. U slučaju odustajanja od prijedloga, takav se prijedlog ne može ponovno staviti.

(2) Ako je imovinskopravni zahtjev nakon stavljenog prijedloga, a prije završetka dokaznog postupka prešao po pravilima imovinskog prava na drugu osobu, pozvat će se ta osoba da se očituje ostaje li pri prijedlogu. Ako se uredno pozvani ne odazove, smatrat će se da je odustao od stavljenog prijedloga.

Članak 157.

Tijelo koje vodi postupak ispitat će okrivljenika o činjenicama navedenim u prijedlogu i ispitati okolnosti koje su važne za utvrđivanje imovinskopravnog zahtjeva.

Članak 158.

(1) O imovinskopravnom zahtjevu odlučuje sud.

(2) U presudi kojom okrivljenika proglašava krivim sud može oštećeniku dosuditi imovinskopravni zahtjev u cijelosti ili mu može imovinskopravni zahtjev dosuditi djelomično, a za ostatak uputiti ga u parnicu. Ako podaci kaznenog postupka ne daju pouzdanu osnovu ni za potpuno niti za djelomično presuđenje, sud će oštećenika s imovinskopravnim zahtjevom uputiti u parnicu.

(3) Kad sud donese presudu kojom se okrivljenik oslobađa optužbe ili kojom se optužba odbija ili kad rješenjem obustavi kazneni postupak, uputit će oštećenika da imovinskopravni zahtjev može ostvarivati u parnici. Kad se sud proglasi nenadležnim, uputit će oštećenika da imovinskopravni zahtjev može podnijeti u kaznenom postupku koji će početi ili nastaviti nadležni sud.

Članak 159.

(1) Pravomoćnu presudu kojom je odlučeno o imovinskopravnom zahtjevu može sud u kaznenom postupku izmijeniti samo povodom izvanrednog pravnog lijeka.

(2) Izvan tog slučaja, osuđenik, odnosno njegovi nasljednici mogu samo u parnici zahtijevati da se pravomoćna presuda kaznenog suda kojom je odlučeno o imovinskopravnom zahtjevu izmijeniti, ako postoje uvjeti za obnovu postupka prema odredbama koje važe za parnični postupak.

Članak 160.

(1) Na prijedlog ovlaštene osobe mogu se u kaznenom postupku prema odredbama koje vrijede za ovršni postupak odrediti privremene mjere osiguranja imovinskopravnog zahtjeva nastalog zbog počinjenja kaznenog djela.

(2) Rješenje iz stavka 1. ovog članka donosi u istrazi sudac istrage. Nakon podignute optužnice rješenje donosi optužno vijeće, a na raspravi sud koji vodi raspravu. Žalba na rješenje o privremenoj mjeri ne zadržava njegovo izvršenje.

Članak 161.

(1) Stvari koje nedvojbeno pripadaju oštećeniku, a ne služe za utvrđivanje činjenice u kaznenom postupku, predat će se oštećeniku i prije završetka postupka.

(2) Ako se više oštećenika spori o vlasništvu stvari, uputit će se na parnicu, a sud će u kaznenom postupku odrediti samo čuvanje stvari kao privremenu mjeru osiguranja.

(3) Stvari koje se imaju upotrijebiti za utvrđivanje činjenica oduzet će se privremeno i nakon završetka postupka vratiti vlasniku. Ako je takva stvar prijeko potrebna vlasniku, ona mu se može vratiti i prije završetka postupka uz obvezu da je na zahtjev donese.

Članak 162.

(1) Ako oštećenik ima zahtjev prema trećoj osobi zato što se kod nje nalaze stvari pribavljene kaznenim djelom ili zato što je ona zbog kaznenog djela došla do imovinske koristi, može sud u kaznenom postupku, na prijedlog ovlaštene osobe, a prema odredbama koje vrijede za ovršni postupak, odrediti privremene mjere osiguranja i prema toj trećoj osobi. Odredbe članka 160. stavka 2. ovog Zakona vrijede i u tom slučaju.

(2) U presudi kojom se okrivljenik proglašava krivim sud će ili ukinuti mjere iz stavka 1. ovog članka, ako već prije toga nisu ukinute, ili će oštećenika uputiti na parnicu, s tim da će se te mjere ukinuti ako parnica ne bude pokrenuta u roku koji odredi sud.

Glava XII. ODLUKE, DOSTAVA, UVID U SPIS, KAZNENA EVIDENCIJA, OSOBNI PODACI, PRONAĐENE I ODUZETE STVARI

1. Donošenje i proglašavanje odluka

Članak 163.

(1) U kaznenom postupku odluke se donose u obliku presude, rješenja i naloga.

(2) Presudu donosi sud, a rješenja i naloge donose i druga tijela koja sudjeluju u kaznenom postupku.

Članak 164.

(1) Odluke vijeća donose se nakon usmenog vijećanja i glasovanja. Odluka je donesena kad je za nju glasovala većina članova vijeća.

(2) Predsjednik vijeća upravlja vijećanjem i glasovanjem te glasuje posljednji. On je dužan brinuti se da se sva pitanja svestrano i potpuno razmotre.

(3) Ako se glasovi razdijele na više od dva mnijenja tako da niti jedno nema za sebe većinu glasova, pitanja će se razdvojiti i glasovanje će se ponavljati dok se ne postigne većina. Ako se na taj način ne postigne većina, odluka će se donijeti tako da će se glasovi koji su za okrivljenika najpovoljniji pribrojiti glasovima koji su od njih manje povoljni, sve dok se ne postigne potrebna većina.

(4) Članovi vijeća ne mogu odbiti glasovati o pitanjima koja postavi predsjednik vijeća, ali član vijeća koji je glasovao da se okrivljenik oslobodi ili da se presuda ukine i ostao u manjini može se suzdržati od daljnjeg glasovanja. Ako ne glasuje, uzet će se kao da je pristao na glas koji je za okrivljenika najpovoljniji.

(5) Na zahtjev člana vijeća koji je izdvojio glas, njegovo pisano obrazloženje izdvojenog glasa priložit će se pisanoj odluci.

Članak 165.

(1) Pri odlučivanju najprije se glasuje je li sud nadležan, je li potrebno dopuniti postupak te o drugim prethodnim pitanjima. Kad se donese odluka o prethodnim pitanjima, prelazi se na rješavanje o glavnoj stvari.

(2) Pri odlučivanju o glavnoj stvari najprije će se glasovati je li okrivljenik počinio kazneno djelo i je li kriv za to kazneno djelo, a nakon toga glasovat će se o kazni i drugim mjerama propisanim kaznenim zakonom, troškovima kaznenog postupka, imovinskopravnim zahtjevima i ostalim pitanjima o kojima treba donijeti odluku.

(3) Ako je ista osoba optužena za više kaznenih djela, glasovat će se o krivnji i kazni za svako djelo, a nakon toga o jedinstvenoj kazni za sva djela.

Članak 166.

- (1) Vijećanje i glasovanje obavljaju se u nejavnom zasjedanju.
- (2) U prostoriji u kojoj se obavlja vijećanje i glasovanje mogu biti prisutni samo članovi vijeća i zapisničar.
- (3) Podaci o tijeku vijećanja i glasovanju su tajni, osim u slučaju iz članka 164. stavka 5. ovog Zakona.

Članak 167.

- (1) Ako ovim Zakonom nije drukčije određeno, odluke se priopćuju osobama s pravnim interesom usmenim proglašavanjem ako su prisutne, a dostavom ovjerenog prijepisa ako su odsutne.
- (2) Ako je odluka usmeno proglašena, to će se naznačiti u zapisniku ili na spisu. Ako osoba koja ima pravo žalbe izjavi da se neće žaliti, ovjereni prijepis usmeno priopćene odluke neće joj se dostaviti, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.
- (3) Prijepisi odluka protiv kojih je dopuštena žalba dostavljaju se s uputom o pravu na žalbu.

Članak 168.

- (1) Pisano rješenje ili nalog moraju imati uvod i izreku, a rješenje i obrazloženje.
- (2) Uvod rješenja ili naloga uvijek sadrži:
 - 1) naziv tijela,
 - 2) ime, prezime i svojstvo službene osobe koja je donijela odnosno osoba koje su donijele rješenje ili nalog,
 - 3) ime i prezime zapisničara ako je odluka donesena u zasjedanju,
 - 4) ime i prezime okrivljenika te identifikacijski broj građana,
 - 5) kazneno djelo koje je predmet postupka,
 - 6) datum donošenja rješenja ili naloga.
- (3) Izreka rješenja ili naloga sadrži zakonsku osnovu odlučivanja i odluku.
- (4) U obrazloženju rješenja iznijet će se utvrđene činjenice i razlozi za primjenu zakonskih odredaba.
- (5) Rješenja protiv kojih je dopuštena žalba dostavljaju se s uputom o pravu na žalbu.

2. Dostava

Članak 169.

- (1) Odluke i dopisi (pozivi i druga pismena) dostavljaju se putem:
 - 1) službene osobe državnog tijela koje sudjeluje u kaznenom postupku,
 - 2) pošte,
 - 3) javne ili privatne organizacije koja je posebnom odlukom ministra nadležnog za pravosuđe ovlaštena za poslove dostave u kaznenom postupku,
 - 4) pretinaca kod suda,
 - 5) telekomunikacijskim sredstvom.
- (2) Dostava odluka, dopisa može se obaviti i neposredno u tijelu kaznenog postupka ako se primatelj tamo zatekne.
- (3) U slučaju propisanim ovim Zakonom, policija na zahtjev suda ili državnog odvjetnika pronalazi osobe čija je adresa nepoznata i uručuje im poziv (članak 97. stavak 6.).
- (4) Ministar nadležan za pravosuđe propisuje uvjete koje mora ispunjavati organizacija za obavljanje dostave iz stavka 1. ovog članka i nadzire njihovu primjenu.

Članak 170.

- (1) Tijelo koje je sastavilo odluku i dopis šalje ga osobi kojoj je upućen (primatelj) na adresu njezinog prebivališta ili boravišta ili adresu zaposlenja, a može se poslati i na drugu adresu na kojoj se primatelj može zateći.
- (2) Odluka i dopisi državnom tijelu dostavljaju se predajom u njegovu pisarnicu ili slanjem telekomunikacijskim sredstvom.

(3) Odluke i dopisi odvjetnicima dostavljaju se i ulaganjem u pretince kod suda ili slanjem telekomunikacijskim sredstvom.

(4) Na dostavu dopisa telekomunikacijskim sredstvom primjenjuju se odredbe članka 79. ovog Zakona.

(5) Odluke i dopisi upućen pravnoj osobi dostavlja se na adresu njezinog sjedišta ili sjedišta njene podružnice.

(6) Vojnim osobama, pripadnicima policije i pravosudne policije dopis se može dostaviti i preko njihova zapovjedništva ili voditelja ustrojstvene jedinice.

(7) Osobama kojima je oduzeta sloboda odluka i dopis se dostavlja u sudu ili preko uprave ustanove u kojoj su smještene.

(8) Osobama koje u Republici Hrvatskoj imaju pravo imuniteta po međunarodnom pravu odluka i dopis se dostavlja preko ministarstva nadležnog za vanjske poslove ako međunarodnim ugovorima nije što drugo predviđeno.

(9) Odluka i dopis državljanima Republike Hrvatske u stranoj državi, ako se ne primjenjuje postupak propisan odredbama o međunarodnoj pravnoj pomoći, dostavlja se posredovanjem diplomatskog ili konzularnog poslanstva Republike Hrvatske u stranoj državi, uz uvjet da se strana država ne protivi takvu načinu dostave. Ovlašteni djelatnik diplomatskog ili konzularnog poslanstva potpisuje dostavnicu kao dostavljač, ako je dopis uručen u samom poslanstvu, a ako je dopis dostavljen poštom, to potvrđuje na dostavnici.

(10) Osobama uključenima u program zaštite svjedoka prema ovom Zakonu i drugim propisima odluka i dopis se dostavlja preko tijela koje provodi zaštitu.

Članak 171.

(1) Odluka i dopis se predaje neposredno osobi kojoj je upućen, koja je dužna primiti ga. Ako se ta osoba ne zatekne na adresi prebivališta ili boravišta, dostavljač će ga predati kojem od njenih odraslih članova domaćinstva, koji su dužni primiti dopis. Ako se oni ne zateknu u stanu, dopis će se predati nadstojniku ili susjedu, ako oni na to pristanu. Time se smatra da je dopis dostavljen.

(2) Ako se odluka i dopis dostavlja osobi na poslu, a ona se tamo ne zatekne, dopis će se ostaviti osobi ovlaštenoj za primanje pošte koja ga je dužna primiti, ili osobi koja je zaposlena na istome mjestu, ako ona pristane primiti dopis. Time se smatra da je dopis dostavljen.

(3) Ako se utvrdi da je osoba kojoj se odluka i dopis ima dostaviti odsutna i da joj ga osobe iz stavka 1. i 2. ovog članka zbog toga ne bi mogle predati na vrijeme, dostavljač će se raspitati gdje se primatelj nalazi te će dopis vratiti pošiljatelju uz naznaku adrese na kojoj bi se dopis mogao uručiti primatelju. Dostavljač će ostaviti obavijest o pokušanoj dostavi na adresi na kojoj je dostava imala biti obavljena. Ostavljanje obavijesti se ne smatra urednom dostavom.

Članak 172.

(1) Prilikom primitka odluke i dopisa primatelj će potpisati dostavnicu na kojoj će sam naznačiti dan i sat primitka. Dostavnicu će potpisati i dostavljač.

(2) Ako primatelj ne zna pisati ili se nije u stanju potpisati, dostavljač će ga potpisati, naznačiti dan primitka i staviti napomenu zašto je potpisao primatelja.

(3) Ako primatelj ili osoba koja je dužna primiti odluka i dopis (članak 171. stavak 1. i 2.) odbije primiti dopis ili potpisati dostavnicu, dostavljač će dopis ostaviti na mjestu na kojem je zatekao primatelja i to će zabilježiti na dostavnici te će naznačiti dan, sat i mjesto ostavljanja dopisa. Time je dostava obavljena.

Članak 173.

(1) Poziv svjedoku ili vještaku za provođenje dokazne radnje dostavlja državni odvjetnik ili istražitelj ako mu je državni odvjetnik povjerio obavljanje te radnje. Poziv svjedoku ili vještaku za dokazno ročište ili raspravu dostavlja sud. Tijelo koje ima provesti radnju prethodno određuje vrijeme i mjesto provođenja radnje. Pozvana osoba bit će upozorena na posljedice nedolaska.

(2) Sud može, nakon što mu državni odvjetnik predoči dokaze o sadržaju i uručanju poziva svjedoku i vještaku koji se nisu odazvali na njegov uredan poziv ili dokaze o nemogućnosti uručenja, naložiti da se svjedok ili vještak prisilno dovedu radi provođenja dokazne radnje.

(3) Pozivanje kao svjedoka djeteta koje nije navršilo šesnaest godina života obavlja se preko njegovih roditelja, odnosno zakonskog zastupnika, osim ako to nije moguće zbog potrebe da se hitno postupi ili zbog drugih opravdanih okolnosti.

(4) Ako se oštećeniku, privatnom tužitelju, oštećeniku kao tužitelju, njegovom zakonskom zastupniku i opunomoćeniku poziv ne može dostaviti na dosadašnju adresu, ili je očito da primatelj izbjegava primitak poziva, poziv će se istaknuti na oglasnu ploču i internetsku stranicu tijela pred kojim se vodi kazneni postupak, i protekom roka od osam dana smatra se da je dostava uredna.

(5) Sud će sudionika u postupku, kazniti novčanom kaznom u iznosu do 50.000,00 kuna ako izbjegava primitak dopisa.

Članak 174.

(1) Ako se odluka i dopis ima dostaviti branitelju okrivljenika, a okrivljenik ima više branitelja, dostavit će se onom koga su oni odredili, a ako oni to nisu učinili, dostavit će se jednome od njih.

(2) Kada se okrivljeniku sudi u odsutnosti, odluke i dopisi se dostavljaju njegovom branitelju i time se smatra da su uredno dostavljeni.

(3) Ako žrtva, oštećenik, oštećenik kao tužitelj ili privatni tužitelj imaju pravnog savjetnika, zakonskog zastupnika ili opunomoćenika, dopisi će se dostaviti samo savjetniku, zastupniku ili opunomoćeniku, a ako ih ima više, samo jednom od njih.

Članak 175.

(1) *Poziv okrivljeniku radi ispitivanja prije podizanja optužnice, upućuje državni odvjetnik. Ako se okrivljenik neopravdano ne odazove pozivu, državni odvjetnik će predložiti sucu istrage izdavanje dovedbenog naloga.*

(2) *Pozivanje se obavlja neposrednom dostavom zatvorenog pisanog poziva koji sadrži: naziv tijela koje poziva, ime i prezime okrivljenika, naziv kaznenog djela koje mu se stavlja na teret, mjesto gdje okrivljenik treba doći, dan i sat kad treba doći, naznaku da se poziva u svojstvu okrivljenika i upozorenje da će u slučaju nedolaska biti prisilno doveden, službeni pečat tijela i potpis osobe koja upućuje poziv. U pozivu okrivljenik će se poučiti da je dužan odmah izvijestiti tijelo koje vodi postupak o promjeni adrese, te o namjeri da promijeni boravište i upozoriti na posljedice koje propisuje ovaj Zakon ako tako ne postupi.*

(3) *Kad se okrivljenik prvi put poziva, dostavit će mu se uz poziv i pouka o pravima (članak 239. stavak 1.).*

(4) Poziv okrivljeniku za dokazno ročište, ročište sjednice optužnog vijeća, pripremno ročište i raspravu, upućuje sud.

(5) Ako se okrivljeniku ne može dostaviti dopis, zato što nije prijavio promjenu adrese ili je očito da na drugi način izbjegava primitak, dopis će, osim poziva za raspravu i presude u slučajevima iz stavka 6. ovog članka, biti istaknut na oglasnoj ploči i internetskoj stranici suda, pa će se nakon proteka roka od osam dana uzeti da je dostava uredna. Tako će sud postupiti i kad dostavlja optužnicu

(6) Ako okrivljeniku koji nema branitelja treba dostaviti presudu kojom mu je izrečena kazna zatvora ili presudu kojom je izrečen kazneni nalog, a presuda se ne može dostaviti na njegovu dosadašnju adresu, sud će okrivljeniku postaviti branitelja po službenoj dužnosti koji će obavljati tu dužnost dok se ne sazna nova adresa okrivljenika. Postavljenom branitelju odredit će se potreban rok za upoznavanje sa spisima koji ne može biti kraći od osam dana, a nakon toga će se presuda dostaviti postavljenom branitelju i postupak nastaviti.

(7) Ako je okrivljenik opunomoćio branitelja za primitak dopisa, poziva, optužnih akata i odluka od čije dostave teče žalbeni rok (članak 77.), dostava se smatra urednom danom predaje pošiljke odvjetničkom uredu branitelja ili danom slanja pošiljke tom uredu putem telekomunikacijskog sredstva. Presuda kojom je okrivljenik osuđen na kaznu zatvora uvijek se dostavlja i okrivljeniku.

Članak 176.

(1) Poziv za dokazno ročište, ročište pred optužnim vijećem i raspravu može se i usmeno dati osobi koja se nalazi pred tijelom koje postupi. Poziv predan na taj način zabilježiti će se u zapisniku ili službenoj zabilješci, koje će pozvana osoba potpisati, osim ako je taj poziv zabilježen u zapisniku. Pozvana osoba bit će upozorena na posljedice nedolaska.

(2) Poziv za osobe koje sudjeluju u postupku, osim za okrivljenika, može se predati sudioniku u postupku koji pristane uručiti ga onomu komu je upućen, ako tijelo postupka smatra da je na taj način zajamčeno njegovo dostavljanje.

(3) O pozivu za raspravu ili drugom pozivu te o odluci o odgodi rasprave ili drugih određenih radnji mogu se osobe iz stavka 1. ovog članka, izvijestiti telekomunikacijskim sredstvom, ako se prema okolnostima može pretpostaviti da će obavijest upućenu na taj način primiti osoba kojoj je upućena.

(4) O pozivu i predaji odluke obavljenim na način propisan u stavku 2. i 3. ovog članka sastavit će se službena zabilješka u spisu.

(5) Za osobu koja je prema stavku 2. ili 3. ovog članka bila obaviještena, odnosno kojoj je odluka upućena, mogu nastupiti štetne posljedice propisane za propuštanje samo ako se utvrdi da je pravovremeno primila poziv i da je bila poučena o posljedicama propusta.

Članak 177., brisan.

3. Izvršenje odluka

Članak 178.

Presuda i rješenje postaju pravomoćni kad se više ne mogu pobijati žalbom ili kad žalba nije dopuštena.

Članak 179.

(1) Pravomoćna presuda izvršava se kad je uredno dostavljena i kad za njezino izvršenje ne postoje zakonske smetnje. Ako nije podnesena žalba ili su se stranke odrekle ili odustale od žalbe, presuda je izvršna protekom roka za žalbu, odnosno od dana odricanja ili odustajanja od podnesene žalbe.

(2) Ako je dužnosnik kojeg imenuje ili potvrđuje Hrvatski sabor, Vlada Republike Hrvatske ili predsjednik Republike Hrvatske pravomoćno osuđen, prvostupanjski sud će prijepis pravomoćne osuđujuće presude dostaviti tijelu koje je dužnosnika imenovalo ili potvrdilo. Ako je dužnosnik u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave pravomoćno osuđen, prvostupanjski sud će prijepis pravomoćne osuđujuće presude dostaviti nadležnom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Ako je javni bilježnik pravomoćno osuđen, prvostupanjski sud će prijepis pravomoćne osuđujuće presude dostaviti ministarstvu nadležnom za pravosuđe i Hrvatskoj javnobilježničkoj komori.

(3) Ako je zaposlenik tijela koje je korisnik državnog proračuna ili proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave pravomoćno osuđen, prvostupanjski sud će prijepis pravomoćne osuđujuće presude dostaviti čelniku tog tijela, a ako je osuđen čelnik tijela pravomoćnu osuđujuću presudu će dostaviti tijelu kojem čelnik odgovara za svoj rad.

(4) Ako je pričuvni časnik ili dočasnik pravomoćno osuđen, prvostupanjski sud će prijepis pravomoćne osuđujuće presude dostaviti tijelu nadležnom za poslove obrane u kojemu se osuđenik vodi u vojnoj evidenciji.

(5) Ako ovim Zakonom nije drukčije propisano, rješenja se izvršavaju kad postanu pravomoćna. Nalozi se izvršavaju odmah ako tijelo koje je nalog izdalo ne odredi drukčije.

(6) Rješenja i naloge, ako nije drukčije propisano, izvršavaju tijela koja su ih donijela.

Članak 180.

(1) Izvršenje kazni, sigurnosnih i odgojnih mjera propisuje se posebnim zakonom.

(2) Ako se pojavi sumnja u dopuštenost izvršenja sudske odluke ili u računanje kazne, ili ako u pravomoćnoj presudi nije odlučeno o uračunavanju pritvora, istražnog zatvora ili prije izdržane kazne, ili to uračunavanje nije pravilno obavljeno, odlučit će o tome posebnim rješenjem predsjednik prvostupanjskog vijeća. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja, osim ako je sud drukčije odredio.

(3) Ako se pojavi sumnja u tumačenje sudske odluke, o tome na način iz stavka 2. ovog članka, odlučuje sud koji je donio pravomoćnu odluku.

Članak 181.

(1) Osobu kojoj je presudom naloženo plaćanje troškova kaznenog postupka ili od koje je oduzeta imovinska korist, sud koji je izrekao prvostupanjsku presudu će nakon ovršnosti presude pozvati da dostavi dokaz o ispunjenju obveze u roku određenom presudom.

(2) Ako je sud rješenjem odlučio o troškovima kaznenog postupka ili o oduzimanju predmeta, te se odluke izvršavaju prema odredbama stavka 5. i 6. ovog članka.

(3) Kad je odluka kojom je odlučeno o imovinskopравnom zahtjevu postala pravomoćna i ovršna, oštećenik može zahtijevati od suda koji je odlučio u prvom stupnju da mu izda ovjereni prijepis odluke s naznakom da je odluka ovršna.

(4) Ako presudom nije određen rok za dobrovoljno ispunjenje obveze, obveza mora biti ispunjena u roku od petnaest dana od pravomoćnosti presude. Protekom tog roka presuda u navedenom dijelu postaje ovršna.

(5) Ako osoba iz stavka 1. ovog članka ne ispuni obvezu u roku, sud će presudu s potvrdom ovršnosti dostaviti nadležnom državnom odvjetniku. Državni odvjetnik pokrenut će po službenoj dužnosti ovrhu radi naplate navedenih troškova kaznenog postupka koji se naplaćuju u korist proračunskih sredstava i oduzimanja imovinske koristi. Troškovi ovrhe predju mljuju se iz proračunskih sredstava suda koji provodi ovrhu.

(6) Ako su od osobe iz stavka 1. ovog članka, bili privremeno oduzeti novac ili druge vrijednosti koje se nalaze kod suda, sud će naložiti naplatu dužnog iznosa iz tog novca ili drugih vrijednosti prema odredbama koje vrijede za ovršni postupak. Iz tog iznosa prvo se naplaćuje imovinskopравni zahtjev zatim oduzeta imovinska korist, te troškovi postupka. Ako se iz oduzetog novca ili drugih vrijednosti ne mogu u cijelosti naplatiti sve tražbine, za nenaplaćeni dio postupit će se sukladno odredbi stavka 1. i 2. ovog članka.

(7) Ako su presudom oduzeti predmeti, sud će odlučiti hoće li se takvi predmeti prodati prema odredbama koje vrijede za ovršni postupak ili će se predati kriminalističkom muzeju, odnosno drugoj ustanovi ili će se uništiti. Novac dobiven prodajom predmeta unosi se u proračunska sredstva.

Članak 182.

Kad novčana kazna izrečena prema odredbama ovog Zakona nije uplaćena u cijelosti ili djelomično u određenom roku, na odgovarajući način primijenit će se odredbe Kaznenog zakona o prisilnoj naplati novčane kazne i zamjeni nenaplaćene novčane kazne.

4. Uvid u spis

Članak 183.

(1) Pravo na uvid u spis obuhvaća pravo razgledavanja, prepisivanja, preslikavanja i snimanja spisa predmeta u skladu s ovim Zakonom i državnoodvjetničkog spisa u skladu s posebnim zakonom. Pravo na uvid u spis obuhvaća i razgledavanje predmeta koji služe za utvrđivanje činjenica u postupku.

(2) Pravo uvida u spis u kojem je postupanje tajno, nejavno ili je isključena javnost dopušteno je u skladu s ovim Zakonom samo osobama koje mogu sudjelovati u tom postupku.

(3) Podaci o djetetu koje sudjeluje u postupku predstavljaju tajnu, kao i podaci koji su takvima proglašeni prema posebnom zakonu.

(4) Uvid u podatke koji su tajni odobrava se u skladu s odredbama ovog i posebnog zakona.

(5) Ako postoji bojazan iz članka 294. stavka 1. ovog Zakona sudac istrage će na prijedlog državnog odvjetnika ili po službenoj dužnosti na odgovarajući način (prijepisom zapisnika ili službene zabilješke bez podataka o istovjetnosti osobe, njihovim izdvajanjem u posebni omot i slično) zaštititi tajnost podataka tih osoba koji su u spisu.

(6) Osoba kojoj je dopušten uvid u spis tijekom izvida, istraživanja te istrage i rasprave koje su određene tajnom upozorit će se da je dužna čuvati kao tajnu podatke koje je saznala kao i podatke iz stavka 3. ovog članka, te da je odavanje tajne kazneno djelo. To će se zabilježiti u spisu koji se razgledava, uz potpis osobe koja je upozorena.

(7) Uvid u spis dopušta i omogućuje tijelo koje vodi postupak, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno, a kad je postupak završen, uvid u spis dopušta predsjednik suda ili službena osoba koju on odredi.

(8) Svakome, u čijemu je to opravdanom interesu, može se dopustiti uvid u spis u skladu sa zakonom.

Članak 184.

- (1) Stranke imaju pravo uvida u spis.
- (2) Žrtva, oštećenik i njihov opunomoćenik imaju pravo na uvid u spis. Ako bi raniji uvid u spis utjecao na iskaz žrtve i oštećenika, pravo na uvid u spis stječu nakon što su ispitani.
- (3) Oštećenik kao tužitelj ima pravo na uvid u spis od primitka obavijesti iz članka 55. stavka 1. ovog Zakona.
- (4) Okrivljenik i branitelj imaju pravo uvida u spis:
 - 1) nakon što je okrivljenik ispitan, ako je ispitivanje obavljeno prije donošenja rješenja o provođenju istrage, odnosno prije dostave obavijesti iz članka 213. stavka 2. ovog Zakona,
 - 2) od dostave rješenja o provođenju istrage,
 - 3) od dostave obavijesti iz članka 213. stavka 2. ovog Zakona,
 - 4) od dostave privatne tužbe.
- (5) Ako je provedena hitna dokazna radnja prema poznatom okrivljeniku (članak 212. ovog Zakona), a nisu ispunjeni uvjeti iz stavka 4. ovog članka, okrivljenik i branitelj imaju pravo uvida u zapisnik o provođenju te radnje najkasnije u roku od 30 dana od dana njezina provođenja.

Članak 184.a

- (1) Ako postoji opasnost da će se uvidom u dio ili cijeli spis ugroziti svrha istrage onemogućavanjem ili otežavanjem prikupljanja važnog dokaza ili bi se time ugrozio život, tijelo ili imovina velikih razmjera okrivljeniku se može uskratiti pravo na uvid u dio ili cijeli spis najdulje trideset dana od dana dostave rješenja o provođenju istrage. Kada se ne provodi istraga, uskrata uvida u dio ili cijeli spis može se odrediti zbog ugrožavanja života, tijela ili imovine velikih razmjera najdulje trideset dana od dostave obavijesti iz članka 213. stavka 2. ovog Zakona.
- (2) O uskrati prava na uvid u spis iz stavka 1. ovog članka do optuženja odlučuje državni odvjetnik rješenjem koje ne mora biti obrazloženo. Okrivljenik ima pravo na žalbu protiv rješenja u roku od tri dana. Žalba se podnosi državnom odvjetniku koji će ju odmah uz navođenje razloga uskrate uvida u spis, dostaviti sucu istrage. Okrivljenik nema pravo uvida u obrazloženje državnog odvjetnika. O žalbi okrivljenika odlučuje sudac istrage u roku od 48 sati. Odluka suca istrage kojom odbija žalbu okrivljenika dostavit će se okrivljeniku bez obrazloženja, a državnom odvjetniku s obrazloženjem.
- (3) Ako bi se otkrivanjem dokaza u postupku za posebno teške oblike kaznenih djela iz članka 334. točke 1. i 2. ovog Zakona mogla nanijeti šteta istrazi u istom ili drugom postupku koji se vodi protiv istog ili drugih okrivljenika ili ako bi se njihovim otkrivanjem ugrozio život drugih osoba, na zahtjev državnog odvjetnika sudac istrage može rješenjem, a najdulje do kraja istrage okrivljeniku uskratiti uvid u pojedine dijelove spisa koji sadrže podatke o tim dokazima.
- (4) Okrivljeniku koji se nalazi u istražnom zatvoru ne može se uskratiti uvid u dio spisa koji je od značaja za ocjenu postojanja osnovane sumnje da je počinio kazneno djelo i postojanja okolnosti na kojima se temelji odluka o određivanju ili produljenju istražnog zatvora.

5. Kaznena evidencija

Članak 185.

- (1) Kaznenu evidenciju ustrojava i vodi ministarstvo nadležno za pravosuđe na način koji sudovima i državnim odvjetništvima osigurava u realnom vremenu neposredan pristup podacima.
- (2) Ministar nadležan za pravosuđe donosi propise o evidenciji podataka iz kaznene evidencije.
- (3) Ministar nadležan za socijalnu skrb donosi propise o evidenciji odgojnih mjera.

6. Prikupljanje, korištenje i zaštita osobnih podataka za potrebe kaznenog postupka

Članak 186.

- (1) Osobne podatke nadležna tijela mogu prikupljati samo u zakonom određene svrhe u okviru svojih poslova propisanim ovim Zakonom.
- (2) Obrada osobnih podataka može se vršiti samo kad je to zakonom ili drugim propisom određeno i mora biti ograničena na svrhu zbog koje su podaci prikupljeni. Daljnja obrada tih podataka dopuštena je ako

nije u suprotnosti sa svrhom u koju su podaci prikupljeni te ako su nadležna tijela ovlaštena obrađivati takve podatke u drugu svrhu propisanu zakonom, a obrada je potrebna i razmjerna toj drugoj svrsi.

(3) Obrada osobnih podataka koji se odnose na zdravlje ili seksualni život dopuštena je samo iznimno ako se otkrivanje i dokazivanje kaznenog djela za koje je propisana kazna zatvora od pet godina ili teža ne bi moglo provesti na drugi način ili bi bilo skopčano s nerazmjernim teškoćama.

(4) Obrada osobnih podataka koji se odnose na rasno ili etničko podrijetlo, politička uvjerenja, vjerska ili filozofska uvjerenja ili članstvo u sindikatima nije dopuštena.

(5) Osobni podaci prikupljeni za potrebe kaznenog postupka mogu se dostavljati tijelima državne uprave sukladno posebnom zakonu, a drugim pravnim osobama samo ako državno odvjetništvo ili sud utvrdi da su im ti podaci potrebni u skladu sa zakonom propisanom svrhom. Prilikom dostave, te će se pravne osobe upozoriti da su dužne primijeniti mjere zaštite podataka osoba na koju se podaci odnose.

(6) Osobni podaci iz stavka 1. ovog članka mogu se, u skladu s propisima, upotrijebiti u drugim kaznenim postupcima, u drugim postupcima za kažnjive radnje u Republici Hrvatskoj, u postupcima međunarodne kaznenopravne pomoći i međunarodne policijske suradnje.

(7) Ministar nadležan za pravosuđe donosi pravilnik o automatiziranim zbirkama osobnih podataka za potrebe državnog odvjetništva i sudova.

Članak 187.

(1) Potreba za pohranjivanjem podataka te točnost podataka prikupljenih u evidencijama automatiziranih sustava obrade ili drugim evidencijama provjerava se svakih pet godina. Netočni podaci ili podaci prikupljeni suprotno odredbama članka 186. i 188. ovog Zakona moraju se bez odgode ispraviti ili izbrisati.

(2) Ako posebnim zakonom nije drukčije propisano, pristup podacima o istovjetnosti nije dopušten:

1) ako je postupak završio osuđujućom presudom, najkasnije po proteku deset godina od trenutka kada je kazna izvršena, a ako kazna nije bila izrečena ili je izrečena uvjetna osuda od trenutka pravomoćnosti osuđujuće presude,

2) ako je kaznena prijava odbačena ili je postupak završio oslobađajućom presudom, odbijajućom presudom ili obustavom postupka, najkasnije po proteku tri godine od pravomoćnosti odluke,

3) ako je postupak prema maloljetniku završio pravomoćnom osuđujućom presudom, najkasnije po proteku dvije godine od pravomoćnosti,

4) ako je kaznena prijava protiv maloljetnika odbačena ili je postupak završio oslobađajućom presudom, odbijajućom presudom ili obustavom postupka, odmah po pravomoćnosti te odluke.

(3) Istekom trideset godina od isteka rokova iz stavka 2. podaci koji su izravno dostupni brišu se.

(4) Osobni podaci prikupljeni isključivo na temelju utvrđivanja istovjetnosti ili tjelesnog pregleda mogu se nakon kaznenog postupka, sukladno propisima, koristiti samo radi otkrivanja ili sprječavanja kaznenog djela.

(5) Osobni podaci koji služe za utvrđivanje istovjetnosti okrivljenika, prikupljeni od strane sigurnosno-obavještajnih službi, mogu se iznimno upotrijebiti kao dokaz u predmetima za sljedeća kaznena djela:

1) ubojstva najviših državnih dužnosnika (članak 138.), kažnjavanja za najteže oblike kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 155.) i terorizma (članak 169.) iz Kaznenog zakona ("Narodne novine", br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11. i 77/11.),

2) terorizma (članak 97.), financiranja terorizma (članak 98.), terorističkog udruženja (članak 102.), kažnjavanja za najteže oblike kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 351.) iz Kaznenog zakona.

Članak 188.

(1) Ako zakonom nije drukčije propisano, državno odvjetništvo ili sud će osobi, na njezin zahtjev, dostaviti obavijest o tome jesu li njezini osobni podaci bili predmetom prikupljanja, pohrane i obrade za potrebe kaznenog postupka. Obavijest se ne može dostaviti prije isteka roka od godine dana nakon donošenja rješenja o provođenju istrage ili dostave obavijesti iz članka 213. stavka 2. ovog Zakona.

(2) Ako ovim Zakonom nije drukčije propisano, na poslove s osobnim podacima za potrebe kaznenog postupka odgovarajuće se primjenjuju odredbe posebnog zakona.

(3) Odredbe članka 186. do 188. ovog Zakona ne primjenjuju se na uzimanje bioloških uzoraka i podatke prikupljene molekularno-genetskom analizom, osim ako člancima 327. i 327.a ovog Zakona nije drukčije propisano.

Članak 188.a

(1) Osobni podaci prikupljeni za potrebe kaznenog postupka mogu se sukladno odredbama ovog Zakona i posebnih propisa kojima se uređuje zaštita osobnih podataka dostaviti ili staviti na raspolaganje nadležnim tijelima država članica Europske unije.

(2) Pod uvjetima propisanim ovim Zakonom i posebnim propisima kojima se uređuje zaštita osobnih podataka osobni podaci iz stavka 1. ovog članka mogu se dostaviti ili staviti na raspolaganje drugim državama i međunarodnim tijelima.

(3) Svaki prijenos osobnih podataka se evidentira u svrhu provjeravanja zakonitosti obrade podataka, unutarnjeg nadzora i osiguravanja nepovredivosti i sigurnosti podataka.

(4) Evidencija iz stavka 3. ovog članka dostavit će se nadzornom tijelu nadležnom za kontrolu zaštite podataka, na njegov zahtjev.

Članak 188.b

(1) Nadležna tijela dužna su poduzeti mjere kojima se osigurava da se osobni podaci koji nisu točni, potpuni ili ažurni ne prenose niti stavljaju na raspolaganje državama članicama. U tu svrhu, prije prijenosa ili stavljanja na raspolaganje osobnih podataka, u mjeri u kojoj je to moguće, provjerit će kvalitetu tih podataka. Ako je to moguće, prilikom prijenosa, osobnim će se podacima pridodati i dostupne informacije koje državi članici koja te podatke prima omogućuju ocjenu stupnja njihove točnosti, potpunosti, ažurnosti i pouzdanosti. Ako su osobni podaci preneseni bez zahtjeva za njihov prijenos, tijelo koje je te osobne podatke primilo bez odgode će provjeriti jesu li podaci potrebni u svrhu u koju su preneseni.

(2) Ako se naknadno utvrdi da su osobni podaci koji su preneseni odnosno stavljeni na raspolaganje državama članicama netočni ili da su preneseni protivno odredbama ovog Zakona ili posebnih propisa, nadležno tijelo o tome će bez odgode obavijestiti primatelja, a takve će podatke bez odgode ispraviti ili izbrisati.

Članak 188.c

(1) Nadležno tijelo prilikom prijenosa osobnih podataka sukladno članku 188.a stavku 1. ovog Zakona može navesti rokove za čuvanje prenesenih podataka, nakon čijeg isteka ih je primatelj dužan izbrisati ili onemogućiti pristup tim podacima, odnosno provjeriti da li i dalje postoji potreba za njihovim korištenjem. Iznimno, ova se obveza ne primjenjuje ako su dostavljeni podaci u trenutku isteka naznačenih rokova čuvanja potrebni za progon kaznenih djela ili izvršavanje kaznenopravnih sankcija.

(2) Ako nadležno tijelo prilikom prijenosa osobnih podataka nije navelo rok za čuvanje podataka sukladno odredbi stavka 1. ovog članka, primjenit će se rokovi čuvanja propisani odredbama nacionalnog prava države članice koja je osobne podatke primila.

Članak 188.d

(1) Nadležna tijela mogu osobne podatke primljene ili dobivene na raspolaganje od nadležnih tijela država članica Europske unije obrađivati samo kada je to ovim Zakonom ili posebnim propisima kojima se uređuje zaštita osobnih podataka određeno i samo u svrhu zbog koje su podaci prikupljeni.

(2) Daljnja obrada osobnih podataka iz stavka 1. ovog članka, uz uvjete propisane člankom 186. stavkom 2. ovog Zakona, dopuštena je samo ako je potrebna u sljedeće svrhe:

- 1) radi sprečavanja, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenopravnih sankcija,
- 2) za sudske i druge postupke koji su izravno povezani sa sprečavanjem, otkrivanjem ili progonom kaznenih djela ili izvršavanjem kaznenopravnih sankcija,
- 3) radi sprečavanja neposredne i ozbiljne prijetnje javnoj sigurnosti, ili
- 4) u bilo koju drugu svrhu, ali samo uz prethodno odobrenje države članice koja ih prenosi ili uz pristanak osobe čiji se podaci obrađuju.

(3) Nadležna tijela mogu osobne podatke iz stavka 1. ovog članka obrađivati i u povijesne, statističke ili znanstvene svrhe, pod uvjetom da osiguraju primjerene mjere zaštite tih podataka.

(4) Nadležno tijelo države članice koje je zaprimilo osobne podatke obavijestit će o njihovoj obradi tijelo koje mu je te podatke prenijelo, na zahtjev tog tijela.

Članak 188.e

Ako su za razmjenu osobnih podataka između nadležnih tijela unutar države članice propisana posebna ograničenja obrade tih podataka, nadležno tijelo će o tim ograničenjima obavijestiti nadležno tijelo druge države članice kojem prenosi takve osobne podatke. Nadležno tijelo države članice koje je zaprimilo osobne podatke dužno je osigurati da se prilikom obrade dostavljenih podataka poštuju ograničenja obrade koja se na te podatke odnose.

Članak 188.f

(1) Osobni podaci koje su prenijela ili stavila na raspolaganje nadležna tijela druge države članice mogu se prenositi državama koje nisu članice Europske unije ili međunarodnim tijelima samo ako:

1) je to potrebno za sprečavanje, otkrivanje ili progon kaznenih djela ili izvršavanje kaznenopravnih sankcija,

2) je tijelo koje je primatelj osobnih podataka u trećoj zemlji ili međunarodno tijelo koje je primatelj osobnih podataka odgovorno za sprečavanje, otkrivanje ili progon kaznenih djela ili izvršavanje kaznenopravnih sankcija,

3) je država članica iz koje su podaci dobiveni dala odobrenje za prijenos osobnih podataka u skladu sa svojim nacionalnim pravom i

4) ako država koja nije članica Europske unije ili međunarodno tijelo osiguravaju odgovarajuću razinu zaštite za namjeravanu obradu podataka.

(2) Iznimno, ako država članica iz koje su osobni podaci dobiveni nije dala odobrenje za njihov prijenos (stavak 1. točka 3) ovog članka), podaci iz stavka 1. ovog članka mogu se prenijeti državama koje nisu članice Europske unije ili međunarodnim tijelima samo ako je njihovo prenošenje nužno za sprečavanje neposredne i ozbiljne prijetnje javnoj sigurnosti države članice ili države koja nije članica Europske unije, ili bitnim interesima države članice, pod uvjetom da se prethodno odobrenje nije moglo pribaviti na vrijeme. O prijenosu bez prethodnog odobrenja odmah će se obavijestiti nadležno tijelo države članice iz koje su podaci dobiveni.

(3) Iznimno, osobni podaci iz stavka 1. ovog članka mogu se prenositi državama koje nisu članice Europske unije ili međunarodnim tijelima koje ne osiguravaju odgovarajuću razinu zaštite za namjeravanu obradu podataka (stavak 1. točka 4) ovog članka), ako pravo države članice koja prenosi podatke to predviđi zbog zakonitih posebnih interesa osobe čiji se podaci obrađuju ili zakonitih prevladavajućih interesa, a posebice važnih javnih interesa, ili ako država ili međunarodno tijelo koje prima podatke osigura zaštitu koja se prema pravu države članice iz koje podaci potječu smatra odgovarajućom.

(4) Odgovarajuća razina zaštite u smislu stavka 1. točke 4) ovog članka ocjenjuje se uzimajući u obzir sve okolnosti povezane s postupcima prenošenja osobnih podataka. Pri ocjeni će se osobito imati u vidu vrsta podataka, svrha i trajanje obrade, država podrijetla i država ili međunarodno tijelo koje je krajnje odredište podataka, pravni propisi, kako opći tako i posebni, koji su na snazi u državi ili međunarodnom tijelu koje je primatelj podataka, te važeća pravila struke i mjere sigurnosti.

(5) Primatelj osobnih podataka iz stavka 1. ovog članka o njihovoj će obradi, na zahtjev tijela koje mu je osobne podatke prenijelo, obavijestiti to tijelo.

Članak 188.g

(1) Osobni podaci koje su prenijela ili stavila na raspolaganje nadležna tijela druge države članice mogu se prenositi privatnim osobama samo ako:

1) je nadležno tijelo države članice od koje su podaci dobiveni odobrilo to prenošenje u skladu sa svojim nacionalnim pravom,

2) ne postoje zakoniti posebni interesi osobe čiji se podaci obrađuju koji bi sprečavali prenošenje, i

3) je prijenos nužan radi obavljanja zadataka koji su nadležnom tijelu dodijeljeni zakonom, ili radi sprečavanja, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenopravnih sankcija, sprečavanja neposredne i ozbiljne prijetnje javnoj sigurnosti ili sprečavanja ozbiljne štete pravima pojedinaca.

(2) Nadležno tijelo koje prenosi podatke dužno je privatnu osobu kojoj te podatke prenosi upozoriti u koju se svrhu dostavljeni podaci mogu koristiti.

(3) Primatelj osobnih podataka iz stavka 1. ovog članka o njihovoj će obradi, na zahtjev tijela koje mu je osobne podatke prenijelo, obavijestiti to tijelo.

7. Postupanje s pronađenim i oduzetim stvarima

Članak 189.

(1) Predmeti veće vrijednosti koji su tijekom kaznenog postupka bili pronađeni ili privremeno oduzeti vratit će se vlasniku čim se ustanovi da ne postoje razlozi za njihovo oduzimanje. Ako je predmet podložan kvaru ili je njegovo čuvanje vezano sa znatnim troškovima, može se i ranije prodati, a ranijem vlasniku predat će se novac dobiven prodajom.

(2) Ako vlasnik ne preuzme predmete ili novac iz stavka 1. ovog članka, u roku koji mu odredi tijelo koje je donijelo odluku o vraćanju predmeta, predmeti odnosno novac unose se u proračunska sredstva.

(3) Predmeti manje vrijednosti vratit će se vlasniku, ako on to zatraži u roku od godine dana nakon pravomoćnog okončanja kaznenog postupka. Ako vlasnik u tom roku ne zatraži povrat predmeta, predmeti će se predati kriminalističkom muzeju ili uništiti.

(4) Ako vlasnik nije poznat, predmeti odnosno novac iz prethodnih stavaka vratit će se posjedniku. Ako su predmeti veće vrijednosti, a ne zna se raniji posjednik, tijelo koje vodi postupak opisat će stvar i opis objaviti na oglasnoj ploči i internetskoj stranici tog tijela. U oglasu će se pozvati vlasnik da se javi u roku od tri mjeseca od dana objave oglasa jer će se stvar inače prodati. Novac dobiven prodajom unosi se u proračunska sredstva.

Članak 190.

(1) Privremeno oduzeti predmeti čije čuvanje bi bilo opasno ili povezano s nerazmjernim teškoćama, a čije je oduzimanje propisano kaznenim ili drugim posebnim zakonom, mogu se uništiti.

(2) Prije postupanja prema stavku 1. ovog članka provest će se nužne dokazne radnje.

(3) Uništavanje takvih predmeta određuje nalogom sud, na prijedlog državnog odvjetnika.

Glava XIII. PRAVNA POMOĆ

Članak 191.

(1) Policija, istražitelj, državni odvjetnik i sud mogu za potrebe vođenja postupka zahtijevati pomoć od sudova, istražitelja, državnih odvjetništava, tijela državne uprave i drugih državnih tijela. Ta tijela će zahtjevu udovoljiti u najkraćem roku, a moguće zapreke priopćiti bez odgode. Prema potrebi njima se može dostaviti preslika dijela kaznenog spisa.

(2) Tijela državne uprave i druga državna tijela mogu zahtjev iz stavka 1. ovog članka, odbiti obrazloženom odlukom ako bi njegovo ispunjenje povrijedilo obvezu čuvanja tajnog podatka dok nadležno tijelo nije ukinulo tu obvezu.

(3) Osobne podatke prikupljene prema ovom Zakonu policija, državno odvjetništvo i sudovi mogu u skladu sa zakonom, dostavljati tijelima državne uprave uključujući i sigurnosne službe te njihovim nadzornim tijelima.

(4) O započinjanju kaznenog postupka (članak 17.) protiv državnog službenika ili namještenika sud odnosno državni odvjetnik će u roku od osam dana izvijestiti čelnika tijela ili ustanove.

Članak 192.

(1) Izvan slučajeva posebno propisanih ovim Zakonom, sud može pisanim nalogom odrediti da se dokazno ročište provede uz pomoć zatvorenog tehničkog uređaja za vezu na daljinu (audio-video konferencija).

(2) Nalog sadrži mjesto i vrijeme poduzimanja audio-video konferencije te imena i adrese osoba čije se ispitivanje traži. Pozivi svjedoku i okrivljeniku šalju se prema odredbama članka 175. stavka 1. i 2. ovog Zakona.

(3) U nalogu se može odrediti da osoba koja drži predmete koji se prema Kaznenom zakonu imaju oduzeti ili koji mogu poslužiti za utvrđivanje činjenica u kaznenom postupku te predmete na zahtjev suda pokaže tijekom audio-video konferencije, a nakon nje preda sudu prema odredbama članka 261. ovog Zakona.

Članak 193.

(1) Sud koji je zatražio izdavanje naloga može nakon utvrđivanja podataka iz članka 192. stavka 2. neposredno postavljati pitanja ispitivanoj osobi. Stranke mogu biti prisutne audio-video konferenciji te u njoj sudjelovati sukladno odredbama članka 292. stavka 3. ovog Zakona. Okrivljeniku koji je u pritvoru ili istražnom zatvoru na prikladan će se način omogućiti praćenje audio-video konferencije te postavljanje pitanja preko suda i iznošenje primjedaba.

(2) Audio-video konferenciji mora biti prisutna i stručna osoba koja rukuje uređajima.

Članak 194.

(1) O audio-video konferenciji tijelo koji vodi postupak sastavlja zapisnik u kojem se navodi vrijeme i mjesto radnje, osobe koje su bile prisutne, vrstu i stanje tehničkog uređaja za vezu na daljinu te stručne osobe koja je rukovala uređajem. Zapisnik može voditi sudski savjetnik ili sudački vježbenik.

(2) Tijelo koje vodi postupak može udovoljiti zamolbi inozemnog tijela u pogledu oblika i sadržaja audio-video konferencije, te drugim posebnim zahtjevima inozemnog tijela u skladu s propisima posebnog zakona ili međunarodnog ugovora.

Članak 195.

Državni odvjetnik ili policija mogu alibi i druge važne činjenice za pokretanje i vođenje kaznenog postupka provjeriti upotrebom telefonske veze koja ispitivanim osobama omogućava istodobnu komunikaciju (telefonska konferencija).

Članak 196.

(1) Zapisnik o telefonskoj konferenciji mora sadržavati podatke o istovjetnosti osoba u telefonskoj komunikaciji, podatak u kojem svojstvu osoba daje izjavu te, ovisno o tome svojstvu, odgovarajuće osobne podatke.

(2) Snimka telefonske konferencije iz stavka 1. ovog članka, može se upotrijebiti kao dokaz u kaznenom postupku:

1) ako je osoba koja je ispitana kao svjedok upozorena prema članku 288. stavku 3. ovog Zakona i upozorena o snimanju, te pristala da se snimka upotrijebi kao dokaz,

2) ako je okrivljenik bio prethodno poučen o pravima prema članku 239. stavku 1. i članku 275. stavku 3. ovog Zakona,

3) ako je ispitivanju okrivljenika bio prisutan branitelj.

Glava XIV. POSEBNE PRETPOSTAVKE ZA KAZNENI PROGON I ZAPOČINJANJE KAZNENOG POSTUPKA

Članak 197.

(1) Kad progon za kazneno djelo ovisi o prijedlogu za progon podnesenom od strane oštećenika ili druge zainteresirane osobe sukladno odredbama Kaznenog zakona, državni odvjetnik ne može poduzeti kazneni progon dok oštećenik ili druga zainteresirana osoba ne podnesu prijedlog za progon.

(2) Kad je ovlašteni tužitelj državni odvjetnik on ne može donijeti rješenje o provođenju istrage niti podignuti optužnicu ako ne podnese dokaz da je dano odobrenje za vođenje kaznenog postupka. Ako je za vođenje kaznenog postupka potrebno odobrenje nadležnog državnog tijela, a ovlašteni tužitelj je oštećenik kao tužitelj, on ne može preuzeti progon prije nego što dobije odobrenje nadležnog državnog tijela. Ako je za provođenje kaznenog postupka potrebno odobrenje nadležnog državnog tijela, a ovlašteni tužitelj je privatni tužitelj, dokaz da je odobrenje za provođenje kaznenog postupka dano dužan je priložiti uz privatnu tužbu.

(3) Oštećenik kao tužitelj mora, u roku od osam dana od dana primitka obavijesti državnog odvjetnika iz članka 55. stavka 1. ovog Zakona, podnijeti zahtjev nadležnom državnom tijelu za davanjem odobrenja za vođenje kaznenog postupka, a privatni tužitelj u roku od tri mjeseca od dana kada je saznao za kazneno djelo i počinitelja. Nakon što je oštećenik kao tužitelj zaprimio odluku nadležnog državnog tijela o svom zahtjevu, počinje mu teći rok iz članka 55. stavka 2. ovog Zakona, a privatnom tužitelju rok iz članka 61. stavka 1. ovog Zakona.

(4) Kad je zakonom određeno da ovlašteni tužitelj poduzima kazneni progon na temelju pisanog zahtjeva ili suglasnosti određenih osoba, pisani se zahtjev može podnijeti ili suglasnost dati u roku iz članka 48. stavka 1. ovog Zakona.

(5) Odredbom stavka 1. ovog članka ne ograničava se pravo i dužnost državnog odvjetnika i policije da provodi izvide kaznenih djela prema odredbama posebnog zakona.

Članak 198.

(1) Kad je kazneni postupak pokrenut protiv stranca, sud i druga državna tijela postupaju prema odredbama odgovarajuće konzularne konvencije koja je na snazi u Republici Hrvatskoj.

(2) Obavijest o određivanju pritvora, istražnog zatvora u domu i istražnog zatvora protiv državnog službenika ili namještenika dostavit će se rukovoditelju tijela ili ustanove prema posebnom propisu.

(3) O pokretanju istrage protiv vojnih osoba i državnih službenika i namještenika na službi u oružanim snagama Republike Hrvatske te o određivanju pritvora, istražnog zatvora u domu i istražnog zatvora državni odvjetnik će obavijestiti ministarstvo nadležno za obranu. Na isti način će sud postupiti kad je potvrđena optužnica ili donesena nepravomoćna presuda.

(4) Policija će obavijestiti ministarstvo nadležno za kulturu o izvidima koje poduzima kada se kazneno djelo odnosi na zaštićena kulturna dobra, arhivsku gradivo ili umjetnička djela od važnosti za hrvatsku ili svjetsku kulturnu baštinu. Tako će postupiti i državni odvjetnik kad donese rješenje o provođenju istrage, ili podigne optužnicu te sud kada nastupi pravomoćnost presude koja se odnosi na takva kaznena djela.

Članak 199.

Ako drukčije nije propisano ovim Zakonom, kad se u tijeku postupka utvrdi da je okrivljenik umro, rješenjem će kazneni postupak prije potvrđivanja optužnice obustaviti državni odvjetnik, a nakon toga rješenjem sud.

Članak 200.

(1) Glede osoba koje po međunarodnom pravu u Republici Hrvatskoj uživaju imunitet od kaznenog progona, primjenjuju se pravila međunarodnog prava.

(2) U slučaju sumnje jesu li u pitanju osobe koje uživaju pravo imuniteta po pravilima međunarodnog prava sud će se obratiti za objašnjenje ministarstvu nadležnom za vanjske poslove.

Članak 201.

Pod uvjetima predviđenim međunarodnim ugovorom i posebnim zakonom može se provesti zajednička istraga za kaznena djela predviđena tim ugovorom i posebnim zakonom.

Glava XV. ZNAČENJE ZAKONSKIH IZRAZA

Članak 202.

(1) Riječi i pojmovni sklopovi koji imaju rodno značenje bez obzira jesu li u ovom Zakonu korišteni u muškom ili ženskom rodu odnose se na jednak način na muški i ženski rod.

(2) Ako nije drukčije propisano, pojedini izrazi u ovom Zakonu imaju sljedeće značenje:

1) osumnjičenik je osoba protiv koje je podnesena kaznena prijava ili se provode izvidi ili je provedena hitna dokazna radnja,

2) okrivljenik je osoba protiv koje je doneseno rješenje o provođenju istrage ili osoba koja je obaviještena na temelju članka 213. stavka 2. ovog Zakona, osoba protiv koje je podnesena privatna tužba i osoba protiv koje je presudom izdan kazneni nalog,

3) optuženik je osoba protiv koje je optužnica potvrđena ili je povodom privatne tužbe određena rasprava,

4) osuđenik je osoba za koju je pravomoćnom presudom utvrđeno da je kriva za određeno kazneno djelo,

5) izrazi pod točkom 1. do 3. odnose se i na pravnu osobu prema posebnom zakonu.

(3) Ako drukčije nije propisano ovim Zakonom, odredbe o okrivljeniku, primjenjuju se na osumnjičenika, okrivljenika, optuženika i osuđenika te na osobe protiv kojih se vode posebni postupci predviđeni ovim ili drugim zakonom.

(4) Izraz okrivljenik upotrebljava se u ovom Zakonu i kao opći naziv za osobu iz točke 2., 3. i 4. stavka 2. ovog članka.

(5) Uhićenje je prisilno zadržavanje neke osobe pod sumnjom da je počinila kazneno djelo.

(6) Uhićenik je osoba prema kojoj je primijenjena mjera uhićenja.

(7) Pritvorenik je osoba protiv koje se primjenjuje mjera pritvora.

(8) Pritvorski nadzornik je policijski službenik određen posebnim zakonom.

(9) Osoba u istražnom zatvoru u domu je osoba protiv koje se primjenjuje mjera istražnog zatvora u domu.

(10) Zatvorenik je osoba protiv koje se primjenjuje mjera istražnog zatvora.

(11) Žrtva kaznenog djela je osoba koja zbog počinjenja kaznenog djela trpi fizičke i duševne posljedice, imovinsku štetu ili bitnu povredu temeljnih prava i sloboda.

(12) Oštećenik je žrtva i druga osoba čije je kakvo osobno ili imovinsko pravo povrijeđeno ili ugroženo kaznenim djelom, a sudjeluje u svojstvu oštećenika u kaznenom postupku.

(13) Stranke su tužitelj i okrivljenik.

(14) Tužitelj je državni odvjetnik, oštećenik kao tužitelj i privatni tužitelj.

(15) Oštećenik kao tužitelj je tužitelj koji je preuzeo progon od državnog odvjetnika koji nije pokrenuo ili je odustao od kaznenog progona.

(16) Privatni tužitelj je tužitelj koji je podnio privatnu tužbu radi progona kaznenih djela za koja se progoni po privatnoj tužbi.

(17) Opunomoćenik je odvjetnik kojega može zamijeniti odvjetnički vježbenik prema ovom Zakonu.

(18) Branitelj je odvjetnik, kojega može zamijeniti odvjetnički vježbenik prema ovom Zakonu.

(19) Savjetnik je osoba određena zakonom.

(20) Europski sud za ljudska prava je sud prema članku 19. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (Narodne novine – Međunarodni ugovori 18/1997., 6/1999., 8/1999.).

(21) Sud Europske unije je sud iz članaka 13. i 19. Ugovora o Europskoj uniji i članka 251. do 281. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

(22) Sud je, ako drukčije nije propisano ovim Zakonom, sudbeno tijelo koje donosi odluku provodi radnju ili pred kojim se vodi postupak.

(23) Istražitelj i financijski istražitelj je osoba koja je prema posebnom propisu donesenom na osnovi zakona ovlaštena provoditi dokazne i druge radnje.

(24) Policija je policijski službenik ministarstva nadležnog za unutarnje poslove ili ovlaštena osoba ministarstva nadležnog za obranu u okviru prava i dužnosti propisanih posebnim zakonima te inozemni policijski službenik koji u skladu s međunarodnim pravom, na temelju pisanog odobrenja ministra nadležnog za unutarnje poslove, poduzima radnje u području Republike Hrvatske, na njezinom brodu ili zrakoplovu.

(25) Prikriveni istražitelj je policijski službenik koji sudjeluje u posebnoj dokaznoj radnji prema ovom Zakonu.

(26) Pouzdanik je građanin koji sudjeluje u posebnoj dokaznoj radnji prema ovom Zakonu.

(27) Banka označava osim banke i drugu financijsku ustanovu.

(28) Isprava je svaki predmet koji sadrži zapis, znak ili sliku koji je podoban ili određen da služi kao dokaz neke činjenice koja ima vrijednost za pravne odnose.

(29) Snimka je zapis tehničkim uređajem.

(30) Osobni podatak je u smislu ovog Zakona informacija koja se odnosi na određenu fizičku osobu ili fizičku osobu koja se može odrediti.

(31) Zbirka osobnih podataka je skup osobnih podataka određenih posebnim zakonom.

(32) Molekularno-genetska analiza je u smislu ovog Zakona postupak koji služi za analizu DNK koja tvori osnovni genetski materijal čovjeka i drugih živih bića.

(33) Elektronički (digitalni) dokaz je podatak koji je kao dokaz u elektroničkom (digitalnom) obliku pribavljen prema ovom Zakonu.

(34) Zajednica je izvanbračna zajednica i istospolna zajednica. Izvanbračna zajednica, u smislu ovog Zakona, je životna zajednica žene i muškarca koji nisu u braku, a koja traje dulje vrijeme, ili takva zajednica

koja traje kraće vrijeme ako je u njoj rođeno zajedničko dijete. Istospolna zajednica je zajednica koja je uređena zakonom.

(35) Tijelo koje vodi postupak u prethodnom postupku je državni odvjetnik, koji postupi prije podizanja optužnice, te sud kada provodi istragu i dokazno ročište. Nakon podizanja optužnice ili privatne tužbe, tijelo koje vodi postupak je sud.

(36) Zajednička istraga je postupanje policije, državnog odvjetnika i suda prema međunarodnom ugovoru.

(37) Dijete je osoba koja nije navršila osamnaest godina života.

(38) Osoba od povjerenja je zakonski zastupnik ili druga odrasla osoba po izboru ovlaštenika prava na pratnju, osim ako je predložena ili pozvana u svojstvu svjedoka.

(39) Spis predmeta je spis koji sastavlja državni odvjetnik prije donošenja rješenja o provođenju istrage i prije poduzimanja prve dokazne radnje po članku 213. stavku 1. ovog Zakona.

(40) Dojava žrtve je početna obavijest o mogućem počinjenju kaznenog djela iz koje, bez dodatnih provjera, ne proizlaze osnove sumnje da je počinjeno kazneno djelo.

Drugi dio KAZNENI POSTUPAK

Zajednička odredba

Članak 203., brisan.

A. Prethodni postupak

Glava XVI. IZVIDI I ISTRAŽIVANJE

1. Kaznena prijava

Članak 204.

(1) Svatko je dužan prijaviti kazneno djelo za koje se postupak pokreće po službenoj dužnosti, koje mu je dojavljeno ili za koje je saznao.

(2) Podnoseći prijavu, tijela državne vlasti i pravne osobe navest će dokaze koji su im poznati i poduzeti sve da bi se sačuvali tragovi kaznenog djela, predmeti na kojima je ili kojima je počinjeno djelo te drugi dokazi.

(3) Zakonom se propisuju slučajevi u kojima je neprijavljivanje kaznenog djela, kazneno djelo.

(4) Podaci o istovjetnosti osobe protiv koje je podnesena kaznena prijava i podaci na temelju kojih se može zaključiti o istovjetnosti te osobe službena su tajna.

Članak 205.

(1) Prijava se podnosi nadležnom državnom odvjetniku pisano, usmeno ili drugim sredstvom.

(2) Ako se prijava podnosi usmeno, prijavitelj će se upozoriti na posljedice lažnog prijavljivanja. O usmenoj prijavi sastavit će se zapisnik, a ako je prijava priopćena telefonom ili drugim telekomunikacijskim uređajem, osigurava se, kad je to moguće, njezin elektronički zapis i sastavlja službena zabilješka.

(3) Ako je prijava podnesena sudu, policiji ili nenadležnom državnom odvjetniku, oni će prijavu primiti i odmah dostaviti nadležnom državnom odvjetniku.

(4) Državni odvjetnik upisuje kaznenu prijavu u upisnik kaznenih prijava čim je podnesena osim u slučaju iz stavka 5. i 6. ovog članka.

(5) Ako je do državnog odvjetnika samo dopro glas da je počinjeno kazneno djelo ili je primio dojavu žrtve, državni odvjetnik će o tome sastaviti službenu zabilješku koja se upisuje u upisnik raznih kaznenih predmeta i postupiti na način propisan u članku 206. stavku 4. ovog Zakona.

(6) Ako kaznena prijava ne sadrži podatke o kaznenom djelu, odnosno ako državni odvjetnik iz same kaznene prijave ne može zaključiti za koje se kazneno djelo prijava podnosi, upisat će je u upisnik raznih kaznenih predmeta te će pozvati podnositelja da u roku od petnaest dana ispravi i dopuni kaznenu prijavu.

(7) Ako podnositelj ne postupi prema pozivu za ispravak ili dopunu, državni odvjetnik sastavlja o tome bilješku. O tome se u roku od osam dana od isteka roka za ispravak ili dopunu kaznene prijave obavještava viši državni odvjetnik koji može naložiti upisivanje kaznene prijave u upisnik kaznenih prijava.

(8) Ministar nadležan za pravosuđe propisuje način vođenja upisnika kaznenih prijava i raznih kaznenih predmeta.

2. Odbačaj kaznene prijave

Članak 206.

(1) Nakon ispitivanja prijave i provjere u Informacijskom sustavu Državnog odvjetništva državni odvjetnik odbacit će prijavu obrazloženim rješenjem ako iz same prijave proistječe:

- 1) da prijavljeno djelo nije kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti,
- 2) da je nastupila zastara ili je djelo obuhvaćeno amnestijom, pomilovanjem, ili je već pravomoćno presuđeno ili postoje druge okolnosti koje isključuju kazneni progon,
- 3) ako postoje okolnosti koje isključuju krivnju,
- 4) ako nema osnovane sumnje da je osumnjičenik počinio prijavljeno kazneno djelo,
- 5) ako podaci u prijavi upućuju na zaključak da prijava nije vjerodostojna.

(2) Protiv rješenja državnog odvjetnika o odbacivanju kaznene prijave žalba nije dopuštena.

(3) Ako drukčije nije propisano ovim Zakonom (članak 206.c, 206.d i 206.e), državni odvjetnik će o odbacivanju prijave te o razlozima za to izvijestiti uz pouku iz članka 55. ovog Zakona oštećenika u roku od osam dana. O odbacivanju prijave izvijestit će podnositelja te osobu protiv koje je prijava podnesena, ako to ona zahtijeva.

(4) Ako državni odvjetnik iz same prijave ne može ocijeniti jesu li vjerodostojni navodi prijave ili ako podaci u prijavi ne daju dovoljno osnove da može odlučiti hoće li provesti istragu ili poduzeti dokazne radnje, državni odvjetnik će sam provesti izvide ili naložiti njihovo provođenje policiji.

(5) Ako i nakon poduzetih radnji iz stavka 4. ovoga članka postoje neke od okolnosti iz stavka 1. ovoga članka državni će odvjetnik odbaciti prijavu.

Članak 206.a

(1) Žrtva i oštećenik imaju pravo po isteku dva mjeseca od podnošenja kaznene prijave ili dojave o počinjenom djelu zatražiti od državnog odvjetnika obavijest o poduzetim radnjama povodom kaznene prijave ili dojave o počinjenom djelu. Državni odvjetnik će ih obavijestiti o poduzetim radnjama u primjerenom roku, a najkasnije trideset dana od zaprimljenog zahtjeva, osim kada bi time ugrozio učinkovitost postupka. O uskrati davanja obavijesti dužan je izvijestiti žrtvu i oštećenika koja je tu obavijest zahtijevala.

(2) Ako državni odvjetnik nije obavijestio žrtvu ili oštećenika ili oni nisu zadovoljni danom obaviješću ili poduzetim radnjama, imaju pravo pritužbe višem državnom odvjetniku.

(3) Viši državni odvjetnik provjerit će navode pritužbe te ako utvrdi da je pritužba osnovana, naložit će nižem državnom odvjetniku da podnositelju pritužbe dostavi zatraženu obavijest o poduzetim radnjama odnosno da u primjerenom roku poduzme radnje koje je trebalo poduzeti. Ako viši državni odvjetnik utvrdi da je postupanjem nižeg državnog odvjetnika došlo do povrede prava podnositelja pritužbe, o tome će ga obavijestiti uz točno navođenje prava koje je povrijeđeno.

(4) Obavijest o poduzetim radnjama iz stavka 1. ovog članka žrtva i oštećenik mogu ponovo zatražiti po proteku šest mjeseci od prethodno zatražene obavijesti o poduzetim radnjama, osim ako su se višem državnom odvjetniku obratili pritužbom iz članka 206.b stavka 2. ovog Zakona.

Članak 206.b

(1) Državni odvjetnik je dužan donijeti odluku o kaznenoj prijavi u roku od šest mjeseci od dana upisa prijave u upisnik kaznenih prijava i o tome obavijestiti podnositelja prijave uz navođenje kratkih razloga te odluke.

(2) Po isteku roka iz stavka 1. ovog članka ili po isteku šest mjeseci nakon što je državni odvjetnik postupio po članku 205. stavku 5. ovog Zakona podnositelj prijave, oštećenik i žrtva mogu podnijeti pritužbu višem državnom odvjetniku zbog nepoduzimanja radnji državnog odvjetnika koje dovode do odugovlačenja postupka.

(3) Viši državni odvjetnik će, nakon što primi pritužbu iz stavka 2. ovog članka, bez odgode zatražiti očitovanje o navodima pritužbe.

(4) Viši državni odvjetnik će, ako ocijeni da je pritužba osnovana, odrediti primjereni rok u kojem se mora donijeti odluka o prijavi.

(5) Viši državni odvjetnik dužan je o poduzetom obavijestiti podnositelja pritužbe u roku od petnaest dana od dana primitka pritužbe.

(6) Podnositelj pritužbe može ponoviti pritužbu ako prijava nije riješena u roku određenom u stavku 4. ovog članka.

3. Odbačaj kaznene prijave prema načelu svrhovitosti

Članak 206.c

(1) Osim kad mu je to dopušteno prema posebnom zakonu, državni odvjetnik može rješenjem odbaciti kaznenu prijavu ili odustati od kaznenog progona iako postoji osnovana sumnja da je počinjeno kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti i za koje je predviđena novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina ako je:

1) s obzirom na okolnosti vjerojatno da će u kaznenom postupku okrivljenik biti oslobođen od kazne,

2) protiv okrivljenika u tijeku izvršenje kazne, a pokretanje kaznenog postupka za drugo kazneno djelo nema svrhe s obzirom na težinu, narav djela i pobude iz kojih je ono počinjeno, te na rezultate koje je kazna ili druga mjera ostvarila na počinitelja da ubuduće ne čini kaznena djela,

3) okrivljenik izručen ili predan stranoj državi ili međunarodnom kaznenom sudu radi provođenja postupka za drugo kazneno djelo,

4) okrivljenik prijavljen za više kaznenih djela kojima je ostvario bića dvaju ili više kaznenih djela, ali je svrhovito da se počinitelj osudi samo za jedno, jer pokretanje kaznenog postupka za druga kaznena djela ne bi imalo bitnog utjecaja na izricanje kazne ili drugih mjera prema počinitelju.

(2) Rješenje iz stavka 1. ovog članka državni odvjetnik će osim okrivljeniku, dostaviti oštećeniku i podnositelju kaznene prijave. Uz rješenje, oštećeniku će se dostaviti i pouka da u roku od osam dana od dana primitka rješenja može podnijeti pritužbu višem državnom odvjetniku ako smatra da rješenje nije osnovano. Oštećenika će se upozoriti i da, ako ne podnese pritužbu, svoj imovinskopravni zahtjev može ostvariti u parnici.

(3) Viši državni odvjetnik dužan je postupiti po pritužbi u roku od trideset dana od njezina primitka. Ako viši državni odvjetnik utvrdi da je rješenje osnovano, o tome će izvijestiti oštećenika i uputiti ga da svoj imovinskopravni zahtjev može ostvarivati u parnici. Ako viši državni odvjetnik utvrdi da rješenje nije osnovano, naložit će nižem državnom odvjetniku da odmah nastavi rad na predmetu, o čemu će izvijestiti oštećenika, okrivljenika i podnositelja prijave.

Članak 206.d

(1) Državni odvjetnik može, nakon prethodno pribavljene suglasnosti žrtve ili oštećenika, rješenjem uvjetno odgoditi ili odustati od kaznenog progona, iako postoji osnovana sumnja da je počinjeno kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti i za koje je predviđena novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina ako osumnjičenik odnosno okrivljenik preuzme obvezu:

1) izvršenja kakve činidbe u svrhu popravljavanja ili naknade štete prouzročene kaznenim djelom,

2) uplate određene svote u korist javne ustanove, u humanitarne ili karitativne svrhe,

3) isplate dospelog zakonskog uzdržavanja i urednog plaćanja dospjelih obveza,

4) obavljanja rada za opće dobro na slobodi,

5) podvrgavanja liječenju ili odvikavanju od droge ili drugih ovisnosti sukladno posebnim propisima,

6) podvrgavanja psihosocijalnoj terapiji radi otklanjanja nasilničkog ponašanja bez napuštanja obiteljske zajednice ili uz pristanak osumnjičenika na napuštanje obiteljske zajednice za vrijeme trajanja terapije.

(2) Državni odvjetnik će u rješenju odrediti rok u kojem osumnjičenik odnosno okrivljenik mora ispuniti preuzete obveze prema stavku 1. ovog članka, koji ne smije prelaziti godinu dana.

(3) Rješenje iz stavka 1. ovog članka državni odvjetnik će dostaviti osumnjičeniku odnosno okrivljeniku, oštećeniku i podnositelju kaznene prijave, uz pouku oštećeniku da svoj imovinskopravni zahtjev može ostvarivati u parnici. Protiv rješenja državnog odvjetnika žalba nije dopuštena.

(4) Ako osumnjičenik odnosno okrivljenik ispuní obvezu u roku iz stavka 2. ovoga članka, državni odvjetnik će rješenjem odbaciti kaznenu prijavu ili odustati od optužbe i o tome obavijestiti sud.

(5) Sudac pojedinac će rješenjem prekinuti kazneni postupak ako državni odvjetnik izjavi da uvjetno odustaje od optužbe.

Članak 206.e

(1) Glavni državni odvjetnik može pod uvjetima i na način propisan posebnim zakonom rješenjem odbaciti kaznenu prijavu ili odustati od kaznenog progona tijekom kaznenog postupka ako je to razmjerno težini počinjenih kaznenih djela i značenju iskaza te osobe, važno za otkrivanje i dokazivanje kaznenih djela i članova zločinačke organizacije, odnosno zločinačkog udruženja.

(2) Protiv rješenja Glavnog državnog odvjetnika iz stavka 1. ovog članka žalba nije dopuštena.

4. Izvidi kaznenih djela

Članak 206.f

(1) Postupanje tijekom izvida je tajno.

(2) Tijelo koje poduzima radnju upozorit će osobe koje u njoj sudjeluju da je odavanje tajne kazneno djelo. Primitak upozorenja pisano će se zabilježiti, a upozorena osoba to će potvrditi svojim potpisom.

(3) Tijelo koje provodi izvide može, kada to nalaže interes javnosti, o tijeku izvida izvijestiti javnost na način propisan posebnim zakonom.

Članak 206.g

(1) Državni odvjetnik može, u svrhu prikupljanja potrebnih obavijesti, pozivati osobe. U pozivu se mora naznačiti razlog pozivanja. Ako se podnositelj prijave ili žrtva koja je dojavila o počinjenom kaznenom djelu ne odazove pozivu postupit će se prema članku 205. stavku 6. i 7. ovog Zakona.

(2) Policija, ministarstvo nadležno za financije, Državni ured za reviziju i druga državna tijela, organizacije, banke i druge pravne osobe dostavit će podatke koje je od njih zatražio državni odvjetnik, osim onih koji predstavljaju zakonom zaštićenu tajnu. Državni odvjetnik može od navedenih tijela zahtijevati kontrolu poslovanja pravne i fizičke osobe i u skladu s odgovarajućim propisima privremeno oduzimanje do donošenja presude, novca, vrijednosnih papira, predmeta i dokumentacije koji mogu poslužiti kao dokaz, obavljanje nadzora i dostavu podataka koji mogu poslužiti kao dokaz o počinjenom kaznenom djelu ili imovini ostvarenoj kaznenim djelom, te zatražiti obavijesti o prikupljenim, obrađenim i pohranjenim podacima u vezi neobičnih i sumnjivih novčanih transakcija. U svom zahtjevu državni odvjetnik može pobliže označiti sadržaj tražene mjere ili radnje te zahtijevati da ga se o njoj izvijesti, kako bi mogao biti prisutan njenom provođenju.

(3) Za nepostupanje po zahtjevu državnog odvjetnika, sudac istrage može na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika odgovornu osobu kazniti novčanom kaznom u iznosu do 50.000,00 kuna, a pravnu osobu do 5.000.000,00 kuna, a ako i nakon toga ne postupi po zahtjevu može se kazniti zatvorom do izvršenja, a najdulje mjesec dana. Sud koji je donio rješenje o određivanju zatvora može opozvati to rješenje ako nakon njegovog donošenja odgovorna osoba postupi po zahtjevu.

(4) O pribavljenoj obavijesti iz stavka 1. ovog članka državni odvjetnik sastavlja zapisnik, koji se kao i izjava dana državnom odvjetniku iz članka 205. stavka 6. ovog Zakona prema članku 86. stavku 3. ovog Zakona neće dostaviti uz optužnicu odnosno koja se prema članku 351. stavku 5. ovog Zakona izdvaja iz spisa.

Članak 206.h

(1) Državni odvjetnik može naložiti policiji da prikupi potrebne obavijesti provođenjem izvida i poduzimanjem drugih mjera radi prikupljanja podataka potrebnih za odlučivanje o kaznenoj prijavi. U nalogu državni odvjetnik može pobliže odrediti sadržaj izvida ili mjere te naložiti da ga policija odmah obavijesti o poduzetom izvidu ili mjeri. Ako državni odvjetnik naloži prisustvovanje izvidu ili mjeri, policija će ih provesti na način kojim mu se to omogućuje. Policija je dužna postupiti prema nalogu državnoga odvjetnika, a ako državni odvjetnik nije naložio drukčije, o poduzetim izvidima ili mjerama dužna je izvijestiti državnog odvjetnika najkasnije u roku od trideset dana od primitka naloga.

(2) Državni odvjetnik ima pravo i dužnost stalnog nadzora nad provođenjem izvida koji su naloženi policiji. Policija je dužna izvršiti nalog ili zahtjev državnog odvjetnika u provođenju nadzora nad izvidima i za taj rad odgovaraju državnom odvjetniku.

Članak 206.i

(1) Ako postoje osnove sumnje da je počinjeno kazneno djelo za koje se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti te da je tim djelom stečena imovinska korist, državni odvjetnik je dužan odmah poduzimati ili nalogati poduzimanje izvida kako bi se utvrdila vrijednost te koristi te kako bi se utvrdilo gdje se tako stečena imovina nalazi. Ako je imovinsku korist stečenu kaznenim djelom počinitelj prikrrio ili ako postoji osnov sumnje na pranje novca, državni odvjetnik će poduzeti sve što je potrebno da bi se ta imovina pronašla i osiguralo njezino oduzimanje.

(2) Za kaznena djela iz nadležnosti županijskog suda u kojima postoje osnove sumnje da je stečena znatna imovinska korist, u provođenju izvida i hitne dokazne radnje privremenog oduzimanja predmeta sudjeluju financijski istražitelji, državnoodvjetnički savjetnici i stručni suradnici iz posebnog odjela za istraživanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom u sastavu državnog odvjetništva. Odjel provodi izvide u dogovoru i po nalogu državnog odvjetnika s ciljem utvrđivanja vrijednosti imovine i osiguranja oduzimanja, odnosno pronalaženja imovine stečene kaznenim djelom.

(3) Ako postoje osnove sumnje da je stečena imovinska korist velike vrijednosti državni odvjetnik će zatražiti od čelnika policije i nadležnih upravnih tijela Ministarstva financija da mu stave na raspolaganje službenike koji će pod njegovim nadzorom sudjelovati u zajedničkim izvidima iz stavka 2. ovog članka. Za vrijeme dok sudjeluju u zajedničkom radu službenici postupaju po nalogu državnog odvjetnika i njemu su odgovorni za svoj rad. O potrebi upućivanja službenika državni odvjetnik se savjetuje s Ravnateljstvom policije i Ministarstvom financija.

(4) Sva tijela državne vlasti i sve pravne osobe koje u svojem djelokrugu ili u obavljanju svoje djelatnosti saznaju za okolnosti i podatke koji upućuju da je u pravnom prometu imovina stečena kaznenim djelom, posebno ako postupanje s ostvarenim financijskim sredstvima ili imovinom ukazuje na pranje novca ili na prikrivanje te imovine, dužne su bez odgode o tim okolnostima i podacima obavijestiti državnog odvjetnika.

(5) Kada se provedenim izvidima iz stavka 1., 2. i 3. ovog članka prikupe potrebne činjenice i podaci o visini stečene imovinske koristi, odnosno kada se utvrdi gdje se imovina nalazi, državni odvjetnik je dužan bez odgode predložiti određivanje privremene mjere osiguranja kako se ta imovina ne bi sakrila ili uništila, a također je dužan u optužnici ili najkasnije na pripremnom ročištu predložiti da se ta imovina oduzme.

Članak 207.

(1) Ako postoje osnove sumnje da je počinjeno kazneno djelo za koje se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti, policija ima pravo i dužnost poduzeti potrebne mjere:

- 1) da se pronađe počinitelj kaznenog djela, da se počinitelj ili sudionik ne sakrije ili ne pobjegne,
- 2) da se otkriju i osiguraju tragovi kaznenog djela i predmeti koji mogu poslužiti pri utvrđivanju činjenica te

- 3) da se prikupe sve obavijesti koje bi mogle biti od koristi za uspješno vođenje kaznenog postupka.

(2) O poduzimanju izvida kaznenih djela policija će obavijestiti državnog odvjetnika odmah, a najkasnije u roku od dvadeset četiri sata nakon poduzimanja radnje. Ako državni odvjetnik obavijesti policiju da namjerava prisustvovati pojedinim izvidima ili mjerama, policija će ih provesti na način kojim mu se to omogućuje.

(3) O činjenicama i okolnostima koje su utvrđene prilikom poduzimanja radnji iz stavka 1. i 2. ovog članka, a mogu biti od interesa za kazneni postupak, policija sastavlja službenu zabilješku.

(4) Na temelju provedenih izvida policija, u skladu s posebnim propisom, sastavlja kaznenu prijavu ili izvješće o provedenim izvidima u kojemu navodi dokaze za koje je saznala. U kaznenu prijavu ili izvješće se ne unosi sadržaj izjava koje su pojedini građani dali u prikupljanju obavijesti. Uz kaznenu prijavu ili izvješće dostavljaju se i predmeti, skice, slike, spisi o poduzetim mjerama i radnjama, službene zabilježke, izjave i drugi materijal koji može biti koristan za uspješno vođenje postupka.

(5) Ako policija naknadno sazna za nove činjenice, dokaze ili otkrije tragove kaznenog djela, dužna je prikupiti potrebne obavijesti i izvješće o tome odmah dostaviti državnom odvjetniku.

(6) Kad poduzima izvide kaznenih djela policija postupi i prema odredbama posebnog zakona i pravilima donesenima na temelju tog zakona.

Članak 208.

(1) *Policija može prikupljati obavijesti od građana. U prikupljanju obavijesti građani se ne mogu ispitivati u svojstvu okrivljenika, svjedoka ili vještaka.*

(2) *Ako je to potrebno radi otkrivanja drugih kaznenih djela iste osobe, njezinih sudionika ili kaznenih djela drugih osoba, obavijesti se mogu prikupljati od osoba koje su u pritvoru. Odobrenje za njihovo prikupljanje daje državni odvjetnik, a ako je pritvor produljen, odobrenje daje sudac istrage. Te se obavijesti prikupljaju u prisutnosti branitelja.*

(3) *Prikupljanje obavijesti iz stavka 2. ovog članka od osoba koje su u istražnom zatvoru ili u drugoj ustanovi za osobe lišene slobode moguće je samo ako je to, na temelju pisanog prijedloga državnog odvjetnika, odobrio sudac istrage ili predsjednik vijeća, u prisutnosti suca istrage ili branitelja.*

(4) *Radi prikupljanja obavijesti iz stavka 1. ovog članka policija može pozivati građane. Prisilno se može dovesti osumnjičenik koji se nije odazvao pozivu samo ako je u pozivu bio na to upozoren ili iz okolnosti očito proizlazi da odbija primitak poziva. Osoba koja se odazvala pozivu ili osumnjičenik koji je prisilno doveden, a odbije dati obavijesti, ne može se ponovno pozivati zbog istog razloga.*

(5) *Osumnjičenik, koji je prisilno doveden prema stavku 4. ovog članka, bit će poučen:*

1) o razlozima pozivanja i koje su osnove sumnje protiv njega,

2) o pravu na tumačenje i prevođenje sukladno članku 8. ovog Zakona,

3) o pravu da nije dužan iskazivati niti odgovarati na pitanja,

4) da po završetku prikupljanja obavijesti ili po isteku šest sati od trenutka dolaska u policijske prostorije iste može odmah napustiti.

(6) Kad postoji vjerojatnost da osoba koja je zatečena na mjestu počinjenja kaznenog djela s elementima nasilja ili kaznenog djela koje predstavlja prijetnju javnoj sigurnosti ima saznanja o okolnostima počinjenja djela ili počinitelju, a njihovo prikupljanje nije moguće ili je bitno otežano na mjestu gdje je osoba zatečena i razumno je vjerovati da će odgoditi prikupljanje obavijesti štetiti probicima kaznenog progona, može se od te osobe zahtijevati da u pratnji policijskih službenika dođe u policijske prostorije radi davanja obavijesti. Ako ona to bez opravdanog razloga odbije, može se prisilno dovesti. Prisilno dovedena osoba bit će obaviještena da ima pravo na tumačenje i prevođenje, da nije dužna dati obavijest i da po završetku prikupljanja obavijesti ili po isteku šest sati od trenutka dolaska u policijske prostorije iste može odmah napustiti. Ako se prisilno dovedena osoba uhititi, vrijeme uhićenja teče od trenutka dovođenja u policijske prostorije.

(7) *Policija će od osoba iz stavaka 4. i 6. ovog članka uzeti obavijesti odmah, a najkasnije u roku od šest sati od dolaska u službene prostorije. Prikupljanje obavijesti od osoba iz stavaka 4. i 6. ovog članka može trajati dulje od šest sati samo uz njihov pisani pristanak. Policija je odmah dužna pustiti osobe iz stavaka 4. i 6. ovog članka koje odbiju dati obavijest.*

Članak 209.

Pod uvjetima i na način određen posebnim zakonom, izvide kaznenog djela počinjenog na hrvatskom brodu provodi zapovjednik broda. Ako nema posebnih odredaba o načinu provođenja izvida, odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovog Zakona.

Članak 210.

Policija ima pravo osobe zatečene na mjestu počinjenja kaznenog djela uputiti državnom odvjetniku ili ih zadržati do njegova dolaska, ako bi te osobe mogle dati podatke važne za kazneni postupak i ako je vjerojatno da se njihovo ispitivanje kasnije ne bi moglo obaviti ili bi bilo skopčano sa znatnim odugovlačenjem ili drugim teškoćama. Zadržavanje tih osoba radi upućivanja državnom odvjetniku ili njihovo zadržavanje na mjestu počinjenja kaznenog djela ne može trajati dulje od šest sati od dolaska policije na mjesto događaja.

Članak 211.

(1) *Policija može radi utvrđivanja istovjetnosti osumnjičenika, snimati ga, uzimati mu otiske prstiju, te podatke o istovjetnosti unositi u odgovarajuće zbirke.*

(2) Radi utvrđivanja istovjetnosti osumnjičenika, po odobrenju državnog odvjetnika policija može objaviti osumnjičeničku fotografiju.

(3) Od osumnjičenika za kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora, mogu se i bez privole uzeti neintimni uzorci radi molekularno-genetske analize potrebne u svrhe iz stavka 1. ovog članka.

(4) Ministar nadležan za unutarnje poslove i ministar nadležan za obranu donose propise o ustrojstvu i načinu vođenja zbirke s automatskom obradom podataka za svrhe iz stavka 1. ovog članka.

(5) Ministar nadležan za unutarnje poslove u suglasnosti s ministrom nadležnim za zdravstvo, donosi propise o ustrojstvu i načinu vođenja zbirke s automatskom obradom podataka za svrhe iz stavka 3. ovog članka, u smislu članka 327.a stavka 6. ovog Zakona.

5. Hitne dokazne radnje

Članak 212.

(1) Policija može, ako postoji opasnost od odgode, i prije započinjanja kaznenog postupka za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do pet godina obaviti pretragu (članak 246.), privremeno oduzimanje predmeta (članak 261.), očevid (članak 304.), uzimanje otisaka prstiju i drugih dijelova tijela (članak 211. i 307.).

(2) U slučaju iz stavka 1. ovog članka, policija će prije provođenja dokazne radnje pretrage ili očevida za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina iz nadležnosti općinskog suda obavijestiti državnog odvjetnika. Državni odvjetnik koji stigne na mjesto očevida ili pretrage u tijeku njegova provođenja može preuzeti provođenje radnje, odnosno njezino provođenje prepustiti policiji. Za provođenje dokazne radnje privremenog oduzimanja predmeta i uzimanja otisaka prstiju i drugih dijelova tijela takva prethodna obavijest nije potrebna.

(3) Ako je potrebno provesti radnje iz stavka 1. i 2. ovog članka prema službenoj osobi koja je ovlaštena i dužna otkrivati i prijavljivati kaznena djela za koja se progoni po službenoj dužnosti policija će odmah obavijestiti državnog odvjetnika koji će odlučiti o tome da li će sam provesti tu radnju ili će dati nalog istražitelju.

(4) Za kaznena djela koja su u nadležnosti županijskog suda o postojanju opasnosti od odgode i potrebi provođenja dokaznih radnji policija odmah obavještava državnog odvjetnika, osim za provođenje dokazne radnje privremenog oduzimanja predmeta. Državni odvjetnik može sam provesti dokazne radnje iz stavka 1. ovog članka ili njihovo provođenje naložiti policiji ili istražitelju.

(5) Ako postoji opasnost od odgode, državni odvjetnik može odrediti potrebna vještačenja, osim ekshumacije.

(6) O rezultatima radnji koje je policija provela prema stavku 1., 2. i 4. ovog članka, bez odgode obavještava državnog odvjetnika.

6. Istraživanje

Članak 213.

(1) Kada postoji osnovana sumnja da je okrivljenik počinio kazneno djelo za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, a ne postoje zakonske smetnje za kazneni progon te osobe, državni odvjetnik može provesti ili naložiti istražitelju provođenje dokaznih radnji koje su svrhovite za odlučivanje o podizanju optužnice.

(2) Obavijest o provođenju dokaznih radnji državni odvjetnik dostavlja okrivljeniku u roku od tri dana od kada je proveo prvu dokaznu radnju iz stavka 1. ovog članka.

(3) Postupanje nakon dostave obavijesti iz stavka 2. ovog članka je nejavno. Tijelo koje provodi istraživanje može odrediti tajnost istraživanja ili nekog njegovog dijela iz razloga navedenih u članku 388. ovog Zakona, ako bi javno objavljivanje podataka štetilo probicima istraživanja. Tijelo koje poduzima radnju upozorit će osobe koje sudjeluju u dokaznoj radnji u odnosu na koju je određena tajnost da je odavanje tajne kazneno djelo. Sve osobe koje saznaju sadržaj postupovne radnje koja je provedena tijekom tajnog istraživanja ili dijela istraživanja dužne su kao tajnu čuvati činjenice ili podatke koje su tom prilikom saznale.

(4) Okrivljenik ima pravo nakon primitka obavijesti iz stavka 2. ovog članka predložiti poduzimanje dokaznih radnji, a sucu istrage provođenje dokaznog ročišta (članak 236. stavak 2. ovog Zakona). Ako se

državni odvjetnik ne složi s prijedlogom okrivljenika postupit će prema članku 234. stavku 2. ovog Zakona. Ispitivanje svjedoka po prijedlogu obrane provodi se uz prisutnost okrivljenika i branitelja ako ga ima.

(5) Državni odvjetnik ili sudac istrage završava istraživanje kad su provedene radnje propisane u ovom Zakonu, a stanje stvari je dovoljno razjašnjeno da se može podignuti optužnica ili odbaciti kaznena prijava. Završetak istraživanja upisuje se u upisnik kaznenih prijava te se o tome obavještava okrivljenik i oštećenik.

Članak 213.a

(1) Ako državni odvjetnik okrivljeniku nije dostavio obavijest iz članka 213. stavka 2. ovog Zakona, a proveo je dokaznu radnju ispitivanja svjedoka, okrivljenik ima pravo zahtijevati od državnog odvjetnika ponovno provođenje tih dokaznih radnji. Ako se državni odvjetnik ne složi s prijedlogom okrivljenika postupit će prema članku 234. stavku 2. ovog Zakona.

(2) Ako sudac istrage utvrdi da je zahtjev okrivljenika osnovan naložit će državnom odvjetniku da ponovno provede ispitivanje svjedoka.

(3) Ponovno ispitivanje svjedoka provodi se uz prisutnost okrivljenika i branitelja ako ga ima. Osobe prisutne ispitivanju mogu staviti primjedbu u svezi sa zapisnikom, koje će se zabilježiti u nastavku završenog zapisnika.

(4) Zapisnik o ranijem ispitivanju svjedoka izdvojiti će se iz spisa i ne može se koristiti kao dokaz u postupku.

Članak 213.b

(1) Ako po proteku šest mjeseci od upisa kaznene prijave u upisnik kaznenih prijava ili od uhićenja državni odvjetnik nije donio odluku o prijavi, okrivljenik ima pravo podnijeti prigovor sucu istrage zbog odugovlačenja postupka.

(2) Ako sudac istrage utvrdi da je prigovor zbog odugovlačenja postupka osnovan rješenjem će odrediti rok u kojem državni odvjetnik mora odlučiti o kaznenoj prijavi. O svojoj odluci državni odvjetnik je dužan obavijestiti suca istrage. Ako sudac istrage utvrdi da je prigovor neosnovan obavijestiti će o tome okrivljenika.

(3) Ako je rok za rješavanje prijave odredio viši državni odvjetnik (članak 206.b stavak 4. ovog Zakona) i sudac istrage, državni odvjetnik je dužan riješiti prijavu u roku koji je odredio sudac istrage.

Članak 213.c

(1) Ako je državni odvjetnik odbacio kaznenu prijavu za kazneno djelo za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, oštećenik koji je preuzeo kaznenu progon može sucu istrage predložiti provođenje dokaznih radnji. Prijedlog za provođenje dokaznih radnji mora sadržavati podatke iz članka 225. stavka 1. ovog Zakona, a o prijedlogu oštećenika kao tužitelja sudac istrage odlučuje rješenjem.

(2) Ako prihvati prijedlog oštećenika kao tužitelja iz stavka 1. ovog članka, sudac istrage će naložiti istražitelju provođenje dokaznih radnji koje su svrhovite za odlučivanje o podizanju optužnice. Pri provođenju dokaznih radnji postupa se sukladno članku 225. stavku 5. ovog Zakona.

(3) Ako ne prihvati prijedlog iz stavka 1. ovog članka, sudac istrage ga rješenjem odbija.

(4) Kada dokazne radnje budu provedene, sudac istrage postupiti će sukladno članku 225. stavku 6. ovog Zakona. Ako oštećenik kao tužitelj u roku od osam dana od dostave rješenja o odbačaju kaznene prijave ne podigne optužnicu smatrat će se da je odustao od kaznenog progona, o čemu će sudac istrage obavijestiti državnog odvjetnika.

7. Dokazne radnje kada je počinitelj nepoznat

Članak 214.

(1) Ako je počinitelj kaznenog djela nepoznat, državni odvjetnik može provesti ili naložiti istražitelju provođenje dokaznih radnji ako je to svrhovito za otkrivanje počinitelja ili ako postoji opasnost od odgođe.

(2) O svemu što je poduzeto istražitelj mora prije, a ako to nije moguće, odmah nakon provođenja radnje, obavijestiti državnog odvjetnika.

Članak 215., brisan.

Glava XVII. ISTRAGA

1. Pokretanje, tijek i okončanje istrage

Članak 216.

(1) Istraga se provodi za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina, osim u slučaju iz članka 341. stavka 3. ovog Zakona.

(2) Istraga se mora provesti ako postoji osnovana sumnja da je okrivljenik počinio kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora teža od petnaest godina ili kazna dugotrajnog zatvora, te ako postoji osnovana sumnja da je okrivljenik počinio protupravno djelo u stanju neubrojivosti.

(3) U istrazi će se prikupiti dokazi i podaci potrebni da bi se moglo odlučiti hoće li se podignuti optužnica ili obustaviti postupak, te dokazi za koje postoji opasnost da se neće moći ponoviti na raspravi ili bi njihovo izvođenje bilo otežano.

(4) Ako je prije donošenja rješenja o provođenju istrage državni odvjetnik ispitao okrivljenika dužan je u roku od 48 sati od ispitivanja odlučiti o pokretanju istrage.

Članak 217.

(1) Državni odvjetnik donosi rješenje o provođenju istrage protiv određene osobe kad postoji osnovana sumnja da je počinila kazneno djelo za koje se provodi istraga, a ne postoje zakonske smetnje za kazneni progon te osobe.

(2) Rješenje o provođenju istrage, osim podataka iz članka 168. ovog Zakona, mora sadržavati opis djela iz kojeg proizlaze zakonska obilježja kaznenog djela, zakonski naziv kaznenog djela te kratko obrazloženje okolnosti iz kojih proizlazi osnovana sumnja da je okrivljenik počinio kazneno djelo.

(3) U rješenju o provođenju istrage državni odvjetnik će navesti koje su hitne dokazne radnje provedene prije donošenja rješenja, koje okolnosti namjerava istražiti te koje će dokazne radnje provesti.

(4) Kad je donio rješenje o provođenju istrage državni odvjetnik može podnijeti sucu istrage obrazloženi prijedlog da se protiv okrivljenika odredi istražni zatvor ili da se poduzmu druge mjere nužne za djelotvorno vođenje kaznenog postupka i zaštitu osoba.

Članak 218.

(1) Rješenje o provođenju istrage dostavlja se okrivljeniku najkasnije u roku od osam dana od dana donošenja rješenja, zajedno s poukom o pravima iz članka 239. stavka 1. ovog Zakona.

(2) Protiv rješenja o provođenju istrage okrivljenik ima pravo žalbe sucu istrage u roku od osam dana od dana primitka rješenja. Žalba se podnosi državnom odvjetniku koji ju je dužan odmah, zajedno sa spisom predmeta, dostaviti sucu istrage.

(3) Sudac istrage može rješenjem:

1) odbaciti žalbu kao nepravovremenu ili nedopuštenu,

2) odbiti žalbu kao neosnovanu,

3) prihvatiti žalbu i ukinuti rješenje o provođenju istrage u odnosu na sve ili pojedine točke rješenja ako utvrdi postojanje razloga iz članka 224. stavka 1. točke 1. do 3. ovog Zakona odnosno da nema osnovane sumnje da je okrivljenik počinio kazneno djelo koje mu se stavlja na teret,

4) naložiti državnom odvjetniku da u određenom roku provede dokazne radnje potrebne za odlučivanje o osnovanosti rješenja o provođenju istrage.

(4) Sudac istrage dužan je odlučiti o žalbi okrivljenika u roku od osam dana od dana primitka žalbe i spisa predmeta. Ako sudac istrage u tom roku ne odluči o žalbi okrivljenika, državni odvjetnik ovlašten je nastaviti s provođenjem istrage.

(5) Ako je sudac istrage naložio državnom odvjetniku provođenje dokaznih radnji iz stavka 3. točke 4. ovog članka, državni odvjetnik će nakon provođenja tih radnji dostaviti spis sucu istrage radi donošenja odluke o žalbi.

(6) Ako je sudac istrage ukinuo rješenje o provođenju istrage, državni odvjetnik ima pravo žalbe.

(7) Rješenje o provođenju istrage državni odvjetnik dostavlja oštećeniku s poukom o pravima iz članka 47. stavka 1. točke 1. do 4. i 7. ovog Zakona.

(8) Državni odvjetnik će o pravomoćnosti rješenja o provođenju istrage obavijestiti ministarstvo nadležno za pravosuđe koje o tome vodi evidenciju.

(9) Ministar nadležan za pravosuđe donosi pravilnik o vođenju evidencije iz stavka 8. ovog članka.

Članak 218.a

(1) Ako bi se dostavom rješenja o provođenju istrage ugrozio život ili tijelo osobe ili imovina velikih razmjera državni odvjetnik može odgoditi dostavu tog rješenja najviše za trideset dana ako se istraga provodi za sljedeća kaznena djela iz Kaznenog zakona:

1) protiv Republike Hrvatske (Glava XXXII.) i protiv oružanih snaga Republike Hrvatske (Glava XXXIV.) za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina,

2) terorizma (članak 97.), financiranja terorizma (članak 98.), novačenja za terorizam (članak 100.), obuke za terorizam (članak 101.), terorističkog udruženja (članak 102.) te pripremanja kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (članak 103.),

3) zločinačkog udruženja (članak 328.) koje je organizirano radi počinjenja kaznenog djela iz članka 329. stavka 1. točke 3. do 6., počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja iz članka 329. stavka 1. točke 3. do 6.

(2) Državni odvjetnik će razloge za odgodu dostave rješenja iz stavka 1. ovog članka navesti u službenoj bilješci koja je sastavni dio spisa predmeta.

Članak 219.

(1) Istragu provodi državni odvjetnik.

(2) Državni odvjetnik može nalogom povjeriti provođenje dokaznih radnji istražitelju, ako drukčije nije propisano ovim Zakonom. U nalogu državni odvjetnik određuje istražitelja, s obzirom na predmet istraživanja i posebne propise, radnje koje se imaju provesti, a može dati i druge naloge kojih se istražitelj mora držati. Istražitelj je dužan postupati po nalogu državnog odvjetnika.

(3) Za kaznena djela iz nadležnosti županijskog suda okrivljenika ispituje državni odvjetnik.

Članak 220.

(1) Ako postoji opasnost od odgode, istražitelj koji provodi dokaznu radnju provest će prema potrebi i druge dokazne radnje koje su s njom povezane ili iz nje proistječu.

(2) Prije provođenja radnje iz stavka 1. ovog članka, istražitelj je dužan izvijestiti državnog odvjetnika o provođenju radnji. Ako to nije mogao učiniti prije provođenja radnje, dužan ga je izvijestiti odmah nakon njezina provođenja.

Članak 221.

Oštećenik može državnom odvjetniku podnositi prijedloge da se istraga dopuni i druge prijedloge radi ostvarivanja prava propisanih zakonom, te sudjelovati u radnjama u istrazi kad je to propisano ovim Zakonom i ostvarivati prava iz članka 47. stavka 1. ovog Zakona.

Članak 222.

(1) Državni odvjetnik ili istražitelj obavlja dokazne radnje na području svoje nadležnosti. Ako interes istrage zahtijeva, oni mogu pojedine dokazne radnje obaviti i izvan područja nadležnosti, ali su dužni o tome izvijestiti državnog odvjetnika na čijem području se obavlja dokazna radnja.

(2) Na temelju odluke državnog odvjetnika u složenim istražnim predmetima, osim istražitelja sudjeluju državnoodvjetnički savjetnici i stručni suradnici. Oni mogu pripremati provođenje pojedinih dokaznih radnji, primati izjave i prijedloge, te samostalno poduzeti pojedinu dokaznu radnju koju im je državni odvjetnik povjerio. Zapisnik o takvoj radnji državni odvjetnik ovjerava najkasnije četrdeset i osam sati nakon njezina poduzimanja.

(3) Radi razjašnjenja pojedinih tehničkih ili drugih stručnih pitanja koja se postavljaju u svezi s pribavljenim dokazima ili pri poduzimanju dokaznih radnji, državni odvjetnik može zatražiti od odgovarajuće stručne ustanove ili stručne osobe da mu o tim pitanjima dade potrebna objašnjenja o kojima će državni odvjetnik sastaviti zapisnik.

Članak 223.

(1) Državni odvjetnik prekida istragu rješenjem ako je okrivljenik zbog zdravstvenih smetnji raspravno nesposoban. Od donošenja rješenja o prekidu, do prestanka zdravstvenih smetnji, okrivljenik mora imati branitelja.

(2) Ako se okrivljenik sam stavio u stanje raspravne nesposobnosti, istraga se neće prekinuti. Tijekom postojanja tih okolnosti okrivljenik mora imati branitelja.

(3) Istraga se može prekinuti ako je okrivljenik u bijegu ili inače nije dostižan državnim tijelima.

(4) Prije nego što se istraga prekine, prikupit će se svi dokazi o kaznenom djelu i krivnji okrivljenika do kojih se može doći.

(5) Ako su bile određene mjere osiguranja prisutnosti, državni odvjetnik će sucu istrage bez odgađanja dostaviti rješenje o prekidu istrage. Sudac istrage će postupiti prema članku 226. stavak 2. ovog Zakona.

(6) Kad prestanu smetnje koje su prouzročile prekid, državni odvjetnik donosi rješenje o nastavku istrage.

(7) Ako tijekom prekida istrage nastupi zastara kaznenog progona, postupi se prema članku 224. stavku 1. točki 3. ovog Zakona.

Članak 224.

(1) Državni odvjetnik obustavlja rješenjem istragu:

1) ako djelo koje se stavlja na teret okrivljeniku nije kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti,

2) ako postoje okolnosti koje isključuju krivnju okrivljenika, osim ako je počinio protupravno djelo u stanju neubrojivosti,

3) ako je nastupila zastara kaznenog progona ili je djelo obuhvaćeno amnestijom ili pomilovanjem ili ako postoje druge okolnosti koje isključuju kazneni progon,

4) ako nema dokaza da je okrivljenik počinio kazneno djelo.

(2) Rješenje o obustavi istrage dostavlja se oštećeniku i okrivljeniku, koji će se odmah pustiti na slobodu ako je u pritvoru ili istražnom zatvoru. Oštećeniku će se uz rješenje dati pouka u smislu članka 55. ovog Zakona.

Članak 225.

(1) Ako je državni odvjetnik odbacio kaznenu prijavu ili je obustavio istragu, oštećenik koji je preuzeo kazneni progon može sucu istrage predložiti provođenje istrage za kaznena djela za koja se istraga provodi. Prijedlog za provođenje istrage mora sadržavati naziv državnog odvjetništva koje je donijelo rješenje o odbačaju kaznene prijave i oznaku tog rješenja odnosno oznaku rješenja o obustavi istrage, opis djela iz kojeg proizlaze zakonska obilježja kaznenog djela, zakonski naziv kaznenog djela, kratko obrazloženje okolnosti iz kojih proizlazi osnovana sumnja da je okrivljenik počinio kazneno djelo, te dokazne radnje koje se predlaže provesti.

(2) Sudac istrage odlučuje o prijedlogu oštećenika kao tužitelja rješenjem. U rješenju kojim određuje provođenje istrage navode se podaci iz članka 217. stavka 2. ovog Zakona, te dokazne radnje koje je sudac istrage ocijenio svrhovitim provesti.

(3) Ako ne prihvati prijedlog iz stavka 1. ovog članka, sudac istrage rješenjem odbija prijedlog oštećenika kao tužitelja za provođenjem istrage.

(4) Ako je prijedlog oštećenika kao tužitelja za provođenje istrage prihvaćen, istragu po nalogu suca istrage, provodi istražitelj. Oštećenik kao tužitelj može biti prisutan radnjama u istrazi i može sucu istrage predlagati da naloži istražitelju provođenje određenih radnji. Ako ne prihvati prijedlog oštećenika kao tužitelja o provođenju radnji, sudac istrage obavještava oštećenika.

(5) Kad sudac istrage ustanovi da je istraga završena, izvijestit će o tome oštećenika kao tužitelja. Sudac istrage će u obavijesti upozoriti oštećenika kao tužitelja o mjestu gdje se nalazi spis i drugi predmeti i vremenu u kojemu ih može razgledati, kao i o pravu da u roku od osam dana može podnijeti optužnicu te o tome obavijestiti suca istrage. Ako oštećenik kao tužitelj u tom roku ne podigne optužnicu, smatrat će se da je odustao od kaznenog progona, pa će sudac istrage istragu rješenjem obustaviti.

Članak 226.

(1) Kad sudac istrage odlučuje o nekom pitanju i ustanovi da postoje razlozi za prekid ili obustavu istrage iz članka 224. stavka 1., donosi rješenje o prekidu odnosno obustavi istrage.

(2) Rješenje o prekidu ili obustavi istrage dostavlja se državnom odvjetniku, oštećeniku kao tužitelju i okrivljeniku, koji će se odmah pustiti na slobodu ako je u istražnom zatvoru.

(3) Protiv rješenja iz stavka 1. ovog članka oštećenik kao tužitelj nema pravo žalbe.

(4) Na način određen u stavku 1. ovog članka sudac istrage postupa i kad provodi istragu na zahtjev oštećenika kao tužitelja.

Članak 227.

Državni odvjetnik će prije završene istrage pribaviti podatke o okrivljeniku navedene u članku 272. stavku 1. ovog Zakona, ako nedostaju ili ih treba provjeriti, te podatke o prijašnjim osudama okrivljenika, a prema potrebi i spise tih predmeta, a ako okrivljenik još izdržava kaznu ili drugu sankciju koja je vezana za lišenje slobode, podatke o njegovu ponašanju za vrijeme izdržavanja kazne ili druge sankcije.

Članak 228.

(1) Državni odvjetnik ili sudac istrage završava istragu kad su provedene radnje propisane u Zakonu, a stanje stvari je u istrazi dovoljno razjašnjeno da se može podignuti optužnica ili obustaviti postupak.

(2) Završetak istrage upisuje se u upisnik kaznenih prijava te se o tome obavještava okrivljenik i oštećenik.

Članak 229.

(1) Državni odvjetnik dužan je završiti istragu u roku od šest mjeseci. Ako se istraga ne završi u roku od šest mjeseci, državni odvjetnik je dužan izvijestiti višeg državnog odvjetnika o razlozima zbog kojih istraga nije završena.

(2) Viši državni odvjetnik dužan je poduzeti mjere da se istraga završi. U složenim predmetima viši državni odvjetnik može na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika rok iz stavka 1. ovog članka produljiti za najviše šest mjeseci. U posebno složenim i teškim predmetima, Glavni državni odvjetnik može na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika rok završetka istrage iz stavka 1. ovog članka produljiti za najviše dvanaest mjeseci.

(3) Okrivljenik i oštećenik mogu se tijekom istrage obratiti pritužbom višem državnom odvjetniku zbog odugovlačenja postupka i drugih nepravilnosti u tijeku istrage. Okrivljenik se može obratiti pritužbom višem državnom odvjetniku i ako u slučaju iz članka 216. stavka 4. ovog zakona državni odvjetnik nije donio rješenje o provođenju istrage niti podigao optužnicu iz članka 341. stavka 3. ovog Zakona.

(4) Viši državni odvjetnik ispitat će navode u pritužbi, a ako je podnositelj zahtijevao, obavijestit će ga o tome što je poduzeto.

Članak 230.

(1) Nakon završene istrage ili istraživanja državni odvjetnik je dužan u roku od petnaest dana od dana upisa završetka istrage ili istraživanja u upisnik kaznenih prijava podignuti optužnicu ili obustaviti istragu odnosno odbaciti kaznenu prijavu. U složenim predmetima taj rok iznosi trideset dana. Viši državni odvjetnik može rok za podizanje optužnice produljiti na prijedlog državnog odvjetnika za najviše petnaest dana, a u složenim predmetima za najviše trideset dana.

(2) Iznimno, ako su postojali nepredvidivi ili neotklonjivi razlozi, viši državni odvjetnik može na prijedlog državnog odvjetnika produljiti rokove iz stavka 1. ovog članka za najviše petnaest dana.

(3) Državni odvjetnik će u roku iz stavka 1. ovog članka obavijestiti oštećenika o podizanju optužnice ili o obustavi istrage odnosno odbacivanju kaznene prijave uz pouku iz članka 55. stavka 5. ovog Zakona.

(4) Ako državni odvjetnik ne postupi prema stavku 1. i 2. ovog članka, dužan je o razlozima izvijestiti višeg državnog odvjetnika.

(5) Ako državni odvjetnik u rokovima iz stavaka 1. i 2. ovog članka ne podigne optužnicu, smatrat će se da je odustao od kaznenog progona.

Članak 231.

(1) Istraga je nejavna.

(2) Tijelo koje vodi istragu može rješenjem odrediti tajnost cijele ili dijela istrage iz razloga navedenih u članku 388. ovog Zakona ako bi javno objavljivanje podataka iz istrage štetilo probicima postupka. Tijelo koje poduzima radnju upozorit će osobe koje sudjeluju u takvoj istrazi da je odavanje tajne kazneno djelo. Sve osobe koje saznaju sadržaj postupovne radnje koja je provedena tijekom takve istrage dužne su kao tajnu čuvati činjenice ili podatke koje su tom prilikom saznale.

Članak 232.

Kad sudac istrage ili vijeće odlučuje u tijeku istrage, može zatražiti potrebna objašnjenja od državnog odvjetnika, oštećenika i okrivljenika. Sudac istrage ili vijeće može pozvati državnog odvjetnika, okrivljenika i oštećenika da usmeno izlože svoja stajališta.

Članak 233.

(1) Okrivljenik mora biti ispitan prije okončanja istrage. Ispitivanje okrivljenika provodi se prema članku 272. do 282. ovog Zakona.

(2) Okrivljenika ispituje državni odvjetnik ili po njegovu nalogu istražitelj. Ispitivanje okrivljenika se provodi u prostorijama državnog odvjetnika ili istražitelja.

(3) Pri pozivanju okrivljenika postupit će se prema članku 175. ovog Zakona, a ako okrivljenik nije primio pisanu pouku o pravima, tijelo koje provodi ispitivanje će prije početka ispitivanja postupiti prema članku 273. stavku 1. ovog Zakona.

Članak 234.

(1) Okrivljenik nakon primitka rješenja o provođenju istrage može državnom odvjetniku predložiti provođenje dokaznih radnji. Ako državni odvjetnik prihvati prijedlog okrivljenika, provest će odgovarajuću dokaznu radnju. Prijedlog za provođenje dokazne radnje ne može se podnijeti nakon što je okrivljenik primio obavijest da je istraga završena (članak 228. stavak 2.).

(2) Ako državni odvjetnik ne prihvati prijedlog okrivljenika dostavlja ga u roku od osam dana sucu istrage i o tome pisano obavještava okrivljenika. Ako sudac istrage prihvati prijedlog za provođenje dokazne radnje, naložit će njezino provođenje državnom odvjetniku, a ako prijedlog ne prihvati, obavijestit će o tome okrivljenika.

(3) O mjestu i vremenu provođenja dokazne radnje iz stavka 1. i 2. ovog članka, prije njezina provođenja, obavještava se okrivljenik i branitelj koji je predložio provođenje radnje. Ako je okrivljenik lišen slobode, a želi prisustvovati ročištu, na ročište će biti doveden, osim ako je raspravno nesposoban ili zbog teško narušenog zdravstvenog stanja nije u mogućnosti sudjelovati na ročištu. Ako okrivljenik na to pristane, a za to postoje tehnički uvjeti, omogućit će mu se sudjelovanje na ročištu putem zatvorenog tehničkog uređaja za vezu na daljinu (audio-video uređaj).

(4) Obavijest o provođenju dokazne radnje iz stavka 1. i 2. ovog članka okrivljeniku i branitelju se u primjerenom roku može priopćiti putem uređaja za telekomunikacije, o čemu se sastavlja službena zabilješka.

(5) Ako se provodi dokazna radnja ispitivanja svjedoka ili vještaka sukladno stavcima 1. i 2. ovog članka, nakon nesmetanog iskazivanja, pitanja prvi postavlja državni odvjetnik, a zatim okrivljenik i branitelj. Državni odvjetnik će zabraniti postavljanje pitanja iz članka 420. stavka 3. ovog Zakona i unijeti u zapisnik pitanje i svoju odluku.

2. Dokazno ročište

Članak 235.

(1) Dokazno ročište provodi sudac istrage na prijedlog državnog odvjetnika, oštećenika kao tužitelja ili okrivljenika.

(2) Na dokaznom ročištu mogu se provesti dokazne radnje iz članka 236. ovog Zakona.

Članak 236.

(1) Dokazno ročište će se provesti ako:

1) je potrebno ispitati svjedoka iz članka 292. i 293. ovog Zakona,

2) je potrebno ispitati svjedoka iz članka 285. stavka 1. točke 1. do 3. ovog Zakona, ako postoji bojazan da na raspravi neće iskazivati,

3) svjedok neće moći biti ispitan na raspravi,

4) je svjedok izložen utjecaju koji dovodi u pitanje istinitost iskaza,

5) se drugi dokaz neće moći kasnije izvesti.

(2) Dokazno ročište se može provesti ako je potrebno radi donošenja odluke u slučajevima propisanim ovim Zakonom.

(3) Dokazno ročište se neće provesti ako:

1) djelo koje se stavlja na teret okrivljeniku nije kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti,

2) postoje okolnosti koje isključuju krivnju okrivljenika, osim ako je počinio protupravno djelo u stanju neubrojivosti,

3) je nastupila zastara kaznenog progona ili je djelo obuhvaćeno amnestijom ili pomilovanjem ili ako postoje druge okolnosti koje isključuju kazneni progon.

Članak 237.

(1) Sudac istrage, ako prihvati prijedlog za održavanje dokaznog ročišta, u roku od četrdeset i osam sati nalogom:

1) određuje vrijeme i mjesto održavanja dokaznog ročišta;

2) poziva državnog odvjetnika, okrivljenika i njegova branitelja, te oštećenika i druge osobe, osim ako drukčije nije propisano u ovom Zakonu;

3) određuje pribavljanje predmeta i osiguranje provođenja radnji.

(2) Ako ne prihvati prijedlog o provođenju dokaznog ročišta, sudac istrage će u roku od četrdeset i osam sati, rješenjem odbiti prijedlog. Protiv tog rješenja predlagatelj ima pravo žalbe u roku od dvadeset četiri sata. O žalbi odlučuje vijeće u roku od četrdeset i osam sati.

(3) Ako se na dokaznom ročištu ispituje svjedok iz članka 294. ovog Zakona, sudac istrage će provesti ispitivanje prema članku 297. ovog Zakona.

(4) Ako bi javno objavljivanje podataka štetilo probicima postupka, sudac istrage može odrediti tajnost dokaznog ročišta iz razloga navedenih u članku 388. ovog Zakona. Sudac istrage će, ako dokazno ročište odredi tajnim, postupiti sukladno članku 213. stavku 3. i članku 231. stavku 2. ovog Zakona.

Članak 238.

(1) Državni odvjetnik mora prisustvovati dokaznom ročištu ako je on predložio to ročište.

(2) Dokaznom ročištu, mogu prisustvovati okrivljenik, oštećenik kao tužitelj, branitelj i oštećenik, osim ako za radnju koja se provodi, nije drukčije propisano. Osobe koje su prisutne dokaznom ročištu mogu u svezi sa zapisnikom staviti primjedbe koje će se zabilježiti u nastavku završenog zapisnika.

(3) Dokazno ročište ne može se provesti bez branitelja ako je obrana obvezna.

(4) Osobe koje sudjeluju na dokaznom ročištu mogu predložiti sucu istrage da radi razjašnjenja stvari postavi određena pitanja svjedoku ili vještaku. Uz dopuštenje suca istrage mogu postavljati pitanja i neposredno.

(5) Ako je na dokaznom ročištu prisutan okrivljenik, sudac istrage mora pri otvaranju dokaznog ročišta provjeriti je li primio pisanu pouku o pravima (članak 239. stavak 1.). Ako okrivljenik nije primio tu pouku, sudac istrage će postupiti prema članku 239. stavku 3. ovog Zakona, a ako je kazneni progon preuzeo oštećenik kao tužitelj, uručit će tu pouku okrivljenik.

(6) Sudac istrage može tijekom dokaznog ročišta postupiti prema članku 222. stavku 3. ovog Zakona.

3. Pouka o pravima

Članak 239.

(1) Pouka o pravima okrivljenika mora sadržavati obavijest o tome:

1) zašto se okrivljuje i okolnosti iz kojih proizlazi osnovana sumnja protiv njega, ako prethodno nije primio rješenje o provođenju istrage,

2) da nije dužan iznijeti svoju obranu niti odgovarati na pitanja,

3) da u skladu s odredbom članka 184. stavka 4. i 5. ovog Zakona ima pravo uvida u spis,

4) da ima pravo služiti se svojim jezikom, odnosno jezikom koji govori i razumije te pravo na tumača u skladu s odredbom članka 8. ovog Zakona,

5) da ima pravo uzeti branitelja po vlastitom izboru ili da će mu se kad to predviđa ovaj Zakon, postaviti branitelj po službenoj dužnosti ili na teret proračunskih sredstava ako prema svom imovinskom stanju ne može podmiriti troškove obrane.

(2) Pouka o pravima se mora dostaviti okrivljeniku uz:

- 1) nalog o pretrazi,
- 2) poziv za prvo ispitivanje,
- 3) rješenje o provođenju istrage,
- 4) poziv za dokazno ročište,
- 5) obavijest iz članka 213. stavka 2. ovog Zakona,
- 6) rješenje o istražnom zatvoru,
- 7) nalog o prepoznavanju,
- 8) nalog o vještačenju prema osobi okrivljenika.

(3) Kad je to propisano ovim Zakonom, tijelo koje provodi radnju po službenoj dužnosti provjerava je li okrivljenik primio pouku o pravima prije otpočinjanja radnje i ako ustanovi da pouka o pravima nije uručena, zastat će s postupanjem, najprije naložiti uručenje pouke, a tek nakon toga nastaviti s postupkom.

(4) Ako državni odvjetnik ili tijelo koje provodi radnju ustanovi da je pouku o pravima okrivljenik ranije primio utvrdit će to službenom zabilježskom u spisu i neće ponovno dostavljati pouku.

4. Zaštita postupovnih prava obrane

Članak 239.a

(1) Nakon dostave rješenja o provođenju istrage okrivljenik koji smatra da mu je protivno zakonu uskraćeno ili povrijeđeno određeno pravo, može podnijeti pisani prigovor državnom odvjetniku. Prigovor se ne može podnijeti iz razloga zbog kojih se može podnijeti žalba protiv rješenja o provođenju istrage.

(2) Nakon dostave obavijesti iz članka 213. stavka 2. ovog Zakona okrivljenik može podnijeti pisani prigovor državnom odvjetniku iz razloga navedenih u stavku 1. ovog članka te ako smatra da nisu ispunjene zakonske pretpostavke za provođenje istraživanja.

(3) Prigovor sadrži oznaku predmeta, odluke ili radnje na koju se odnosi, razloge prigovora i prijedlog načina ostvarivanja uskraćenog prava.

(4) Državni odvjetnik će odmah, a najkasnije u roku od osam dana od dana primitka prigovora donijeti odluku. Ako državni odvjetnik ne prihvati prigovor u tom roku, dostavit će ga sucu istrage koji će odmah, a najkasnije u roku od osam dana od primitka odlučiti o prigovoru.

(5) Ako sudac istrage prihvati prigovor iz stavka 1. ovog članka, a moguće je ostvarenje određenog prava ili provođenje odnosno ponavljanje radnje, naložit će državnom odvjetniku ostvarenje tog prava ili provođenje odnosno ponavljanje radnje u određenom roku.

(6) Ako sudac istrage istrage prihvati prigovor iz stavka 2. ovog članka i utvrdi da nisu ispunjene zakonske pretpostavke za provođenje istraživanja, to će utvrditi u rješenju i spis vratiti državnom odvjetniku na daljnje postupanje. Protiv tog rješenja državni odvjetnik ima pravo žalbe. Ako sudac istrage prihvati prigovor iz stavka 2. ovog članka i utvrdi povredu ili uskratu određenog prava čije je ostvarenje ili provođenje odnosno ponavljanje radnje moguće, naložit će državnom odvjetniku ostvarenje tog prava ili provođenje odnosno ponavljanje radnje u određenom roku.

Glava XVIII. DOKAZNE RADNJE

1. Pretraga

a) Zajedničke odredbe

Članak 240.

(1) Pretraga je istraživanje predmeta pretrage uporabom osjetila i njihovih pomagala, pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom i drugim propisima.

(2) Pretraga doma i drugih prostora, sredstva prijevoza i druge pokretne stvari te osobe poduzima se radi pronalaženja počinitelja kaznenog djela, predmeta ili tragova važnih za kazneni postupak, kad je vjerojatno da se oni nalaze u određenom prostoru, kod određene osobe ili na njezinom tijelu.

(3) Propisi o pretrazi ne odnose se na prirodne, javne te napuštene prostore.

Članak 241.

(1) Pretraga osobe mora se provoditi na način kojim se čuva dostojanstvo osobe koja se pretražuje.

(2) Pretraga doma i drugih prostora se mora provoditi tako da se što manje remeti kućni red i uznemiruju građani.

(3) Ako se svrha pretrage doma, drugih prostora i pokretne stvari ne može postići na drugi način, tijelo koje provodi pretragu može rastaviti predmet pretrage prema potrebi i uz pomoć stručne osobe. Pri rastavljanju predmeta pretrage izbjegavat će se nepotrebna oštećenja.

Članak 242.

(1) Ako drukčije nije propisano ovim Zakonom, pretragu na zahtjev državnog odvjetnika, sudac istrage određuje pisanim obrazloženim nalogom. Nalog o pretrazi mora sadržavati:

1) oznaku predmeta pretrage (osobe, doma, drugih prostora ili pokretnih stvari),

2) svrhu pretrage,

3) tijelo koje će provesti pretragu.

(2) O zahtjevu za pretragu sudac istrage odlučuje odmah, a najkasnije u roku od četiri sata, od primitka zahtjeva. Ako ne prihvati zahtjev, sudac istrage donosi rješenje. Protiv rješenja suca istrage državni odvjetnik ima pravo žalbe u roku od osam sati. Vijeće donosi odluku o žalbi u roku od dvanaest sati.

(3) Nalog suca istrage iz stavka 1. ovog članka, o pretrazi, izvršava se u roku od tri dana od dana izdavanja. Nakon proteka tog roka, pretraga se više ne može izvršiti na temelju tog naloga. Nalog se bez odgode vraća sucu istrage koji ga poništava bilješkom na nalogu.

(4) Pretragu provode državni odvjetnik, istražitelj ili policija.

(5) Kad istragu provodi sudac istrage, odredit će u nalogu o pretrazi istražitelja koji će provesti pretragu. Istražitelj je dužan provesti pretragu prema nalogu i odmah dostaviti sucu istrage zapisnik i predmete koje je privremeno oduzeo.

Članak 243.

(1) Nalog o pretrazi, osim ako nije drukčije propisano ovim Zakonom, predaje se prije početka pretrage osobi kod koje će se pretraga obaviti ili koju će se pretražiti, odnosno koja raspolaže predmetom pretrage.

(2) Prije početka pretrage pozvat će se osoba iz stavka 1. ovog članka, da dobrovoljno izruči osobu, odnosno predmete koji se traže.

Članak 244.

Pretrazi se može iznimno pristupiti i bez prethodne predaje naloga (članak 243. stavak 1.) i pouke o pravima (članak 239. stavak 1.), odnosno poziva za predaju osobe ili stvari (članak 243. stavak 2.) ako:

1) se pretpostavlja oružani otpor;

2) je nužno da se kod sumnje na kaznena djela koja je počinila grupa ili zločinačka organizacija, odnosno zločinačko udruženje ili koja su počinjena u sastavu zločinačkog udruženja ili čiji su počinitelji povezani s inozemstvom, pretraga obavi iznenada;

3) se pretraga ima obaviti u javnim prostorijama;

4) postoji sumnja da bi prethodno davanje upozorenja omogućilo sakrivanje, uništenje ili oštećenje predmeta ili tragova koji se trebaju oduzeti;

5) postoji sumnja da bi prethodno davanje upozorenja ugrozilo sigurnost osobe koja poduzima pretragu;

6) je vlasnik ili posjednik doma ili pokretne stvari nedostupan.

Članak 245.

(1) Iznimno, ako pretragu treba poduzeti odmah jer bi odgađanje ugrozilo postizanje ciljeva pretrage, državni odvjetnik može sam naložiti pretragu osobe i sredstva prijevoza pisanim obrazloženim nalogom ako

se radi o sumnji da su počinjena sljedeća kaznena djela iz Kaznenog zakona: protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva (Glava IX.) za koje je propisana kazna zatvora teža od pet godina, ubojstva (članak 110.), teškog ubojstva (članak 111.), otmice (članak 137. stavak 2. i 3.), protupravnog oduzimanja slobode (članak 136. stavak 3. i 4.), neovlaštene proizvodnje i prometa drogama (članak 190. stavak 2., 3., 4. i 5.), neovlaštene proizvodnje i prometa tvarima zabranjenim u sportu (članak 191.a stavak 2., 3. i 4.), pranja novca (članak 265.), krivotvorenja novca (članak 274.), primanja mita (članak 293.), davanja mita (članak 294.), primanja mita u gospodarskom poslovanju (članak 252.), davanja mita u gospodarskom poslovanju (članak 253.), davanja mita za trgovanje utjecajem (članak 296.), primanja i davanja mita u postupku stečaja (članak 251.), zločinačkog udruženja (članak 328.), počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja (članak 329.), odavanja tajnih podataka (članak 347. stavak 1. i 4.), špijunaže (članak 348. stavak 3., 4. i 5.), ubojstva osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 352.), otmice osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353.), kao i kaznena djela koje je počinilo zločinačko udruženje, odnosno kaznena djela počinjena u sastavu zločinačkog udruženja u stjecaju.

(2) Pretraga iz stavka 1. ovog članka, provest će se prema članku 244. ovog Zakona.

(3) Nalog o pretrazi iz stavka 1. ovog članka, zajedno sa zapisnicima o izvršenoj pretrazi državni odvjetnik mora odmah, a najkasnije u roku od osam sati od okončanja pretrage, dostaviti sucu istrage.

(4) Sudac istrage odlučuje rješenjem, o zakonitosti naloga državnog odvjetnika o pretrazi i provedene pretrage, u roku od osam sati od primitka zapisnika. Protiv rješenja suca istrage kojim odbija ovjeriti nalog o pretrazi ili zapisnik o provedenoj pretrazi, državni odvjetnik ima pravo žalbe u roku od dvadeset četiri sata. O žalbi odlučuje vijeće u roku od četrdeset i osam sati.

Članak 246.

(1) Pretragu može odmah, a najkasnije osam sati nakon što je kazneno djelo otkriveno, provesti bez naloga državni odvjetnik, istražitelj ili policija kad provodi očevid mjesta počinjenja kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti, ako je to prijeko potrebno radi otklanjanja opasnosti po život i zdravlje ljudi ili imovinu većeg opsega ili radi osiguranja tragova i dokaza koji su u neposrednoj vezi s kaznenim djelom zbog kojeg se obavlja očevid, osim ako se radi o pretrazi doma ili prostora iz članka 256. ovog Zakona.

(2) Policija može provesti pretragu doma ili drugih prostora bez naloga:

1) kad je prema posebnom zakonu ovlaštena ući u tuđi dom ili drugi prostor, a postoje uvjeti iz članka 240. stavka 2. ovog Zakona,

2) ako je to prijeko potrebno radi izvršenja naloga o uhićenju ili radi uhićenja počinitelja kaznenog djela (članak 107. točka 2.) za koje je propisana kazna zatvora najmanje tri godine.

(3) U slučaju pretrage iz stavka 2. ovog članka, ako se pretraga provodi u domu ili drugim prostorima počinitelja kaznenog djela, pretraga se može poduzeti i radi pronalaženja ili osiguranja dokaza. Ta se pretraga može poduzeti samo u prisutnosti najmanje dva svjedoka.

(4) Policija može bez naloga o pretrazi provesti pretragu osobe pri izvršenju naloga o dovođenju ili pri uhićenju ako postoji vjerojatnost da ta osoba posjeduje oružje ili oruđe za napad ili ako postoji vjerojatnost da će odbaciti, sakriti ili uništiti predmete ili tragove koje treba od nje oduzeti kao dokaz postupku.

(5) Kad policija provede pretragu bez naloga, dužna je zapisnik o pretrazi i izvješće odmah predati nadležnom državnom odvjetniku.

Članak 247.

(1) Pretraga se provodi danju, od šest do dvadeset jedan sat.

(2) Pretraga se može provesti noću samo ako postoji opasnost od odgode, ako:

1) je danju započeta, a nije dovršena,

2) se radi o pretrazi prema članku 245. stavku 1. i članku 246. ovog Zakona.

(3) Pretraga se može provesti noću ako osoba kod koje se pretraga provodi ili koja se pretražuje, to sama zatraži što se odmah upisuje u zapisnik o pretrazi uz potpis te osobe.

(4) Sudac istrage može na pisani obrazloženi zahtjev državnog odvjetnika odobriti pretragu izvan vremena iz stavka 1. ovog članka i kad postoji vjerojatnost da će:

1) se traženi predmeti ili tragovi uništiti ili sakriti,

2) se tražena osoba sakriti ili pobjeći,

- 3) tražena osoba počiniti kazneno djelo,
- 4) biti ugrožena sigurnost osoba, ako se pretraga ne provede izvan vremena iz stavka 1. ovog članka.

Članak 248.

(1) O svakoj pretrazi sastavit će se zapisnik, koji potpisuju osoba kod koje se obavlja pretraga ili osoba koju se pretražuje te osobe čija je prisutnost obvezna. Primjerak zapisnika izdaje se osobi kod koje je obavljena pretraga odnosno osobi koja je pretražena.

(2) U pretrazi oduzet će se privremeno samo oni predmeti i isprave koji su u vezi sa svrhom pretrage kao i predmeti označeni u članku 249. stavku 1. i 2. ovog Zakona.

(3) U zapisnik će se točno opisati predmeti i isprave koji se oduzimaju, a to će se upisati u potvrdu čiji se primjerak odmah izdaje osobi od koje su predmeti, odnosno isprave oduzete.

Članak 249.

(1) Ako se pri pretrazi nađu predmeti koji nisu povezani s kaznenim djelom zbog kojeg je donesen nalog o pretrazi, ali koji upućuju na drugo kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti, ti će se predmeti opisati u zapisniku i privremeno oduzeti, a o njihovu oduzimanju izdat će se odmah potvrda. O tome će se odmah izvijestiti državni odvjetnik.

(2) Predmeti će se odmah vratiti ako državni odvjetnik ustanovi da nema osnove za pokretanje kaznenog postupka, a ne postoji kakva druga zakonska osnova po kojoj bi se ti predmeti imali oduzeti, o čemu se sastavlja zapisnik. Predmeti upotrijebljeni kod pretrage računala i sličnih uređaja vratit će se nakon pretrage njihovim korisnicima, ako nisu potrebni za daljnje vođenje kaznenog postupka.

(3) Osobni podaci pribavljeni pretragom mogu se koristiti samo u svrhe kaznenog postupka i izbrisati će se bez odgode kad ta svrha prestane.

Članak 250.

Zapisnik o pretrazi i dokaz pribavljen pretragom ne mogu se upotrijebiti kao dokaz u postupku ako:

- 1) je pretraga, suprotno ovom Zakonu, obavljena bez pisanog naloga,
- 2) je pretraga bez naloga poduzeta suprotno odredbama članka 246. stavka 1. do 3. ovog Zakona,
- 3) državni odvjetnik nije u roku iz članka 245. stavka 3. ovog Zakona predao sucu istrage nalog i zapisnik o poduzetoj pretrazi,
- 4) je odbijen zahtjev za ovjeru pisanog naloga državnog odvjetnika o pretrazi ili zapisnika o provedenoj pretrazi (članak 245. stavak 4.),
- 5) u zapisnik nisu unesene okolnosti zbog kojih je pretragu osobe obavila osoba drugog spola (članak 251. stavak 2.),
- 6) je pretraga provedena protivno odredbama članka 251. stavka 3. i 4. ovog Zakona,
- 7) je pretraga provedena bez osobe koja mora prisustvovati pretrazi (članak 254. stavak 2.),
- 8) je pretraga provedena suprotno uvjetima za zakonitost pretrage propisanim u posebnom zakonu (članak 256.).

b) Pretraga osobe

Članak 251.

(1) Pretraga osobe obuhvaća pretraživanje odjeće, obuće, površine tijela, pokretnih stvari koje osoba nosi ili su u njezinu posjedu, sredstva prijevoza kojim se koristi u vrijeme pretrage te prostora u kojem je osoba zatečena u vrijeme provođenja pretrage, osim doma.

(2) Pretragu osobe provodi osoba istoga spola, osim ako to s obzirom na okolnosti provođenja pretrage nikako nije moguće. Okolnosti zbog kojih je pretragu provela osoba drugog spola unose se u zapisnik o pretrazi.

(3) Pri pretrazi osobe ne smije se ulaziti u tijelo osobe koja se pretražuje, niti se od tijela smiju odvajati nadomjesci dijelova tijela ili pomagala tjelesnih organa pričvršćena uz tijelo (proteze i slično).

(4) Ako pri pretrazi treba ući u tjelesne šupljine, odvojiti od tijela nadomjeske tjelesnih organa ili ako se pojavi sumnja da pretraga izravno ozbiljno ugrožava zdravlje osobe koja se pretražuje, tijelo koje provodi pretragu zastat će s njezinim provođenjem i u roku od tri sata postupiti prema članku 326. stavku 3. i 4. ovog

Zakona. Ako se u navedenom roku ne može nastaviti pretragu, izvijestit će se o tome državnog odvjetnika i obustaviti pretraga.

c) Pretraga doma i drugih prostora

Članak 252.

(1) Pri pretrazi doma pretražuje se jedna ili više prostorno povezanih prostorija koje osoba koristi kao svoj dom, te prostori koje su s domom povezani prostorno i istom svrhom korištenja.

(2) Pretraga drugih prostora odnosi se na prostore različite od doma koji su označeni u nalogu za pretragu, u kojima se ne može provesti pretraga bez naloga (članak 246. stavak 2. točka 1. i 2.).

(3) Pretraga doma i drugih prostora obuhvaća i pretragu pokretnih stvari i svih osoba zatečenih u domu i drugim prostorima, kad je to navedeno u nalogu o pretrazi ili kad u odnosu na zatečene osobe postoje uvjeti za pretragu bez naloga.

Članak 253.

(1) Prije pretrage doma, osoba na koju se odnosi nalog o pretrazi poučit će se da ima pravo izvijestiti branitelja koji može biti prisutan pretrazi.

(2) Tijelo koje provodi pretragu omogućit će toj osobi da uzme branitelja po vlastitom izboru i u tu svrhu zastati s pretragom do dolaska branitelja, a najkasnije do tri sata od kad je osoba izjavila da želi uzeti branitelja. Ako je iz okolnosti vidljivo da izabrani branitelj u tom roku ne može doći, tijelo koje provodi pretragu će omogućiti osobi da uzme branitelja s liste dežurnih odvjetnika koju za područje županije sastavlja Hrvatska odvjetnička komora i dostavlja državnom odvjetniku i nadležnim policijskim upravama uz izvješće sucu istrage. Vrijeme zastajanja s pretragom doma ne računa se u zakonski rok dovođenja iz članka 109. stavka 2. ovog Zakona. Tijelo koje provodi pretragu će u zapisniku o pretrazi naznačiti vrijeme zastajanja.

(3) Ako osoba ne uzme branitelja ili pozvani branitelj u tom roku ne dođe, tijelo može provesti pretragu doma.

Članak 254.

(1) Pretrazi doma ili drugih prostora može biti prisutna osoba koja je u posjedu prostora ili boravi u njemu ili osoba koju te osobe ovlaste da prisustvuje pretrazi.

(2) Pretrazi doma ili drugih prostora moraju biti prisutna najmanje dva punoljetna građanina kao svjedoci.

(3) Svjedoci će se prije početka pretrage upozoriti da paze kako se pretraga obavlja te da imaju pravo prije potpisivanja zapisnika o pretrazi staviti svoje primjedbe ako smatraju da pretraga nije provedena na način propisan u ovom Zakonu ili da sadržaj zapisnika nije točan.

(4) Kad se pretraga obavlja u prostoru državnog tijela, pozvat će se njihov predstavnik koji može biti prisutan pretrazi.

(5) Kad se pretraga obavlja u prostoru druge pravne osobe, pozvat će se njihov predstavnik koji može biti prisutan pretrazi.

Članak 255.

Ako se pretraga mora poduzeti u prostoru vojnog objekta, nalog o pretrazi se predaje vojnoj vlasti koje će odrediti vojnu osobu radi prisustva pretrazi. Pretragu u vojnom objektu u pravilu provodi vojna policija ili u njoj sudjeluje.

Članak 256.

Posebnim zakonom mogu se propisati posebni uvjeti poduzimanja pretrage u određenom prostoru.

d) Pretraga pokretne stvari i bankovnog sefa

Članak 257.

(1) Pretraga pokretnih stvari obuhvaća i pretragu računala i s njim povezanih uređaja, drugih uređaja koji služe prikupljanju, pohranjivanju i prijenosu podataka, telefonskim, računalnim i drugim

komunikacijama i nositelja podataka. Na zahtjev tijela koje poduzima pretragu, osoba koja se koristi računalom ili ima pristup računalu ili drugom uređaju ili nositelju podataka, te davatelj telekomunikacijskih usluga, dužni su omogućiti pristup računalu, uređaju ili nositelju podataka, te dati potrebne obavijesti za nesmetanu uporabu i ostvarenje ciljeva pretrage.

(2) Po nalogu tijela koje poduzima pretragu, osoba koja se koristi računalom ili ima pristup računalu i drugim uređajima iz stavka 1. ovog članka, te davatelj telekomunikacijskih usluga, dužni su odmah poduzeti mjere kojima se sprječava uništenje ili mijenjanje podataka. Tijelo koje poduzima pretragu, može provedbu tih mjera naložiti stručnom pomoćniku.

(3) Osobu koja koristi računalu ili ima pristup računalu ili drugom uređaju ili nositelju podataka, te davatelj telekomunikacijskih usluga, a koji ne postupe prema stavku 1. i 2. ovog članka, premda za to ne postoje opravdani razlozi, sudac istrage može na prijedlog državnog odvjetnika kazniti prema odredbi članka 259. stavka 1. ovog Zakona. Odredba o kažnjavanju ne odnosi se na okrivljenika.

Članak 258.

Ako se pretraga mora poduzeti na brodu ili zrakoplovu, nalog o pretrazi će se dostaviti zapovjedniku broda ili zrakoplova koji će biti prisutan pretrazi.

Članak 259.

(1) Kod pretrage prijevoznog sredstva, opasne, otrovne, lako upaljive i slične stvari ili sredstva, osoba koja upravlja ili raspolaže takvom stvari dužna je na zahtjev tijela koje provodi pretragu poduzeti mjere neophodne za sigurno i neometano provođenje pretrage. Za neizvršavanje zahtjeva sudac istrage će na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika tu osobu kazniti novčanom kaznom u iznosu do 50.000,00 kuna, a ako i nakon toga ne postupi po zahtjevu može se kazniti zatvorom do izvršenja zahtjeva, a najdulje mjesec dana. Žalba protiv rješenja o novčanoj kazni i zatvoru ne zadržava izvršenje rješenja. Tijelo koje provodi pretragu prije poduzimanja pretrage upozoriti će osobe iz stavka 1. ovog članka, na posljedice koje proizlaze iz odbijanja postupanja po zahtjevu. Okrivljenik se ne može kazniti.

(2) Tijelo koje provodi pretragu iz stavka 1. ovog članka, može radi poduzimanja mjera neophodnih za neometano provođenje pretrage imenovati stručnu osobu.

Članak 260.

(1) Ako je vjerojatno da su u bankovnom sefu predmeti ostvareni kaznenim djelom ili namijenjeni počinjenju kaznenog djela za koje je propisana kazna zatvora najmanje tri godine, a ti su predmeti važni za kazneni postupak ili prema zakonu podliježu prisilnom oduzimanju, državni odvjetnik će podnijeti pisani obrazloženi zahtjev da sud naloži banci omogućavanje pristupa sefu te izdavanje naloga za pretragu (članak 242. stavak 1.). Ako sud zahtjev državnog odvjetnika ocijeni osnovanim, rješenjem će zabraniti raspolaganje predmetima u sefu i odrediti rok u kojem banka mora po njemu postupiti, te izdati nalog za pretragu. Na odgovarajući način se primjenjuju odredbe članka 242. i 243. ovog Zakona. Prije potvrđivanja optužnice rješenje o zahtjevu državnog odvjetnika donosi sudac istrage, a nakon potvrđivanja optužnice, sud pred kojim se ima održati rasprava. Ako sud prijedlog državnog odvjetnika ocijeni neosnovanim, donosi rješenje kojim odbija zahtjev. Protiv rješenja suca istrage državni odvjetnik ima pravo žalbe u roku od osam sati. Vijeće donosi odluku o žalbi u roku od dvanaest sati.

(2) Osobu koja bez opravdanog razloga ne postupi prema rješenju iz stavka 1. ovog članka, sudac istrage će kazniti prema članku 259. stavku 1. ovog članka.

2. Privremeno oduzimanje predmeta

Članak 261.

(1) Predmeti koji se imaju oduzeti prema kaznenom zakonu, ili koji mogu poslužiti pri utvrđivanju činjenica u postupku, privremeno će se oduzeti i osigurati njihovo čuvanje.

(2) Tko drži takve predmete, dužan ih je predati na zahtjev državnog odvjetnika, istražitelja ili policije. Državni odvjetnik, istražitelj ili policija će držatelja predmeta upozoriti na posljedice koje proizlaze iz odbijanja postupanja po zahtjevu.

(3) Osobu koja ne postupi prema zahtjevu za predaju, premda za to ne postoje opravdani razlozi, sudac istrage može na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika kazniti prema članku 259. stavku 1. ovog Zakona.

(4) Mjere iz stavka 2. ovog članka, ne mogu se primijeniti prema okrivljeniku niti osobama koje su oslobođene dužnosti svjedočenja (članak 285.).

Članak 262.

(1) Privremenom oduzimanju ne podliježu:

1) spisi i druge isprave državnih tijela čije bi objavljivanje povrijedilo obvezu tajnosti dok nadležno tijelo ne odluči drukčije,

2) pisana priopćenja okrivljenika branitelju, osim ako okrivljenik ne zahtijeva drukčije,

3) snimke i privatni dnevnik pronađeni kod osoba iz članka 285. stavka 1. točke 1. do 3. ovog Zakona, koje su te osobe snimile ili napisale, a sadrže snimke ili zapise o činjenicama o kojima su te osobe oslobođene dužnosti svjedočenja,

4) zapisi, izvodi iz registara i slične isprave koje se nalaze kod osoba iz članka 285. stavka 1. točka 4. ovog Zakona, sastavljeni o činjenicama koje su u obavljanju svoga zanimanja te osobe saznale od okrivljenika,

5) zapisi o činjenicama koje su sastavili novinari i urednici u sredstvima javnog priopćavanja o izvorima obavijesti i podataka za koje su saznali u obavljanju svoga zanimanja i koji su uporabljeni prilikom uređivanja sredstava javnog priopćavanja, a koji se nalaze u njihovom posjedu ili u uredništvu u kojem su zaposleni.

(2) Zabrana privremenog oduzimanja predmeta, isprava i tehničkih snimki iz stavka 1. točke 2. do 5. ovog članka, ne primjenjuje se:

1) u pogledu branitelja ili osobe oslobođene obveze svjedočenja prema članku 285. stavku 1. ovog Zakona ako postoji vjerojatnost da su okrivljeniku pomogli u počinjenju kaznenog djela, pružili mu pomoć nakon počinjenja kaznenog djela ili postupali kao prikrivatelji,

2) u pogledu novinara i urednika u sredstvima javnog priopćavanja ako postoji vjerojatnost da su okrivljeniku pomogli u počinjenju kaznenog djela, pružili mu pomoć nakon počinjenja kaznenog djela ili postupali kao prikrivatelji kaznenog djela, te za kaznena djela iz članka 305. i 305.a Kaznenog zakona ("Narodne novine", br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11. i 77/11.) odnosno za kaznena djela iz članka 307. i 308. Kaznenog zakona,

3) ako se radi o predmetima koji se imaju oduzeti prema zakonu.

(3) O vjerojatnosti pružanja pomoći u kaznenom djelu iz stavka 2. ovog članka, na zahtjev državnog odvjetnika, do podizanja optužnice odlučuje rješenjem sudac istrage. Sudac istrage donosi rješenje u roku od 24 sata nakon podnošenja zahtjeva državnog odvjetnika. O žalbi protiv rješenja suca istrage odlučuje vijeće. Nakon podizanja optužnice odlučuje sud pred kojim se vodi postupak. Žalba protiv odluke optužnog vijeća i raspravnog suda nije dopuštena.

(4) Zabrana privremenog oduzimanja predmeta, isprava i snimki iz stavka 1. točke 2. do 5. ovog članka, ne primjenjuje se u predmetima kaznenih djela kaznenopravne zaštite djece.

(5) Državni odvjetnik, istražitelj ili policija, mogu oduzeti predmete prema stavku 1., 2. i 3. ovog članka i kad provode izvide kaznenih djela ili kad istražitelj ili policija izvršavaju nalog suda.

(6) Pri oduzimanju predmeta u zapisniku će se naznačiti gdje je pronađen i opisat će se, a po potrebi i na drugi način osigurati utvrđivanje njegove istovjetnosti. Za privremeno oduzeti predmet izdat će se potvrda.

(7) Predmet oduzet suprotno odredbama stavka 1. ovog članka, ne može se upotrijebiti kao dokaz u postupku.

Članak 263.

(1) Odredbe članka 261. ovog Zakona odnose se i na podatke pohranjene u računalima i s njim povezanim uređajima, te uređajima koji služe prikupljanju i prijenosu podataka, nositelje podataka i na pretplatničke informacije kojima raspolaže davatelj usluga, osim kad je prema članku 262. ovog Zakona, privremeno oduzimanje predmeta zabranjeno.

(2) Podaci iz stavka 1. ovog članka, na pisani zahtjev državnog odvjetnika se moraju predati državnom odvjetniku u cjelovitom, izvornom, čitljivom i razumljivom obliku. Državni odvjetnik u zahtjevu

određuje rok u kojemu se imaju predati podaci. U slučaju odbijanja predaje, može se postupiti prema članku 259. stavku 1. ovog Zakona.

(3) Podatke iz stavka 1. ovog članka, snimit će u realnom vremenu tijelo koje provodi radnju. Pri pribavljanju, snimanju, zaštiti i čuvanju podataka posebno će se voditi računa o propisima koji se odnose na čuvanje tajnosti određenih podataka (članak 186. do 188.). Prema okolnostima, podaci koji se ne odnose na kazneno djelo zbog kojega se postupa, a potrebni su osobi prema kojoj se provodi mjera, mogu se snimiti na odgovarajuće sredstvo i vratiti toj osobi i prije okončanja postupka.

(4) Na prijedlog državnog odvjetnika sudac istrage može rješenjem odrediti zaštitu i čuvanje svih računalnih podataka iz stavka 1. ovog članka, dok je to potrebno, a najdulje šest mjeseci. Nakon toga računalni podaci će se vratiti osim:

1) ako su uključeni u počinjenje kaznenih djela protiv računalnih sustava, programa i podataka (Glava XXV.) iz Kaznenog zakona,

2) ako su uključeni u počinjenje drugog kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti počinjenog pomoću računalnog sustava,

3) ako ne služe kao dokaz za kazneno djelo za koje se vodi postupak.

(5) Protiv rješenja suca istrage kojim su određene mjere iz stavka 3. ovog članka, osoba koja se koristi računalom i osoba koja je davatelj usluga imaju pravo žalbe u roku od dvadeset četiri sata. O žalbi odlučuje vijeće u roku od tri dana. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 264.

(1) Državna tijela mogu uskratiti pokazivanje i predaju svojih spisa i isprava, ako se radi o tajnom podatku prema posebnom zakonu (klasificirani podatak).

(2) Pravne osobe mogu tražiti da se ne objavljuju podaci koji se odnose na njihovo poslovanje.

(3) Odluku o deklasificiranju podatka iz stavka 1. ovog članka donosi državno tijelo na zahtjev državnog odvjetnika ili suda.

(4) Odluku o objavljivanju podataka iz stavka 2. ovog članka donosi rješenjem sudac istrage ili sud pred kojim se vodi rasprava na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika. Žalba protiv rješenja suda pred kojim se vodi rasprava nije dopuštena.

Članak 265.

(1) Ako je uskraćeno davanje podataka koji su bankovna tajna, na obrazloženi zahtjev državnog odvjetnika, sud može izdati rješenje o davanju tih podataka. U rješenju sud određuje rok u kojemu banka mora dati podatke.

(2) Ako je vjerojatno da određena osoba na svojim bankovnim računima prima, drži ili na drugi način raspolaže s prihodima ostvarenim kaznenim djelom, a taj je prihod važan za istragu tog kaznenog djela ili prema zakonu podliježe prisilnom oduzimanju, državni odvjetnik će, obrazloženim zahtjevom sudu, predložiti da naloži banci dostavu državnom odvjetniku podataka o tim računima i prihodima. Zahtjev sadrži podatke o pravnoj ili fizičkoj osobi koja ta sredstva, ili prihode drži, ili s njima raspolaže. Opis prihoda mora sadržavati oznaku valute, ali ne i njezin točan iznos ako nije poznat. U rješenju sud određuje rok u kojemu banka mora po njemu postupiti.

(3) Prije početka i tijekom istrage odluku o zahtjevu državnog odvjetnika iz stavka 1. i 2. ovoga članka, donosi sudac istrage, nakon podizanja optužnice optužno vijeće, a nakon njezine pravomoćnosti sud pred kojim se ima održati rasprava.

(4) Sudac istrage odlučuje o zahtjevu državnog odvjetnika iz stavka 1. i 2. ovog članka rješenjem odmah, a najkasnije u roku od dvanaest sati od primitka zahtjeva. Ako sudac istrage odbije zahtjev, državni odvjetnik može podnijeti žalbu u roku od dvanaest sati. O žalbi odlučuje vijeće u roku od dvadeset četiri sata. Protiv rješenja suda donesenog nakon podizanja optužnice nije dopuštena žalba.

(5) Ako postoje okolnosti iz stavka 2. i 3. ovog članka, na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika, sudac istrage može rješenjem naložiti banci ili drugoj pravnoj osobi da prati platni promet i transakcije na računima određene osobe, te da za vrijeme određeno rješenjem o praćenju platnog prometa redovito izvješćuje državnog odvjetnika.

(6) Mjere praćenja platnog prometa mogu trajati najdulje godinu dana. Čim prestanu razlozi praćenja državni odvjetnik je dužan obavijestiti suca istrage koji rješenjem obustavlja praćenje. Ako državni odvjetnik odustane od kaznenog progona ili ako prikupljeni podaci nisu potrebni za kazneni postupak, uništiti će se

podaci o praćenju pod nadzorom suca istrage koji o tome sastavlja posebni zapisnik. Rješenje o praćenju državnog odvjetnika dostavlja osobi protiv koje je bilo naloženo, uz optužnicu ili uz odluku o odustajanju od kaznenog progona.

(7) O postupanju prema stavku 1. do 5. ovog članka banka ili druga pravna osoba ne smije davati obavijesti ili podatke.

(8) Za postupanje protivno stavku 1. do 5. ovog članka sudac istrage će na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika rješenjem kazniti banku novčanom kaznom do 1.000 000,00 kuna te odgovornu osobu u banci ili drugoj pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu do 200.000,00 kuna. Ako i nakon toga ne izvrši nalog može se odgovorna osoba kazniti zatvorom do izvršenja, a najdulje mjesec dana. Žalba protiv rješenja o novčanoj kazni i zatvoru ne zadržava izvršenje rješenja.

Članak 266.

(1) Na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika sud može rješenjem naložiti pravnoj ili fizičkoj osobi da privremeno obustavi izvršenje određene financijske transakcije za koju postoji sumnja da predstavlja kazneno djelo, služi prikrivanju kaznenog djela ili prikrivanju dobiti ostvarene kaznenim djelom.

(2) Rješenjem iz stavka 1. ovog članka sud će odrediti da se financijska sredstva namijenjena za transakciju iz stavka 1. ovog članka i gotovinski iznosi domaće i strane valute koji su privremeno oduzeti prema članku 265. stavku 2. ovog Zakona deponiraju na poseban račun i čuvaju do okončanja postupka, odnosno dok se ne steknu uvjeti za njihovo vraćanje, a najdulje dvije godine. Nakon pravomoćnosti optužnice sud može produljiti trajanje čuvanja najdulje dvije godine.

(3) Prije početka i tijekom istrage odluku donosi sudac istrage, nakon podizanja optužnice optužno vijeće, a nakon njezine pravomoćnosti sud pred kojim se ima održati rasprava. Sudac istrage odlučuje rješenjem o zahtjevu državnog odvjetnika u roku od dvadeset četiri sata od primitka zahtjeva. Ako sudac istrage odbije zahtjev, državni odvjetnik može u roku od dvanaest sati podnijeti žalbu. O žalbi odlučuje vijeće u roku od dvadeset četiri sata. Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(4) Pravna ili fizička osoba nikome ne smije davati obavijesti ili podatke o postupanju prema stavku 1. do 3. ovog članka.

Članak 267.

(1) Spisi ili isprave koji se privremeno oduzimaju jer mogu poslužiti kao dokaz, će se popisati. Ako to nije moguće, spisi ili isprave će se staviti u omot i zapečatiti. Osoba od koje se privremeno oduzima spis ili isprava može na omot staviti svoj pečat i potpis.

(2) Omot otvara državni odvjetnik. Pri pregledavanju spisa ili isprave mora se paziti da njihov sadržaj ne saznaju neovlaštene osobe. O otvaranju omota će se sastaviti zapisnik.

(3) Osoba od koje su spisi ili isprava oduzeti pozvat će se da bude na otvaranju omota. Ako se ona ne odazove pozivu ili je odsutna, omot će se otvoriti, spisi ili isprave pregledati i popisati u njezinoj odsutnosti.

Članak 268.

Za neizvršavanje rješenja suda iz članka 265. stavka 1. do 5. i članka 266. stavka 1. do 3. ovog Zakona ili postupanje protivno članku 265. stavka 7. i članku 266. stavku 4. ovog Zakona, kaznit će se pravna osoba novčanom kaznom do 1.000 000,00 kuna, a odgovorna osoba u pravnoj osobi ili fizička osoba novčanom kaznom u iznosu do 200.000,00 kuna, a ako i nakon toga ne izvrši odluku može se odgovorna ili fizička osoba kazniti zatvorom do izvršenja odluke, a najdulje mjesec dana. O žalbi protiv rješenja kojim je izrečena novčana kazna ili je određen zatvor, odlučuje vijeće. Žalba protiv rješenja o novčanoj kazni i zatvoru ne zadržava izvršenje rješenja. Kažnjavanje ne utječe na kazneni progon za kazneno djelo odavanja tajnih podataka.

Članak 269.

(1) Predmeti koji imaju poslužiti kao dokaz, do podizanja optužnice, čuvaju se u posebnoj prostoriji državnog odvjetništva, a nakon podizanja optužnice u posebnoj prostoriji suda. Iznimno, ako to nije moguće, ti predmeti se čuvaju izvan prostorija državnog odvjetništva ili suda.

(2) Tijelo koje vodi postupak skrbi o nadzoru nad tim predmetima.

(3) Ministar nadležan za pravosuđe donosi propise kojima će odrediti način i uvjete pod kojima se čuvaju predmeti iz stavka 1. ovog članka.

Članak 270.

(1) Privremeno oduzeti predmeti moraju biti vraćeni, osim ako ne podliježu odredbama o oduzimanju prema zakonu ili ako prestanu postojati zakonski razlozi za primjenu mjere iz članka 266. stavka 2. ovog Zakona.

(2) Državni odvjetnik i sud paze po službenoj dužnosti na postojanje razloga za držanje privremeno oduzetih predmeta.

Članak 271.

(1) Na prijedlog državnog odvjetnika mogu se u kaznenom postupku prema odredbama koje vrijede za ovršni postupak odrediti privremene mjere osiguranja oduzimanja imovinske koristi.

(2) O privremenim mjerama osiguranja do podizanja optužnice, odlučuje sudac istrage, nakon podizanja optužnice, optužno vijeće, a nakon potvrđivanja optužnice raspravni sud. O žalbi protiv odluke suca istrage odlučuje vijeće. Žalba protiv odluke optužnog vijeća i raspravnog suda nije dopuštena.

(3) Zahtjev za naknadu štete zbog neosnovane privremene mjere, ostvaruje se u parnici.

3. Ispitivanje okrivljenika

Članak 272.

(1) Kad se okrivljenik prvi put ispituje, pitat će se za ime i prezime, nadimak ako ga ima, ime i prezime roditelja, djevojačko obiteljsko ime majke, gdje je rođen, gdje stanuje, dan, mjesec i godinu rođenja, čiji je državljanin, zanimanje, zvanje, zaposlenost i koje je škole završio, osobni identifikacijski broj, obiteljske prilike, ima li vojni čin, je li odlikovan, kakva je imovna stanja, je li, kad i zašto osuđivan, je li i kad izrečenu kaznu izdržao, vodi li se protiv njega postupak za drugo kazneno djelo, a ako je maloljetan, tko mu je zakonski zastupnik.

(2) Okrivljenik će se poučiti da je dužan odazvati se pozivu i odmah priopćiti svaku promjenu adrese ili namjeru da promijeni adresu, a upozorit će se i na posljedice ako ne postupi prema toj obvezi.

(3) Ako se okrivljenik ne može odazvati pozivu zbog bolesti ili druge neotklonjive smetnje, može se ispitati u mjestu gdje se nalazi ili će se osigurati njegov prijevoz do sudske zgrade ili drugog mjesta gdje se radnja poduzima, ili se njegovo ispitivanje može odgoditi.

(4) Tijelo koje vodi postupak može naložiti tjelesni pregled ili vještačenje radi provjere postojanja okolnosti iz stavka 3. ovog članka.

Članak 273.

(1) Tijelo koje provodi ispitivanje upitat će okrivljenika prije prvog ispitivanja je li primio pisanu pouku o pravima (članak 239. stavak 1.), a ako jest, uvjerit će se da je okrivljenik pouku razumio. Ako okrivljenik nije primio pisanu pouku o pravima prethodno će mu se ona uručiti, a ako okrivljenik pouku nije razumio, tijelo koje provodi ispitivanje uz uručenje pouke, poučit će okrivljenika o pravima iz članka 239. stavka 1. ovog Zakona na njemu razumljiv način. Primitak pouke i sve druge radnje u svezi s tim zabilježiti će se u zapisniku.

(2) Okrivljenik, koji je prema stavku 1. ovog članka poučen o pravima, pozvat će se da se izričito izjasni o tome hoće li uzeti branitelja po vlastitom izboru. Izjava okrivljenika unijet će se u zapisnik.

(3) Tijelo koje provodi ispitivanje omogućit će okrivljeniku da uzme branitelja po vlastitom izboru i u tu svrhu zastati s ispitivanjem do dolaska branitelja, a najkasnije do tri sata od kad je okrivljenik izjavio da hoće uzeti branitelja po vlastitom izboru i da hoće njegovu prisutnost ispitivanju. Ako je iz okolnosti vidljivo da izabrani branitelj u tom roku ne može doći, tijelo koje provodi ispitivanje će okrivljeniku omogućiti da uzme branitelja s liste dežurnih odvjetnika koju za područje županije sastavlja tijelo iz članka 253. ovog Zakona i dostavlja sudu, državnom odvjetniku i nadležnim policijskim upravama. Vrijeme zastajanja s ispitivanjem upisuje se u zapisnik o ispitivanju i ne računa se u zakonski rok za dovođenje sucu istrage.

(4) Ako okrivljenik nije uzeo branitelja s liste iz stavka 3. ovog članka, a ispitivanje se poduzima za kazneno djelo iz nadležnosti županijskog suda, tijelo koje provodi ispitivanje postupit će prema članku 66. stavku 3. ovog Zakona.

(5) Okrivljenik se o svojim pravima prije početka prvog ispitivanja može posavjetovati s braniteljem što se unosi u zapisnik.

(6) Ako postoji sumnja o tome je li okrivljenik poznaje službeni jezik suda ili postoje okolnosti iz članka 280. ovog Zakona, okrivljenik će se poučiti da će se ispitivanje provesti putem tumača. Tijelo koje provodi ispitivanje osigurat će prije početka ispitivanja sudjelovanje tumača.

Članak 274.

Ako okrivljenik koji se odrekao prava da uzme branitelja, a obrana nije obvezna, na kasnijem ispitivanju izjavi da hoće uzeti branitelja i traži da branitelj bude prisutan ispitivanju, ispitivanje će se odmah prekinuti. U zapisnik će se unijeti razlog prekida radnje. Okrivljeniku će se omogućiti pozivanje branitelja. Tijelo koje provodi ispitivanje zastat će s ispitivanjem dok okrivljenik ne uzme branitelja, a najdulje dva sata od kad je okrivljenik izjavio da hoće uzeti branitelja i da traži njegovu prisutnost ispitivanju. Ako u tom roku branitelj ne pristupi na ročište, ispitivanje će se nastaviti bez branitelja i to će se zabilježiti u zapisniku.

Članak 275.

(1) Prije početka prvog ispitivanja okrivljenik će potpisati da je primio pisanu pouku o pravima iz članka 239. stavka 1. ovog Zakona. Kod svakog daljnjeg ispitivanja okrivljenik će se upozoriti na potpisanu izjavu o tome da je primio pisanu pouku o pravima prije početka prvog ispitivanja i to će se zabilježiti u zapisniku.

(2) Ispitivanje okrivljenika snima se uređajem za audio-video snimanje. Uređajem rukuje stručna osoba.

(3) Tijelo koje provodi ispitivanje će osim upozorenja i pouka iz članka 273. stavka 1. ovog Zakona, u zapisnik unijeti i upozorenje da se ispitivanje snima i da snimljene izjave mogu biti upotrijebljene kao dokaz u postupku. Upozorenje i izjava okrivljenika o korištenju prava da uzme branitelja snimit će se i unijet u zapisnik.

(4) Tijelo koje provodi ispitivanje navest će podatke koje mora sadržavati zapisnik o ispitivanju okrivljenika (članak 83. stavak 1. i članak 272. stavak 1.), podatke o snimanju iz članka 87. stavka 5. ovog Zakona, a zatim će označiti početak, prekid, nastavak i završetak ispitivanja, te druge okolnosti značajne za tijek ispitivanja.

(5) U zapisnik ispitivanja koje se snima, ne unosi se iskaz okrivljenika.

(6) O ispitivanju se izrađuju tri snimke, od kojih će se jedna zapečatiti i predati sucu istrage na čuvanje. Zapečaćeni omot potpisuje osoba koja je provela ispitivanje, okrivljenik, branitelj ako je prisutan i stručna osoba koja je provela snimanje. Po jedna snimka se odmah predaje državnom odvjetniku i okrivljeniku.

Članak 276.

(1) Ispitivanje treba obavljati tako da se u potpunosti poštuje osoba okrivljenika.

(2) Okrivljenik se ispituje usmeno. Pri ispitivanju mu se može dopustiti da se služi svojim zabilješkama.

(3) Pri ispitivanju treba okrivljeniku, bez obzira želi li odgovarati na postavljena pitanja, omogućiti da se u neometanom izlaganju očituje o svim okolnostima koje ga terete i da iznese sve činjenice koje mu služe za obranu.

(4) Kad okrivljenik završi iskaz, postaviti će mu se pitanja ako je potrebno da se predoči neki dokaz, popune praznine ili otklone proturječnosti i nejasnoće u njegovu izlaganju.

(5) Prema okrivljeniku se ne smije upotrijebiti sila, prijetnja, obmana ili druga slična sredstva da bi se došlo do njegove izjave ili priznanja.

Članak 277.

(1) Okrivljeniku treba postavljati pitanja jasno, razgovijetno i određeno, tako da ih može potpuno razumjeti. U ispitivanju se ne smije polaziti od pretpostavke da je okrivljenik priznao nešto što nije priznao, niti se smiju postavljati pitanja u kojima je već sadržano kako na njih treba odgovoriti.

(2) Ako se kasniji iskazi okrivljenika razlikuju od ranijih, a osobito ako okrivljenik opozove svoje priznanje, pozvat će se da iznese razloge zašto je dao različite iskaze, odnosno zašto je opozvao priznanje.

Članak 278.

(1) Okrivljenik može biti suočen sa svjedokom ili drugim okrivljenikom ako se njihovi iskazi ne slažu o važnim činjenicama osim u slučaju kad je svjedok dijete.

(2) Suočeni će se posebno ispitati o svakoj okolnosti o kojoj se njihovi iskazi međusobno ne slažu, a njihov odgovor unijeti u zapisnik.

(3) Suočiti se odjednom mogu najviše dvije osobe.

(4) O suočenju se vodi zapisnik. Suočenje u istrazi se mora snimiti uređajem za audio-video snimanje. Snimka se priključuje zapisniku. Ako suočenje nije snimljeno, zapisnik se ne može upotrijebiti kao dokaz.

Članak 279.

(1) Kad se ispitivanje okrivljenika ne snima uređajem za audio-video snimanje, iskaz okrivljenika unosi se u zapisnik u obliku pripovijedanja. Bitna pitanja i odgovori na njih unijet će se doslovno u zapisnik.

(2) Okrivljeniku se može dopustiti da svoj iskaz sam kazuje u zapisnik.

Članak 280.

(1) Ispitivanje okrivljenika obaviti će se preko tumača u slučajevima predviđenim ovim Zakonom.

(2) Ako je okrivljenik gluh, postavljat će mu se pitanja pisano, a ako je nijem, pozvat će se da pisano odgovara. Ako se ispitivanje ne može obaviti na taj način, pozvat će se kao tumač osoba koja se s okrivljenikom može sporazumjeti.

(3) Ako tumač nije prisegnut, položiti će prisegu da će vjerno prenijeti pitanja koja se okrivljeniku upućuju i izjave što ih on bude davao.

(4) Odredbe ovog Zakona koje se odnose na vještake na odgovarajući način će se primijeniti na tumače.

Članak 281.

Osim u slučajevima iz članka 6. i 10. ovog Zakona, snimka i zapisnik o ispitivanju okrivljenika ne mogu biti upotrijebljeni kao dokaz u postupku i ako je postupljeno protivno odredbama članka 273. i 275. stavak 1. do 4. i stavka 6. ovog Zakona.

Članak 282.

Ispitivanje okrivljenika može se provesti pod uvjetima i na način određen međunarodnim ugovorom.

4. Ispitivanje svjedoka

Članak 283.

(1) Kao svjedoci pozivaju se osobe za koje je vjerojatno da mogu dati obavijesti o kaznenom djelu, počinitelju i o drugim važnim okolnostima.

(2) Oštećenik, oštećenik kao tužitelj i privatni tužitelj mogu se ispitati kao svjedoci.

(3) Svaka osoba koja se kao svjedok poziva dužna je odazvati se pozivu, a ako ovim Zakonom nije drukčije propisano, obvezna je i svjedočiti.

Članak 284.

Ne može se ispitati kao svjedok:

1) osoba koja bi svojim iskazom povrijedila zakonom ustanovljenu obvezu čuvanja tajnosti podataka, dok je nadležno tijelo ne oslobodi te obveze,

2) branitelj okrivljenika, osim ako to sam okrivljenik ne zahtijeva,

3) okrivljenik u postupku u kojem su primijenjene odredbe članka 25. ovog Zakona,

4) vjerski ispovjednik o sadržaju ispovjedi.

Članak 285.

(1) Oslobođeni su obveze svjedočenja:

1) osoba s kojom je okrivljenik u braku ili izvanbračnoj zajednici,

2) srodnici okrivljenika u ravnoj lozi, rođaci u pobočnoj lozi do trećega stupnja zaključno te srodnici po tazbini do drugoga stupnja zaključno,

- 3) posvojenik i posvojitelj okrivljenika,
 - 4) javni bilježnici, porezni savjetnici, u okviru zakonske obveze čuvanja tajne,
 - 5) odvjetnici, liječnici, zubari, psiholozi i socijalni radnici o onome što su u obavljanju svoga zanimanja saznali od okrivljenika,
 - 6) novinari i urednici u sredstvima javnog priopćavanja o izvorima obavijesti i podataka za koje su saznali u obavljanju svoga zanimanja i koji su uporabljeni prilikom uređivanja sredstava javnog priopćavanja, osim u postupku zbog kaznenih djela protiv časti i ugleda počinjenih putem sredstava javnog priopćavanja i u slučaju propisanom posebnim zakonom.
- (2) Osobe navedene u stavku 1. točki 4. do 6. ovog članka ne mogu uskratiti iskaz ako postoji zakonska osnova po kojoj su oslobođene dužnosti čuvanja tajne.
- (3) Tijelo koje vodi postupak dužno je osobe spomenute u stavku 1. ovog članka, prije njihova ispitivanja ili čim sazna za njihov odnos prema okrivljeniku, upozoriti da ne moraju svjedočiti. Osobe navedene u stavku 1. točki 1. do 3. ovog članka će se upozoriti da će se njihov iskaz, ako odluče svjedočiti, bez obzira na njihovu kasniju odluku, moći koristiti kao dokaz. Upozorenja i odgovori unose se u zapisnik.
- (4) Dijete koje s obzirom na dob i duševnu razvijenost nije sposobno shvatiti značenje prava da ne mora svjedočiti ne može se ispitati kao svjedok, ali se saznanja dobivena od njega putem stručnih osoba, rođaka ili drugih osoba koje su s njim bile u kontaktu mogu koristiti kao dokaz.
- (5) Osoba koja ima razloga uskratiti svjedočenje prema jednom od okrivljenika oslobođena je dužnosti svjedočenja i prema ostalim okrivljenicima ako se njezin iskaz prema naravi stvari ne može ograničiti samo na ostale okrivljenike.
- (6) Osobe navedene u stavku 1. točki 1. do 6. ovog članka, osim branitelja, ne mogu uskratiti iskaz ako se radi o kaznenom djelu kaznenopravne zaštite djece.

Članak 286.

(1) Svjedok nije obavezan odgovarati na pojedina pitanja ako je vjerojatno da bi time izložio sebe ili bliskog srodnika kaznenom progonu, teškoj sramoti ili znatnoj materijalnoj šteti. O tome će tijelo koje vodi postupak poučiti svjedoka.

(2) Ako je svjedok uskratio odgovor na pitanja iz stavka 1. ovog članka jer bi time izložio sebe ili svoga bliskog srodnika kaznenom progonu, državni odvjetnik može izjaviti da neće poduzeti kazneni progon ako je odgovor na pitanje i iskaz svjedoka važan za dokazivanje kaznenog djela druge osobe, i to sljedećih kaznenih djela iz Kaznenog zakona:

1) ratnog zločina (članak 91. stavak 2.), terorizma (članak 97. stavak 1., 2. i 3.), financiranja terorizma (članak 98.), obuke za terorizam (članak 101.), terorističkog udruženja (članak 102.), ropstva (članak 105.), trgovanja ljudima (članak 106.), trgovanja dijelovima ljudskog tijela i ljudskim zamecima (članak 107.), protupravnog oduzimanja slobode (članak 136. stavak 4.), otmice (članak 137. stavak 3.), spolne zloporabe djeteta mlađeg od petnaest godina (članak 158.), podvođenja djeteta (članak 162. stavak 1. i 3.), iskorištavanja djece za pornografiju (članak 163.), teških kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta (članak 166.), pranja novca (članak 265. stavak 4.), zloporabe položaja i ovlasti (članak 291. stavak 2.) ako je to djelo počinila službena osoba, primanja mita (članak 293.) ako je to djelo počinila službena osoba, trgovanja utjecajem (članak 295.) ako je to djelo počinila službena osoba, zločinačkog udruženja (članak 328. stavak 1.), počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja (članak 329. stavak 1. točke 3. do 6.), ubojstva osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 352.), otmice osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353.),

2) protiv Republike Hrvatske (Glava XXXII.) i protiv Oružanih snaga Republike Hrvatske (Glava XXXIV.) za koja djela je propisana kazna zatvora od najmanje pet godina,

3) za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora.

(3) Odgovor i iskaz svjedoka mora biti okolnosan i vjerodostojan, u kojem slučaju će državni odvjetnik predložiti prekid radnje radi davanja izjave u smislu stavka 4. ovog članka. Državni odvjetnik će pribaviti od svjedoka pisanu izjavu da će kao svjedok u kaznenom postupku iskazivati istinu i da neće prešutjeti ništa što mu je poznato o kaznenom djelu o kojem iskazuje i njegovom počinitelju. Svjedok mora već prilikom davanja izjave imati savjetnika iz reda odvjetnika radi zaštite svojih prava i interesa.

(4) Izjavu iz stavka 5. ovog članka državni odvjetnik može dati ako je pribavio izjavu svjedoka iz stavka 3. ovog članka i ako je dani odgovor na određena pitanja važan za dokazivanje kaznenog djela druge osobe iz stavka 2. ovog članka, a vjerojatno je da bi svjedok odgovorom na pitanje sebe ili svog bliskog

srodnika izložio kaznenom progonu za kazneno djelo s manjom propisanom kaznom od kazne koja je propisana za kazneno djelo u odnosu na koje iskazuje. Ne može se dati izjava o nepoduzimanju kaznenog progona za kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora u trajanju od deset godina ili teža.

(5) Izjava državnog odvjetnika o nepoduzimanju kaznenog progona mora biti pisana i ovjerena pečatom i potpisom višeg državnog odvjetnika. U izjavi mora biti naveden činjenični i zakonski opis kaznenog djela te pravna oznaka kaznenog djela za koje se progon neće poduzimati. Državni odvjetnik predaje izjavu svjedoku. Protiv svjedoka i osobe iz stavka 2. ovog članka ne može se poduzeti kazneni progon za kazneno djelo na koje se odnosi izjava, ali se može progoniti za kazneno djelo davanja lažnog iskaza.

(6) Ako odgovor na pitanje iz stavka 2. nije potpun, okolnosan i potkrijepljen drugim dokazima, državni odvjetnik neće dati izjavu iz stavka 4., dok će se dani odgovor na pitanje u odnosu na koje je svjedok prvotno uskratio odgovor iz razloga propisanih u stavku 2. ovog članka izdvojiti iz zapisnika. Izdvojeni odgovor će se zapečatiti u poseban omot koji se čuva izvan spisa predmeta.

Članak 287.

(1) Ako drukčije nije propisano ovim Zakonom, svjedok se poziva dostavom pisanog poziva, u kojem će se navesti ime, prezime, zanimanje pozvanog, vrijeme i mjesto dolaska, kazneni predmet u svezi s kojim se poziva, naznaku da se poziva kao svjedok i upozorenje o posljedicama neopravdanog izostanka.

(2) Poziv djetetu svjedoku upućuje se preko njegovih roditelja ili skrbnika.

Članak 288.

(1) Svjedoci se ispituju svaki posebno i bez ostalih svjedoka. Svjedok je dužan odgovore davati usmeno.

(2) Svjedok će se najprije pitati za ime i prezime, ime oca, zanimanje, boravište, mjesto rođenja, godine života, osobni identifikacijski broj i njegov odnos s okrivljenikom i oštećenikom.

(3) Nakon toga svjedok će se upozoriti da je dužan govoriti istinu, da ne smije ništa prešutjeti i da je davanje lažnog iskaza kazneno djelo. Svjedok će se upozoriti i da nije dužan odgovarati na pitanja predviđena u članku 45. stavka 1. točki 4. i članku 286. stavku 1. ovog Zakona i ta će se upozorenja unijeti u zapisnik.

Članak 289.

(1) Nakon općih pitanja svjedok se poziva da iznese sve što mu je o predmetu poznato, a nakon toga će mu se postavljati pitanja radi provjere, dopune i razjašnjenja.

(2) Svjedok će se uvijek pitati otkud mu je poznato ono o čemu svjedoči.

(3) Pri ispitivanju svjedoka nije dopušteno služiti se obmanom niti postavljati takva pitanja u kojima je već sadržano kako bi trebalo odgovoriti.

(4) Svjedok se može suočiti s drugim svjedokom ili okrivljenikom ako se njihovi iskazi ne slažu o važnim činjenicama. Suočeni će se posebno ispitati o svakoj okolnosti o kojoj se njihovi iskazi međusobno ne slažu, a njihov odgovor unijeti u zapisnik. Suočiti se odjednom mogu najviše dvije osobe.

(5) O suočenju se vodi zapisnik. Suočenje se mora snimiti uređajem za audio-video snimanje. Snimka se priključuje zapisniku. Ako suočenje nije snimljeno, zapisnik se ne može upotrijebiti kao dokaz.

(6) Ako se žrtva kaznenog djela ispituje kao svjedok postupit će se prema članku 16., 43. do 46. i članku 292. stavku 4. ovog Zakona. Odluku o tome donosi tijelo koje provodi ispitivanje. Žalba protiv odluke tijela koje provodi ispitivanje nije dopuštena.

Članak 290.

(1) Ako se ispitivanje svjedoka obavlja preko tumača ili ako je svjedok gluh ili nijem, ispituje se na način propisan u članku 280. ovog Zakona.

(2) Ispitivanje koje se obavlja preko tumača može se snimiti uređajem za audio-video snimanje. Snimka se priključuje zapisniku.

Članak 291.

(1) Ako uredno pozvani svjedok ne dođe, a izostanak ne opravda, ili se bez odobrenja ili opravdanog razloga udalji s mjesta gdje treba biti ispitivan, može se naložiti da se prisilno dovede.

(2) Ako svjedok dođe, pa nakon što je upozoren na posljedice neće bez zakonskog razloga svjedočiti, sudac istrage njega može, na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika kazniti novčanom kaznom do 50.000,00 kuna, a ako i nakon toga odbije svjedočiti, može se zatvoriti. Zatvor traje dok svjedok ne pristane svjedočiti ili dok njegovo ispitivanje ne postane nepotrebno, ili dok se kazneni postupak ne završi, ali najdulje mjesec dana.

(3) Žalba protiv rješenja iz stavka 2. ovog članka ne zadržava izvršenje rješenja.

(4) Ako je svjedok dijete, ne primjenjuju se odredbe stavka 1. i 2. ovog članka.

Članak 292.

(1) Ako drukčije nije propisano posebnim zakonom, ispitivanje djeteta koje nije navršilo četrnaest godina kao svjedoka provodi sudac istrage. Ispitivanje će se provesti bez prisutnosti suca i stranaka u prostoriji gdje se dijete nalazi putem audio-video uređaja kojima rukuje stručni pomoćnik. Ispitivanje se provodi uz pomoć psihologa, pedagoga ili druge stručne osobe, a osim kad to nije protivno interesima postupka ili djeteta, ispitivanju prisustvuje roditelj ili skrbnik. Stranke mogu postavljati pitanja djetetu – svjedoku prema odobrenju suca istrage putem stručne osobe. Ispitivanje će se snimiti uređajem za audio-video snimanje, a snimka će se zapečatiti i priključiti zapisniku. Dijete se može samo iznimno ponovno ispitati, i to na isti način.

(2) Ako drukčije nije propisano posebnim zakonom, ispitivanje djeteta s navršenih četrnaest, a nenavršenih osamnaest godina kao svjedoka provodi sudac istrage. Pri ispitivanju djeteta osobito ako je oštećeno kaznenim djelom, postupit će se obzirno da ispitivanje ne bi štetno utjecalo na psihičko stanje djeteta. Prema okolnostima, posebno vodeći računa o zaštiti djeteta, ispitivanje se može provesti na način propisan u stavku 1. ovog članka.

(3) Svjedoci koji se zbog starosti, zdravstvenog stanja ili invaliditeta, ne mogu odazvati pozivu, mogu se ispitati u svojem stanu ili drugom prostoru u kojemu borave. Te svjedoke se može ispitati putem audio-video uređaja kojima rukuje stručna osoba. Ako to zahtijeva stanje svjedoka, ispitivanje će se provesti tako da mu stranke mogu postavljati pitanja bez prisutnosti u prostoriji gdje se svjedok nalazi. Ispitivanje će se prema potrebi snimiti uređajem za audio-video snimanje, a snimka će se zapečatiti i priključiti zapisniku.

(4) Na način određen u stavku 3. ovog članka, na njezin zahtjev, provest će se ispitivanje kao svjedoka žrtve kaznenog djela protiv spolne slobode i spolnog čudoređa, kaznenog djela trgovanja ljudima ili ako je kazneno djelo počinjeno u obitelji. Takav svjedok može se samo iznimno ponovno ispitati, ako to sud ocijeni potrebnim.

(5) Ako se ispitivanje svjedoka provodi prema stavku 3. ovog članka postupit će se prema članku 297. stavku 3. ovog Zakona.

Članak 293.

Ispitivanje svjedoka može se provesti pod uvjetima i na način određen međunarodnim ugovorom.

Članak 294.

(1) Kad postoji vjerojatnost da bi svjedok davanjem iskaza ili odgovorom na pojedino pitanje sebe ili njemu blisku osobu izložio ozbiljnoj opasnosti po život, zdravlje, tjelesnu nepovredivost, slobodu ili imovinu većeg opsega (ugroženi svjedok), on može uskratiti iznošenje podataka iz članka 288. stavka 2. ovog Zakona, davanje odgovora na pojedina pitanja ili davanje iskaza u cjelini, dok se ne osigura zaštita svjedoka.

(2) Zaštita svjedoka iz stavka 1. ovog članka sastoji se od posebnog načina ispitivanja i sudjelovanja u postupku i mjera zaštite svjedoka i njemu bliskih osoba izvan postupka. Tijelo koje sudjeluje u postupku dužno je postupati s posebnim obzirom glede zaštite svjedoka.

(3) Posebni način ispitivanja i sudjelovanja ugroženog svjedoka u postupku uređuju se ovim Zakonom, a može se primijeniti i prije pokretanja istrage.

(4) Zaštita svjedoka i njemu bliskih osoba izvan postupka uređuje se i provodi prema posebnom zakonu.

Članak 295.

(1) Čim sazna za vjerojatnost postojanja okolnosti iz članka 294. stavka 1. ovog Zakona državni odvjetnik će predložiti sucu istrage posebni način sudjelovanja u postupku i posebni način ispitivanja

svjedoka. Prijedlog, uz prethodno obavještanje svjedoka, državni odvjetnik podnosi sucu istrage u zapečaćenom omotu s naznakom "ugroženi svjedok – tajna", a predaje ga osobno ili putem istražitelja.

(2) U prijedlogu će državni odvjetnik označiti posebni način sudjelovanja u postupku (pozivanje svjedoka, pristup na ročište i drugo) i posebni način ispitivanja svjedoka koje predlaže te navesti razloge za to.

(3) Prijedlog iz stavka 1. ovog članka državni odvjetnik može podnijeti sucu istrage i prije podizanja optužnice. Ako okrivljenik predloži ispitivanje ugroženog svjedoka, državni odvjetnik može podnijeti odgovarajući prijedlog sucu istrage, a ako se ne složi s prijedlogom zatražit će odluku suca istrage.

(4) Sudac istrage odlučuje o prijedlogu državnog odvjetnika rješenjem u roku od dvanaest sati od primitka prijedloga. Protiv rješenja suca istrage kojim odbija prijedlog iz stavka 1. ovog članka, državni odvjetnik može podnijeti žalbu u roku od dvanaest sati. O žalbi odlučuje vijeće u roku od dvadeset četiri sata.

(5) Ako sudac istrage prihvati prijedlog državnog odvjetnika, odredit će rješenjem:

- 1) pseudonim ugroženog svjedoka,
- 2) posebni način sudjelovanja u postupku (pozivanje, pristup sudu i slično),
- 3) posebni način ispitivanja.

(6) Protiv rješenja suca istrage žalba nije dopuštena.

(7) Podatke o ugroženom svjedoku koji će se ispitati i sudjelovati u postupku na poseban način, sudac istrage će zapečatiti u posebni omot i predati na čuvanje državnom odvjetniku. To će zabilježiti u spisu koristeći pseudonim svjedoka. Osobe koje u bilo kojem svojstvu saznaju podatke o ugroženom svjedoku dužne su ih čuvati kao tajnu. Tijelo koje vodi radnju osobno je odgovorno za zaštitu tajnosti podataka.

(8) Zapečaćeni omot s podacima ugroženog svjedoka može iznimno zatražiti od državnog odvjetnika i otvoriti samo sudac istrage, predsjednik vijeća radi provjere istovjetnosti te drugostupanjski sud kad odlučuje o žalbi protiv presude. Na omotu će se zabilježiti da je otvoren i navesti imena osoba koje su upoznate s njegovim sadržajem. Nakon toga, omot će se ponovo zapečatiti i vratiti državnom odvjetniku.

(9) Nakon što je donio rješenje o posebnom načinu sudjelovanja u postupku i posebnom načinu ispitivanja, sudac istrage određuje dokazno ročište i provodi ispitivanje ugroženog svjedoka. Kod pozivanja, pristupa zaštićenog svjedoka na ročište, boravka i odlaska s ročišta, sudac istrage i državni odvjetnik mogu naložiti policiji poduzimanje mjera zaštite svjedoka.

Članak 296.

(1) Ako se posebni način ispitivanja ugroženog svjedoka odnosi samo na prikrivanje podataka, ispitivanje će se provesti pod pseudonimom bez navođenja ostalih podataka iz članka 288. stavak 2. ovog Zakona. U ostalom dijelu, ispitivanje ugroženog svjedoka provest će se prema općim odredbama ovog Zakona o ispitivanju svjedoka.

(2) Nakon završenog ispitivanja ugroženi svjedok će potpisati zapisnik pseudonimom.

Članak 297.

(1) Ako se posebni način ispitivanja i sudjelovanja ugroženog svjedoka u postupku odnosi osim na prikrivanje podataka iz članka 288. stavka 2. ovog Zakona i na prikrivanje izgleda svjedoka, ispitivanje će se obaviti posredstvom audio-video uređaja. Audio-video uređajem rukuje stručna osoba. Lik svjedoka i glas će se tijekom ispitivanja izmijeniti. Svjedok će se tijekom ispitivanja nalaziti u prostoriji koja je prostorno odvojena od prostorije u kojoj se nalaze sudac istrage i druge osobe koje su prisutne ispitivanju. Ispitivanje će se provesti prema članku 292. stavka 3. ovog Zakona.

(2) Sudac istrage može odrediti da se ispitivanje ugroženog svjedoka snimi uređajem za audio-video ili audiosnimanje. Odluku o snimanju i načinu provedbe snimanja sudac istrage će donijeti vodeći posebno računa o zaštiti svjedoka. U tom slučaju sudac istrage ne vodi zapisnik. Snimka će se prepisati u roku od tri dana.

(3) Ugroženi svjedok prije početka ispitivanja, osim upozorenja i pouka iz članka 288. stavka 3. i članka 289. stavka 1. i 2. ovog Zakona mora biti upozoren prema članku 87. stavku 3. ovog Zakona.

(4) Kad se ispitivanje ugroženog svjedoka snima, sudac istrage koji provodi ispitivanje navest će u zapisniku rješenje iz članka 295. stavka 4. ovog Zakona, a zatim će postupiti prema članku 87. stavka 5. ovog Zakona posebno vodeći računa o zaštiti svjedoka.

(5) Kad se ispitivanje ugroženog svjedoka snima, o ispitivanju se izrađuju dvije snimke, od kojih će se jedna odmah zapečatiti i predati sucu istrage na čuvanje. Tu snimku potpisuju sudac istrage, ugroženi svjedok pseudonimom i stručna osoba koja je provela snimanje. Druga snimka se predaje državnom odvjetniku. Državni odvjetnik će izraditi prijepis snimke u roku od petnaest dana i uložiti ga u spis.

Članak 298.

Osuđujuća presuda ne može biti utemeljena isključivo na iskazu svjedoka pribavljenog prema članku 286. stavcima 2. do 4. ovog Zakona te na iskazu ugroženog svjedoka.

Članak 299.

(1) Ako tijekom postupka ugroženi svjedok izjavi da više ne želi posebni način ispitivanja i sudjelovanja koji su određeni, sudac istrage će izjavu svjedoka uzeti na zapisnik, rješenjem opozvati rješenje iz članka 295. stavka 4. ovog Zakona i dostaviti izjavu i rješenje o opozivu državnom odvjetniku. Raniji iskaz tog svjedoka ostaje u spisu i može se upotrijebiti kao dokaz. Protiv rješenja suca istrage iz stavka 1. ovog članka žalba nije dopuštena.

(2) Svjedoka iz stavka 1. ovog članka ispitat će tijelo koje vodi postupak prema općim pravilima o ispitivanju svjedoka.

Članak 300.

(1) Iskaz svjedoka se, osim u slučajevima posebno propisanim ovim Zakonom, ne može upotrijebiti kao dokaz u postupku ako:

- 1) je kao svjedok ispitana osoba koja se ne može ispitati kao svjedok (članak 284.),*
- 2) je kao svjedok ispitana osoba koja ne mora svjedočiti (članak 285.), a nije na to upozorena ili se nije izričito odrekla toga prava,*
- 3) upozorenje iz članka 285. stavka 3. ovog Zakona i odricanje nije ubilježeno u zapisnik,*
- 4) je kao svjedok ispitano dijete koje ne može shvatiti značenje prava da ne mora svjedočiti (članak 285. stavak 4.),*
- 5) upozorenja iz članka 288. stavka 3. ovog Zakona nisu ubilježena u zapisnik,*
- 6) je povrijeđeno pravo na uskratu odgovora iz članka 45. stavka 1. točke 4. ovog Zakona,*
- 7) u slučaju iz članka 6. stavka 3. ovog Zakona.*

(2) Ako nije postupljeno prema odredbama članka 295. stavka 4. i 5. ovog Zakona, iskaz ugroženog svjedoka ne može biti upotrijebljen kao dokaz. O tome na prijedlog stranke ili svjedoka rješenjem odlučuje sudac istrage. O žalbi protiv rješenja suca istrage odlučuje viši sud.

5. Prepoznavanje

Članak 301.

(1) Prepoznavanje je utvrđivanje istovjetnosti osobe, predmeta, prostora, zvuka, načina kretanja ili drugog obilježja, koje je opažao okrivljenik ili svjedok, koja se utvrđuje usporedbom s drugom osobom, predmetom, prostorom, zvukom, načinom kretanja ili drugim obilježjem. Predmeti koji mogu poslužiti razjašnjenju stvari će se pokazati okrivljeniku, a prema potrebi svjedocima i vještacima.

(2) Prije prepoznavanja upitat će se osoba koja obavlja prepoznavanje, je li joj nakon vremena u kojemu je opažala, a prije prepoznavanja, predmet prepoznavanja bio pokazan u naravi, na fotografiji, računalu, evidenciji, snimci, zbirci podataka ili drugdje, te je li zna druge okolnosti koje mogu utjecati na prepoznavanje. Odgovori će se upisati u zapisnik.

(3) Od osobe koja obavlja prepoznavanje tražit će se da najprije što detaljnije opiše predmet prepoznavanja i da navede okolnosti prema kojima ga razlikuje od drugih predmeta. Ujedno će opisati okolnosti u kojima je opažala i detaljno opisati rezultate prepoznavanja.

(4) Nakon toga će se osobi koja obavlja prepoznavanje pokazati osobu ili drugi predmet prepoznavanja i to zajedno s drugim njemu, nepoznatim osobama i predmetima. Prepoznavanje prostora provodi se tako da osoba najprije što detaljnije opiše prostor, a zatim ga pokaže na snimci i u naravi.

(5) Uz pisani pristanak osobe koja ga obavlja, prepoznavanje se može provesti i putem odgovarajućih tehničkih uređaja i programa koji omogućavaju istovremeno prikazivanje fotografija ili audio-

video snimki sukladno stavku 3. ovog članka. Tako provedeno prepoznavanje može se snimiti audio-video uređajem.

(6) Ako okrivljenik obavlja prepoznavanje postupit će se prema članku 273. ovog Zakona. Ako svjedok obavlja prepoznavanje postupit će se prema članku 288. stavak 2. i 3. ovog Zakona.

(7) O prepoznavanju sastavit će se zapisnik i odgovarajuća snimka svih pokazanih osoba, predmeta i prostora. Snimanje obavlja stručni pomoćnik.

Članak 302.

Prepoznavanje se može provesti pod uvjetima i na način određen međunarodnim ugovorom.

Članak 303.

(1) Ako postoji opravdana bojazan za sigurnost života ili tijela osobe koja obavlja prepoznavanje ili njoj bliskih osoba, ili ako postoji opravdana bojazan da će osoba čije se prepoznavanje obavlja utjecati na tijek prepoznavanja, ili ako prepoznavanje obavlja dijete, tijelo koje provodi prepoznavanje provest će ga tako da osoba čije se prepoznavanje obavlja, ne može vidjeti ni čuti osobu koja obavlja prepoznavanje.

(2) Građani su dužni na poziv, osobno sudjelovati u prepoznavanju i dati na raspolaganje stvari ili prostor u cilju prepoznavanja, osim ako nemaju opravdani razlog za oslobođenje od te dužnosti. Ako građanin bez opravdanog razloga neće sudjelovati u prepoznavanju, ili ne da stvar ili ne stavi na raspolaganje prostor, kaznit će se novčanom kaznom do 50.000,00 kuna. Stavljanje na raspolaganje prostora ne odnosi se na dom.

6. Očevid

Članak 304.

(1) Očevidom se činjenice u postupku utvrđuju ili razjašnjavaju opažanjem vlastitim osjetilima i njihovim pomagalicama.

(2) Brisan.

Članak 305.

(1) Radi provjere izvedenih dokaza ili utvrđivanja činjenica koje su važne za razjašnjenje stvari sud, na prijedlog stranke može odrediti rekonstrukciju događaja ili pokus.

(2) Rekonstrukcija se obavlja tako da se ponove radnje ili situacije u uvjetima uz koje se prema izvedenim dokazima događaj odvijao. Ako su u iskazima pojedinih svjedoka ili okrivljenika radnje ili situacije različito prikazane, događaj će se, u pravilu, rekonstruirati posebno sa svakim od njih.

(3) Pokus se poduzima da bi se ispitao utjecaj određene okolnosti na određenu stvar, stanje ili odnos.

(4) Rekonstrukcija i pokus se ne smiju obavljati na način kojim se vrijeđa javni red ili moral ili se dovodi u opasnost život ili zdravlje ljudi.

(5) Pri rekonstrukciji i pokusu mogu se, prema potrebi, ponovno izvesti pojedini dokazi.

Članak 306.

(1) Tijelo koje obavlja očevid, rekonstrukciju ili pokus može zatražiti pomoć stručne osobe kriminalističko-tehničke, prometne ili druge struke, koja će, prema potrebi, poduzeti i pronalaženje, osiguravanje ili opisivanje tragova, obaviti potrebna mjerenja i snimanja, izraditi skice ili prikupiti druge podatke.

(2) Na očevid, rekonstrukciju i pokus može se pozvati i vještak ako bi njegova prisutnost bila korisna za davanje nalaza i mišljenja.

(3) Tijelo koje obavlja očevid, rekonstrukciju ili pokus ovlašteno je za neophodno potrebno vrijeme ograničiti pristup i boravak u prostoru ili u prostorijama u kojima se ili predmetima na kojima se nalaze činjenice koje zahtijevaju provedbu tih radnji.

(4) Kad se očevid, rekonstrukcija ili pokus obavlja na tijelu osobe, postupit će se prema odredbama članka 326. stavka 2. ovog Zakona.

7. Uzimanje otisaka prstiju i otisaka drugih dijelova tijela

Članak 307.

(1) Ako je potrebno utvrditi od koga potječu otisci prstiju ili otisci drugih dijelova tijela, na pojedinim predmetima, ti otisci mogu se uzimati od osoba za koje postoji vjerojatnost da su mogle doći u dodir s tim predmetima.

(2) Otisci iz stavka 1. ovog članka mogu se uzimati i bez privole osobe za koju postoji vjerojatnost da je mogla doći u dodir s pojedinim predmetima.

(3) Otisci iz stavka 1. ovog članka uzimaju se odgovarajućom primjenom pravila koja važe za uzimanje otisaka prstiju prema članku 211. stavku 1. ovog Zakona i pravila uređenih drugim zakonom.

8. Vještačenje

Članak 308.

Vještačenje se određuje kad za utvrđivanje ili ocjenu neke važne činjenice treba pribaviti nalaz i mišljenje od osobe koja raspolaže potrebnim stručnim znanjem ili vještinom.

Članak 309.

(1) Vještačenje određuje pisanim nalogom tijelo koje vodi postupak. U nalogu će se navesti u svezi s kojim se činjenicama obavlja vještačenje i kome se povjerava. Nalog se dostavlja i strankama.

(2) Ako za određenu vrstu vještačenja postoji stručna ustanova ili državno tijelo, takva vještačenja, osobito složenija, povjeravat će se, u pravilu, takvoj ustanovi ili tijelu. Ustanova, odnosno tijelo određuje jednog ili više stručnjaka koji će obaviti vještačenje.

(3) U pravilu se određuje jednog vještaka, a ako je vještačenje složeno, dva ili više vještaka.

(4) Ako za koju vrstu vještačenja postoje kod suda stalno određeni vještaci, drugi se vještaci mogu odrediti samo ako postoji opasnost od odgode, ili ako su stalni vještaci spriječeni, ili ako to zahtijevaju druge okolnosti.

Članak 310.

(1) Osoba koja se poziva kao vještak dužna je odazvati se pozivu i dati svoj nalaz i mišljenje.

(2) Ako vještak koji je uredno pozvan ne dođe, a izostanak ne opravda, ili ako odbije vještačiti, može se kazniti novčanom kaznom do 50.000,00 kuna, a u slučaju neopravdanog izostanka može se i prisilno dovesti. Odluku od kažnjavanju i prisilnom dovodenju donosi sudac istrage. O žalbi protiv rješenja kojim je izrečena novčana kazna odlučuje vijeće.

(3) Neovisno od odredbe stavka 2. ovog članka, tijelo koje vodi postupak može od vještaka zatražiti da navede rok u kojem će podnijeti nalaz i mišljenje.

Članak 311.

(1) Za vještaka se ne može uzeti osoba koja ne može biti ispitana kao svjedok ili osoba koja je oslobođena dužnosti svjedočenja, a ni osoba prema kojoj je kazneno djelo počinjeno, a ako je uzeta, njezin nalaz i mišljenje ne mogu se upotrijebiti kao dokaz u postupku.

(2) Razlog za izuzeće vještaka postoji i u svezi s osobom koja je zajedno s tužiteljem, okrivljenikom ili oštećenikom zaposlena u istom državnom tijelu ili kod istoga poslodavca.

(3) Za vještaka se, u pravilu, neće uzeti osoba koja je ispitana kao svjedok.

Članak 312.

(1) Prije početka vještačenja pozvat će se vještak da predmet vještačenja brižljivo prouči, da točno navede sve što zapazi i nađe te da svoje mišljenje iznese nepristrano i u skladu s pravilima znanosti i vještine. On će se posebno upozoriti da je davanje lažnog iskaza kazneno djelo.

(2) Od vještaka se može tražiti da obeća da će iskazivati istinu. Obećanje glasi: "Obećavam da ću povjerena mi vještačenja obavljati savjesno i prema svom najboljem znanju, a nalaz i mišljenje iznijet ću točno, potpuno i objektivno, sukladno pravilima struke." Stalno prisegnuti vještak samo će se upozoriti na prisegu.

(3) Vještaku se može dopustiti da razgleda spise. Vještak može predložiti da se pribave predmeti i podaci koji su od važnosti za davanje nalaza i mišljenja. Ako je prisutan pri očevidu ili drugoj dokaznoj

radnji, vještak može predložiti da se razjasne pojedine okolnosti ili da se osobi koja se ispituje postave pojedina pitanja.

(4) Tijelo koje vodi postupak može prisustvovati radnjama vještaka.

Članak 313.

Ako je za svrhe vještačenja potrebno da se obavi analiza kakve tvari, vještaku će se, ako je to moguće, staviti na raspolaganje samo dio te tvari, a ostatak će se u potrebnoj količini osigurati za slučaj naknadnih ispitivanja.

Članak 314.

(1) Nalaz i mišljenje vještaka unosi se odmah u zapisnik. Vještaku se može odobriti da naknadno podnese pisani nalaz, odnosno mišljenje u roku koji mu odredi tijelo koje vodi postupak, u dovoljnom broju primjeraka za sud i stranke.

(2) Vještak može biti ispitan putem audio-video uređaja kad je to predviđeno međunarodnim ugovorom ili kad se obje stranke suglase o tome.

Članak 315.

(1) Ako se vještačenje povjerava ustanovi ili državnom tijelu, tijelo koje vodi postupak upozorit će da u davanju nalaza i mišljenja ne može sudjelovati osoba iz članka 311. ovog Zakona ili osoba za koju postoje razlozi za izuzeće od vještačenja propisani u ovom Zakonu te na posljedice davanja lažnog nalaza i mišljenja.

(2) Ustanovi, odnosno državnom tijelu stavit će se na raspolaganje materijal potreban za vještačenje, a ako je potrebno, postupit će se prema odredbama članka 313. ovog Zakona.

(3) Ustanova, odnosno državno tijelo dostavlja pisani nalaz i mišljenje potpisan od osoba koje su obavile vještačenje.

(4) Na zahtjev stranke, čelnik državnog tijela ili ustanove, priopćit će imena stručnjaka koji će obaviti vještačenje.

(5) Odredbe članka 312. stavka 1. do 3. ovog Zakona ne primjenjuju se kad je vještačenje povjereno ustanovi ili državnom tijelu. Tijelo koje vodi postupak može tražiti od ustanove ili tijela objašnjenja o danom nalazu i mišljenju.

Članak 316.

(1) U zapisniku o vještačenju ili u pisanom nalazu i mišljenju naznačit će se tko je obavio vještačenje te zanimanje, stručna sprema i specijalnost vještaka.

(2) Nakon završenog vještačenja, kojem nisu bile prisutne, stranke će se izvijestiti da je vještačenje obavljeno i da zapisnik o vještačenju, odnosno pisani nalaz i mišljenje mogu razgledati i preuzeti.

Članak 317.

Ako je nalaz vještaka nejasan, nepotpun ili u proturječnosti sam sa sobom ili s izviđenim okolnostima, a ti se nedostaci ne mogu otkloniti ponovnim ispitivanjem vještaka, obnovit će se vještačenje s istim ili drugim vještakom.

Članak 318.

Ako u mišljenju vještaka ima proturječnosti ili nedostataka ili se pojave osnove sumnje u točnost danog mišljenja, a ti se nedostaci ili sumnja ne mogu otkloniti ponovnim ispitivanjem vještaka, zatražit će se mišljenje drugog vještaka.

Članak 319.

(1) Pregled i obdukcija tijela poduzet će se uvijek kad postoji sumnja ili je očito da je smrt prouzročena kaznenim djelom ili je u svezi s počinjenjem kaznenog djela. Ako je tijelo već pokopano, odredit će se ekshumacija radi njegova pregleda i obdukcije.

(2) Pri obdukciji tijela poduzet će se potrebne mjere da se ustanovi istovjetnost tijela i u tu će se svrhu posebno opisati podaci o vanjskim i unutarnjim tjelesnim osobinama tijela.

(3) Ekshumaciju može naložiti samo sud.

Članak 320.

(1) Kad se vještačenje ne obavlja u ustanovi, pregled i obdukciju tijela obavlja jedan liječnik, a prema potrebi dva ili više liječnika, koji po mogućnosti trebaju biti sudsko-medicinske struke.

(2) Za vještaka se ne može odrediti liječnik koji je liječio umrloga. On se može ispitati kao svjedok pri obdukciji tijela radi davanja razjašnjenja o tijeku i okolnostima bolesti.

Članak 321.

(1) U svojem mišljenju vještaci će osobito navesti koji je neposredni uzrok smrti, što je taj uzrok izazvalo i kad je smrt nastupila.

(2) Ako je na tijelu nađena kakva ozljeda, utvrdit će se je li tu ozljedu nanio tko drugi i ako jest, onda čime, na koji način, koliko vremena prije nego što je smrt nastupila te je li ona prouzročila smrt. Ako je na tijelu nađeno više ozljeda, utvrdit će se koja je od njih prouzročila smrt, a ako je više ozljeda smrtonosnih, koja je od njih ili koje su svojim skupnim djelovanjem bile uzrokom smrti.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovog članka ima se osobito utvrditi je li smrt prouzročena samom vrstom i općom naravi ozljede ili zbog osobnog svojstva ili osobitog stanja organizma ozlijeđenoga, ili zbog slučajnih okolnosti pod kojima je ozljeda nanesena.

(4) Osim toga utvrdit će se bi li pravodobno pružena pomoć mogla otkloniti smrt.

Članak 322.

(1) Pri pregledu i obdukciji začetka treba posebno utvrditi njegovu starost, sposobnost za izvanmaternični život i uzrok smrti.

(2) Pri pregledu i obdukciji tijela novorođenčeta utvrdit će se posebno je li rođeno živo ili mrtvo, je li bilo sposobno za život, koliko je dugo živjelo te vrijeme i uzrok smrti.

Članak 323.

(1) Ako postoji sumnja o trovanju, uputit će se sumnjive tvari koje su nađene u tijelu ili na drugom mjestu, na vještačenje ustanovi koja obavlja toksikološka ispitivanja.

(2) Pri pregledu sumnjivih tvari vještak će posebno utvrditi vrstu, količinu i djelovanje nađenog otrova, a ako je riječ o pregledu tvari uzetih iz tijela i količinu upotrijebljenog otrova.

Članak 324.

(1) Vještačenje tjelesnih ozljeda obavlja se u pravilu pregledom ozlijeđenoga, a ako to nije moguće ili nije potrebno na temelju medicinske dokumentacije ili drugih podataka u spisima.

(2) Nakon što točno opiše ozljede, vještak će dati mišljenje, osobito o vrsti i težini svake pojedine ozljede i njihovu ukupnom djelovanju s obzirom na njihovu narav ili posebne okolnosti slučaja, kakvo djelovanje te ozljede obično proizvode, a kakvo su u određenom slučaju proizvele, čime su ozljede nanesene i na koji način.

Članak 325.

(1) Ako se pojavi sumnja da je isključena ili smanjena ubrojivost okrivljenika, da je okrivljenik zbog ovisnosti od alkohola ili opojnih droga počinio kazneno djelo ili da je raspravno nesposoban zbog duševnih smetnji, odredit će se vještačenje psihijatrijskim pregledom okrivljenika.

(2) Ako je to nužno za obavljanje vještačenja okrivljenik može rješenjem suda biti prisilno zadržan u zdravstvenoj ustanovi. Prije potvrđivanja optužnice rješenje o prisilnom zadržavanju donosi sudac istrage, a nakon potvrđivanja optužnice sud pred kojim se vodi rasprava. Zadržavanje može trajati najviše mjesec dana. U slučaju potrebe za novim vještačenjem, zadržavanje se može ponoviti samo jednom.

(3) Ako je vještačenje određeno radi ocjene okrivljenikove ubrojivosti vještak će ustanoviti je li u vrijeme počinjenja kaznenog djela kod okrivljenika postojala kakva duševna bolest, privremena duševna poremećenost, nedovoljni duševni razvitak ili neka druga teža duševna smetnja, te će odrediti narav, vrstu, stupanj i trajnost duševne smetnje i dati svoje mišljenje o tome kakav je utjecaj takvo duševno stanje imalo na okrivljenikovo shvaćanje značenja svojeg postupanja ili vladanje svojom voljom.

(4) Ako vještak ocijeni da okrivljenik u vrijeme počinjenja djela nije bio u mogućnosti shvatiti značenje svojeg postupanja ili nije mogao vladati svojom voljom, dat će mišljenje o stupnju vjerojatnosti da

bi ta osoba zbog duševnih smetnji mogla počiniti teže kazneno djelo i je li za otklanjanje te opasnosti potrebno njezino liječenje u psihijatrijskoj ustanovi ili psihijatrijsko liječenje na slobodi, a ako ocijeni da su okrivljenikove mogućnosti shvaćanja značenja svojeg postupanja ili vladanja svojom voljom bile smanjene, dat će mišljenje postoji li opasnost da razlozi za takvo stanje mogu i u budućnosti poticajno djelovati za počinjenje novoga kaznenog djela (članak 75. stavak 1. Kaznenog zakona ("Narodne novine", br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11. i 77/11.)), odnosno da bi okrivljenik zbog duševnih smetnji zbog kojih je nastupila njegova bitno smanjena ubroјivost mogao u budućnosti počiniti teže kazneno djelo (članak 68. stavak 1. Kaznenog zakona).

(5) Ako je vještačenje određeno radi ocjene okrivljenikove raspravne sposobnosti, vještak će ustanoviti ima li okrivljenik duševne smetnje i dati svoje mišljenje je li sposoban shvatiti prirodu i svrhu kaznenog postupka, razumjeti pojedine procesne radnje i njihove posljedice, sporazumijevati se s braniteljem i davati mu upute.

(6) Ako se u zdravstvenu ustanovu upućuje okrivljenik koji se nalazi u istražnom zatvoru, sudac istrage obavijestit će tu ustanovu o razlozima zbog kojih je određen istražni zatvor kako bi se poduzele mjere potrebne za osiguranje svrhe istražnog zatvora.

(7) Vrijeme provedeno u zdravstvenoj ustanovi uračunat će se okrivljeniku u pritvor ili istražni zatvor, odnosno u kaznu ako bude izrečena.

Članak 326.

(1) Tjelesni pregled okrivljenika poduzet će se i bez njegova pristanka ako se može poduzeti bez štete za njegovo zdravlje i ako se dokaz ne može pribaviti na drugi način.

(2) Tjelesni pregled drugih osoba može se bez njihova pristanka poduzeti samo ako se mora utvrditi nalazi li se određeni trag ili posljedica kaznenog djela na njihovu tijelu, a to se ne može utvrditi na drugi način i ako se može poduzeti bez štete za njihovo zdravlje.

(3) Tjelesni pregled okrivljenika tijekom kojeg se ulazi u tjelesne šupljine ili se od tijela odvajaju nadomjesci ili pomagala organa pričvršćeni uz tijelo provodi se bez njegova pristanka ako se dokaz ne može pribaviti na drugi način i ako se može poduzeti bez štete za njegovo zdravlje, za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora od pet godina ili teža kazna.

(4) Ako druga osoba ne pristane na pregled iz stavka 3. ovog članka, on se može poduzeti po nalogu suca istrage za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina.

(5) Operativni zahvati na okrivljeniku mogu se na temelju sudske odluke poduzeti samo ako se u njegovom tijelu nalaze predmeti počinjenja kaznenog djela koje na drugi način nije moguće izvaditi, a radi se o sljedećim kaznenim djelima iz Kaznenog zakona: terorizam (članak 97.), financiranje terorizma (članak 98.), ropstvo (članak 105.), trgovanje ljudima (članak 106.), trgovanje dijelovima ljudskog tijela i ljudskim zamecima (članak 107.), teško ubojstvo (članak 111.), iskorištavanje djece za pornografiju (članak 163.), neovlaštena proizvodnja i promet drogama (članak 190. stavak 2. i 3.), teška kaznena djela protiv opće sigurnosti (članak 222.), krivotvorenje novca (članak 274.), nedozvoljeno posjedovanje, izrada i nabavljanje oružja i eksplozivnih tvari (članak 331. stavak 3.), odavanje tajnih podataka (članak 347. stavak 4.) te špijunaža (članak 348.). Odluku o operativnom zahvatu sud će donijeti vodeći računa o nužnosti vađenja tih predmeta radi sprječavanja ugrožavanja života okrivljenika i riziku operativnog zahvata.

(6) Uzimanje krvi i urina od okrivljenika i druge osobe poduzet će se i bez njihovog pristanka ako se može poduzeti bez štete za njihovo zdravlje, a potrebno je radi utvrđivanja činjenice važne za kazneni postupak. Tu radnju provodi osoba medicinske struke.

(7) Tjelesni pregled iz stavka 1., 2. i 3. ovog članka poduzima liječnik.

(8) Vještačenja koja uključuju i tjelesni pregled u smislu odredbe stavka 2. i 3. ovoga članka nalaže sud.

(9) Ministar nadležan za unutarnje poslove u suradnji s ministrima nadležnim za pravosuđe i zdravlje pravilnikom će propisati uvjete i način uzimanja krvi i urina od okrivljenika i drugih osoba (stavak 6. ovog članka), kao i uvjete koje ovlaštene ustanove i tijela moraju ispunjavati da bi mogle obavljati poslove analize krvi i urina.

Članak 327.

(1) Nadležno tijelo može odrediti molekularno-genetsku analizu kako bi se biološki tragovi uzeti s mjesta počinjenja djela ili drugog mjesta na kojemu se nalaze tragovi kaznenog djela usporedili s biološkim

uzorcima uzetim od osoba iz stavka 2. ovog članka ili kako bi se utvrdila istovjetnost određene osobe ili kako bi se ti tragovi ili uzorci sravnili s rezultatima molekularno-genetskih ispitivanja dobivenim prema ovom Zakonu ili drugim zakonima.

(2) Za svrhu iz stavka 1. ovog članka, uzorci biološkog materijala uzet će se:

- 1) s mjesta počinjenja i drugog mjesta na kojemu su tragovi kaznenog djela,
- 2) od okrivljenika,
- 3) od žrtve,

4) od druge osobe pod uvjetom da se ne radi o biološkom uzorku te osobe, osim ako drukčije nije propisano ovim Zakonom.

(3) Nadležno tijelo je dužno osobu čiji se uzorci uzimaju upozoriti da će podaci biti molekularno-genetski analizirani i pohranjeni.

(4) Tijelo koje prije početka postupka provodi pretragu, privremeno oduzimanje predmeta, očevid ili drugu dokaznu radnju može samo provesti uzimanje uzoraka biološkog materijala s mjesta počinjenja kaznenog djela i drugog mjesta na kojemu su tragovi kaznenog djela.

(5) Uzimanje uzoraka biološkog materijala od okrivljenika te molekularno-genetsku analizu tih uzoraka nalaže državno odvjetništvo.

(6) Uzimanje uzoraka biološkog materijala od osoba iz stavka 2. točke 3. i 4. ovog članka te molekularno-genetsku analizu uz njihovu pisanu suglasnost nalaže državni odvjetnik. Te osobe će se prije potpisivanja suglasnosti poučiti o svrsi uzimanja uzorka te njegovom korištenju u svrhu molekularno-genetske analize. Ako suglasnost nije dana, uzimanje biološkog materijala od tih osoba te molekularno-genetsku analizu tih uzoraka na prijedlog državnog odvjetnika može naložiti sud.

(7) Molekularno-genetska analiza povjerava se vještaku. Njemu se predaje materijal za ispitivanje u anonimiziranom obliku. Podaci iz molekularno-genetskih ispitivanja mogu se pridružiti nekoj određenoj osobi samo u onoj mjeri u kojoj je to potrebno za ispunjenje svrhe samog ispitivanja.

Članak 327.a

(1) Ispitivani materijal koji pripada osobama iz članka 327. stavka 2. ovog Zakona može se koristiti i obrađivati samo tako dugo dok se pridruživanje tragu ili utvrđenje istovjetnosti ili podrijetla ne isključi, a potom se uništava, osim ako nešto drugo nije propisano zakonom.

(2) Podaci prikupljeni molekularno-genetskom analizom sukladno odredbama članka 327. ovog Zakona od okrivljenika koji je kasnije u kaznenom postupku pravomoćno osuđen pohranjuju se i čuvaju dvadeset godina nakon završetka kaznenog postupka. Iznimno, ako je riječ o kaznenom djelu za koje je propisana kazna zatvora od deset godina ili teža, ili ako je riječ o kaznenom djelu protiv spolne slobode za koje je propisana kazna zatvora teža od pet godina, navedeni podaci se mogu čuvati najdulje četrdeset godina od završetka kaznenog postupka.

(3) Podaci prikupljeni molekularno-genetskom analizom uzoraka uzetih sukladno odredbama članka 327. ovog Zakona od okrivljenika koji je kasnije u kaznenom postupku pravomoćno oslobođen optužbe, ili je postupak obustavljen ili je optužba odbijena, te podaci prikupljeni molekularno-genetskom analizom uzoraka uzetih od osoba iz članka 327. stavka 2. točke 3. ovog Zakona čuvaju se deset godina od završetka postupka. Ako se molekularno-genetskom analizom uzoraka uzetih od osoba iz članka 327. stavka 2. točke 4. ovog Zakona utvrdi da ne pripadaju okrivljeniku, uzorci i podaci će se uništiti odmah po završetku postupka.

(4) Po isteku rokova iz stavaka 2. i 3. ovog članka, nadležno tijelo će po službenoj dužnosti brisati te podatke.

(5) Podaci prikupljeni molekularno-genetskom analizom uzoraka pronađenih na mjestu događaja te drugih uzoraka koji nisu pridruženi određenoj osobi čuvaju se trajno.

(6) Ministar nadležan za pravosuđe u suradnji s ministrima nadležnima za zdravstvo, unutarnje poslove i obranu, pravilnikom propisuje način uzimanja uzoraka biološkog materijala iz članka 327. ovog Zakona, uvjete pohrane te nadzora nad pohranom, obradom i čuvanjem.

Članak 328.

(1) Kad je potrebno poduzeti vještačenje poslovnih knjiga, isprava i podataka, tijelo koje vodi postupak dužno je vještacima naznačiti u kojem pravcu i u kojem opsegu treba obavljati vještačenje te koje činjenice i okolnosti treba utvrditi.

(2) Ako je za poduzimanje vještačenja poslovnih knjiga, isprava i podataka trgovačkog društva i drugih pravnih osoba nužno da se najprije sredi njihovo knjigovodstvo ili evidencija podataka, troškovi oko sređivanja knjigovodstva i evidencija podataka padaju na teret trgovačkog društva, odnosno druge pravne osobe.

(3) Rješenje iz stavka 2. ovog članka donosi tijelo koje vodi postupak, na temelju obrazloženog pisanog izvješća vještaka kojima je naloženo vještačenje poslovnih knjiga, isprava i podataka. U rješenju će se naznačiti i svota koju je trgovačko društvo ili druga pravna osoba dužna položiti sudu kao predujam za troškove oko sređivanja njezina knjigovodstva ili evidencija podataka. Protiv tog rješenja nije dopuštena žalba.

(4) Nakon okončanja radnji iz stavka 2. i 3. ovog članka tijelo koje vodi postupak donosi, na temelju izvješća vještaka, rješenje kojim utvrđuje visinu troškova i određuje da taj iznos podmiri trgovačko društvo ili druga pravna osoba. Trgovačko društvo ili druga pravna osoba mogu podnijeti žalbu protiv odluke o naknadi troškova i visine troškova. O žalbi odlučuje vijeće.

9. Dokaz ispravom

Članak 329.

(1) Isprave koje služe za utvrđivanje činjenica pribavljaju se i čuvaju odgovarajućom primjenom odredaba ove Glave vodeći računa da se isprava ne ošteti ili ne uništi i da se njen sadržaj sačuva u neizmijenjenom obliku. Prema potrebi, tijelo koje vodi postupak, nakon odgovarajuće provjere, izradit će presliku isprave, a izvornik će vratiti podnositelju.

(2) U odnosu na isprave postupa se kao s drugim predmetima koji se imaju upotrijebiti kao dokaz (članak 267. i 269.).

(3) Dokaz ispravom izvodi se njezinim čitanjem ili pregledavanjem.

10. Dokaz snimkom

Članak 330.

(1) Snimka koja služi za utvrđivanje činjenica, pribavlja se primjenom odredaba ove Glave.

(2) U odnosu na snimku postupa se kao s drugim predmetima koji se imaju upotrijebiti kao dokaz (članak 267. i 269.), vodeći računa da se snimka ne ošteti ili ne uništi i da se njen sadržaj sačuva u neizmijenjenom obliku. Prema potrebi poduzet će se potrebne mjere da se snimka sačuva u neizmijenjenom obliku ili izradi njezina kopija.

(3) Ako drukčije nije propisano ovim Zakonom, sadržaj snimke se utvrđuje njezinim reproduciranjem. Ako je na snimci djeteta, snimka će se reproducirati izmjenom lika i glasa djeteta, ako je to potrebno radi zaštite interesa djeteta, vodeći pritom računa o interesima postupka u cjelini.

(4) Snimku reproducira stručna osoba.

11. Elektronički (digitalni) dokaz

Članak 331.

Ako drukčije nije propisano ovim Zakonom, elektronički dokaz pribavlja se primjenom odredaba članka 257., 262. i 263. ovog Zakona.

12. Posebne dokazne radnje

Članak 332.

(1) Ako se izvidi kaznenih djela ne bi mogli provesti na drugi način ili bi to bilo moguće samo uz nerazmjerne teškoće, na pisani obrazloženi zahtjev državnog odvjetnika, sudac istrage može protiv osobe za koju postoje osnove sumnje da je sama počinila ili zajedno s drugim osobama sudjelovala u kaznenom djelu iz članka 334. ovog Zakona, pisanim, obrazloženim nalogom odrediti posebne dokazne radnje kojima se privremeno ograničavaju određena ustavna prava građana, i to:

- 1) nadzor i tehničko snimanje telefonskih razgovora i drugih komunikacija na daljinu,
- 2) presretanje, prikupljanje i snimanje računalnih podataka,

3) ulazak u prostorije radi provođenja nadzora i tehničko snimanje prostorija,
4) tajno praćenje i tehničko snimanje osoba i predmeta,
5) uporabu prikrivenih istražitelja i pouzdanika,
6) simuliranu prodaju i otkup predmeta te simulirano davanje potkupnine i simulirano primanje potkupnine,

7) pružanje simuliranih poslovnih usluga ili sklapanje simuliranih pravnih poslova,

8) nadzirani prijevoz i isporuku predmeta kaznenog djela.

(2) Iznimno, ako postoji opasnost od odgode i ako državni odvjetnik ima razloga vjerovati da na vrijeme neće moći pribaviti nalog suca istrage, nalog iz stavka 1. ovog članka, može na vrijeme od dvadeset četiri sata izdati državni odvjetnik.

(3) Nalog iz stavka 2. ovog članka državni odvjetnik ne može izdati za posebne dokazne radnje iz:

– stavka 1. točke 2) ovog članka, ako način izvršenja te radnje zahtijeva ulazak u dom, ili udaljeni ulazak u računalo osumnjičenika koje se nalazi u njegovom domu,

– stavka 1. točke 3) ovog članka, ako je radi provođenja nadzora i tehničkog snimanja potrebno ući u dom.

(4) Nalog s oznakom vremena izdavanja i dopis u kojem će obrazložiti razloge za njegovo izdavanje državni odvjetnik mora u roku od osam sati od izdavanja dostaviti sucu istrage. Ujedno će ako smatra da treba nastaviti s provođenjem posebne dokazne radnje podnijeti sucu istrage pisani obrazloženi zahtjev za njezino daljnje provođenje. Sudac istrage odmah po primitku naloga i dopisa ispituje jesu li postojali uvjeti za izdavanje naloga te je li postojala opasnost od odgode iz stavka 2. ovog članka.

(5) Sudac istrage odlučuje rješenjem o zakonitosti naloga državnog odvjetnika. Ako sudac istrage odobri nalog državnog odvjetnika, a državni odvjetnik je podnio zahtjev za daljnje provođenje dokazne radnje, postupit će prema stavku 1. ovog članka. Ako se sudac istrage ne složi s nalogom državnog odvjetnika, zatražit će da o tome odluku donese vijeće. Ako je zahtijevano daljnje provođenje dokazne radnje određene prema stavku 2. ovog članka ono se nastavlja do odluke vijeća. Vijeće o zahtjevu suca istrage odlučuje u roku od dvanaest sati od primitka zahtjeva. Ako je vijeće potvrdilo nalog državnog odvjetnika, a državni odvjetnik je zahtijevao daljnje provođenje dokazne radnje, vijeće će izdati nalog iz stavka 1. ovog članka. Ako vijeće ne odobri nalog, u rješenju će naložiti da se odmah obustave radnje, a podaci prikupljeni na temelju naloga državnog odvjetnika će se predati sucu istrage koji će ih uništiti. O uništenju podataka sudac istrage sastavlja zapisnik.

(6) Posebne dokazne radnje iz članka 332. stavka 1. točke 3. ovog Zakona kada je radi njezinog provođenja potrebno ući u dom određuju se isključivo po nalogu suda koji je dužan voditi računa o razmjernom ograničenju prava na nepovredivost osobnog i obiteljskog života.

(7) Radnje iz točke 1. stavka 1. ovog članka mogu se odrediti i prema osobama za koje postoje osnove sumnje da počinatelju ili od počinitelja kaznenih djela iz članka 334. ovog Zakona prenose priopćenja i poruke u svezi s djelom, odnosno da se počinitelj služi njihovim priključcima na telefon ili drugim telekomunikacijskim uređajem, koje kriju počinitelja kaznenog djela ili mu prikrivanjem sredstava kojima je kazneno djelo počinjeno, tragova kaznenog djela ili predmeta nastalih ili pribavljenih kaznenim djelom ili na drugi način pomažu da ne bude otkriven.

(8) Pod uvjetima iz stavka 1. ovog članka, radnje iz stavka 1. točke 1., 2., 3., 4., 6., 7. i 8. ovog članka, mogu se uz pisani pristanak osobe, primijeniti na sredstva, prostorije i predmete te osobe.

(9) U slučaju kad se ne raspolaže saznanjima o identitetu sudionika kaznenog djela, radnja iz stavka 1. točke 8. ovog članka može se odrediti prema predmetu kaznenog djela.

(10) Izvršenje radnji iz stavka 1. točke 5. i 6. ovog članka ne smije predstavljati poticanje na počinjenje kaznenog djela.

Članak 333.

(1) Snimke, isprave i predmeti pribavljeni provedbom radnji iz članka 332. stavka 1. točke 1. do 8. ovog Zakona, mogu se upotrijebiti kao dokaz u postupku.

(2) Prikriveni istražitelj i pouzdanik mogu se ispitati kao svjedoci o sadržaju razgovora koje su vodili s osobama prema kojima je određena radnja iz članka 332. stavka 1. točke 5. do 8. ovog Zakona, kao i svim sudionicima kaznenog djela radi čijeg otkrivanja i dokazivanja je ta radnja bila određena, a njihovi iskazi se mogu upotrijebiti kao dokaz u postupku.

(3) Presuda i ocjena o nezakonitosti dokaza ne može se temeljiti isključivo na iskazu svjedoka iz stavka 2. ovog članka.

Članak 334.

Posebne dokazne radnje iz članka 332. stavka 1. ovog Zakona mogu se odrediti za sljedeća kaznena djela iz Kaznenog zakona:

1) ratnog zločina (članak 91. stavak 2.), terorizma (članak 97. stavak 1., 2. i 3.), financiranja terorizma (članak 98.), obuke za terorizam (članak 101.), terorističkog udruženja (članak 102.), ropstva (članak 105.), trgovanja ljudima (članak 106.), trgovanja dijelovima ljudskog tijela i ljudskim zamecima (članak 107.), protupravnog oduzimanja slobode (članak 136. stavak 4.), otmice (članak 137. stavak 3.), spolne zloporabe djeteta mlađeg od petnaest godina (članak 158.), podvođenja djeteta (članak 162. stavak 1. i 3.), iskorištavanja djece za pornografiju (članak 163. stavak 2. i 3.), teških kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta (članak 166.), pranja novca (članak 265. stavak 4.), zloporabe položaja i ovlasti (članak 291. stavak 2.) ako je to djelo počinila službena osoba, primanja mita (članak 293.) ako je to djelo počinila službena osoba, trgovanja utjecajem (članak 295.) ako je to djelo počinila službena osoba, zločinačkog udruženja (članak 328.), počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja (članak 329. stavak 1. točke 3. do 6.), ubojstva osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 352.), otmice osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353.), za kaznena djela protiv Republike Hrvatske (Glava XXXII.) i protiv Oružanih snaga Republike Hrvatske (Glava XXXIV.) za koja je propisana kazna zatvora od najmanje pet godina te za sva kaznena djela za koja je propisana kazna dugotrajnog zatvora,

2) genocida (članak 88. stavak 3.), zločina agresije (članak 89. stavak 2. i 3.), odgovornosti zapovjednika (članak 96.), novačenja za terorizam (članak 100.), pripremanja kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (članak 103.), mučenja i drugog okrutnog, neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (članak 104.) ako je počinjeno na štetu djeteta, ubojstva (članak 110.), protupravnog oduzimanja slobode (članak 136. stavak 3.), otmice (članak 137.), prostitucije (članak 157. stavak 2.), spolne zloporabe djeteta starijeg od petnaest godina (članak 159.), mamljenja djece za zadovoljenje spolnih potreba (članak 161.), podvođenja djeteta (članak 162.), iskorištavanja djece za pornografiju (članak 163.), iskorištavanja djece za pornografske predstave (članak 164.), oduzimanja djeteta (članak 174. stavak 3.), neovlaštene proizvodnje i prometa drogama (članak 190. stavak 2., 3. i 4.), teških kaznenih djela protiv opće sigurnosti (članak 222.), napada na zrakoplov, brod ili nepokretnu platformu (članak 223.), razbojništva (članak 230. stavak 2.), iznude (članak 243. stavak 4., 5. i 6.), primanja mita u gospodarskom poslovanju (članak 252.), zloporabe u postupku javne nabave (članak 254.), izbjegavanja carinskog nadzora (članak 257.), subvencijske prijave (članak 258.), pranja novca (članak 265.), krivotvorenja novca (članak 274.), zloporabe položaja i ovlasti (članak 291.), nezakonitog pogodovanja (članak 292.), primanja mita (članak 293.), davanja mita (članak 294. stavak 1.), trgovanja utjecajem (članak 295.), protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj (članak 326. stavak 2) te počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja (članak 329.),

3) javnog poticanja na terorizam (članak 99.), protupravnog oduzimanja slobode (članak 136.), spolnog odnošaja bez pristanka (članak 152.), silovanja (članak 153.), teška kaznena djela protiv spolne slobode (članak 154.), prostitucije (članak 157.), oduzimanja djeteta (članak 174.), povrede djetetovih prava (članak 177.), krivotvorenja lijekova ili medicinskih proizvoda (članak 185.), neovlaštene proizvodnje i prometa drogama (članak 190.), omogućavanja trošenja droga (članak 191. stavak 2. i 3.), neovlaštene proizvodnje i prometa tvarima zabranjenim u sportu (članak 191.a), iznude (članak 243.), primanja i davanja mita u postupku stečaja (članak 251.), davanja mita u gospodarskom poslovanju (članak 253.), davanja mita (članak 294.), davanja mita za trgovanje utjecajem (članak 296.), odavanja službene tajne (članak 300.) ako je tim djelom povrijeđena tajnost izvida i istraživanja, sprečavanja dokazivanja (članak 306.), povrede tajnosti postupka (članak 307.) ako je tim djelom povrijeđena tajnost u kaznenom postupku, otkrivanja identiteta ugrožene osobe ili zaštićenog svjedoka (članak 308.), prisile prema pravosudnom dužnosniku (članak 312.), protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj (članak 326.), nedozvoljenog posjedovanja, izrade i nabavljanja oružja i eksplozivnih tvari (članak 331.), ubojstva osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 352.), otmice osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353.), napada na osobu pod međunarodnom zaštitom (članak 354.), prijetnje osobi pod međunarodnom zaštitom (članak 355.) te za kaznena djela protiv računalnih sustava, programa i podataka (Glava XXV.) i protiv intelektualnog vlasništva (Glava XXVII.) ako su počinjena uporabom računalnih sustava ili mreža.

Članak 335.

(1) U nalogu iz članka 332. stavka 1. ovog Zakona navode se raspoloživi podaci o osobi protiv koje se posebne dokazne radnje primjenjuju, činjenice iz kojih proizlazi potreba poduzimanja te rok trajanja koji mora biti primjeren ostvarenju cilja kao i način, opseg i mjesto provođenja radnje. Radnje izvršava policija. Službene i odgovorne osobe koje sudjeluju u postupku odlučivanja i izvršenja radnji iz članka 332. ovog Zakona dužne su kao tajnu čuvati sve podatke koje su saznale u svezi s radnjama.

(2) Operativno-tehnički centar za nadzor telekomunikacija koji obavlja tehničku koordinaciju s davateljem telekomunikacijskih usluga u Republici Hrvatskoj kao i davatelji telekomunikacijskih usluga, dužni su policiji osigurati potrebnu tehničku pomoć. Za postupanje protivno toj obvezi, sudac istrage će na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika kazniti davatelja telekomunikacijske usluge novčanom kaznom do 1.000.000,00 kuna te odgovornu osobu u Operativno-tehničkom centru za nadzor telekomunikacija koji obavlja tehničku koordinaciju i u davatelju telekomunikacijskih usluga u Republici Hrvatskoj novčanom kaznom u iznosu do 50.000,00 kuna, a ako i nakon toga ne izvrši rješenje može se odgovorna osoba kazniti zatvorom do izvršenja, ali najdulje mjesec dana. O žalbi protiv rješenja kojim je izrečena novčana kazna ili je određen zatvor, odlučuje vijeće. Žalba protiv rješenja o novčanoj kazni i zatvoru ne zadržava izvršenje rješenja.

(3) Posebne dokazne radnje iz članka 334. ovog Zakona određuju se na vrijeme do tri mjeseca. Na prijedlog državnog odvjetnika, sudac istrage može te radnje produljiti za još tri mjeseca ako one daju rezultate, a postoji razlog da se nastavi s njihovim provođenjem radi prikupljanja dokaza. Nakon proteka šest mjeseci za kaznena djela iz članka 334. točke 1. i 2. ovog Zakona, te radnje mogu se produljiti za još šest mjeseci. Iznimno, za kaznena djela iz članka 334. točke 1. ovog Zakona, te radnje mogu se produljiti za daljnjih šest mjeseci, ako je njihovo produljenje nužno radi ostvarenja svrhe radi koje su bile odobrene. Protiv rješenja suca istrage kojim se odbija prijedlog državnog odvjetnika za produljenje radnje državni odvjetnik može podnijeti žalbu u roku od osam sati o kojoj odlučuje vijeće istog suda u roku od dvanaest sati.

(4) Čim prestanu pretpostavke iz članka 332. stavka 1. ovog Zakona, sudac istrage je dužan odrediti obustavu poduzetih radnji. Ako državni odvjetnik odustane od kaznenog progona, odnosno ako podaci i obavijesti pribavljeni primjenom poduzetih radnji nisu potrebni za kazneni postupak, uništiti će se pod nadzorom suca istrage, koji će o tome sastaviti posebni zapisnik.

(5) Nalog iz stavka 1. ovog članka čuva se u posebnom omotu. Nakon prestanka radnje, a ako to probici postupka dopuštaju i prije, nalog se na njezin zahtjev, može dostaviti osobi protiv koje je radnja bila određena.

(6) Ako se prilikom poduzimanja radnji iz članka 332. stavka 1. ovog Zakona zabilježe podaci i obavijesti koji upućuju na neko drugo kazneno djelo i počinitelja iz članka 334. ovog Zakona, taj dio snimke će se prepisati i dostaviti državnom odvjetniku, i može se upotrijebiti kao dokaz u postupku za to kazneno djelo.

(7) Na razgovore okrivljenika s braniteljem na odgovarajući se način primjenjuju odredbe članka 75., 76. i 114. ovog Zakona.

(8) Ako su radnje iz članka 332. ovog Zakona poduzete protivno odredbi iz članka 332. ovog Zakona, dokazi za koje se iz tako prikupljenih podataka saznalo ne mogu se upotrijebiti kao dokaz u postupku.

Članak 336.

(1) Državni odvjetnik i sudac istrage će na odgovarajući način (prijepisom zapisnika ili službenih zabilješki bez osobnih podataka, izdvajanjem službene zabilješke iz spisa i slično) spriječiti da neovlaštene osobe, te okrivljenik i njegov branitelj ustanove istovjetnost osoba koje su provele radnje iz članka 332. stavka 1. točke 4. i 5. ovog Zakona. Ako se te osobe ispituju kao svjedoci sud će u pravilu postupiti prema odredbama članka 294. do 299. ovog Zakona.

(2) Osobe koje na bilo koji način saznaju podatke o sadržaju radnji ili o osobama koje su sudjelovale u provođenju radnji iz članka 332. ovog Zakona dužne su čuvati te podatke kao tajnu.

Članak 337.

(1) Radnje iz članka 332. ovog Zakona izvršava policija. O tijeku izvršenja radnji policija sastavlja dnevna izvješća i dokumentaciju tehničkog zapisa koju dostavlja državnom odvjetniku, na njegov zahtjev. Sudac istrage može u svako doba tijekom provođenja posebnih dokaznih radnji od državnog odvjetnika zahtijevati da mu dostavi izvješće o tijeku tih radnji i potrebi njihova daljnjeg provođenja. Sudac istrage može tijekom provođenja posebnih dokaznih radnji po potrebi od policije zatražiti dostavu dnevnih izvješća i dokumentacije tehničkog zapisa radi ocjene osnovanosti njihova daljnjeg provođenja, u opsegu i mjeri koju sam odredi. Ako su radnje produljene za šest mjeseci sukladno članku 335. stavku 3. ovog Zakona, sudac istrage mora nakon tri mjeseca od državnog odvjetnika zahtijevati dostavu izvješća o daljnjoj potrebi provođenja tih radnji.

(2) Po isteku radnji policija sastavlja posebno izvješće za državno odvjetništvo i suca istrage u kojem navodi:

1. vremenski početak i završetak radnje,
2. broj i identitet osoba obuhvaćenih radnjom.

(3) Dokumentaciju tehničkog zapisa policija izrađuje u dva primjerka. Jedan primjerak čuva u policijskoj arhivi. Drugi primjerak uz posebno izvješće policija dostavlja državnom odvjetniku uz prikupljene snimke i dokumentaciju.

(4) Uporaba prikrivenih istražitelja uključuje pravo prikrivenog istražitelja na ulazak u nečiji dom ako su ispunjeni uvjeti što ih predviđaju zakonski propisi o ulasku policije u dom bez sudskog naloga.

(5) Ako osim uvjeta iz članka 332. stavka 1. ovog Zakona postoje dokazi za osnovanu sumnju da će doći do počinjenja osobito teških kaznenih djela iz članka 334. ovog Zakona ili su neka od njih već počinjena, sudac istrage može na prijedlog državnog odvjetnika rješenjem odrediti da prikriveni istražitelj uz ulazak u tuđi dom, može uporabiti tehnička sredstva za snimanje nejavnih razgovora. Ako sudac istrage odbije prijedlog donosi rješenje. Protiv tog rješenja državni odvjetnik može u roku od osam sati podnijeti žalbu. O žalbi odlučuje vijeće u roku od dvanaest sati.

(6) Primjena radnji iz članka 332. stavka 1. ovog Zakona prestaje čim prestanu razlozi radi kojih su bile određene. Državni odvjetnik i sud po službenoj dužnosti paze na postojanje razloga iz kojih je radnja određena.

(7) Ministar nadležan za unutarnje poslove, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za pravosuđe, donosi propise kojima se uređuje način izvršenja radnji iz članka 332. ovog Zakona.

Članak 338.

(1) Snimke, isprave i predmeti pribavljeni provedbom radnji iz članka 332. stavka 1. ovog Zakona, mogu se koristiti kao dokaz samo u postupku protiv osobe iz članka 332. stavka 1. ovog Zakona i u slučaju iz članka 335. stavka 6. ovog Zakona.

(2) Cjelovita snimka, zapis i dokumentacija čuvaju se zapečaćeni u državnom odvjetništvu. Kad je to s obzirom na okolnosti moguće, na prijedlog državnog odvjetnika, sudac istrage naložit će da se za spis predmeta izdvoje samo oni dijelovi snimke, zapisa i dokumentacije koji se odnose na taj kazneni postupak.

(3) U tu svrhu državni odvjetnik dostavlja sucu istrage obrazloženi prijedlog i cjelovitu snimku koju će sudac istrage vratiti nakon što izdvoji dio snimke koji se odnosi na taj kazneni postupak. Izdvajanje provodi pod nadzorom suca istrage stručni pomoćnik.

(4) Na zahtjev okrivljenika državni odvjetnik će mu odmah omogućiti reprodukciju snimke, ili uvid u zapis ili dokumentaciju. Nakon što je provedena reprodukcija ili uvid u zapis ili dokumentaciju, okrivljenik može na raspravi predložiti da se pojedini dijelovi ili cjelovita snimka, zapis ili dokumentacija reproducira ili pročita.

Članak 339.

(1) Sudac istrage može, na prijedlog državnog odvjetnika naložiti da poštanske i druge prometne organizacije zadrže i njemu, uz potvrdu primitka, predaju pisma, brzojave i druge pošiljke koje su upućene okrivljeniku ili koje on odašilje ako postoje okolnosti zbog kojih se s osnovom može očekivati da će te pošiljke poslužiti kao dokaz u postupku. Nalog sadrži podatke iz članka 335. stavka 1. ovog Zakona.

(2) Radnja iz stavka 1. ovog članka može biti naložena za sljedeća kaznena djela iz Kaznenog zakona:

1) spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta (Glava XVII.) i protiv intelektualnog vlasništva (Glava XXVII.),

2) genocida (članak 88.), zločina agresije (članak 89.), zločina protiv čovječnosti (članak 90.), ratnog zločina (članak 91.), odgovornosti zapovjednika (članak 96.), terorizma (članak 97.), financiranja terorizma (članak 98.), novačenja za terorizam (članak 100.), obuke za terorizam (članak 101.), terorističkog udruženja (članak 102.), ubojstva (članak 110.), teškog ubojstva (članak 111.), otmice (članak 137.), pranja novca (članak 265.), zločinačkog udruženja (članak 328.), počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja (članak 329.), veleizdaje (članak 340.), priznavanja okupacije i kapitulacije (članak 341.), odavanja tajnih podataka (članak 347.), špijunaže (članak 348.), pripremanja kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 350.), ubojstva osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 352.) i otmice osobe pod međunarodnom zaštitom (članak 353.).

(3) Privremeno oduzimanje može trajati najdulje četiri mjeseca, a na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika sudac istrage može produljiti trajanje za daljnja dva mjeseca. Ako su kaznena djela iz stavka 2. točke 1. ovog članka počinjena uporabom računalnih sustava ili mreža privremeno oduzimanje može trajati najdulje godinu dana.

(4) Državni odvjetnik može naložiti samo zadržavanje pošiljaka, ali su organizacije navedene u stavku 1. ovog članka obvezne obustaviti zadržavanje ako u roku od tri dana nakon primitka naloga, ne prime rješenje suca istrage.

(5) Zadržane pošiljke otvara državni odvjetnik u prisutnosti dva svjedoka. Pri otvaranju pazit će se da se ne oštete pečati, a omoti će se i adrese sačuvati. O otvaranju će se sastaviti zapisnik.

(6) Ako interesi postupka dopuštaju, sadržaj pošiljke može se priopćiti u cijelosti ili djelomično okrivljeniku, odnosno osobi kojoj je upućena, a može mu se pošiljka i predati. Ako je okrivljenik odsutan, sadržaj pošiljke će se kad za to postoji opravdan interes, priopćiti ili predati kome od njegovih srodnika, a ako njih nema, vratit će se pošiljatelju, ako se to ne protivi interesima postupka ili drugim važnim interesima.

(7) Odredbe stavka 1. do 5. ovog članka ne primjenjuje se na pisma, brzojave i druge pošiljke između okrivljenika i njegova branitelja.

(8) Ako je postupljeno protivno stavku 1. do 5. ovog članka dokazi za koje se saznalo iz tako prikupljenih podataka ne mogu se upotrijebiti u kaznenom postupku.

13. Provjera uspostavljanja telekomunikacijskog kontakta

Članak 339.a

(1) Ako postoji sumnja da je registrirani vlasnik ili korisnik telekomunikacijskog sredstva počinio kazneno djelo iz članka 334. ovog Zakona ili neko drugo kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora teža od pet godina policija može, na temelju naloga suca istrage, a radi prikupljanja dokaza, putem Operativno-tehničkog centra za nadzor telekomunikacija od operatora javnih komunikacijskih usluga zatražiti provjeru istovjetnosti, trajanja i učestalosti komunikacije s određenim elektroničkim komunikacijskim adresama, utvrđivanje položaja komunikacijskog uređaja, kao i utvrđivanje mjesta na kojima se nalaze osobe koje uspostavljaju elektroničku komunikaciju, te identifikacijske oznake uređaja.

(2) Za registriranog vlasnika ili korisnika telekomunikacijskog sredstva koji je povezan s osobom za koju postoji sumnja da je počinila kazneno djelo iz članka 334. ovog Zakona ili neko drugo kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora teža od pet godina policija može, na temelju naloga suca istrage, putem Operativno-tehničkog centra za nadzor telekomunikacija zatražiti od operatora javnih komunikacijskih usluga provjeru iz stavka 1. ovog članka.

(3) Odluku o zahtjevu državnog odvjetnika sudac istrage dužan je donijeti u roku od četiri sata. Nalog za provjeru iz stavka 1. i 2. ovog članka sudac istrage izdaje na temelju obrazloženog prijedloga nadležnog državnog odvjetnika.

(4) Iznimno, ako postoji opasnost od odgode i ako državni odvjetnik ima razloga vjerovati da na vrijeme neće moći pribaviti nalog suca, nalog iz stavka 1. i 2. ovog članka može izdati nadležni državni odvjetnik.

(5) Nalog iz stavka 4. ovog članka i dopis u kojem će obrazložiti razloge za njegovo izdavanje državni odvjetnik mora odmah, a najkasnije u roku od 24 sata od izdavanja, dostaviti sucu istrage.

(6) Sudac istrage odlučuje rješenjem o zakonitosti naloga državnog odvjetnika u roku od 48 sati od primitka naloga i dopisa. Protiv rješenja suca istrage državni odvjetnik nema prava žalbe.

(7) U nalogu iz stavka 1., 2. i 4. ovog članka, uz podatke iz članka 168. stavka 2. ovog Zakona, navode se osobni podaci osobe koja je registrirani vlasnik ili korisnik komunikacijskog sredstva te svrha radi koje se nalog izdaje.

(8) Nalog za provjeru uspostavljanja telekomunikacijskih kontakata nije potreban ako je registrirani vlasnik ili korisnik komunikacijskog sredstva dao pisani pristanak.

(9) Ako su podaci iz stavka 1. i 2. ovog članka pribavljeni bez naloga suca istrage odnosno ako državni odvjetnik nije u roku iz stavka 5. ovog članka dostavio sucu istrage nalog ili ako je odbijen zahtjev državnog odvjetnika za ovjeru naloga za provjeru uspostavljanja telekomunikacijskih kontakata, tako prikupljeni podaci ne mogu se upotrijebiti kao dokaz u postupku.

Članak 340.

(1) Policija može osobne podatke građana, pohranjene u zbirkama i drugim registrima sravnjivati s policijskim evidencijama, registrima i zbirkama s automatskom obradom podataka ako postoje osnove sumnje da je počinjeno kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti. Tako prikupljene obavijesti će se, uz izvješće državnom odvjetniku, izbrisati iz navedenih evidencija čim prestanu biti potrebne za uspješno vođenje kaznenog postupka, ali najkasnije u roku od dvanaest mjeseci od dana njihove pohrane. Taj rok može sudac istrage na prijedlog državnog odvjetnika iznimno produljiti za tri mjeseca ako je vjerojatno da će se na taj način uspješno okončati raspisana potraga za određenom osobom ili predmetima.

(2) Ako sudac istrage odbije prijedlog iz stavka 1. ovog članka odlučuje rješenjem. Protiv tog rješenja državni odvjetnik može podnijeti žalbu.

Glava XIX. OPTUŽIVANJE

1. Podizanje, sadržaj i predaja optužnice

Članak 341.

(1) Optužnicu podiže državni odvjetnik nakon što je završena istraga.

(2) Državni odvjetnik podiže optužnicu za kaznena djela za koja se ne provodi istraga ako prikupljeni podaci koji se odnose na kazneno djelo i počinitelja daju dovoljno osnova za podizanje optužnice.

(3) Državni odvjetnik može za kaznena djela iz članka 216. stavka 1. ovog Zakona podignuti optužnicu i bez provođenja istrage ako rezultati provedenih radnji koji se odnose na kazneno djelo i počinitelja daju dovoljno osnova za podizanje optužnice.

(4) Prije podizanja optužnice okrivljenik mora biti ispitan, osim ako je u optužnici predloženo suđenje u odsutnosti (članak 402.).

Članak 342.

(1) Optužnica sadrži:

1) ime i prezime okrivljenika s osobnim podacima (članak 272. stavak 1.) kao i podacima o tome nalazi li se i otkad u istražnom zatvoru ili se nalazi na slobodi, a ako je prije podizanja optužnice pušten na slobodu, koliko je proveo u pritvoru i istražnom zatvoru,

2) opis djela iz kojeg proistječu zakonska obilježja kaznenog djela, vrijeme i mjesto počinjenja kaznenog djela, predmet na kojemu je i sredstvo kojim je počinjeno kazneno djelo te ostale okolnosti potrebne da se kazneno djelo što točnije odredi,

3) zakonski naziv kaznenog djela, s navođenjem odredaba Kaznenog zakona koje se na prijedlog tužitelja imaju primijeniti,

4) dokaze na kojima se temelji optužnica,

5) obrazloženje u kojem će se opisati stanje stvari.

(2) Državni odvjetnik dostavlja sudu uz optužnicu i spis predmeta.

(3) Optužnica za kaznena djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, uz sadržaj iz stavka 1. točke 1. do 4. ovog članka, sadrži samo kratke razloge te prijedlog vrste i mjere kazne, sudske opomene, uvjetne osude, djelomične uvjetne osude, zamjene radom za opće dobro na slobodi, posebnih obveza, zaštitnog nadzora, sigurnosne mjere te mjere oduzimanja predmeta, odnosno druge mjere propisane kaznenim zakonom čije se izricanje traži.

(4) Ako se okrivljenik nalazi na slobodi, u optužnici se može predložiti da se odredi istražni zatvor, a ako se nalazi u pritvoru ili istražnom zatvoru, može se predložiti da se pusti na slobodu.

(5) Jednom optužnicom može se obuhvatiti više kaznenih djela ili više okrivljenika samo ako se prema odredbama članka 25. ovog Zakona može provesti jedinstven postupak i donijeti jedna presuda.

Članak 343.

Optužnica se dostavlja optužnom vijeću nadležnog suda u onoliko primjeraka koliko ima okrivljenika i branitelja i jedan primjerak za sud.

2. Prethodno ispitivanje i odgovor na optužnicu

Članak 344.

(1) Predsjednik optužnog vijeća ispitat će bez odgode, a ako je okrivljenik lišen slobode, u roku od četrdeset i osam sati je li:

- 1) optužnicu podnio ovlašteni tužitelj,
- 2) optužnica podignuta nakon što su ispunjeni zakonski uvjeti (članak 341. i 356. stavak 3.),
- 3) optužnica propisno sastavljena (članak 342.),
- 4) se u spisu predmeta nalaze dokazi koji se prema članku 86. ovog Zakona imaju izdvojiti iz spisa,
- 5) optužnica podignuta u roku iz članka 230. stavka 1. i 2. i članka 365. stavka 2. ovog Zakona,
- 6) postoje razlozi iz članka 355. stavka 1. točke 1. – 3. ovog Zakona.

(2) Predsjednik optužnog vijeća će rješenjem obustaviti kazneni postupak ili odbaciti optužnicu koju nije podnio ovlašteni tužitelj i koja je podignuta iako nisu ispunjeni zakonski uvjeti ili nakon proteka roka iz članka 230. stavka 1. i 2. i članka 365. stavka 2. ovog Zakona ili ako su ispunjeni razlozi iz članka 355. stavka 1. točke 1.-3. ovog Zakona. O žalbi protiv rješenja predsjednika optužnog vijeća odlučuje viši sud.

(3) Ako predsjednik optužnog vijeća ustanovi da optužnica ima nedostatke u odnosu na sastojke iz članka 342. stavka 1. točke 1. do 5. ovog Zakona, vratit će je tužitelju da u roku od tri dana ispravi nedostatke. Iz opravdanih razloga, na zahtjev tužitelja, predsjednik optužnog vijeća može produljiti taj rok za daljnja tri dana, osim ako je okrivljenik lišen slobode. Ako državni odvjetnik propusti taj rok, predsjednik optužnog vijeća će izvijestiti višeg državnog odvjetnika. Protiv rješenja o vraćanju optužnice i rješenja o produljenju roka žalba nije dopuštena. Ako oštećenik kao tužitelj propusti spomenuti rok, smatrat će se da je odustao od progona i postupak će se obustaviti.

(4) Ako predsjednik optužnog vijeća ustanovi da u spisu predmeta postoje dokazi koji se prema članku 86. ovog Zakona imaju izdvojiti iz spisa, donijet će rješenje o njihovoj izdvojenosti iz spisa. O žalbi protiv rješenja predsjednika optužnog vijeća odlučuje viši sud.

(5) Izdvojeni dokazi ne mogu se razgledati ni upotrijebiti pri odlučivanju o optužnici niti u kaznenom postupku.

Članak 345.

(1) Propisno sastavljenu optužnicu predsjednik optužnog vijeća dostavlja okrivljeniku koji je na slobodi bez odgode, a ako je lišen slobode u roku od dvadeset četiri sata od okončanja ispitivanja optužnice prema članku 344. ovog Zakona. Uz optužnicu predsjednik optužnog vijeća dostavlja okrivljeniku pouku o pravu na odgovor, te pouku o pravu na branitelja iz članka 72. stavka 1. ovog Zakona. Ako okrivljenik ima branitelja optužnica se dostavlja i branitelju.

(2) Ako se optužnica odnosi na kazneno djelo iz članka 66. stavak 1. točka 5. ovog Zakona, optužnica se dostavlja i branitelju.

(3) Ako je protiv okrivljenika sud odredio istražni zatvor, optužnica se predaje okrivljeniku pri njegovu zatvaranju, zajedno s rješenjem kojim se određuje istražni zatvor.

(4) Ako se okrivljenik kojemu je određen istražni zatvor ne nalazi u zatvoru suda kod kojeg će se održati rasprava, sudac istrage odredit će da se okrivljenik odmah dovede u taj zatvor, gdje će mu se predati optužnica i pouka o pravu na odgovor.

Članak 346.

(1) Okrivljenik ima pravo podnijeti pisani odgovor na optužnicu u roku od osam dana od primitka optužnice.

(2) Odgovor na optužnicu može podnijeti i branitelj bez posebne okrivljenikove ovlasti, ali ne i protiv njegove volje.

(3) Okrivljenik se može odreći prava na podnošenje odgovora na optužnicu.

2.a Pritužba zbog nepostupanja suda u zakonskim rokovima u prethodnom postupku

Članak 347.

(1) Tijekom prethodnog postupka stranke i oštećenik mogu zbog nepostupanja suda u rokovima propisanim zakonom podnijeti pritužbu predsjedniku suda, koji će odrediti novi rok za poduzimanje radnje koji ne može biti duži od zakonskog.

(2) Stranke i oštećenik mogu podnijeti pritužbu predsjedniku suda i zbog nepoduzimanja radnji suca istrage koje dovodi do odugovlačenja postupka.

(3) Ako istragu provodi sudac istrage okrivljenik i oštećenik kao tužitelj mogu se obratiti pritužbom predsjedniku suda zbog drugih nepravilnosti u tijeku sudske istrage.

(4) Predsjednik suda će, nakon što primi pritužbu iz stavka 2. i 3. ovog članka, bez odgode zatražiti od suca očitovanje o navodima pritužbe.

(5) Predsjednik suda će pregledati spis te će, vodeći računa o očitovanju suca, trajanju postupka i složenosti predmeta ocijeniti osnovanost pritužbe. Ako je pritužba osnovana, predsjednik suda će odrediti primjereni rok u kojem sudac istrage mora donijeti odluku odnosno odrediti provođenje radnje.

(6) Predsjednik suda će u roku od petnaest dana od dana primitka pritužbe obavijestiti podnositelja o odlukama iz stavka 1. i 5. ovog članka.

(7) Ako predsjednik suda ne postupi sukladno odredbama ovog članka, podnositelj se može obratiti predsjedniku neposredno višeg suda.

3. Postupak pred optužnim vijećem

Članak 348.

(1) Po isteku roka za odgovor na optužnicu predsjednik optužnog vijeća nalogom određuje dan, sat i mjesto održavanja sjednice optužnog vijeća. Sjednica se održava u roku od petnaest dana ako je okrivljenik u istražnom zatvoru, a dva mjeseca dana ako je na slobodi. U posebno složenim predmetima sjednica optužnog vijeća se ima održati u roku od mjesec dana ako je okrivljenik lišen slobode ili u roku od tri mjeseca ako je na slobodi.

(2) Na sjednicu se pozivaju državni odvjetnik, oštećenik, okrivljenik i branitelj ako ga ima. Pozvane osobe će predsjednik vijeća upozoriti da će se sjednica održati i u njihovoj odsutnosti.

(3) Okrivljenik će se u pozivu poučiti da će se sjednica optužnog vijeća i u slučaju obvezne obrane održati iako se branitelj nije odazvao.

(4) Ako se optužnica odnosi na kaznena djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, optužno vijeće ispituje optužnicu u sjednici vijeća bez pozivanja stranaka, osim ako prije početka sjednice zaprimi izjavu za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka, kada će postupiti prema članku 361. do 363. ovog Zakona.

Članak 349.

(1) Prije početka sjednice predsjednik optužnog vijeća provjerava jesu li svi pozvani došli na sjednicu.

(2) Ako na sjednicu ne dođe državni odvjetnik, okrivljenik ili njegov branitelj, a dostava poziva nije uredno iskazana, sjednica će se odgoditi. Ako na sjednicu ne dođe oštećenik kao tužitelj, iako je uredno pozvan, a ni njegov opunomoćenik, vijeće će rješenjem obustaviti postupak.

(3) Ako se okrivljeniku poziv nije mogao uručiti zbog neprijavljivanja sudu promjene adrese, sjednica će se održati i u njegovoj odsutnosti.

(4) Sjednici optužnog vijeća mogu prisustvovati samo pozvane osobe.

Članak 350.

(1) Predsjednik vijeća otvara sjednicu navođenjem optužnice o kojoj se raspravlja te provjerava osobne podatke okrivljenika osim podataka o ranijoj osuđivanosti, a posebno provjerava je li okrivljenik

primio i razumio pouku o pravima, a ako nije, naložit će državnom odvjetniku da dostavi okrivljeniku pouku o pravima.

(2) Državni odvjetnik, ako je prisutan, ukratko iznosi rezultate istrage odnosno istraživanja i dokaze na kojima se zasniva optužnica i koji opravdavaju njezino podizanje. Oštećenik ili njegov opunomoćenik mogu obrazložiti imovinskopравни zahtjev, upozoriti na dokaze o krivnji okrivljenika, te predložiti privremene mjere osiguranja imovinskopравниog zahtjeva (članak 160.).

(3) Okrivljenik i branitelj, ako su prisutni, mogu upozoriti na dokaze koji idu u korist okrivljenika, na moguće propuste u istrazi i tijekom istraživanja i na nezakonite dokaze. U odgovoru se okrivljenik i branitelj mogu očitovati o tome koji dio optužbe osporavaju.

(4) Okrivljenik može dati izjavu da je kriv po svim ili nekim točkama optužbe.

(5) Državni odvjetnik, okrivljenik i branitelj mogu na navode protivne stranke uzvratiti samo jednom. Državni odvjetnik, okrivljenik i branitelj izlažu i obrazlažu svoje zaključke služeći se podacima koji su sadržani u spisu.

(6) Ako stranke predlažu određivanje ili ukidanje istražnog zatvora u sjednici optužnog vijeća postupit će se prema članku 129. stavku 2. – 5. ovog Zakona.

(7) Ako vijeće smatra da može donijeti odluku, proglašava raspravljanje na sjednici zaključenim.

Članak 351.

(1) Ako vijeće ustanovi da u spisu postoje dokazi koji se prema članku 86. ovog Zakona imaju izdvojiti iz spisa, donijet će rješenje o njihovu izdvajanju iz spisa, osim u slučaju iz stavka 5. ovog članka.

(2) Ako vijeće posumnja u zakonitost pojedinog dokaza, a bez izvođenja dodatnih dokaza o tome ne može donijeti odluku, odgodit će ročište i odmah zakazati novo na kojem će izvesti dokaze važne za utvrđivanje činjenica o zakonitosti dokaza (prethodno suđenje o zakonitosti dokaza), te najprije odlučiti o zakonitosti dokaza, a zatim donijeti odluku o optužnici.

(3) Protiv rješenja suda o zakonitosti dokaza dopuštena je posebna žalba. O toj žalbi odlučuje viši sud.

(4) Izdvojeni dokazi ne mogu se razgledati ni upotrijebiti pri odlučivanju u kaznenom postupku.

(5) Za kaznena djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, obavijesti, zapisnike i izjave iz članka 86. stavka 3. ovog Zakona izdvojit će optužno vijeće nakon potvrđivanja optužnice.

Članak 352., brisan.

Članak 353., brisan.

4. Odlučivanje o potvrđivanju optužnice

Članak 354.

(1) Ako vijeće ustanovi da je optužnica osnovana, donijet će rješenje kojim potvrđuje optužnicu. Ako je državni odvjetnik predložio suđenje u odsutnosti, optužno će vijeće odlučiti o osnovanosti optužnice i o prijedlogu za suđenje u odsutnosti.

(2) Rješenje o potvrđivanju optužnice dostavlja se strankama, branitelju i oštećeniku, a optužnica s tim rješenjem i spisima sudskoj pisarnici.

(3) Sud će o potvrđivanju optužnice, kada istraga nije provedena, obavijestiti ministarstvo nadležno za pravosuđe koje o tome vodi evidenciju. Ako je protiv optuženika potvrđena druga optužnica, ministarstvo će o tim optužnicama obavijestiti nadležne sudove.

(4) Ministar nadležan za pravosuđe donosi propise o vođenju evidencije iz stavka 3. ovog članka.

Članak 355.

(1) Vijeće će rješenjem obustaviti kazneni postupak u odnosu na sve ili pojedine točke optužnice ako ustanovi da:

- 1) djelo koje je predmet optužbe nije kazneno djelo,
- 2) postoje okolnosti koje isključuju okrivljenikovu krivnju,

3) nema zahtjeva ovlaštenog tužitelja ili prijedloga, odnosno odobrenja ovlaštene osobe, ako je to po zakonu potrebno, ili da postoje okolnosti koje isključuju kazneni progon,

4) nema dovoljno dokaza da je okrivljenik osnovano sumnjiv za djelo koje je predmet optužbe, odnosno da je proturječje između prikupljenih dokaza očito takvo da bi na raspravi izricanje osuđujuće presude bilo nemoguće.

(2) Ako nije vođena istraga, vijeće će rješenjem odbaciti optužnicu ako utvrdi postojanje razloga iz stavka 1. ovog članka.

(3) Protiv rješenja iz stavka 1. i 2. ovog članka stranke i oštećenik mogu podnijeti žalbu. O žalbi odlučuje viši sud.

Članak 356.

(1) Ako vijeće ustanovi da optužnica nije propisno sastavljena (članak 342.) ili da u odnosu na cijelu optužnicu postoje nedostaci u prethodnom postupku ili da činjenični opis djela ne proizlazi iz ranije pribavljenih dokaza, ili da je potrebno bolje razjašnjenje stvari, rješenjem vraća optužnicu tužitelju s obrazloženjem razloga zbog kojih nije potvrđena te radnjama koje je propustio poduzeti.

(2) Ako vijeće ustanovi da samo u odnosu na pojedine dijelove optužnice postoje nedostaci u prethodnom postupku ili da činjenični opis djela ne proizlazi iz ranije pribavljenih dokaza, ili da je potrebno bolje razjašnjenje stvari, rješenjem će razdvojiti postupak i potvrditi optužnicu u dijelu za koji to nalazi osnovanim.

(3) Ako vijeće nije potvrdilo optužnicu u cijelosti ili dijelu, državni odvjetnik je dužan u roku od osam dana od dostave rješenja donijeti rješenje o dopuni istrage ili poduzeti dokaznu radnju odnosno odustati od kaznenog progona. Na zahtjev državnog odvjetnika optužno vijeće može produljiti taj rok za daljnjih osam dana, ako je okrivljenik u istražnom zatvoru, a petnaest dana ako je na slobodi.

(4) Državni odvjetnik dužan je o razlozima propuštanja roka iz stavka 3. ovog članka izvijestiti višega državnog odvjetnika. Ako u daljnjem roku od osam dana nije postupljeno prema stavku 3. ovog članka, smatrat će se da je državni odvjetnik odustao od kaznenog progona.

(5) Državni odvjetnik će nakon dopune novu optužnicu dostaviti na ponovno ispitivanje (članak 343. do 355.).

(6) Vijeće ispitujući optužnicu može odlučiti i o prijedlozima za spajanje ili razdvajanje postupka.

Članak 357.

(1) Rješenja vijeća iz članka 356. ovog Zakona moraju biti obrazložena, ali tako da se unaprijed ne utječe na rješavanje pitanja koja će biti predmet raspravljanja na raspravi.

(2) Pri donošenju rješenja iz članka 356. ovog Zakona vijeće nije vezano za pravnu ocjenu djela koju je tužitelj naveo u optužnici.

Članak 358.

Ako se protiv rješenja vijeća žalio samo oštećenik i žalba se prihvati, smatrat će se da je izjavom žalbe preuzeo kazneni progon.

5. Očitovanje okrivljenika o krivnji i sporazumijevanje o kazni i drugim mjerama

Članak 359.

Ako se okrivljenik pred vijećem izjasnio da je kriv (članak 350. stavak 4.), a nije postignut sporazum o kazni i drugim mjerama iz članka 360. stavka 4. točke 3. ovog Zakona, vijeće će potvrditi optužnicu i odmah je sa spisom dostaviti sudskoj pisarnici radi određivanja rasprave, osim ako ne postoje razlozi iz članka 355. i 356. ovog Zakona.

Članak 360.

(1) Stranke mogu pregovarati o uvjetima priznavanja krivnje i sporazumijevanja o kazni i drugim mjerama iz članka 360. stavka 4. točke 3. ovog Zakona. Okrivljenik tijekom pregovora mora imati branitelja.

(2) Vijeće može odgoditi sjednicu za najviše petnaest dana kako bi stranke okončale pregovore.

(3) Ako su prije početka sjednice ili tijekom sjednice optužnog vijeća državni odvjetnik i okrivljenik i branitelj potpisali izjavu za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka, predaju izjavu vijeću odmah nakon otvaranja sjednice.

(4) Izjava iz stavka 3. ovog članka sadrži:

- 1) opis kaznenog djela koje je predmet optužbe,
- 2) izjavu okrivljenika o priznanju krivnje za to kazneno djelo,
- 3) sporazum o vrsti i mjeri kazne, sudskoj opomeni, uvjetnoj osudi, djelomičnoj uvjetnoj osudi, posebnim obvezama, zaštitnom nadzoru, oduzimanju predmeta te o troškovima postupka,
- 4) očitovanje okrivljenika o podnesenom imovinskopravnom zahtjevu,
- 5) izjavu okrivljenika o prihvatanju prijedloga državnog odvjetnika za izricanje sigurnosne mjere i oduzimanje imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom,
- 6) potpis stranaka i branitelja.

(5) Nakon potpisivanja izjave iz stavka 3. ovog članka, državni odvjetnik obavještava o tome žrtvu ili oštećenika.

(6) Ako se radi o kaznenim djelima protiv života i tijela i protiv spolne slobode za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina, državni odvjetnik mora pribaviti suglasnost žrtve za sporazumijevanje. Ako je žrtva umrla ili je nesposobna dati suglasnost, suglasnost će se zatražiti od osoba iz članka 55. stavka 6. ovog Zakona.

6. Donošenje presude na temelju sporazuma stranaka

Članak 361.

(1) Nakon što primi pisanu izjavu za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka iz članka 360. stavka 3. ovog Zakona, vijeće će utvrditi da li su stranke suglasne u odnosu na sadržaj izjave i to unijeti u zapisnik, te potom odlučiti o potvrđivanju optužnice (članak 354. stavak 1., članak 355. i članak 356.).

(2) Ako potvrdi optužnicu, vijeće će odlučiti o prihvatanju izjave za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka iz članka 360. stavka 3. ovog Zakona, te će optuženiku presudom izreći kaznu ili drugu mjeru iz članka 360. stavka 4. ovog Zakona.

(3) Vijeće neće prihvatiti izjavu za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka iz članka 360. stavka 3. ovog Zakona ako s obzirom na okolnosti, njezino prihvatanje nije u skladu s odmjeravanjem kazne propisanim zakonom ili sporazum inače nije zakonit. Vijeće rješenjem protiv kojeg žalba nije dopuštena, odbija izjavu za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka.

(4) Nakon donošenja rješenja iz stavka 3. ovog članka, optužnica sa spisom predmeta dostavit će se predsjedniku vijeća radi određivanja rasprave.

Članak 362.

(1) Stranke mogu odustati od izjave za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka iz članka 360. stavka 3. ovog Zakona do donošenja presude.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovog članka izjava za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka iz članka 360. stavka 3. ovog Zakona i svi ostali podaci koji se na nju odnose izdvajaju se rješenjem iz spisa i predaju sucu istrage i ne mogu se razgledati ni upotrijebiti kao dokaz u kaznenom postupku.

Članak 363.

(1) Presuda na temelju sporazuma stranaka mora imati sadržaj iz članka 455. ovog Zakona.

(2) Presuda iz stavka 1. ovog članka se odmah objavljuje, a pisano sastavlja i dostavlja strankama u roku od osam dana od objave. U obrazloženju se navodi izjava na temelju kojeg je donesena presuda.

(3) Presuda iz stavka 1. ovog članka mora odgovarati sadržaju izjave iz članka 360. stavka 4. ovog Zakona.

(4) Vijeće može u izreci o troškovima kaznenog postupka (članak 145.) odrediti da se okrivljenik u cijelosti oslobađa troškova.

Članak 364.

(1) Presuda iz članka 361. stavka 2. ovog Zakona ne može se pobijati zbog žalbenih osnova navedenih u članku 471. ovoga Zakona.

(2) Presuda iz članka 361. stavka 2. ovog Zakona ne može se pobijati žalbom zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja (članak 470.), osim ako je optuženik za dokaze o isključenju protupravnosti i krivnje saznao nakon donošenja presude.

7. Povlačenje i izmjena optužnice

Članak 365.

(1) Državni odvjetnik može povući optužnicu prije nego što je potvrđena.

(2) Ako je državni odvjetnik povukao optužnicu, može podići novu izmijenjenu optužnicu pod uvjetima iz članka 341. ovog Zakona. Takva optužnica mora biti podignuta najkasnije dvanaest mjeseci od prvog povlačenja optužnice ako je optužnica podignuta za kazneno djelo iz nadležnosti županijskog suda, a šest mjeseci ako je optužnica podignuta za kazneno djelo iz nadležnosti općinskog suda.

(3) O razlozima povlačenja optužnice državni odvjetnik dužan je izvijestiti višega državnog odvjetnika.

8. Upućivanje na suđenje

Članak 366., brisan.

Članak 367.

Rješenje vijeća o potvrđivanju optužnice se s optužnicom i spisom predmeta bez odgode dostavlja predsjedniku vijeća radi određivanja rasprave.

B. Rasprava i presuda

Glava XX. PRIPREME ZA RASPRAVU I OKONČANJE KAZNENOG POSTUPKA PRIJE OTVARANJA RASPRAVE

1. Uvodne odredbe

Članak 368.

(1) Predsjednik vijeća, odmah nakon primitka optužnice i spisa predmeta započinje pripreme za raspravu.

(2) Pripreme za raspravu obuhvaćaju održavanje pripremnog ročišta za raspravu, određivanje rasprave i donošenje drugih odluka koje se odnose na upravljanje postupkom.

(3) Protiv odluka koje donosi predsjednik vijeća u tijeku priprema za raspravu, žalba nije dopuštena, osim ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

(4) Sudac pojedinac ima ovlasti predsjednika vijeća, ako drukčije nije propisano ovim Zakonom.

Članak 369.

(1) O ispitivanju svjedoka ili vještaka čije ispitivanje su stranke predložile, a ne mogu doći na raspravu zbog bolesti ili zbog drugih opravdanih razloga odlučuje predsjednik vijeća. Svjedoka ili vještaka ispitat će predsjednik vijeća ili sudac istrage na čijem se području svjedok odnosno vještak nalazi. O vremenu i mjestu ispitivanja obavijestit će se stranke, branitelj i oštećenik.

(2) Kad su stranke i oštećenik prisutni ispitivanju imaju prava kao i kod odgovarajuće radnje prije podizanja optužnice.

2. Pripremno ročište

Članak 370.

(1) Na pripremno ročište odgovarajuće se primjenjuju odredbe o raspravi, osim ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

(2) Pripremno ročište nije javno, a mogu mu prisustvovati samo pozvane osobe.

Članak 371.

(1) Pripremno ročište se provodi pred predsjednikom vijeća. Predsjednik vijeća određuje pripremno ročište najkasnije u roku od mjesec dana ako je optuženik u istražnom zatvoru, a dva mjeseca ako nije određen istražni zatvor, računajući od primitka potvrđene optužnice u sudsku pisarnicu. Ako predsjednik vijeća zaprimi izjavu za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka iz članka 360. stavka 3. ovog Zakona, postupit će na način propisan člancima 361. do 363. ovog Zakona.

(2) Ako u postupku za kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora do petnaest godina predsjednik vijeća obzirom na navode u optužnici i prirodu predloženih dokaza smatra da nije potrebno održavanje pripremnog ročišta, donosi nalog kojim određuje raspravu. Predsjednik vijeća neće održati pripremno ročište ako su stranke postigle sporazum u smislu članka 360. stavka 3. ovog Zakona.

(3) Ako predsjednik vijeća ustanovi da u spisu postoje dokazi koji se prema članku 86. ovog Zakona imaju izdvojiti iz spisa, donijet će rješenje o njihovu izdvajanju iz spisa te ih predati sucu istrage. Izdvojeni dokazi ne mogu se razgledati ni upotrijebiti u kaznenom postupku. Protiv rješenja predsjednika vijeća o izdvajanju dokaza iz spisa, dopuštena je posebna žalba. O žalbi odlučuje viši sud.

Članak 372.

(1) Na pripremno ročište pozvat će se optuženik, njegov branitelj, tužitelj i oštećenik odnosno njihovi zakonski zastupnici i opunomoćenici, a po potrebi i tumač.

(2) U pozivu za pripremno ročište stranke će biti upozorene da na pripremnom ročištu mogu predložiti nove dokaze koji mogu poslužiti za utvrđivanje činjenica.

(3) Ako je potrebno da se za pripremno ročište pribave spisi, isprave ili predmeti koji se nalaze kod suda ili kod kojeg drugog državnog tijela, predsjednik vijeća će na prijedlog stranaka naložiti da se ti predmeti ili isprave pravovremeno pribave.

Članak 373.

(1) Kad je predsjednik vijeća utvrdio da su na pripremno ročište došle sve pozvane osobe, provjerit će podatke o istovjetnosti optuženika u optužnici, osim podataka o prijašnjoj osuđivanosti.

(2) Predsjednik vijeća će prisutnog oštećenika, koji još nije podnio imovinskopravni zahtjev poučiti u smislu članka 47. ovog Zakona.

Članak 374.

(1) Prije izlaganja optužbe stranke će izvijestiti predsjednika vijeća o sadržaju izjave iz članka 360. stavka 3. ovog Zakona za sve ili pojedine točke optužbe.

(2) Predsjednik vijeća će u zapisnik unijeti izjavu stranaka iz stavka 1. ovog članka te postupiti prema članku 361. do 364. ovog Zakona.

(3) Ako su se stranke sporazumjele o dijelu optužnice, postupak za ta djela će se razdvojiti sukladno članku 26. ovog Zakona. Za preostali dio optužnice provest će se pripremno ročište.

Članak 375.

(1) Predsjednik vijeća otvara pripremno ročište prema članku 350. stavka 1. ovog Zakona.

(2) Državni odvjetnik izlaže dio optužnice iz kojeg proistječu zakonska obilježja kaznenog djela, zakonski naziv kaznenog djela i navodi dokaze koji potvrđuju optužnicu, a može predložiti izricanje određene kazne i drugih mjera propisanim kaznenim zakonom. Ako je riječ o optužbi oštećenika kao tužitelja predsjednik vijeća može ukratko izložiti njezin sadržaj.

(3) Ako je oštećenik prisutan, može podnijeti imovinskopravni zahtjev, a ako nije prisutan, podneseni zahtjev pročitat će predsjednik vijeća.

Članak 376.

(1) Predsjednik vijeća uvjerit će se da je optuženik razumio optužnicu i pozvat će ga da se očituje o optužbi.

(2) Predsjednik vijeća pozvat će optuženika koji poriče optužbu da on ili njegov branitelj, točno odrede koji dio optužnice poriču i iz kojih razloga.

Članak 377.

(1) Predsjednik vijeća pozvat će stranke i oštećenika da obrazlože dokazne prijedloge koje namjeravaju izvesti na raspravi.

(2) Svaka stranka očitovat će se o prijedlozima suprotne stranke i oštećenika.

(3) Stranke određuju redoslijed dokaza koje namjeravaju izvesti. Predsjednik vijeća može iz opravdanih razloga odrediti drukčiji redoslijed izvođenja dokaza.

Članak 378.

(1) Ako je predsjedniku vijeća dostavljena potvrđena optužnica u odnosu na koju se optuženik očitovao krivim, predlaganje dokaza za raspravu ograničit će se samo na one dokaze koje se odnose na odluku o kazni i drugim mjerama propisanim kaznenim zakonom.

(2) Ako se optuženik očitovao krivim samo u odnosu na neke točke optužbe i predsjednik vijeća smatra da se u odnosu na njih može postupiti u smislu stavka 1. ovog članka, predsjednik vijeća može u odnosu na te točke optužbe razdvojiti postupak.

(3) Ako se jedan suoptuženik u odnosu na neke točke optužbe koja se odnosi na više suoptuženika očitovao krivim, a drugi se očitovao da se ne smatra krivim, provest će se za sve suoptuženike rasprava te donijeti jedna presuda.

Članak 379.

Na pripremnom ročištu predsjednik vijeća može, uz suglasnost stranaka, ukinuti istražni zatvor ili ga zamijeniti blažom mjerom. Protiv tog rješenja žalba nije dopuštena.

3. Obustava kaznenog postupka

Članak 380.

(1) Predsjednik vijeća obustavit će rješenjem kazneni postupak i dostaviti rješenje strankama i oštećeniku:

1) ako je tužitelj odustao od optužbe,

2) ako je nesporno utvrđeno postojanje smetnji za nastavak postupka iz članka 452. točke 2., 4., 5. i 6. ovog Zakona.

(2) Predsjednik vijeća će u slučaju obustave postupka iz stavka 1. točke 1. ovog članka upozoriti oštećenika prema članku 55. ovog Zakona.

4. Određivanje rasprave

Članak 381.

(1) Predsjednik vijeća prije završetka pripremnog ročišta, nalogom određuje vrijeme i mjesto održavanja rasprave te koji će se svjedoci i vještaci pozvati na raspravu, kao i pribavljanje drugih dokaza. Iznimno, ako postoje posebne prepreke, predsjednik vijeća može odgoditi određivanje rasprave do mjesec dana i o tome obavijestiti predsjednika suda.

(2) Ako pripremno ročište nije održano (članak 371. stavak 2.), predsjednik vijeća odredit će raspravu najkasnije u roku od dva mjeseca od zaprimanja potvrđene optužnice te vrijeme i mjesto održavanja rasprave, koji će se svjedoci i vještaci pozvati na raspravu, kao i pribavljanje drugih dokaza. Ako u tom roku ne odredi raspravu, predsjednik vijeća obavijestit će predsjednika suda o razlozima iz kojih rasprava nije određena. Predsjednik suda prema potrebi poduzet će mjere da se rasprava odredi.

(3) Ako pripremno ročište nije održano (članak 371. stavak 2.), a optuženik se nalazi u istražnom zatvoru rasprava će se odrediti najkasnije u roku od mjesec dana, osim za kaznena djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, za koja će se rasprava odrediti u roku od petnaest dana, računajući od dana zaprimanja potvrđene optužnice.

Članak 382.

(1) Rasprava se provodi u sjedištu suda i u sudskoj zgradi.

(2) Ako su u pojedinim slučajevima prostorije u sudskoj zgradi neprikladne za održavanje rasprave, predsjednik suda može odrediti da se rasprava drži u drugoj zgradi.

(3) Rasprava se može održati i u drugome mjestu na području nadležnog suda ako to na obrazloženi prijedlog predsjednika suda dopusti predsjednik višeg suda.

Članak 383.

(1) Na raspravu poziva se tužitelj i oštećenik te njihovi zakonski zastupnici i opunomoćenici, optuženik i njegov branitelj, a po potrebi i tumač.

(2) Svjedoke i vještake koje su stranke predložile poziva sud. Na pozivanje svjedoka i vještaka primjenjuju se odredbe članka 175. i 176. ovog Zakona.

(3) Optuženik se poziva prema članku 372. stavku 1. i 2. ovog Zakona. Poziv optuženiku mora se dostaviti tako da između dostave poziva i dana rasprave ostane dovoljno vremena za pripremu obrane, a najmanje osam dana. Na zahtjev optuženika ili na prijedlog tužitelja, a uz privolu optuženika, taj se rok može skratiti.

(4) Branitelj se poziva prema članku 174. stavku 1. ovog Zakona.

(5) Oštećenika koji se ne poziva kao svjedok sud će izvijestiti u pozivu da će se rasprava održati i bez njega, a da će se prijedlog o postavljanju imovinskopravnog zahtjeva pročitati. Oštećenik će se upozoriti i na to da će se, ako ne dođe, smatrati da nije voljan nastaviti kazneni progon ako državni odvjetnik odustane od optužbe.

(6) Oštećenik kao tužitelj i privatni tužitelj upozorit će se u pozivu da će se ako na raspravu ne dođu, a ne pošalju opunomoćenika, smatrati da su odustali od optužbe.

(7) Optuženika će se u pozivu upozoriti na posljedice nedolaska na raspravu (članak 402. i 404.).

(8) Optuženika protiv kojeg se vodi postupak za kazneno djelo za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina će se u pozivu upozoriti da se, u slučaju kad obrana nije obvezna, rasprava može održati i u slučaju neopravdanog nedolaska uredno pozvanog branitelja na raspravu ili uzimanja branitelja tek na raspravi.

Članak 384.

Ako se očekuje da će rasprava dulje trajati, na zahtjev predsjednika vijeća, predsjednik suda će odrediti jednog ili dva suca, odnosno suca porotnika (dopunski sudac ili dopunski sudac porotnik) da budu na raspravi, kako bi zamijenili članove vijeća u slučaju njihove spriječenosti.

Članak 385.

Predsjednik vijeća može nalogom iz važnih razloga, na prijedlog stranaka ili po službenoj dužnosti, odgoditi raspravu.

Članak 386.

Predsjednik vijeća obustavit će rješenjem kazneni postupak ako postoje okolnosti iz članka 380. ovog Zakona i dostaviti rješenje strankama i oštećeniku, uz obavijest o tome osobama koje su pozvane na raspravu.

Glava XXI. RASPRAVA

1. Javnost rasprave

Članak 387.

(1) Rasprava je javna.

(2) Raspravi mogu biti prisutne punoljetne osobe.

(3) Osobe koje prisustvuju raspravi, osim pravosudnog policajca, ne smiju nositi oružje ili opasno oruđe.

Članak 388.

(1) Vijeće će isključiti javnost za cijelu raspravu ili njezin dio:

1) radi zaštite osobe mlađe od osamnaest godina,

2) na zahtjev žrtve iz članka 45. ovog Zakona, tijekom njezina ispitivanja kao svjedoka.

(2) Od otvaranja zasjedanja pa do završetka rasprave vijeće može u svako doba, po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranaka, ali uvijek nakon njihova ispitivanja, isključiti javnost za cijelu raspravu ili njezin dio ako je to potrebno radi:

- 1) zaštite sigurnosti i obrane Republike Hrvatske,
- 2) zaštite tajne, kojoj bi štetila javna rasprava,
- 3) zaštite javnog reda i mira,
- 4) zaštite osobnog ili obiteljskog života optuženika, žrtve, oštećenika ili drugog sudionika u postupku.

Članak 389.

(1) Isključenje javnosti ne odnosi se na stranke, žrtvu, oštećenika, njihove zastupnike i branitelja.

(2) Vijeće može dopustiti da raspravi s koje je javnost isključena prisustvuju pojedine službene osobe, znanstveni i javni radnici, osoba od povjerenja, a na zahtjev optuženika može to dopustiti i njegovu bračnom, odnosno izvanbračnom drugu i njegovim bliskim srodnicima.

(3) Predsjednik vijeća upozorit će osobe koje prisustvuju raspravi iz koje je javnost isključena da su dužne kao tajnu čuvati sve ono što su na raspravi saznale i da je odavanje tajne kazneno djelo.

Članak 390.

(1) Odluku o isključenju javnosti donosi vijeće rješenjem, koje mora biti obrazloženo i javno objavljeno.

(2) Žalba protiv rješenja iz stavka 1. ovog članka ne zadržava izvršenje.

2. Upravljanje raspravom

Članak 391.

(1) Prilikom ulaska sudaca u sudnicu i prilikom njihovog izlaska iz sudnice, svi prisutni, na poziv ovlaštene osobe, ustaju.

(2) Stranke i drugi sudionici postupka dužni su ustati kad se obraćaju sudu, osim ako za to postoje opravdane prepreke.

(3) Odredba stavka 2. ovog članka ne odnosi se na dijete.

Članak 392.

(1) Predsjednik, članovi vijeća i zapisničar, te dopunski suci i suci porotnici moraju neprekidno biti na raspravi.

(2) Dužnost je predsjednika vijeća da utvrdi je li vijeće sastavljeno prema zakonu i postoje li razlozi iz kojih se članovi vijeća i zapisničar moraju izuzeti (članak 32. stavak 1.).

Članak 393.

(1) Predsjednik vijeća upravlja raspravom.

(2) Dužnost je predsjednika vijeća da se skrbi za svestrano raspravljanje o predmetu i otklanjanje svega što odugovlači postupak, a ne služi razjašnjenju spornih pitanja i utvrđenju činjenica važnih za pravilnost odluka.

(3) Predsjednik vijeća odlučuje o prijedlozima stranaka ako o njima ne odlučuje vijeće.

(4) O prijedlogu o kojemu ne postoji suglasnost stranaka i o suglasnim prijedlozima stranaka koje predsjednik ne prihvati odlučuje vijeće. Vijeće također odlučuje o prigovoru protiv mjera predsjednika vijeća koje se odnose na upravljanje raspravom.

(5) Rješenja vijeća uvijek se objavljuju i unose u zapisnik.

Članak 394.

Predsjednik vijeća može odrediti da se odstupi od redovnog tijeka raspravljanja zbog posebnih okolnosti, a osobito zbog broja optuženika, broja kaznenih djela i opsega dokaznog materijala. U zapisnik o raspravi unijet će se razlozi zašto se rasprava ne održava prema zakonom utvrđenom redoslijedu.

Članak 395.

(1) Dužnost je predsjednika vijeća brinuti se o održavanju reda u sudnici i dostojanstvu suda. On može odmah nakon otvaranja zasjedanja upozoriti osobe koje prisustvuju raspravi da se pristojno ponašaju i ne ometaju rad suda. Predsjednik vijeća može odrediti pretragu osoba koje prisustvuju raspravi.

(2) Vijeće može naložiti da se iz zasjedanja uklone sve osobe koje kao slušatelji prisustvuju raspravi ako se mjerama za održavanje reda propisanim u ovom Zakonu ne bi moglo osigurati neometano održavanje rasprave.

(3) U sudnici se, osim za potrebe suda, ne smiju obavljati fotografska, filmska, televizijska i druga snimanja tehničkim uređajima. Iznimno, kada je to značajno zbog javnog interesa, predsjednik višeg suda može odobriti filmsko ili televizijsko, a predsjednik suda fotografsko snimanje.

(4) Stranke i branitelj smiju tonski snimati tijekom rasprave s koje nije isključena javnost pod uvjetom da ne ometaju tijekom rasprave i da prethodno o tome izvijeste predsjednika vijeća. Osobni podaci o optuženiku, oštećeniku ili svjedoku koji su tako snimljeni predstavljaju tajnu i smiju se koristiti samo za potrebe kaznenog postupka.

Članak 396.

(1) *Ako optuženik, branitelj, oštećenik, zakonski zastupnik, opunomoćenik, svjedok, vještak, tumač ili druga osoba ometa red ili se ne pokorava nalogima predsjednika vijeća za održavanje reda, predsjednik vijeća će je opomenuti ili novčano kazniti do 50.000,00 kn. Ako ta osoba nastavi ometati red i ne pokoravati se nalogima predsjednika vijeća, predsjednik vijeća može naložiti njezino udaljenje iz sudnice.*

(2) Optuženik može biti udaljen iz sudnice za određeno vrijeme, a na ponovljeno narušavanje i sve dok traje dokazni postupak. Prije završetka dokaznog postupka predsjednik vijeća pozvat će optuženika i izvijestiti ga o tijeku rasprave. Ako bi optuženik nastavio narušavati red i vrijeđati dostojanstvo suda, predsjednik vijeća ga može ponovno udaljiti iz zasjedanja. U tom slučaju će se rasprava dovršiti bez prisutnosti optuženika, a presudu će mu priopćiti predsjednik ili sudac član vijeća u prisutnosti zapisničara.

(3) Branitelju ili opunomoćeniku koji poslije kazne nastavi narušavati red predsjednik vijeća može uskratiti daljnju obranu, odnosno zastupanje na raspravi i u tom slučaju stranka će se pozvati da uzme drugog branitelja, odnosno opunomoćenika. Ako je nemoguće da optuženik ili oštećenik to učine odmah bez štete za svoje probitke ili ako se u slučaju obvezne obrane ne može odmah postaviti drugi branitelj ili opunomoćenik, rasprava će se prekinuti ili odgoditi, a branitelju, odnosno opunomoćeniku naložit će se plaćanje troškova koji su nastali zbog prekida ili odgode.

(4) Ako je oštećenik kao tužitelj ili privatni tužitelj ili njihov zakonski zastupnik udaljen iz sudnice, rasprava će se nastaviti i bez njega, ali će ih sud upozoriti da mogu uzeti opunomoćenika.

(5) Ako državni odvjetnik ili osoba koja ga zamjenjuje narušava red, predsjednik vijeća izvijestit će o tome višeg državnog odvjetnika, a može i prekinuti raspravu i od višeg državnog odvjetnika zatražiti da odredi drugu osobu da zastupa optužnicu.

(6) Kad odvjetnika ili odvjetničkog vježbenika koji narušava red sud kazni, izvijestit će o tome Hrvatsku odvjetničku komoru.

Članak 397.

(1) Sud može u tijeku postupka kazniti novčanom kaznom do 50.000,00 kuna branitelja, opunomoćenika ili zakonskog zastupnika, oštećenika kao tužitelja ili privatnog tužitelja ako su njegovi postupci očito upravljeni na odugovlačenje kaznenog postupka. Rješenje o kažnjavanju može se pobijati posebnom žalбом koja zadržava izvršenje.

(2) O kažnjavanju odvjetnika, odnosno odvjetničkog vježbenika sud će izvijestiti Hrvatsku odvjetničku komoru.

(3) Ako državni odvjetnik ne podnosi sudu prijedloge pravovremeno ili druge radnje u postupku poduzima s velikim zakašnjenjem i time prouzroči odugovlačenje postupka, sud će o tome izvijestiti višega državnog odvjetnika.

Članak 398.

(1) *Protiv rješenja o kazni iz članka 396. ovog Zakona dopuštena je žalba. Vijeće može opozvati svoje rješenje.*

(2) *Protiv drugih odluka koje se odnose na održavanje reda i upravljanje raspravom žalba nije dopuštena.*

Članak 399.

(1) Ako tijekom rasprave u zasjedanju optuženik ili druga osoba počini kazneno djelo ili ako postoje osnove sumnje da je svjedok ili vještak na raspravi dao lažni iskaz, suđenje za to djelo će se provesti pred drugim vijećem.

(2) Ako postoje osnove sumnje da je svjedok ili vještak na raspravi dao lažni iskaz, sud može narediti da se o iskazu svjedoka, odnosno vještaka sastavi poseban zapisnik, koji će se dostaviti državnom odvjetniku.

(3) O okolnosti iz stavka 1. ovog članka izvijestit će se nadležni državni odvjetnik radi daljnjeg postupanja.

3. Pretpostavke za održavanje rasprave

Članak 400.

Predsjednik vijeća otvara zasjedanje, objavljuje sastav vijeća i predmet rasprave te utvrđuje jesu li došle sve pozvane osobe, pa ako nisu, provjerava jesu li im pozivi dostavljeni i jesu li svoj izostanak opravdale.

Članak 401.

(1) Ako na raspravu, koja je određena na temelju optužnice državnog odvjetnika, ne dođe državni odvjetnik ili osoba koja ga zamjenjuje, rasprava će se odgoditi. O razlozima odgode obavijestit će se viši državni odvjetnik.

(2) Ako na raspravu ne dođe oštećenik kao tužitelj ili privatni tužitelj, iako su uredno pozvani, a ni njihov opunomoćenik, vijeće će rješenjem obustaviti postupak.

Članak 402.

(1) Ako je optuženik uredno pozvan, a ne dođe na raspravu niti svoj izostanak opravda, predsjednik vijeća će naložiti da se prisilno dovede. Ako se dovođenje ne bi moglo odmah obaviti, predsjednik vijeća će odlučiti da se rasprava odgodi i naložiti da se optuženik na iduću raspravu prisilno dovede. Ako do privođenja optuženik opravda izostanak, predsjednik vijeća opozvat će nalog o prisilnom dovođenju. Vijeće može naložiti da optuženik snosi troškove koji su nastali odgodom rasprave.

(2) Kada zbog nedolaska optuženika ili njegovog branitelja ne postoje uvjeti za održavanje rasprave, predsjednik vijeća može odrediti da se prisutni svjedok ili vještak ispita i bez vođenja rasprave ako se tome optužba i obrana ne protive.

(3) Optuženiku se može suditi u odsutnosti samo ako postoje osobito važni razlozi da mu se sudi, a nije moguće suđenje u stranoj državi ili nije moguće izručenje ili je optuženik u bijegu ili nije dostižan državnim tijelima.

(4) Rješenje o suđenju u odsutnosti donosi sud nakon pribavljenog mišljenja tužitelja. Žalba zadržava izvršenje rješenja, ako je rješenje doneseno protivno mišljenju tužitelja.

Članak 403.

Ako na raspravu ne dođe branitelj koji je uredno pozvan, a ne izvijesti sud o razlogu spriječenosti, čim je za taj razlog saznao, ili ako branitelj bez odobrenja napusti raspravu, sud ga može kazniti novčanom kaznom do 50.000,00 kn i odrediti da troškovi odgode padaju na teret branitelja, te o izricanju novčane kazne obavijestiti Hrvatsku odvjetničku komoru.

Članak 404.

(1) Ako postoje uvjeti za odgodu rasprave zbog nedolaska optuženika ili zbog njegove raspravne nesposobnosti, odnosno zbog odsutnosti branitelja, sud pred kojim se ima održati rasprava može odlučiti da se rasprava održi ako bi se prema dokazima koji se nalaze u spisima očito morala donijeti presuda kojom se optužba odbija.

(2) Ako se optuženik sam stavio u položaj ili stanje uslijed kojeg nije mogao sudjelovati na raspravi, održat će se rasprava u njegovoj odsutnosti. Sud donosi rješenje o održavanju rasprave u odsutnosti optuženika nakon ispitivanja liječnika vještaka. Rješenje se može donijeti prije započinjanja rasprave. Žalba

protiv rješenja ne odgađa izvršenje rješenja. Čim prestanu razlozi uslijed kojih optuženik nije mogao biti prisutan na raspravi, a rasprava nije okončana, nastavit će se u njegovoj prisutnosti, a sudac će optuženiku priopćiti dotadašnji tijek i sadržaj rasprave.

(3) Ako se postupak vodi za kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora do dvanaest godina, a optuženik koji je uredno pozvan nije pristupio, ili mu se poziv ne može uručiti jer je promijenio adresu, a o tome nije obavijestio sud ili očigledno izbjegava poziv, sud može odlučiti da se rasprava provede u odsutnosti optuženika ako je optuženik bio prethodno upozoren da mu se može suditi u odsutnosti i ako se očitovao o optužnici u prisutnosti branitelja.

(4) Na raspravi prema stavku 2. i 3. ovoga članka, optuženik mora imati branitelja. Branitelj može u korist optuženika davati izjave i primati priopćenja o svim pitanjima koja se odnose na vođenje postupka i odlučivanje o glavnoj stvari.

(5) Ako se postupak vodi za kazneno djelo za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, rasprava se može održati bez prisutnosti optuženika koji je bio uredno pozvan, ali nije pristupio ili mu se poziv nije mogao uručiti jer je promijenio adresu, a o tome nije obavijestio sud ili je očito da izbjegava poziv, uz uvjet da njegova prisutnost nije nužna i da je prije toga bio ispitan ili se očitovao o optužbi.

Članak 405.

(1) Ako svjedok ili vještak, unatoč urednom pozivu neopravdano izostane s rasprave, predsjednik vijeća će naložiti da se na iduću raspravu prisilno dovede i kazniti svjedoka novčanom kaznom do 50.000,00 kuna. Vijeće može u opravdanom slučaju opozvati odluku o kazni.

(2) Rasprava može početi i bez prisutnosti pozvanog svjedoka ili vještaka. U tom će slučaju vijeće tijekom rasprave odlučiti treba li zbog odsutnosti svjedoka ili vještaka raspravu prekinuti ili odgoditi.

4. Odgoda i prekid rasprave

Članak 406.

(1) Izvan slučajeva posebno predviđenih u ovom Zakonu, rasprava će se odgoditi rješenjem vijeća ako se u tijeku rasprave utvrdi da je optuženik raspravno nesposoban ili ako postoje druge smetnje da se rasprava uspješno provede.

(2) U rješenju kojim se odgađa rasprava odredit će se, kad je to moguće, dan i sat kad će se rasprava nastaviti.

(3) Protiv rješenja iz stavka 2. ovog članka žalba nije dopuštena.

Članak 407.

(1) Rasprava koja je odgođena mora iznova započeti ako se izmijenio sastav vijeća.

(2) Ako se rasprava koja je bila odgođena drži pred istim vijećem, ona će se nastaviti, a predsjednik vijeća ukratko će iznijeti tijek prijašnje rasprave, ali u tom slučaju vijeće može odrediti da rasprava počne iznova.

(3) Rasprava mora iznova početi i svi se dokazi moraju ponovno izvesti ako se rasprava drži pred drugim predsjednikom vijeća. Isto vrijedi i u slučaju ako je odgoda trajala dulje od tri mjeseca.

Članak 408.

(1) Izvan slučajeva posebno propisanih u ovom Zakonu, predsjednik vijeća može prekinuti raspravu radi odmora, ili zbog proteka radnog vremena, ili radi toga da se u kratkom vremenu osiguraju određeni dokazi, ili radi pripremanja optužbe ili obrane.

(2) Prekinuta rasprava nastavlja se uvijek pred istim vijećem.

(3) Ako se rasprava ne može nastaviti pred istim vijećem ili ako je prekid rasprave trajao dulje od petnaest dana, postupit će se prema odredbama članka 407. stavka 3. ovog Zakona.

5. Zapisnik o raspravi

Članak 409.

(1) O postupanju na raspravi se vodi zapisnik u koji se mora unijeti u bitnom cijeli tijek rasprave, osim ako drukčije nije propisano ovim Zakonom.

(2) Predsjednik vijeća može nakon saslušanja stranaka odrediti da se tijekom rasprave snimi. U tom slučaju, osim ako drukčije nije propisano ovim Zakonom, zapisnik tvore prijepis audio ili audio-video snimke rasprave i zapisnik o tijeku rasprave. Audio ili audio-video snimka rasprave prepisuje se u roku od tri radna dana, a prijepis pregledava i ovjerava predsjednik vijeća i ulaže ga u spis kao sastavni dio zapisnika o raspravi.

(3) Za audio ili audio-video snimanje tijeka rasprave odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 87. stavka 3. i članka 395. stavka 4. ovog Zakona.

(4) Predsjednik vijeća uvijek može, na prijedlog stranke ili po službenoj dužnosti, naložiti da se u zapisnik doslovno upišu izjave koje smatra osobito važnim.

(5) Ako je potrebno, osobito ako se u zapisnik doslovno unose izjave neke osobe, predsjednik vijeća može narediti da se taj dio zapisnika odmah pročita, a pročitat će se uvijek ako to zahtijeva stranka, branitelj ili osoba čija se izjava unosi u zapisnik.

Članak 410.

(1) Zapisnik mora biti završen sa zaključenjem zasjedanja. Zapisnik potpisuju predsjednik vijeća i zapisničar.

(2) Stranke imaju pravo pregledati završeni zapisnik i njegove priloge, dati primjedbe u svezi sa sadržajem i tražiti ispravak zapisnika.

(3) Ispravke pogrešno upisanih imena, brojeva i drugih očitih pogrešaka u pisanju može naložiti predsjednik vijeća na prijedlog stranaka ili ispitanе osobe ili po službenoj dužnosti. Druge ispravke i dopune zapisnika može naložiti samo vijeće.

(4) Primjedbe i prijedlozi stranaka u svezi sa zapisnikom te ispravci i dopune obavljeni u zapisniku moraju se zabilježiti u nastavku završenog zapisnika. U nastavku zapisnika zabilježit će se i razlozi zbog kojih pojedini prijedlozi i primjedbe nisu prihvaćeni. Predsjednik vijeća i zapisničar potpisuju i nastavak zapisnika.

Članak 411.

(1) U uvodu zapisnika mora se naznačiti sud pred kojim se održava rasprava, mjesto i vrijeme zasjedanja, ime i prezime predsjednika vijeća, članova vijeća i zapisničara, prisutnih tužitelja, optuženika i branitelja, oštećenika i njegova zakonskog zastupnika ili opunomoćenika, tumača, kazneno djelo koje je predmet raspravljanja te je li rasprava javna ili je javnost isključena.

(2) Zapisnik mora osobito sadržavati podatke o tome koja je optužnica na raspravi pročitana, odnosno usmeno izložena, kakvo je očitovanje okrivljenika s pripremnog ročišta odnosno je li ono promijenjeno i je li tužitelj izmijenio ili proširio optužbu, kakve su prijedloge podnijele stranke i kakve je odluke donosio predsjednik vijeća ili vijeće, koji su dokazi izvedeni, jesu li pročitani zapisnici i drugi podnesci, jesu li reproducirane zvučne ili druge snimke i kakve su primjedbe dale stranke u svezi s izvedenim dokazima. Ako je s rasprave isključena javnost, u zapisniku se mora naznačiti da je predsjednik vijeća upozorio prisutne na posljedice ako neovlašteno otkriju ono što su na toj raspravi saznali kao tajnu.

(3) Iskazi optuženika, svjedoka i vještaka unose se u zapisnik tako da se prikaže njihov bitni sadržaj. Ako je optuženik ranije ispitan, u zapisnik se unose odstupanja ili dopune takvog njegovog ranijeg iskaza. Ako je svjedok ili vještak ranije ispitan pred sudom ili državnim odvjetnikom u smislu članka 234. i 235. ovog Zakona, u zapisnik se unose samo odstupanja ili dopune takvog njegovog ranijeg iskaza i vještačenja. Prema potrebi, pročitat će se njegov prijašnji iskaz ili dio iskaza danog pred sudom ili državnim odvjetnikom u smislu članka 234. i 235. ovog Zakona.

(4) Ako svjedok ili vještak nije ispitan na način propisan člankom 234. i 235. ovog Zakona u zapisnik se unosi iskaz tako da se prikaže njegov bitan sadržaj. Na raspravi se može pročitati raniji iskaz ili dio iskaza tako ispitanog svjedoka ili vještaka u dijelu koji sadrži odstupanja odnosno reproducirat će se snimka takvog iskaza. Na takvom iskazu ne može se isključivo ili u odlučujućoj mjeri temeljiti osuđujuća presuda.

(5) Na zahtjev stranke u zapisnik će se unijeti i pitanje, odnosno odgovor koji je vijeće odbilo kao nedopušten.

(6) U zapisniku o tijeku rasprave koji se vodi usporedno sa zvučnim ili drugim snimanjem unijet će se prema ocijeni predsjednika vijeća važne izjave stranaka, a po potrebi i bitni dijelovi iskaza optuženika, svjedoka ili vještaka.

Članak 412.

(1) U zapisnik o raspravi unosi se izreka presude (članak 459. stavak 3.) uz naznaku je li presuda javno objavljena. Izreka presude u zapisniku je izvornik.

(2) Ako je doneseno rješenje o istražnom zatvoru mora se izreka tog rješenja unijeti u zapisnik o raspravi.

6. Početak rasprave i uvodni govori stranaka

Članak 413.

(1) Kad je predsjednik vijeća utvrdio da su na raspravu došle sve pozvane osobe, ili kad je vijeće odlučilo da se rasprava održi u odsutnosti neke od pozvanih osoba, pozvat će predsjednik vijeća optuženika i od njega uzeti osobne podatke (članak 272. stavak 1.) osim podataka o prijašnjoj osuđivanosti da bi se uvjerio u njegovu istovjetnost.

(2) Predsjednik vijeća će utvrditi je li optuženik primio i razumio pisanu pouku o pravima (članak 239. stavak 1.). Ako optuženik nije primio pouku o pravima, predsjednik vijeća će postupiti prema članku 350. stavku 1. ovog Zakona, a ako je pouku primio ali ju nije razumio, poučit će ga na prikladan način o njegovim pravima.

Članak 414.

(1) Nakon što se utvrdi optuženikova istovjetnost, predsjednik vijeća uputit će svjedoke i vještake na mjesto koje je za njih određeno, gdje će pričekati dok ne budu pozvani radi ispitivanja. U slučaju potrebe predsjednik vijeća može nakon ispitivanja zadržati vještake da prate tijek rasprave.

(2) Predsjednik vijeća će poduzeti prikladne mjere za zaštitu žrtve od utjecaja drugih osoba (prostorna izdvojenost prije ispitivanja i slično).

(3) Svi optuženici ostaju u sudnici tijekom cijele rasprave.

(4) Ako se oštećenik kao tužitelj ili privatni tužitelj imaju ispitati kao svjedoci, neće se udaljiti iz zasjedanja.

(5) Predsjednik vijeća može poduzeti potrebne mjere da spriječi dogovaranje između svjedoka, vještaka i stranaka.

Članak 415.

(1) Rasprava započinje čitanjem optužnice. Ako je oštećenik prisutan, a još nije stavio imovinskopravni zahtjev, upozorit će ga predsjednik vijeća da može staviti prijedlog za ostvarivanje tog zahtjeva u kaznenom postupku i poučiti ga o pravima iz članka 47. ovog Zakona. Ako oštećenik nije prisutan, a postavio je imovinskopravni zahtjev, predsjednik vijeća pročitat će taj zahtjev.

(2) Nakon toga, predsjednik vijeća upitat će optuženika je li razumio optužbu. Ako se predsjednik vijeća uvjeri da optuženik nije razumio optužbu, ponovno će mu izložiti njezin sadržaj na način na koji je optuženik može najlakše razumjeti.

(3) Nakon toga predsjednik vijeća objavit će kakvo je očitovanje o optužbi i imovinskopravnom zahtjevu optuženik ranije iznio.

Članak 416.

Predsjednik vijeća će pozvati optuženika da se očituje o pojedinoj točki optužbe i imovinskopravnom zahtjevu. Ako se optuženik ne očituje o optužbi smatrat će se da poriče optužbu ili pojedinu točku optužbe.

Članak 417.

(1) Nakon očitovanja optuženika o optužnici i imovinskopravnom zahtjevu predsjednik vijeća poziva stranke da održe uvodne govore. Prvo govori tužitelj, a nakon njega branitelj, odnosno optuženik. Oštećenik može nakon govora tužitelja iznijeti i obrazložiti imovinskopravni zahtjev. Branitelj može izjaviti da će svoj govor održati nakon izvođenja dokaza koje je predložio tužitelj.

(2) U svojim govorima stranke mogu iznijeti koje odlučne činjenice namjeravaju dokazivati, izložiti dokaze koje će izvesti, odrediti pravna pitanja o kojima će raspravljati odnosno koje sporne činjenice zahtijevaju razjašnjenje potrebno da bi se utvrdilo činjenično stanje važno za odluku. U uvodnom govoru tužitelj ne smije iznositi činjenice ranije osuđivanosti optuženika. Stranka se u uvodnom govoru ne može izjašnjavati o navodima i ponuđenim dokazima protivne stranke.

(3) Predsjednik vijeća može uvodne govore stranaka ograničiti na određeno vrijeme, a u odnosu na te govore ima prava i dužnosti iz članka 447. ovog Zakona.

Članak 417.a

(1) Optuženika koji se očitovao da se u odnosu na sve točke optužbe smatra krivim, predsjednik vijeća uputit će da može odmah iskazivati o svim okolnostima koje ga terete i iznijeti sve činjenice koje mu idu u korist te se prelazi na ispitivanje optuženika.

(2) Optuženik će u slobodnom izlaganju iznijeti svoj iskaz, nakon čega mu se mogu postavljati pitanja. Pitanja prvi postavlja branitelj, a zatim tužitelj. Nakon njih predsjednik vijeća i članovi vijeća mogu postavljati pitanja optuženiku radi otklanjanja praznina, proturječnosti i nejasnoća u iskazu. Oštećenik, njegov zakonski zastupnik ili opunomoćenik, suoptuženici i vještaci mogu neposredno postavljati pitanja optuženiku uz odobrenje predsjednika vijeća.

(3) Predsjednik vijeća će zabraniti pitanje ili odgovor na već postavljeno pitanje ako je ono nedopušteno (članak 277. stavak 1.) ili se ne odnosi na predmet. Ako predsjednik vijeća zabrani postavljanje određenog pitanja ili davanje odgovora, stranke mogu zahtijevati da o tome odluči vijeće.

(4) Izjava optuženika prema odredbi stavka 1. ovog članka ne oslobađa sud dužnosti da izvodi i druge dokaze. Ako je optuženikovo priznanje na raspravi potpuno i sukladno prije pribavljenim dokazima, sud će u dokaznom postupku izvesti samo one dokaze koji se odnose na odluku o kazni i drugim mjerama propisanim kaznenim zakonom te troškovima kaznenog postupka.

(5) Ako se optuženik očituje da se u odnosu na sve ili pojedine točke optužbe ne smatra krivim, ispitat će se na završetku dokaznog postupka, osim ako on drukčije zahtijeva.

(6) Ako se kazneni postupak vodi za kazneno djelo za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, a optuženik se očitovao krivim u odnosu na sve točke optužbe, na kraju svog iskaza očitovat će se je li suglasan s predloženom vrstom i mjerom kazne, sudske opomene, uvjetne osude, djelomične uvjetne osude, posebnih obveza, zaštitnog nadzora, sigurnosne mjere te mjere oduzimanja predmeta, odnosno druge mjere propisane kaznenim zakonom čije se izricanje traži. Do ovog očitovanja optuženika, državni odvjetnik može izmijeniti vrstu i mjeru kazne ili druge mjere propisane kaznenim zakonom predložene u optužnici.

(7) Ako se optuženik u slučaju iz stavka 6. ovog članka suglasi i s vrstom i mjerom predložene kazne i druge mjere propisane kaznenim zakonom, sud u presudi ne smije izreći drugu vrstu kazne ili druge mjere propisane kaznenim zakonom, niti veću mjeru kazne od predložene. Navedeno ograničenje se ne odnosi na mjeru oduzimanja imovinske koristi.

7. Dokazni postupak

Članak 418.

(1) Dokazivanje obuhvaća sve činjenice za koje sud i stranke smatraju da su važne za pravilno presuđenje.

(2) Suoptuženike koji su se očitovali da se u odnosu na sve točke optužbe smatraju krivim, ispitat će se na početku dokaznog postupka, oni koji zahtijevaju da ih se ispita prije završetka dokaznog postupka, ispitat će se čim to zahtijevaju, a oni koji su se očitovali na sve ili pojedine točke optužbe da se ne smatraju krivim ispitat će se na završetku dokaznog postupka, osim ako drukčije ne zahtijevaju.

(3) Optuženik koji se prema odredbi članka 417.a stavak 5. ovog Zakona treba ispitati na kraju dokaznog postupka može sudjelovati u izvođenju pojedinih dokaza i prije njegova ispitivanja. U tom slučaju, sud će upozoriti okrivljenika da će se sve što kaže prilikom izvođenja dokaza smatrati njegovom obranom. Dano upozorenje i odgovor okrivljenika unijet će se u zapisnik.

(4) Ako se oštećenik koji je prisutan treba ispitati kao svjedok, njegovo će se ispitivanje obaviti prije ispitivanja ostalih svjedoka.

(5) Podaci iz kaznene evidencije kao i drugi podaci o osuđivanosti za kažnjive radnje mogu se pročitati kao zadnji dokazi prije ispitivanja optuženika na završetku dokaznog postupka, osim ako vijeće odlučuje o mjerama osiguranja prisutnosti optuženika i drugim mjerama opreza.

Članak 419.

(1) Stranke imaju pravo predlagati svjedoke i vještake te izvoditi dokaze. Stranke predlažu redoslijed dokaza koje namjeravaju izvesti. Predsjednik vijeća može iz opravdanih razloga odrediti drukčiji redoslijed izvođenja dokaza.

(2) Ako pripremno ročište nije održano, predsjednik vijeća pozvat će stranke i oštećenika da obrazlože dokazne prijedloge koje namjeravaju izvesti na raspravi. Svaka stranka očitovat će se o prijedlozima suprotne stranke i oštećenika.

(3) Vijeće može odlučiti da se izvedu dokazi koji nisu predloženi ili od kojih je predlagatelj odustao.

(4) Općepoznate činjenice ne treba utvrđivati. Ne može se predlagati da se utvrđuju činjenice čije postojanje zakon pretpostavlja u korist optuženika, ali se može dokazivati njihovo nepostojanje.

(5) Dokazi se na raspravi izvode sljedećim redom:

- 1) dokazi optužbe,
- 2) dokazi obrane,
- 3) dokazi optužbe kojima se pobijaju navodi obrane,
- 4) dokazi obrane kao odgovor na pobijanje,
- 5) dokazi suda.

Članak 420.

(1) Prije ispitivanja, svjedoka će predsjednik vijeća upozoriti prema članku 288. stavku 3., a vještaka prema članku 312. stavku 1. ovog Zakona.

(2) Tijekom iznošenja iskaza svjedoka ili izlaganja nalaza i mišljenja vještaka, svjedoku ili vještaku neposredno postavljaju pitanja stranke te predsjednik i članovi sudskog vijeća. Ako se drukčije ne dogovore, najprije postavlja pitanje stranka koja je predložila izvođenje tog dokaza, a zatim protustranka. Nakon toga pitanja postavlja predsjednik i članovi sudskog vijeća. Ako je sud odredio izvođenje dokaza i bez prijedloga stranaka, pitanja prvi postavlja predsjednik vijeća, zatim članovi vijeća, te naposljetku tužitelj, okrivljenik i branitelj. Oštećenik, zakonski zastupnik, punomoćnik i vještaci mogu neposredno postavljati pitanja uz odobrenje predsjednika vijeća.

(3) Predsjednik vijeća će zabraniti pitanje ili odgovor na već postavljeno pitanje ako je ono nedopušteno (članak 277. i članak 289. stavak 3. ovog Zakona) ili se pitanje ne odnosi na predmet. Ako predsjednik vijeća zabrani postavljanje određenog pitanja ili davanje odgovora, stranke mogu zahtijevati da o tome odluči vijeće.

(4) Stranke i branitelj mogu staviti prigovor na pitanja iz stavka 3. ovog članka, o kojem će odlučiti predsjednik vijeća.

Članak 421.

(1) Vijeće će odbiti izvođenje dokaza:

1) ako je nezakonit ili se odnosi na činjenicu koja se po zakonu ne može dokazivati (nedopušteni prijedlog),

2) ako činjenica koju bi izvođenjem dokaza trebalo utvrditi nije važna za odlučivanje, odnosno ako ne postoji povezanost između činjenice koju stranka želi utvrditi i odlučnih činjenica ili se ta povezanost zbog pravnih razloga ne može ustanoviti (nevažni prijedlog),

3) ako postoje razlozi za sumnju da se s dokazom neka važna činjenica uopće ne bi mogla utvrditi ili bi se to moglo učiniti sa velikim poteškoćama, (neprikladni prijedlog),

4) ako je predloženo izvođenje dokaza očigledno usmjereno na znatno odugovlačenje postupka (prijedlog koji odugovlači postupak).

(2) Rješenje kojim se odbija izvođenje dokaza mora biti obrazloženo. Vijeće ga može izmijeniti ili opozvati u tijeku postupka.

Članak 422.

(1) U postupku se ne mogu upotrijebiti kao dokazi činjenice koje se odnose na ranije spolno ponašanje žrtve i njene seksualne sklonosti.

(2) Iznimno, dopušteno je dokazivati da sperma, drugi materijalni tragovi ili ozljede opisane u medicinskoj dokumentaciji potječu od druge osobe, a ne od optuženika.

Članak 423.

(1) Pri ispitivanju svjedoka i vještaka na raspravi primjenjivat će se odredbe koje važe za odgovarajuću dokaznu radnju, osim ako odredbama ove Glave nije drukčije propisano.

(2) Ako drukčije nije propisano ovim Zakonom, svjedok koji nije ispitan neće biti prisutan izvođenju dokaza.

(3) Dijete će se ispitati kao svjedok prema članku 292. stavku 1. i 2. ovog Zakona.

(4) Svjedok iz članka 294. stavka 1. ovog Zakona ispitat će se prema članku 297. ovog Zakona. Prijedlog za ispitivanje podnosi državni odvjetnik u optužnici ili na raspravi.

(5) Protiv odluke vijeća o prihvatanju prijedloga državnog odvjetnika za ispitivanje svjedoka iz članka 294. ovog Zakona koji je prvi put podnesen na raspravi, optuženik može podnijeti posebnu žalbu. O žalbi odlučuje viši sud.

Članak 424., brisan.

Članak 425.

(1) Prije ispitivanja vještaka predsjednik vijeća upozorit će ga u smislu članka 312. ovog Zakona, a posebno na dužnost odgovaranja na pitanja.

(2) Vijeće može odlučiti da vještak prije vještačenja obeća da će iskazati istinu. Obećanje se daje prema članku 312. stavku 2. ovog Zakona. Stalno prisegnuti postavljeni vještak samo će se upozoriti na položenu prisegu.

(3) Vještaku će se tijekom ispitivanja dopustiti korištenje bilješki i potrebne dokumentacije.

Članak 426.

Ako je svjedok ili vještak na prijašnjem ispitivanju tijekom dokazne radnje ili ranije rasprave naveo činjenice kojih se više ne sjeća ili ako odstupa od svojeg iskaza, predočit će mu se prijašnji iskaz, odnosno upozorit će se na odstupanje i upitat će se zašto sada iskazuje drukčije, a prema potrebi, pročitat će se njegov prijašnji iskaz ili dio tog iskaza.

Članak 427.

(1) Ispitani svjedoci i vještaci ostaju u sudnici ako ih predsjednik vijeća nakon ispitivanja stranaka sasvim ne otpusti ili ne naloži da se privremeno udalje iz sudnice.

(2) Na prijedlog stranaka ili po službenoj dužnosti predsjednik vijeća može naložiti da se ispitani svjedoci i vještaci udalje iz sudnice i da se kasnije ponovno pozovu i još jednom ispituju u prisutnosti ili odsutnosti drugih svjedoka i vještaka.

Članak 428.

Ako se na raspravi sazna da svjedok ili vještak ne može doći pred sud ili mu je dolazak znatno otežan, vijeće može na prijedlog stranke koja je svjedoka ili vještaka predložila, ako smatra da je njegov iskaz važan, naložiti da ga izvan rasprave ispita predsjednik vijeća ili sudac član vijeća, ili da se ispitivanje obavi preko suca istrage na čijem se području svjedok, odnosno vještak nalazi.

Članak 429.

(1) Obavljanje očevida ili rekonstrukciju izvan rasprave, vijeće može povjeriti predsjedniku vijeća ili sucu članu vijeća, odnosno sucu istrage.

(2) Stranke i oštećenik izvijestit će se uvijek kad će se i na kojem mjestu ispitati svjedok, odnosno obaviti očevid ili rekonstrukcija. Ako je optuženik lišen slobode, o potrebi njegove prisutnosti tim radnjama odlučuje vijeće.

Članak 430.

Ako drukčije nije propisano u ovom Zakonu, dokazi pregledom isprava, reproduciranjem snimke i elektronički dokaz izvode se na način uređen u članku 329. do 331. ovog Zakona.

Članak 431.

(1) Zapisnici o iskazima svjedoka, suokrivljenika ili već osuđenih sudionika u kaznenom djelu te zapisnici ili drugi dopisi o nalazu ili mišljenju vještaka pribavljeni tijekom dokazne radnje ili ranije rasprave mogu se prema odluci vijeća pročitati odnosno reproducirati samo:

- 1) ako se odnose na činjenicu koju stranka nije osporavala,
- 2) ako su ispitane osobe umrle, duševno oboljele ili se ne mogu pronaći, ili je njihov dolazak pred sud nemoguć ili znatno otežan zbog starosti, bolesti ili drugih važnih uzroka,
- 3) ako svjedoci ili vještaci bez zakonskih razloga neće iskazivati na raspravi,
- 4) ako se osoba koja je prethodno upozorena da nije dužna svjedočiti (članak 285. stavak 1. točka 1. do 3.) odrekla tog prava i iskazivala na dokaznom ročištu ili raspravi, a kasnije tijekom postupka je odlučila uskratiti svoj iskaz,
- 5) ako je svjedok ili vještak ispitan prema članku 402. stavku 2. ovog Zakona,
- 6) ako su stranke suglasne da se umjesto neposrednog ispitivanja svjedoka, odnosno vještaka koji nije prisutan, bez obzira je li bio pozvan ili ne, pročita zapisnik o njegovu prijašnjem ispitivanju,
- 7) ako je svjedok ili vještak ispitan na raspravi pred istim predsjednikom vijeća.

(2) Ako dokazna radnja ispitivanja svjedoka ili vještaka nije provedena na način propisan člankom 234. i 235. ovog Zakona, ti se zapisnici mogu pročitati, ali se samo na tim zapisnicima ne može isključivo ili u odlučujućoj mjeri temeljiti osuđujuća presuda.

(3) Vijeće će izdvojiti dokaze na kojima se ne može temeljiti sudska odluka, ako nisu prije toga izdvojeni. Protiv rješenja kojim se odlučuje o izdvajanju dopuštena je posebna žalba, osim ako sud ne odluči odmah nastaviti s raspravom, u kojem slučaju se izdvojeni dijelovi spisa zatvaraju u poseban omot koji se prilaže spisu, a može ih razgledati samo viši sud, ako je to potrebno radi odluke o žalbi protiv presude, što će se zabilježiti na omotu.

(4) Nakon pravomoćnosti rješenja izdvojeni zapisnici i obavijesti zatvaraju se u poseban omot i predaju sucu istrage radi čuvanja odvojeno od ostalih spisa i ne mogu se razgledati niti koristiti u postupku. Izdvajanje zapisnika iz stavka 2. ovog članka mora se obaviti prije završetka dokaznog postupka.

(5) Razlozi zbog kojih se čita zapisnik navest će se u zapisniku o raspravi, a pri čitanju priopćit će se je li svjedok ili vještak dao obećanje da će iskazivati istinito ili je ranije već bio prisegnut.

Članak 432.

(1) Kad ovaj Zakon propisuje da se uz snimku vodi zapisnik samo s određenim podacima, reproducirat će se snimka i pročitati zapisnik.

(2) Vijeće može uvijek odlučiti da se na raspravi, uz čitanje zapisnika, reproducira snimka ispitivanja.

Članak 433.

Nakon ispitivanja svakog svjedoka ili vještaka i nakon čitanja isprave ili izvođenja drugog dokaza, upitat će predsjednik vijeća stranke i oštećenika imaju li primjedbe na provedeni dokaz.

Članak 434.

(1) Prije ispitivanja optuženika koji se u skladu s odredbom članka 417.a stavka 5. ovog Zakona ispituje na kraju dokaznog postupka, predsjednik vijeća upitat će stranke i oštećenika imaju li prijedloge za dopunu dokaznog postupka.

(2) Ako nitko nema prijedloga za dopunu postupka ili je prijedlog odbijen (članak 421.), pristupit će se ispitivanju optuženika.

(3) Optuženika prvi ispituje branitelj, a zatim tužitelj te oštećenik. Predsjednik vijeća može u svakom trenutku radi razjašnjenja nejasnoća postaviti pitanje optuženiku.

Članak 435.

(1) Kad optuženik pri ispitivanju odstupi od svojega prijašnjeg iskaza danog tijekom dokazne radnje ili ranije rasprave, predsjednik vijeća upozorit će ga na odstupanje i upitati ga zašto sada iskazuje drukčije, a

po potrebi, reproducirati će se snimka njegovog iskaza ili dijela tog iskaza odnosno taj dio njegovog iskaza će se pročitati.

(2) Kad optuženik pri ispitivanju na raspravi ne želi iskazivati ili odgovarati na pojedino pitanje, reproducirati će se snimka njegovog iskaza ili dijela tog iskaza odnosno taj dio njegovog iskaza će se pročitati.

Članak 436.

Pri ispitivanju optuženika predsjednik vijeća će zabraniti pitanje ili odgovor na već postavljeno pitanje, ako je ono nedopušteno (članak 276. stavak 5. i članak 277. stavak 1.), ili se ne odnosi na predmet. Ako predsjednik vijeća zabrani postavljanje određenog pitanja ili davanje odgovora, stranke mogu zahtijevati da o tome odluči vijeće.

Članak 437.

(1) Kad se završi ispitivanje prvog optuženika, pristupit će se redom ispitivanju ostalih optuženika, ako ih ima. Svaki optuženik ima pravo postavljati pitanja ostalim suoptuženicima te iznositi primjedbe na njihove iskaze.

(2) Ako se iskazi pojedinih suoptuženika o istoj okolnosti razlikuju, predsjednik vijeća može suočiti suoptuženike.

Članak 438.

Vijeće može iznimno odlučiti da se optuženik privremeno udalji iz sudnice ako suoptuženik ili svjedok odbija dati iskaz u njegovoj prisutnosti ili ako okolnosti pokazuju da u njegovoj prisutnosti neće govoriti istinu. Nakon povratka optuženika u zasjedanje pročitat će mu se iskaz suoptuženika, odnosno svjedoka. Optuženik ima pravo postavljati pitanja suoptuženiku, odnosno svjedoku, a predsjednik vijeća upitat će ga ima li što primijetiti na njihov iskaz. Po prijedlogu stranaka sud može obaviti suočenje.

Članak 439.

Optuženik se može u tijeku rasprave dogovarati sa svojim braniteljem, ali o tome kako će odgovarati na postavljeno pitanje ne može se savjetovati ni sa svojim braniteljem ni s kim drugim.

Članak 440.

(1) Nakon ispitivanja optuženika prema odredbama članka 434. stavka 1. ovog Zakona, stranke mogu predložiti dokaze, za dopunu dokaznog postupka.

(2) Ako nije predloženo izvođenje dokaza, ili vijeće odbije dokazni prijedlog iz stavka 1. ovog članka, a sud nije odlučio postupiti u smislu članka 419. stavka 3. ovog Zakona, predsjednik vijeća će objaviti da je dokazni postupak završen.

8. Izmjena optužbe

Članak 441.

(1) Ako tužitelj u tijeku rasprave utvrdi da izvedeni dokazi pokazuju da se izmijenilo činjenično stanje izloženo u potvrđenoj optužnici, on može do završetka dokaznog postupka usmeno izmijeniti optužnicu.

(2) Radi izmjene optužnice ili pripreme obrane stranke mogu zatražiti prekid rasprave.

(3) Ako vijeće dopusti prekid rasprave radi izmjene optužnice, odredit će rok u kojem tužitelj treba podnijeti izmijenjenu optužnicu. Primjerak izmijenjene optužnice dostavit će se optuženiku. Ako tužitelj u ostavljenom roku ne podnese izmijenjenu optužnicu, vijeće će nastaviti raspravu na temelju prijašnje optužnice.

(4) Izmijenjena optužnica ne dostavlja se sudu nadležnom za njezino potvrđivanje, osim ako vijeće ne odluči drukčije. Ako vijeće odluči dostaviti izmijenjenu optužnicu sudu nadležnom za potvrđivanje optužnice, pa ona bude potvrđena, nova rasprava održat će se u pravilu pred istim vijećem.

(5) Ako državni odvjetnik izmijeni optužnicu na način da se radi o kaznenom djelu za koje je nadležno vijeće u širem sastavu, dopunit će se vijeće i rasprava početi iznova.

(6) Nakon izmjene ili podnošenja nove optužnice, optuženik će se očitovati o njezinoj osnovanosti prema članku 415. stavku 3. ovog Zakona.

Članak 442., brisan.

9. Završni govori stranaka

Članak 443.

Nakon završenoga dokaznog postupka predsjednik vijeća daje riječ strankama. Prvo govori tužitelj, zatim oštećenik, branitelj, pa optuženik. Predsjednik vijeća može, nakon njihova saslušanja, odrediti vrijeme trajanja završnog govora.

Članak 444.

Tužitelj će u svojem govoru iznijeti svoju ocjenu dokaza izvedenih na raspravi, nakon toga će izložiti svoje zaključke o činjenicama važnim za odluku te staviti i obrazložiti svoj prijedlog o krivnji optuženika, o odredbama kaznenog zakona koje bi se imale primijeniti, kao i o olakotnim i otegotnim okolnostima koje bi trebalo uzeti u obzir pri odmjeravanju kazne. Tužitelj može predložiti vrstu i mjeru kazne, sudsku opomenu, uvjetnu osudu, djelomičnu uvjetnu osudu, zamjenu radom za opće dobro na slobodi, posebne obveze, zaštitni nadzor, sigurnosnu mjeru, oduzimanje imovinske koristi te oduzimanje predmeta.

Članak 445.

Oštećenik ili njegov opunomoćenik mogu u svojem govoru obrazložiti imovinskopravni zahtjev i upozoriti na dokaze o krivnji optuženika.

Članak 446.

(1) Branitelj ili sam optuženik izložiti će u svojem govoru obranu i mogu se osvrnuti na navode tužitelja i oštećenika.

(2) Poslije branitelja optuženik ima pravo sam govoriti, očitovati se o tome prihvaća li obranu branitelja i dopuniti je.

(3) Tužitelj i oštećenik imaju pravo odgovoriti na obranu, a branitelj, odnosno optuženik osvrnuti se na te odgovore.

(4) Posljednju riječ ima optuženik.

Članak 447.

(1) Predsjednik vijeća može, nakon prethodnog upozorenja, prekinuti osobu koja prekorači odobreno vrijeme govora ili u svojem govoru vrijeđa javni red i moral ili vrijeđa drugoga ili se upušta u ponavljanja ili izlaganja koja očito nemaju veze s predmetom. U zapisniku o raspravi mora se navesti da je govor bio prekinut i zašto je bio prekinut.

(2) Kad optužbu zastupa više osoba ili obranu više branitelja, izlaganja se ne mogu ponavljati. Zastupnici optužbe, odnosno obrane prema međusobnom sporazumu odabrat će pitanja o kojima će govoriti.

(3) Nakon završnih govora predsjednik vijeća dužan je upitati želi li još tko što izjaviti, te zaključiti raspravu.

Glava XXII. PRESUDA

1. Izricanje presude

Članak 448.

(1) Ako sud, nakon vijećanja i glasovanja utvrdi da postoje zakonski uvjeti, izriče presudu.

(2) Presuda se izriče i javno objavljuje u ime Republike Hrvatske.

Članak 449.

(1) Presuda se može odnositi samo na osobu koja je optužena i samo na djelo koje je predmet optužbe sadržane u podnesenoj, odnosno na raspravi izmijenjenoj ili proširenoj optužnici.

(2) Sud nije vezan za prijedloge tužitelja o pravnoj ocjeni djela, ali optuženika ne može proglasiti krivim za kazneno djelo teže od onog koje mu je optužbom stavljeno na teret.

(3) Odredbe članka 448. do 462. ovog Zakona odnose se na sve presude, osim ako za pojedine presude zakonom, nije što drugo posebno propisano.

Članak 450.

(1) Sud temelji presudu samo na činjenicama i dokazima koji su izneseni na raspravi.

(2) Sud je dužan savjesno ocijeniti svaki dokaz pojedinačno i u svezi s ostalim dokazima te na temelju takve ocjene izvesti zaključak je li neka činjenica dokazana.

2. Vrste presuda

Članak 451.

(1) Presudom se optužba odbija ili se optuženik oslobađa optužbe ili se proglašava krivim.

(2) Ako optužba obuhvaća više kaznenih djela, u presudi će se izreći za koje djelo se optužba odbija ili se optuženik oslobađa optužbe ili se proglašava krivim.

Članak 452.

Presudu kojom se optužba odbija sud će izreći ako:

- 1) za suđenje nije stvarno nadležan,
- 2) je postupak vođen bez zahtjeva ovlaštenog tužitelja,
- 3) je tužitelj tijekom rasprave odustao od optužbe,
- 4) nije bilo potrebnog prijedloga za progon ili odobrenja za progon ili ako je ovlaštena osoba, odnosno državno tijelo odustalo od prijedloga, odnosno odobrenja,
- 5) je optuženik za isto djelo već pravomoćno osuđen, oslobođen optužbe ili je postupak protiv njega rješenjem pravomoćno obustavljen, a ne radi se o rješenju o obustavi postupka iz članka 500. ovog Zakona,
- 6) je optuženik oprostom, odnosno pomilovanjem oslobođen kaznenog progona ili se kazneni progon ne može poduzeti zbog zastare, ili ako postoje druge okolnosti koje isključuju kazneni progon.

Članak 453.

Presudu kojom se optuženik oslobađa optužbe sud će izreći ako:

- 1) djelo za koje se optužuje po zakonu nije kazneno djelo,
- 2) ima okolnosti koje isključuju krivnju,
- 3) nije dokazano da je optuženik počinio djelo za koje se optužuje.

Članak 454.

U izreci presude kojom se optužba odbija i presude kojom se optuženik oslobađa optužbe, navest će se činjenični i zakonski opis te naziv kaznenog djela koje je optuženiku stavljeno na teret, a za koje se optužba odbija ili se optuženika oslobađa optužbe, odluka o troškovima kaznenog postupka i o imovinskopравnom zahtjevu ako je bio postavljen.

Članak 455.

(1) Presudu kojom se optuženik proglašava krivim sud će izreći ako nedvojbeno utvrdi da je optuženik počinio kazneno djelo za koje je optužen.

(2) U presudi u kojoj se optuženik proglašava krivim sud će izreći:

- 1) za koje se djelo proglašava krivim, uz naznaku činjenica i okolnosti koje čine obilježja kaznenog djela te onih o kojima ovisi primjena određene odredbe kaznenog zakona,
- 2) zakonski opis i naziv kaznenog djela i koje su odredbe kaznenog zakona primijenjene,
- 3) na kakvu se kaznu osuđuje optuženik ili se prema odredbama kaznenog zakona oslobađa kazne ili mu se kazna zamjenjuje radom za opće dobro na slobodi,
- 4) odluku o uvjetnoj osudi, djelomičnoj uvjetnoj osudi i sudskoj opomeni,
- 5) odluku o posebnim obvezama i zaštitnom nadzoru,
- 6) odluku o sigurnosnim mjerama, oduzimanju imovinske koristi i o oduzimanju predmeta,
- 7) odluku o uračunavanju pritvora, istražnog zatvora i izdržane kazne,

8) odluku o troškovima kaznenog postupka, o imovinskopравnom zahtjevu te o tome da se pravomoćna presuda ima objaviti u sredstvima javnog priopćavanja.

(3) Ako je optuženik osuđen na novčanu kaznu, u presudi će se naznačiti rok u kojem se novčana kazna ima platiti kao i visina dnevnog dohotka, odnosno dnevnog iznosa, njihov ukupan broj te iznos novčane kazne izrečene pravnoj osobi.

(4) U slučaju stjecaja kaznenih djela sud će u izreku presude unijeti kazne utvrđene za svako pojedino kazneno djelo, a nakon toga jedinstvenu kaznu koja je izrečena za sva djela u stjecaju.

3. Objava presude

Članak 456.

(1) Nakon što je sud izrekao presudu, predsjednik vijeća odmah će presudu objaviti. Ako sud ne može nakon rasprave istog dana izreći ili objaviti presudu, odgodit će objavu presude najviše za tri radna dana i odrediti vrijeme i mjesto objave presude.

(2) Predsjednik vijeća će u prisutnosti stranaka, njihovih zakonskih zastupnika, opunomoćenika i branitelja javno pročitati izreku presude.

(3) Objava će se obaviti i kad stranka, zakonski zastupnik, opunomoćenik ili branitelj nije prisutan. Vijeće može narediti da optuženiku koji nije prisutan, presudu usmeno priopći predsjednik vijeća ili da mu se presuda samo dostavi.

(4) Ako je javnost na raspravi bila isključena, izreka presude uvijek će se pročitati u javnom zasjedanju. Vijeće će odlučiti hoće li isključiti javnost pri objavi cjeline ili dijela razloga presude.

(5) Svi prisutni saslušat će čitanje izreke presude stojeći.

Članak 457.

(1) Nakon objave presude predsjednik vijeća iznijet će ukratko razloge presude. Ako je optuženiku izrečena uvjetna osuda, djelomična uvjetna osuda ili druga obveza iz kaznenih zakona, predsjednik vijeća će ga upozoriti na značenje uvjetne osude, djelomične uvjetne osude i drugih obveza kojih se mora držati.

(2) Predsjednik vijeća poučit će stranke o pravu na žalbu te o pravu na odgovor na žalbu i upozorit će stranke da do pravomoćnog završetka postupka o svakoj promjeni adrese obavijeste sud.

4. Izrada i dostava pisane presude

Članak 458.

(1) Objavljena presuda mora se napisati i otpremiti u roku od mjesec dana nakon objave. Taj se rok produljuje za petnaest dana ako je rasprava trajala dulje od tri dana uzastopce, odnosno za još petnaest dana ako je rasprava trajala dulje od osam dana i nije morala iznova započeti.

(2) Ako se optuženik nalazi u istražnom zatvoru, pisana presuda mora biti poslana u rokovima koji su za polovinu kraći od rokova iz stavka 1. ovog članka.

(3) Rokovi za pisanu izradu presude iz stavka 1. i 2. ovog članka mogu se iznimno prekoračiti ako ih se predsjednik vijeća koje je sudilo u kaznenom predmetu iz nepredvidivih ili neotklonjivih razloga nije mogao pridržavati te o tome obavijestio predsjednika suda.

(4) Presudu potpisuju predsjednik vijeća i zapisničar.

(5) Pisana presuda s uputom o pravu na žalbu dostavit će se tužitelju, optuženiku i njegovu branitelju, oštećeniku ako ima pravo na žalbu, osobi čiji je predmet oduzet tom presudom te pravnoj osobi prema kojoj je izrečeno oduzimanje imovinske koristi.

(6) Oštećeniku koji nema pravo na žalbu, pisana presuda dostavit će se u slučaju iz članka 56. stavka 2. ovog Zakona s uputom o pravu na traženje povrata u prijašnje stanje. Pravomoćna presuda dostavit će se oštećeniku ako on to zahtijeva.

(7) Ako je sud primjenom odredaba o odmjeravanju jedinstvene kazne za kaznena djela u stjecaju izrekao kaznu uzimajući u obzir i presude koje su donijeli i drugi sudovi, dostavit će pisanu presudu po njezinoj pravomoćnosti i tim sudovima.

Članak 459.

(1) Pisana presuda mora potpuno odgovarati presudi koja je objavljena. Presuda mora imati uvod, izreku i obrazloženje.

(2) Uvod presude sadrži: naznaku da se presuda izriče u ime Republike Hrvatske, naziv suda, ime i prezime predsjednika i članova vijeća i zapisničara, ime i prezime optuženika, kazneno djelo za koje je optužen, naznaku tužitelja i optužnog akta, dan rasprave i je li rasprava bila javna, je li optuženik bio prisutan na raspravi, imena i prezimena tužitelja, branitelja, zakonskog zastupnika i opunomoćenika koji su bili prisutni na raspravi te dan donošenja i dan objave izrečene presude.

(3) Izreka presude sadrži osobne podatke o optuženiku (članak 272. stavak 1.) i odluku kojom se optuženik proglašava krivim za djelo za koje je optužen ili kojom se oslobađa optužbe za to djelo ili kojom se optužba odbija.

(4) U obrazloženju presude sud će iznijeti razloge za svaku točku presude.

(5) Sud će samo navesti činjenice koje stranke nisu osporile, a izložiti će zbog kojih je razloga sporne činjenice našao dokazanima ili nedokazanima, dajući pri tome ocjenu vjerodostojnosti proturječnih dokaza, zbog kojih razloga nije prihvatio pojedine prijedloge stranaka, zbog kojih je razloga odlučio ne ispitati neposredno svjedoka ili vještaka čiji je iskaz ili pisani nalaz pročitao, kojim se razlozima vodio pri rješavanju pravnih pitanja, a osobito pri utvrđivanju postoji li kazneno djelo i krivnja optuženika i pri primjeni određenih odredaba kaznenog zakona na optuženika i njegovo djelo.

(6) Ako je optuženik osuđen na kaznu, u obrazloženju će se navesti koje je okolnosti sud uzeo u obzir pri odmjerenju kazne, kojim se razlozima vodio kad je ustanovio da kaznu treba ublažiti ili optuženika osloboditi od kazne ili izreći uvjetnu osudu, odnosno djelomičnu uvjetnu osudu, zamijeniti kaznu radom za opće dobro na slobodi, izreći posebne obveze, zaštitni nadzor, sigurnosnu mjeru ili oduzimanje imovinske koristi, oduzimanje predmeta ili javno objavljivanje presude. Ako je sud izrekao novčanu kaznu u dnevnim dohocima odnosno dnevnim iznosima, u obrazloženju će posebno iznijeti dokaze i okolnosti važne za odluku o visini i broju dnevnih dohodaka, odnosno dnevnih iznosa te svoju ocjenu optuženikovih osobnih i imovinskih prilika.

(7) Ako se optuženik o svim točkama optužbe očitovao na način da se smatra krivim, obrazloženje presude sadržavat će samo podatke iz prethodnog stavka.

(8) Za kazneno djelo za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, a presudom nije izrečena kazna zatvora ili djelomična uvjetna osuda, sud je dužan pitati stranke zahtijevaju li pisani otpisak presude s obrazloženjem. Ako stranke odmah nakon objave presude ne zahtijevaju takav pisani otpisak, sud može kratko obrazloženje unijeti u zapisnik o raspravi koji se uručuje prisutnim strankama. Ako je kratko obrazloženje uneseno u zapisnik, prijepis te presude neće sadržavati obrazloženje, a mora se otpremiti najkasnije u roku od tri radna dana. Stranci koja nije bila prisutna objavi presude, bit će dostavljen i zapisnik o raspravi.

(9) Ako se optuženik oslobađa optužbe, u obrazloženju će se navesti iz kojih se razloga navedenih u članku 453. ovog Zakona to čini.

(10) U obrazloženju presude kojom se optužba odbija sud se neće upuštati u ocjenu stvari, nego će se ograničiti samo na razloge za odbijanje optužbe.

Članak 460.

Kad se stranke i oštećenik koji ima pravo žalbe protiv presude odreknu prava na žalbu protiv presude kojom je optuženiku izrečena novčana kazna, rad za opće dobro na slobodi, uvjetna osuda ili sudska opomena, pisana presuda neće sadržavati obrazloženje.

Članak 461.

(1) Kad sud izrekne kaznu zatvora, optuženik koji se nalazi u istražnom zatvoru može rješenjem predsjednika vijeća biti upućen na izdržavanje te kazne i prije pravomoćnosti presude ako on to zahtijeva.

(2) Optuženik može zahtjev iz stavka 1. ovog članka dati na zapisnik, kojom prigodom će biti upozoren da će u kaznionici ili zatvoru u pravima i obvezama biti izjednačen sa zatvorenicima. Zapisnik će zatvor dostaviti predsjedniku vijeća.

(3) Pri odlučivanju o zahtjevu iz stavka 1. ovog članka sud će imati u vidu propise o izvršavanju kazne zatvora.

Članak 462.

(1) Pogreške u imenima i brojevima te druge očite pogreške ili propusti u pisanju i računanju, nedostatke u obliku i nesuglasnosti napisane presude s izvornikom ispraviti će, posebnim rješenjem, predsjednik vijeća na zahtjev stranaka ili po službenoj dužnosti.

(2) Ako postoji nesuglasje između napisane presude i njezina izvornika, rješenje o ispravku dostavit će se osobama navedenim u članku 458. ovog Zakona.

(3) Nakon donošenja rješenja iz stavka 1. i 2. ovog članka predsjednik vijeća će izraditi novi prijepis presude s ispravicima, koji će strankama dostaviti zajedno s rješenjem o ispravku.

(4) Protiv rješenja o ispravku nepravomoćne presude nije dopuštena posebna žalba, dok je protiv rješenja o ispravku pravomoćne presude žalba dopuštena, osim u slučaju iz članka 491. stavka 4. ovog Zakona.

(5) U slučajevima iz prethodnih stavaka, rok za žalbu protiv nepravomoćne presude teče od dana dostave novog prijepisa presude s ispravicima.

C. Pravni lijekovi

Glava XXIII. REDOVITI PRAVNI LIJEKOVI

1. Žalba protiv presude prvostupanskog suda

a) Pravo na podnošenje žalbe

Članak 463.

(1) Protiv prvostupanske presude ovlaštene osobe mogu podnijeti žalbu u roku od petnaest dana od dana dostave prijepisa presude.

(2) U složenim predmetima za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora od petnaest godina ili dugotrajni zatvor, stranke i branitelj mogu odmah nakon objave presude zatražiti produljenje roka za žalbu, o čemu će predsjednik vijeća odlučiti rješenjem. Predsjednik vijeća odlučuje u zahtjevu stranke odmah, a može ovisno o složenosti predmeta, produljiti rok za žalbu najdulje za petnaest dana. Žalba protiv rješenja predsjednika vijeća nije dopuštena.

(3) Ako je presuda dostavljena i optuženiku i njegovu branitelju, ali u različite dane, žalbeni rok računat će se od kasnijeg dana.

(4) Pravodobno podnesena žalba ovlaštene osobe odgađa izvršenje presude.

Članak 464.

(1) Žalbu mogu podnijeti stranke, branitelj i oštećenik.

(2) U korist optuženika žalbu mogu podnijeti i njegov bračni i izvanbračni drug, srodnik u ravnoj lozi, zakonski zastupnik, posvojitelj, posvojenik, brat, sestra i hranitelj. Žalbeni rok i u tom slučaju teče od dana kad je optuženiku, odnosno njegovu branitelju dostavljen prijepis presude.

(3) Državni odvjetnik može podnijeti žalbu i na štetu i u korist optuženika.

(4) Oštećenik može pobijati presudu zbog odluke suda o njegovim troškovima kaznenog postupka i odluke o imovinskopравnom zahtjevu, ali ako je državni odvjetnik preuzeo progon od oštećenika kao tužitelja, oštećenik može podnijeti žalbu zbog svih osnova zbog kojih se presuda može pobijati.

(5) Žalbu može podnijeti i osoba čiji je predmet oduzet ili od koje je oduzeta imovinska korist pribavljena kaznenim djelom.

(6) Branitelj i osobe iz stavka 2. ovog članka mogu podnijeti žalbu i bez posebne ovlasti optuženika, ali ne i protiv njegove volje, osim ako je optuženiku izrečena kazna dugotrajnog zatvora.

(7) Žalbu zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja (članak 470.) ne može podnijeti optuženik u odnosu na točku optužbe za koju se izjasnio da se smatra krivim, osim ako je optuženik za dokaze o isključenju protupravnosti ili krivnje saznao nakon donošenja presude ili se radi o činjenicama odlučnim za izbor vrste i mjere kazne, sudske opomene, uvjetne osude, djelomične uvjetne osude, zamjene radom za opće dobro na slobodi, posebnih obveza, zaštitnog nadzora, sigurnosne mjere, oduzimanja imovinske koristi, oduzimanja predmeta te troškova kaznenog postupka.

(8) Žalbu zbog nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja u odnosu na određenu činjenicu ne može podnijeti niti stranka koja nije osporavala tu činjenicu.

(9) Presuda donesena na temelju sporazuma stranaka može se pobijati samo zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 468. ovog Zakona i zbog povrede kaznenog zakona iz članka 469. ovog Zakona.

Članak 465.

(1) Optuženik se može odreći prava na žalbu samo nakon što mu je presuda dostavljena. Optuženik se i prije toga može odreći prava na žalbu ako su se tužitelj i oštećenik, kad imaju pravo podnijeti žalbu zbog svih osnova odrekli prava na žalbu, osim ako bi optuženik po presudi imao izdržavati kaznu oduzimanja slobode. Do donošenja drugostupanjske odluke optuženik može odustati od već podnesene žalbe. Optuženik može odustati i od žalbe koju su podnijeli njegov branitelj ili osobe navedene u članku 464. stavku 2. ovog Zakona.

(2) Tužitelj i oštećenik mogu se odreći prava na žalbu od objave presude pa do proteka roka za podnošenje žalbe, a mogu do donošenja odluke drugostupanjskog suda odustati od već podnesene žalbe.

(3) Odricanje i odustajanje od žalbe ne mogu se opozvati.

b) Sadržaj žalbe

Članak 466.

(1) Žalba treba sadržavati:

- 1) oznaku presude protiv koje se podnosi,
- 2) osnove za pobijanje presude (članak 467.),
- 3) obrazloženje žalbe,
- 4) prijedlog da se pobijana presuda potpuno ili djelomično ukine ili preinači,
- 5) potpis osobe koja podnosi žalbu.

(2) Ako je žalbu podnio optuženik ili druga osoba iz članka 464. stavka 2. ovog Zakona, a optuženik nema branitelja, ili ako je žalbu podnio oštećenik, oštećenik kao tužitelj ili privatni tužitelj koji nema opunomoćenika, a žalba nije sastavljena sukladno odredbama stavka 1. ovog članka, prvostupanjski sud pozvat će žalitelja da u određenom roku dopuni žalbu pisanim podneskom ili na zapisnik kod toga suda. Ako se žalitelj tom pozivu ne odazove, sud će odbaciti žalbu ako ne sadrži podatke iz stavka 1. točke 2., 3. i 5. ovog članka, a ako žalba ne sadrži podatak iz stavka 1. točke 1. ovog članka, odbacit će se ako se ne može utvrditi na koju se presudu odnosi. Ako je žalba podnesena u korist optuženika, sud će je dostaviti drugostupanjskom sudu ako se može utvrditi na koju se presudu odnosi, a ako se to ne može utvrditi, sud će žalbu odbaciti.

(3) Ako je žalbu podnio oštećenik, oštećenik kao tužitelj ili privatni tužitelj koji ima opunomoćenika ili državni odvjetnik, a žalba ne sadrži podatke iz stavka 1. točke 2., 3. i 5. ovog članka ili ako žalba ne sadrži podatak iz stavka 1. točke 1. ovog članka, a ne može se utvrditi na koju se presudu odnosi, sud će žalbu odbaciti. Žalbu s tim nedostacima podnesenu u korist optuženika koji ima branitelja sud će dostaviti drugostupanjskom sudu ako se može utvrditi na koju se presudu odnosi, a ako se to ne može utvrditi, sud će žalbu odbaciti.

(4) U žalbi se ne mogu iznositi nove činjenice i novi dokazi, osim ako je žalitelj za njih saznao nakon zaključenja rasprave. Pozivajući se na nove činjenice, žalitelj je dužan navesti dokaze kojima bi se te činjenice imale dokazati, a pozivajući se na nove dokaze, dužan je navesti činjenice koje tim dokazima želi dokazati.

c) Žalbene osnove

Članak 467.

Presuda se može pobijati zbog:

- 1) bitne povrede odredaba kaznenog postupka,
- 2) povrede kaznenog zakona,
- 3) pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja,
- 4) odluke o kazni, sudskoj opomeni, uvjetnoj osudi, djelomičnoj uvjetnoj osudi, zamjeni radom za opće dobro na slobodi, posebnim obvezama, zaštitnom nadzoru, sigurnosnoj mjeri, oduzimanju imovinske

koristi, oduzimanju predmeta, troškovima kaznenog postupka, imovinskopравnom zahtjevu te javnom objavljivanju presude.

Članak 468.

(1) Bitna povreda odredaba kaznenog postupka postoji ako:

- 1) je sud bio nepropisno sastavljen ili ako je u izricanju presude sudjelovao sudac ili sudac porotnik koji nije sudjelovao na raspravi ili koji je pravomoćnom odlukom izuzet od suđenja,
- 2) je na raspravi sudjelovao sudac ili sudac porotnik koji se morao izuzeti (članak 32. stavak 1.),
- 3) je rasprava održana bez osobe čija je prisutnost na raspravi po zakonu obvezna ili ako je optuženiku, branitelju, oštećeniku kao tužitelju ili privatnom tužitelju, protivno njegovu zahtjevu, uskraćeno da se na raspravi služi svojim jezikom i da na svojem jeziku prati tijek rasprave (članak 8.),
- 4) je protivno zakonu donesena odluka o isključenju javnosti s rasprave,
- 5) je sud povrijedio propise kaznenog postupka o pitanju postoji li optužba ovlaštenog tužitelja ili prijedlog oštećenika, odnosno odobrenje nadležnog tijela,
- 6) je presudu donio sud koji zbog stvarne nenadležnosti nije mogao suditi u toj stvari ili ako je sud nepravilno odbio optužbu zbog stvarne nenadležnosti,
- 7) sud svojom presudom nije potpuno riješio predmet optužbe,
- 8) je na raspravi optuženik koji se na ispitivanju o osnovanosti optužbe očitovao da se u odnosu na sve ili pojedine točke optužbe ne smatra krivim bez zahtjeva u smislu članka 417.a stavak 5. ovog Zakona ispitan prije završetka dokaznog postupka,
- 9) je optužba prekoračena (članak 449. stavak 1.),
- 10) je presudom povrijeđena odredba članka 13. ovog Zakona,
- 11) se presuda ne može ispitati jer je izreka presude nerazumljiva, proturječna sama sebi ili razlozima presude, ili ako presuda nema uopće razloga ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama ili su ti razlozi potpuno nejasni ili u znatnoj mjeri proturječni, ili ako o odlučnim činjenicama postoji znatna proturječnost između onoga što se navodi u razlozima presude o sadržaju tih isprava ili zapisnika o iskazima danim u postupku i samih tih isprava ili zapisnika.

(2) Bitna povreda odredaba kaznenog postupka postoji ako se presuda temelji na nezakonitom dokazu (članak 10.), te ako je teško povrijeđeno pravo na pravično suđenje zajamčeno Ustavom i Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

(3) Bitna povreda odredaba kaznenog postupka postoji i ako sud pri pripremanju rasprave ili u tijeku rasprave ili pri donošenju presude nije primijenio ili je nepravilno primijenio koju odredbu ovog Zakona ili je na raspravi povrijedio pravo obrane, a to je utjecalo ili moglo utjecati na presudu.

Članak 469.

Povreda kaznenog zakona postoji ako je kazneni zakon povrijeđen u pitanju:

- 1) je li djelo za koje se optuženik progona kazneno djelo,
- 2) ima li okolnosti koje isključuju krivnju,
- 3) ima li okolnosti koje isključuju kazneni progon, a osobito je li nastupila zastara kaznenog progona ili je progon isključen zbog amnestije ili pomilovanja ili je stvar već pravomoćno presuđena,
- 4) je li glede kaznenog djela koje je predmet optužbe primijenjen zakon koji se ne može primijeniti,
- 5) je li odlukom o kazni, sudskoj opomeni, uvjetnoj osudi, djelomičnoj uvjetnoj osudi, zamjeni radom za opće dobro na slobodi, posebnim obvezama, zaštitnom nadzoru, sigurnosnoj mjeri, oduzimanju imovinske koristi ili oduzimanju predmeta prekoračena ovlast koju sud ima po zakonu,
- 6) jesu li povrijeđene odredbe o uračunavanju pritvora, istražnog zatvora i izdržane kazne.

Članak 470.

(1) Presuda se može pobijati zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenoga činjeničnog stanja.

(2) Pogrešno utvrđeno činjenično stanje postoji ako je sud kakvu odlučnu činjenicu pogrešno utvrdio, odnosno kad sadržaj isprava, zapisnika o izvedenim dokazima ili tehničkih snimki ozbiljno dovodi u sumnju pravilnost ili pouzdanost utvrđenja odlučne činjenice.

(3) Nepotpuno utvrđeno činjenično stanje postoji ako sud kakvu odlučnu činjenicu nije utvrdio.

Članak 471.

(1) Presuda se može pobijati zbog odluke o kazni, sudskoj opomeni, uvjetnoj osudi, djelomičnoj uvjetnoj osudi, zamjeni radom za opće dobro na slobodi, posebnim obvezama ili zaštitnom nadzoru kad tom odlukom nije prekoračena zakonska ovlast (članak 469. točka 5.), ali sud nije pravilno odmjerio kaznu s obzirom na okolnosti koje utječu na to da kazna bude veća ili manja i zbog toga što je sud primijenio ili nije primijenio odredbe o ublažavanju kazne, o oslobođenju od kazne, o djelomičnoj uvjetnoj osudi, o uvjetnoj osudi ili sudskoj opomeni, zamjeni radom za opće dobro na slobodi, posebnim obvezama ili zaštitnom nadzoru, iako su za to postojali zakonski uvjeti.

(2) Odluka o sigurnosnoj mjeri ili o oduzimanju imovinske koristi ili predmeta može se pobijati ako ne postoji povreda zakona iz članka 469. točke 5. ovog Zakona, ali je sud nepravilno donio tu odluku ili nije izrekao sigurnosnu mjeru, odnosno oduzimanje imovinske koristi ili predmeta iako su za to postojali zakonski uvjeti. Zbog istih razloga može se pobijati odluka o troškovima kaznenog postupka.

(3) Odluka o imovinskopravnom zahtjevu te odluka o objavi presude u sredstvima javnog priopćavanja može se pobijati kad je sud o tim pitanjima donio odluku suprotno zakonskim propisima.

d) Postupak o žalbi

Članak 472.

(1) Žalba se podnosi sudu koji je izrekao prvostupanjsku presudu u dovoljnom broju primjeraka za sud te za protivnu stranku i branitelja radi davanja odgovora.

(2) Nepravodobnu (članak 463.) i nedopuštenu (članak 464.) žalbu odbacit će rješenjem predsjednik vijeća prvostupanjskog suda.

Članak 473.

Primjerak žalbe dostavit će prvostupanjski sud protivnoj stranci, koja može podnijeti odgovor na žalbu u roku od 8 dana. Žalbu će sa spisom prvostupanjski sud dostaviti drugostupanjskom sudu.

Članak 474.

(1) Kada drugostupanjski sud zaprimi spis povodom žalbe na presudu za kazneno djelo za koje se kazeni postupak pokreće po službenoj dužnosti, prije dostave sucu izvjestitelju, spis će dostaviti državnom odvjetniku. Državni odvjetnik vratit će spis u roku od osam dana. Predsjednik vijeća ne može biti sudac izvjestitelj.

(2) Sudac izvjestitelj može prema potrebi od prvostupanjskog suda pribaviti izvješće o povredama odredaba kaznenog postupka, a može preko tog suda ili suca istrage suda na čijem se području radnja ima obaviti ili na drugi način provjeriti navode žalbe u svezi s novim dokazima i novim činjenicama ili od drugih tijela ili pravnih osoba pribaviti potrebna izvješća ili spise.

(3) Ako sudac izvjestitelj utvrdi da se u spisima nalaze zapisnici i obavijesti predviđeni u članku 86. ovog Zakona, dostavit će spise prvostupanjskom sudu prije održavanja sjednice drugostupanjskog vijeća, da predsjednik prvostupanjskog vijeća donese rješenje o njihovu izdvajanju iz spisa i kad rješenje postane pravomoćno, da postupi prema članku 86. stavak 2. ovog Zakona.

Članak 475.

(1) Drugostupanjski sud donosi odluku u sjednici vijeća.

(2) O sjednici vijeća izvjestit će se stranke ako je neka od stranaka u roku predviđenom za žalbu ili u odgovoru na žalbu zahtijevala da bude izviještena o sjednici. Predsjednik vijeća ili vijeće može odlučiti da se o sjednici vijeća izvijeste stranke i kad nisu to zahtijevale, ako bi njihova prisutnost bila korisna za razjašnjenje stvari.

(3) Iznimno od stavka 2. ovog članka, kad drugostupanjski sud rješava o žalbi protiv presude prvostupanjskog suda donesene zbog kaznenog djela za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, stranke će se obavijestiti o sjednici vijeća drugostupanjskog suda ako je u prvostupanjskoj presudi izrečena kazna zatvora i ako je neka od stranaka zahtijevala da bude obaviještena o sjednici, ili ako predsjednik vijeća ili vijeće drugostupanjskog suda smatra da bi prisutnost stranaka bila korisna za razjašnjenje stvari.

(4) Sjednica vijeća počinje izvješćem suca izvjestitelja o stanju stvari. Stranka koja je prisutna sjednici izložiti će u vremenu koje za to odredi predsjednik vijeća najvažnije dijelove žalbe odnosno

odgovora na žalbu. Vijeće može od stranaka koje su prisutne na sjednici zatražiti potrebna objašnjenja u svezi sa žalbenim navodima, a stranke mogu predložiti da se radi dopune izvješća pročitaju pojedini spisi.

(5) Sjednica se može održati i u odsutnosti stranaka koje su o njoj bile uredno izviještene, ako optuženik nije izvijestio sud o promjeni boravišta ili stana, može se održati sjednica vijeća iako on o sjednici nije bio izviješten.

(6) Sa sjednice vijeća javnost se može isključiti samo uz uvjete propisane ovim Zakonom (članak 388. do 390.).

(7) Zapisnik o sjednici vijeća priključuje se spisima prvostupanjskog i drugostupanjskog suda.

(8) Rješenja iz članka 199. i članka 472. stavka 2. ovog Zakona mogu se donijeti i bez obavijesti strankama o sjednici vijeća.

(9) Prisutnost stranaka na sjednici vijeća može se osigurati i uz pomoć zatvorenog tehničkog uređaja za vezu na daljinu (audio-video uređaj) kojim rukuje stručna osoba. Činjenica da su stranke bile prisutne sjednici vijeća uz pomoć audio-video uređaja, vrsta uređaja te ime stručne osobe koja je njime rukovala unijet će se u zapisnik o sjednici vijeća.

e) Granice ispitivanja prvostupanjske presude

Članak 476.

(1) Drugostupanjski sud ispituje presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom i iz osnova iz kojih se pobija (članak 467.). Po službenoj dužnosti drugostupanjski sud mora uvijek ispitati:

1) postoji li povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 1., 5., 6., 9. do 11., iz članka 468. stavka 2. i je li rasprava protivno odredbama ovog Zakona održana u odsutnosti optuženika i njegova branitelja,

2) je li na štetu optuženika povrijeđen kazneni zakon.

(2) Ako žalba podnesena u korist optuženika ne sadrži podatke iz članka 466. stavka 1. točke 3. ovog Zakona, ograničit će se drugostupanjski sud na ispitivanje povreda iz stavka 1. točke 1. i 2. ovog članka te na ispitivanje odluke o kazni.

(3) U povodu žalbe tužitelja može se prvostupanjska presuda ukinuti ili preinačiti i u korist optuženika.

Članak 477., brisan.

Članak 478.

Žalba zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja ili zbog povrede kaznenog zakona podnesena u korist optuženika sadrži u sebi i žalbu zbog odluke o kazni, sudskoj opomeni, uvjetnoj osudi, djelomičnoj uvjetnoj osudi, zamjeni radom za opće dobro na slobodi, posebnim obvezama, zaštitnom nadzoru, sigurnosnoj mjeri, oduzimanju imovinske koristi ili oduzimanju predmeta.

Članak 479.

Ako drugostupanjski sud u povodu bilo čije žalbe utvrdi da su razlozi zbog kojih je donio odluku u korist optuženika od koristi i za kojeg od suoptuženika koji nije podnio žalbu ili je nije podnio u tom smislu, postupit će po službenoj dužnosti kao da takva žalba postoji.

f) Odluke drugostupanjskog suda o žalbi

Članak 480.

(1) Drugostupanjski sud može odbaciti žalbu kao nepravovremenu ili nedopuštenu, ili odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsku presudu, ili ukinuti tu presudu i uputiti predmet prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku, ili preinačiti prvostupanjsku presudu.

(2) O svim žalbama protiv iste presude drugostupanjski sud odlučuje jednom odlukom.

Članak 481.

(1) Žalba se odbacuje rješenjem kao nepravovremena ako se utvrdi da je podnesena nakon roka za podnošenje žalbe.

(2) Žalba se odbacuje rješenjem kao nedopuštena ako se utvrdi da je žalbu podnijela osoba koja nije ovlaštena na podnošenje žalbe ili osoba koja se odrekla žalbe ili odustala od žalbe ili ako žalba po zakonu nije dopuštena.

Članak 482.

Drugostupanjski sud presudom će odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsku presudu kad utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih se presuda pobija niti povrede zakona iz članka 476. stavak 1. ovog Zakona.

Članak 483.

(1) *Drugostupanjski sud će, prihvaćajući žalbu ili po službenoj dužnosti, rješenjem ukinuti prvostupanjsku presudu i uputiti predmet prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku ako utvrdi da postoji bitna povreda odredaba kaznenog postupka, osim slučajeva iz članka 486. stavka 1. ovog Zakona, ili ako smatra da zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja treba naložiti novu raspravu pred prvostupanjiskim sudom.*

(2) Na štetu optuženika ne može se ukinuti prvostupanjska presuda zbog razloga iz članka 468. stavka 1. točke 8. ovog Zakona.

(3) Drugostupanjski sud će po službenoj dužnosti ukinuti prvostupanjsku presudu kojom se optuženik proglašava krivim donesenu prema članku 402. stavka 3. ovog Zakona ako je lišen slobode.

Članak 484.

(1) Drugostupanjski sud može naložiti da se nova rasprava pred prvostupanjiskim sudom održi pred potpuno izmijenjenim vijećem. Drugostupanjski sud, kad za to postoje osobito važni razlozi, može uputiti predmet drugom stvarno nadležnom prvostupanjskom sudu iz svoje nadležnosti.

(2) Drugostupanjski sud može i samo djelomično ukinuti prvostupanjsku presudu ako se pojedini dijelovi presude mogu izdvojiti bez štete za pravilno suđenje.

(3) Ako se optuženik nalazi u istražnom zatvoru, a prvostupanjska presuda je ukinuta u cijelosti ili djelomično, drugostupanjski sud ispitat će postoje li još razlozi za istražni zatvor i donijeti rješenje o produljenju ili ukidanju istražnog zatvora te ga odmah dostaviti prvostupanjskom sudu. Protiv tog rješenja nije dopuštena žalba.

Članak 485.

Ako drugostupanjski sud pri razmatranju žalbe ustanovi da je za suđenje u prvom stupnju stvarno nadležan, ukinut će prvostupanjsku presudu, predmet uputiti nadležnom vijeću i o tome izvijestiti prvostupanjski sud.

Članak 486.

(1) Drugostupanjski sud će, prihvaćajući žalbu ili po službenoj dužnosti, presudom preinačiti prvostupanjsku presudu ako utvrdi da su odlučne činjenice u prvostupanjskoj presudi pravilno utvrđene i da se s obzirom na utvrđeno činjenično stanje po pravilnoj primjeni zakona ima donijeti drukčija presuda, a prema stanju stvari i u slučaju povreda iz članka 468. stavka 1. točka 5., 9. i 10. ovog Zakona.

(2) Ako su se zbog preinačenja prvostupanjske presude stekli uvjeti da se odredi, odnosno ukine istražni zatvor, drugostupanjski sud će o tome donijeti posebno rješenje, protiv kojeg nije dopuštena žalba, osim ako drukčije nije propisano ovim Zakonom.

Članak 487.

(1) *U obrazloženju presude, odnosno rješenja, drugostupanjski sud treba ocijeniti žalbene razloge i iznijeti povrede zakona koje je uzeo u obzir po službenoj dužnosti.*

(2) *Kad se prvostupanjska presuda ukida zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka, u obrazloženju treba navesti koje su odredbe povrijeđene i u čemu se povrede sastoje.*

(3) Kad se prvostupanjska presuda ukida zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenoga činjeničnog stanja, dužan je navesti u čemu su nedostaci u utvrđivanju činjeničnog stanja, posebno u odlučivanju o prijedlozima stranaka da se pribave i izvedu pojedini dokazi, odnosno zašto su novi dokazi i činjenice važni za donošenje pravilne odluke.

Članak 488.

(1) Drugostupanjski sud vratit će sve spise prvostupanjskom sudu s dovoljnim brojem ovjerenih prijepisa svoje odluke radi predaje strankama i drugim zainteresiranim osobama.

(2) Ako je optuženik u istražnom zatvoru, drugostupanjski sud dužan je svoju odluku sa spisima dostaviti prvostupanjskom sudu najkasnije u roku od tri mjeseca od dana kad je primio spise od tog suda.

Članak 489.

(1) Prvostupanjski sud kojem je predmet upućen na suđenje uzet će za osnovu prijašnju optužnicu. Ako je prvostupanjska presuda djelomično ukinuta, taj će sud za osnovu uzeti samo onaj dio optužbe koji se odnosi na ukinuti dio presude.

(2) Na novoj raspravi stranke mogu isticati nove činjenice i iznositi nove dokaze.

(3) Prvostupanjski sud dužan je izvesti sve postupovne radnje i raspraviti sva sporna pitanja na koja je upozorio drugostupanjski sud u svojoj odluci.

(4) Pri izricanju nove presude prvostupanjski sud vezan je zabranom iz članka 13. ovog Zakona.

(5) Ako je optuženik u istražnom zatvoru, postupit će vijeće prvostupanjskog suda prema odredbi članka 127. stavka 4. ovog Zakona.

2. Žalba protiv presuda drugostupanjskog suda

Članak 490.

(1) Protiv drugostupanjske presude dopuštena je žalba trećestupanjskom sudu samo ako je:

1) drugostupanjski sud izrekao kaznu dugotrajnog zatvora ili je potvrdio prvostupanjsku presudu kojom je izrečena takva kazna;

2) drugostupanjski sud preinačio prvostupanjsku presudu kojom je optuženik oslobođen optužbe i izrekao presudu kojom se optuženik proglašava krivim.

(2) O žalbi protiv drugostupanjske presude rješava trećestupanjski sud u sjednici vijeća prema odredbama koje su propisane za drugostupanjski postupak.

(3) Odredbe članka 479. ovog Zakona primijenit će se i na suoptuženika koji nije imao pravo podnijeti žalbu protiv drugostupanjske presude.

3. Žalba protiv rješenja

Članak 491.

(1) Protiv rješenja državnog odvjetnika, suca istrage i drugih rješenja prvostupanjskog suda, stranke i osobe čija su prava povrijeđena mogu podnijeti žalbu uvijek kad u ovom Zakonu nije propisano da žalba nije dopuštena.

(2) Protiv rješenja vijeća donesenog prije i u tijeku istrage, te u postupku ispitivanja optužnice, nije dopuštena žalba, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

(3) Rješenja koja se donose radi pripremanja rasprave i presude mogu se pobijati samo u žalbi na presudu.

(4) Protiv rješenja Vrhovnog suda žalba nije dopuštena.

Članak 492.

(1) Žalba se podnosi tijelu koje je donijelo rješenje.

(2) Ako ovim Zakonom nije drukčije propisano, žalba protiv rješenja podnosi se u roku od tri dana od dana dostave rješenja.

Članak 493.

Ako u ovom Zakonu nije drukčije propisano, podnošenjem žalbe protiv rješenja odgađa se izvršenje rješenja protiv kojeg je podnesena žalba.

Članak 494.

(1) O žalbi protiv rješenja odlučuje sud u sjednici vijeća.

(2) O žalbi protiv rješenja suca istrage, odlučuje vijeće istog suda, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

(3) Rješavajući o žalbi, sud može rješenjem:

- 1) odbaciti žalbu kao nepravovremenu ili kao nedopuštenu,
- 2) odbiti žalbu kao neosnovanu ili
- 3) prihvatiti žalbu ili povodom žalbe rješenjem preinačiti ili ukinuti i prema potrebi predmet uputiti na ponovno odlučivanje.

(4) Ispitujući žalbu, sud će po službenoj dužnosti paziti je li rješenje donijelo ovlašteno tijelo, postoji li povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ovog Zakona te je li povrijeđen kazneni zakon na štetu okrivljenika.

Članak 495.

Ako što drugo nije propisano, na postupak o žalbi protiv rješenja primjenjivat će se odredbe članka 463. i 465. stavka 3., članka 466. do 472., članka 474. te članka 479. ovog Zakona.

Članak 496.

Ako ovim Zakonom nije drukčije propisano, odredbe članka 459. i 495. ovog Zakona primijenit će se i na sva ostala rješenja koja se donose na temelju ovog Zakona.

Glava XXIV. IZVANREDNI PRAVNI LIJEKOVI

1. Obnova kaznenog postupka

Članak 497.

(1) Kazneni postupak koji je dovršen pravomoćnim rješenjem ili pravomoćnom presudom može se na zahtjev ovlaštene osobe obnoviti samo u slučajevima i uz uvjete propisane u ovom Zakonu.

(2) Pravomoćna presuda može se preinačiti glede odluke o kazni u korist osuđenika i u slučajevima i pod uvjetima propisanim posebnim zakonom.

(3) Kazneni postupak u kojem je osoba osuđena u odsutnosti (članak 402. stavak 3. i 4.), a nastupila je mogućnost da joj se ponovno sudi u njezinoj prisutnosti, obnovit će se i izvan uvjeta predviđenih u članku 498. i 501. ovog Zakona, ako osuđenik ili njegov branitelj podnesu zahtjev za obnovu postupka u roku od jedne godine od dana kada je postao dostupan sudbenoj vlasti Republike Hrvatske.

(4) U rješenju kojim se dopušta obnova kaznenog postupka prema odredbi stavka 1. ovog članka, sud će odrediti da se osuđeniku dostavi optužnica ako mu prije nije dostavljena, a može odrediti da se stvar vrati u stanje istrage, odnosno da se provede istraga ako je nije bilo.

(5) Nakon proteka roka iz stavka 3. ovog članka obnova kaznenog postupka dopuštena je samo uz uvjete predviđene u članku 498. i 501. ovog Zakona.

Članak 498.

(1) Pravomoćna presuda može se preinačiti i bez obnove kaznenog postupka ako:

1) je u dvjema presudama ili u više presuda protiv istog osuđenika izrečeno više kazni, a nisu primijenjene odredbe o odmjeravanju jedinstvene kazne za djela u stjecađu,

2) je pri izricanju jedinstvene kazne primjenom odredaba o stjecađu uzeta kao utvrđena i kazna koja je već obuhvaćena u kazni izrečenoj prema odredbama o stjecađu u kakvoj prijašnjoj presudi,

3) se pravomoćna presuda kojom je za više kaznenih djela izrečena jedinstvena kazna ne bi mogla u jednom dijelu izvršiti zbog amnestije, pomilovanja ili iz drugih razloga,

4) se nakon pravomoćnosti presude pojave okolnosti kojih nije bilo kad se izricala presuda ili sud za njih nije znao iako su postojale, a one bi očito dovele do blaže osude.

(2) U slučaju iz stavka 1. točke 1. ovog članka, sud će novom presudom preinačiti prijašnje presude glede odluka o kazni i izreći jedinstvenu kaznu. Za donošenje nove presude nadležan je prvostupanjski sud koji je sudio u stvari u kojoj je izrečena najstroža vrsta kazne, a kod istovrsnih kazni, sud koji je izrekao najveću kaznu, a ako su kazne jednake, sud koji je posljednji izrekao kaznu.

(3) U slučaju iz stavka 1. točke 2. ovog članka, preinačit će svoju presudu sud koji je pri izricanju jedinstvene kazne pogrešno uzeo u obzir kaznu koja je već obuhvaćena u kakvoj prijašnjoj presudi.

(4) U slučaju iz stavka 1. točke 3. ovog članka, prvostupanjski sud preinačit će prijašnju presudu glede kazne i izreći novu kaznu ili će utvrditi koliko se od kazne izrečene prijašnjom presudom ima izvršiti.

(5) U slučaju iz stavka 1. točke 4. ovog članka zahtjev je dopušten i u odnosu na presudu donesenu na temelju sporazuma stranaka. Ako prvostupanjski sud prihvati zahtjev, presudom će preinačiti pravomoćnu presudu glede odluke o kazni. U suprotnom rješenjem će odbiti zahtjev za obnovu.

(6) Novu presudu ili rješenje iz stavka 5. ovog članka donosi sud u sjednici vijeća na prijedlog državnog odvjetnika, ako je postupak vođen na njegov zahtjev ili na zahtjev osuđenika, a nakon ispitivanja protivne stranke.

(7) Ako su u slučaju iz stavka 1. točke 1. i 2. ovog članka, pri izricanju kazne uzete u obzir i presude drugih sudova, ovjereni prijepis nove pravomoćne presude dostavit će se i tim sudovima.

Članak 499.

Ako je optužba odbačena zato što nije bilo zahtjeva ovlaštenog tužitelja ili nije bilo potrebnog prijedloga za progon ili odobrenja, odnosno ako je iz istih razloga postupak pravomoćno obustavljen, sud će na zahtjev ovlaštenog tužitelja dopustiti obnovu čim prestanu razlozi zbog kojih su donesene navedene odluke.

Članak 500.

(1) Ako je postupak pravomoćno obustavljen prije podnošenja optužnice, na zahtjev ovlaštenog tužitelja može se dopustiti obnova postupka ako se podnesu novi dokazi na temelju kojih se sud može uvjeriti da su se stekli uvjeti za ponovno pokretanje postupka.

(2) U slučajevima iz članka 230. stavka 5. ovog Zakona, ako je do propuštanja roka došlo zbog više sile ili drugih neskrivljenih okolnosti, ovlašteni tužitelj može u roku od tri dana od prestanka tih okolnosti podnijeti zahtjev za obnovu postupka. Nakon isteka mjesec dana od dana propuštanja zahtjev za obnovu postupka ne može se podnijeti.

(3) U slučajevima iz članka 230. stavka 5. ovog Zakona, ako je do propuštanja roka došlo zbog stegovnog djela državnog odvjetnika koje je utvrđeno odlukom Državnoodvjetničkog vijeća ovlašteni tužitelj može u roku od mjesec dana od dana donošenja odluke Državnoodvjetničkog vijeća, a najkasnije u roku od šest mjeseci od propuštanja roka podnijeti zahtjev za obnovu postupka.

(4) Kazneni postupak pravomoćno obustavljen do početka rasprave može se obnoviti kad je državni odvjetnik odustao od progona, a oštećenik progon nije preuzeo, ako se dokaže da je do odustanka došlo zbog kaznenog djela zlorabe službenog položaja državnog odvjetnika ili zbog kaznenog djela prisile prema pravosudnom dužnosniku. Glede dokazivanja kaznenog djela državnog odvjetnika primjenjivat će se odredbe članka 501. stavka 2. ovog Zakona.

(5) Ako je postupak obustavljen zbog toga što je oštećenik kao tužitelj odustao od progona ili što se po zakonu smatra da je odustao, oštećenik kao tužitelj ne može tražiti obnovu postupka.

Članak 501.

(1) Kazneni postupak završen pravomoćnom presudom može se obnoviti u korist osuđenika bez obzira je li prisutan, ako:

1) se dokaže da je presuda utemeljena na lažnoj ispravi, snimci ili lažnom iskazu svjedoka, vještaka ili tumača,

2) se dokaže da je do presude došlo zbog kaznenog djela državnog odvjetnika, suca, suca porotnika, istražitelja ili druge osobe koja je obavljala dokazne radnje,

3) se iznesu nove činjenice ili se podnesu novi dokazi koji su sami za sebe ili u svezi s prijašnjim dokazima prikladni da prouzroče oslobođenje osobe koja je bila osuđena ili njezinu osudu po blažem kaznenom zakonu,

4) je osoba za isto djelo više puta osuđena ili ako je više osoba osuđeno zbog istog djela koje je mogla počiniti samo jedna osoba ili neke od njih,

5) se u slučaju osude za produljeno kazneno djelo ili za drugo kazneno djelo koje na temelju zakona obuhvaća više istovrsnih radnji iznesu nove činjenice ili podnesu novi dokazi koji pokazuju da osuđenik nije učinio radnju koja je obuhvaćena djelom iz osude, a postojanje tih činjenica moglo bi bitno utjecati na odmjerenje kazne.

(2) U slučajevima iz stavka 1. točke 1. i 2. ovog članka, mora se pravomoćnom presudom dokazati da su navedene osobe proglašene krivim za ta kaznena djela. Ako se postupak protiv tih osoba ne može provesti zbog toga što su umrle ili što postoje okolnosti koje isključuju kazneni progon, činjenice iz stavka 1. točke 1. i 2. ovog članka mogu se utvrditi i drugim dokazima.

Članak 502.

(1) Odredbe o obnovi kaznenog postupka će se primijeniti i u slučaju kada je podnesen zahtjev za izmjenu pravomoćne sudske odluke na temelju odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske (dalje: Ustavni sud) kojom je poništen ili ukinut propis na temelju kojeg je bila donesena pravomoćna osuda ili ukoliko Ustavni sud utvrdi da je presuda utemeljena na povredi prava i sloboda propisanih Ustavom ili međunarodnim ugovorom.

(2) Odredbe o obnovi kaznenog postupka će se primijeniti i u slučaju kada je podnesen zahtjev za izmjenu pravomoćne sudske odluke na temelju konačne presude Europskog suda za ljudska prava kojom je utvrđena povreda prava i sloboda iz Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

(3) Zahtjev za obnovu postupka na temelju konačne presude Europskog suda za ljudska prava može se podnijeti u roku od trideset dana od datuma konačnosti presude Europskog suda za ljudska prava.

Članak 503.

(1) Kazneni postupak može se iznimno obnoviti na štetu okrivljenika ako je postupak dovršen pravomoćnom presudom kojom se optužba odbija ako:

1) je do presude kojom se optužba odbija došlo zbog stvarne nenadležnosti suda, a ovlašteni tužitelj pokrene postupak pred nadležnim sudom i istodobno zatraži obnovu postupka,

2) je postupak vođen bez ovlaštenog tužitelja i zbog toga donesena presuda kojom se optužba odbija, a ovlašteni tužitelj zatraži obnovu postupka,

3) je presuda donesena jer je tužitelj od početka do završetka rasprave odustao od optužbe, a dokaže da je do odustajanja došlo zbog kaznenog djela zlorabe službenog položaja državnog odvjetnika ili zbog kaznenog djela prisile prema pravosudnom dužnosniku,

4) nije bilo potrebnog prijedloga ili odobrenja za vođenje postupka pa je zbog toga došlo do presude kojom se optužba odbija, a prijedlog ili odobrenje naknadno budu dani.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovog članka obnova postupka nije dopuštena ako je proteklo više od mjesec dana od kada je tužitelj saznao za okolnosti na kojima može utemeljiti svoj zahtjev za obnovu postupka.

(3) U slučaju obnove postupka iz razloga navedenog u stavku 1. točki 3. ovog članka primijenit će se odredba članka 501. stavka 2. ovog Zakona.

(4) U slučaju iz stavka 1. točke 1. ovog članka vijeće suda koji odlučuje o zahtjevu za obnovu postupka, uputit će po pravomoćnosti rješenja kojim se obnova postupka dopušta, predmet sudu koji je stvarno nadležan.

Članak 504.

(1) Zahtjev za obnovu kaznenog postupka mogu podnijeti stranke i branitelj, a nakon smrti osuđenika, državni odvjetnik i osobe navedene u članku 464. stavku 2. ovog Zakona.

(2) Zahtjev za obnovu kaznenog postupka mogu podnijeti stranke i branitelj i u slučaju iz članka 501. stavka 1. točke 3. ovog Zakona i ako je okrivljenik suđen u odsutnosti (članak 402. stavak 3. i 4.), bez obzira je li osuđenik prisutan.

(3) Zahtjev se može podnijeti i nakon što je osuđenik izdržao kaznu i bez obzira na zastaru, oprost ili pomilovanje.

(4) Ako sud koji bi bio nadležan za odlučivanje o obnovi postupka sazna da postoji razlog za obnovu kaznenog postupka, obavijestit će o tome osuđenika, odnosno osobu koja je ovlaštena da podnese zahtjev.

Članak 505.

(1) O zahtjevu za obnovu kaznenog postupka odlučuje vijeće suda koji je u prijašnjem postupku sudio u prvom stupnju.

(2) U zahtjevu se mora navesti po kojoj se zakonskoj osnovi traži obnova i kojim se dokazima potkrepljuju činjenice na kojima se zahtjev temelji. Ako zahtjev ne sadrži te podatke, sud će pozvati podnositelja da u određenom roku zahtjev dopuni.

(3) Pri rješavanju o zahtjevu u vijeću neće sudjelovati sudac koji je sudjelovao u donošenju presude u prijašnjem postupku osim u slučaju iz članka 498. ovog Zakona.

Članak 506.

(1) Sud će rješenjem zahtjev odbaciti ako na temelju samog zahtjeva i spisa prijašnjeg postupka utvrdi da je zahtjev podnijela neovlaštena osoba, ili da nema zakonskih uvjeta za obnovu postupka, ili da su činjenice i dokazi na kojima se zahtjev temelji već bili izneseni u prijašnjem zahtjevu za obnovu postupka koji je odbijen pravomoćnim rješenjem suda, ili da činjenice i dokazi očito nisu prikladni da se na temelju njih dopusti obnova, ili da podnositelj zahtjeva nije postupio prema članku 505. stavku 2. ovog Zakona.

(2) Ako sud ne odbaci zahtjev, dostavit će prijepis zahtjeva protivnoj stranci, koja ima pravo u roku od osam dana odgovoriti na zahtjev. Kad sudu stigne odgovor na zahtjev ili kad protekne rok za davanje odgovora, predsjednik vijeća će sam ili preko suca istrage izvidjeti činjenice i pribaviti dokaze na koje se poziva u zahtjevu i u odgovoru na zahtjev.

(3) Nakon provedenih izvida sud će rješenjem odmah odlučiti o zahtjevu za obnovu postupka sukladno članku 500. ovog Zakona. U ostalim slučajevima, kad su u pitanju kaznena djela za koja se progoni po službenoj dužnosti, predsjednik vijeća odredit će da se spisi pošalju državnom odvjetniku, koji će bez odgode vratiti spise sa svojim mišljenjem.

Članak 507.

(1) Kad državni odvjetnik vrati spise, sud će, ako ne odredi da se izvidi dopune, na temelju rezultata izvida, zahtjev prihvatiti i dopustiti obnovu kaznenog postupka ili će zahtjev odbiti ako novi dokazi nisu prikladni da dovedu do obnove kaznenog postupka.

(2) Ako sud ustanovi da razlozi iz kojih je dopustio obnovu postoje i za kojeg suoptuženika koji nije podnio zahtjev, postupit će po službenoj dužnosti kao da takav zahtjev postoji.

(3) U rješenju kojim se dopušta obnova kaznenog postupka sud će odlučiti da se odmah odredi nova rasprava ili da se stvar vrati u postupak optuživanja.

(4) Ako sud smatra, s obzirom na podnesene dokaze, da osuđenik u obnovljenom postupku može biti osuđen na takvu kaznu da bi se uračunavanjem već izdržane kazne imao pustiti na slobodu, ili da može biti oslobođen optužbe, ili da optužba može biti odbijena, odredit će da se izvršenje presude odgodi, odnosno prekine.

(5) Kad rješenje kojim se dopušta obnova kaznenog postupka postane pravomoćno, obustavit će se izvršenje kazne i sud će, na prijedlog državnog odvjetnika, odrediti istražni zatvor ako postoje uvjeti iz članka 123. ovog Zakona.

Članak 508.

(1) Za novi postupak koji se vodi na temelju rješenja kojim je dopuštena obnova kaznenog postupka važe iste materijalnopravne odredbe kao i za prvi postupak, osim odredaba o zastari. Iznimno, odredbe o zastari se u novom postupku primjenjuju ako je obnova dopuštena iz osnove članka 503. stavka 1. ovoga Zakona osim ako je pravomoćna odbijajuća presuda bila donesena zbog odustanka tužitelja od optužbe na raspravi, ako je do odustajanja došlo zbog kaznenog djela prisile prema pravosudnom dužnosniku počinjenog od strane ili uz sudjelovanje osuđenika. U novom postupku sud nije vezan za rješenja donesena u prijašnjem postupku.

(2) Ako se novi postupak obustavi do početka rasprave, sud će rješenjem o obustavi postupka ukinuti i prijašnju presudu.

(3) Kad sud u novom postupku donese presudu, izreći će da se prijašnja presuda djelomično ili u cijelosti stavlja izvan snage ili da se ostavlja na snazi. U kaznu koju odredi novom presudom sud će optuženiku uračunati izdržanu kaznu, a ako je obnova određena samo za neko od djela za koja je osuđenik bio osuđen, sud će izreći novu jedinstvenu kaznu prema odredbama Kaznenog zakona.

(4) Sud je u novom postupku uvijek vezan zabranom propisanom u članku 13. ovog Zakona.

2. Zahtjev za zaštitu zakonitosti

Članak 509.

(1) Protiv pravomoćnih sudskih odluka Glavni državni odvjetnik može podignuti zahtjev za zaštitu zakonitosti ako je povrijeđen zakon.

(2) Glavni državni odvjetnik će podignuti zahtjev za zaštitu zakonitosti protiv sudske odluke donesene u postupku na način koji predstavlja kršenje temeljnih ljudskih prava i sloboda zajamčenih Ustavom, međunarodnim pravom ili zakonom.

(3) Zahtjev za zaštitu zakonitosti ne može se podignuti protiv odluke s kojom je odlučeno o zahtjevu za zaštitu zakonitosti.

Članak 510.

(1) O zahtjevu za zaštitu zakonitosti odlučuje Vrhovni sud.

(2) Ako Glavni državni odvjetnik do odluke Vrhovnog suda, odustane od zahtjeva za zaštitu zakonitosti, zahtjev će se rješenjem odbaciti.

(3) O zahtjevu se odlučuje u sjednici vijeća. Prije nego što predmet bude iznesen na odlučivanje, sudac izvjestitelj može prema potrebi pribaviti obavijesti o istaknutim povredama zakona.

(4) O sjednici će se uvijek izvijestiti glavni državni odvjetnik.

(5) Vrhovni sud može riješiti da se izvršenje pravomoćne presude prekine ili odgodi do odluke o zahtjevu za zaštitu zakonitosti.

Članak 511.

(1) Pri odlučivanju o zahtjevu za zaštitu zakonitosti sud će se ograničiti samo na ispitivanje povreda zakona na koje se poziva Glavni državni odvjetnik.

(2) Ako sud ustanovi da razlozi iz kojih je donio odluku u korist osuđenika postoje i za kojeg od suoptuženika glede kojeg nije podignut zahtjev za zaštitu zakonitosti, postupit će se po službenoj dužnosti kao da takav zahtjev postoji.

(3) Ako je zahtjev za zaštitu zakonitosti podignut u korist osuđenika, sud je pri donošenju odluke vezan zabranom propisanom članku 13. ovog Zakona.

Članak 512.

Sud će presudom odbiti zahtjev za zaštitu zakonitosti kao neosnovan ako utvrdi da ne postoji povreda zakona koju ističe Glavni državni odvjetnik.

Članak 513.

(1) Kad sud utvrdi da je zahtjev za zaštitu zakonitosti osnovan, donijet će presudu kojom će, prema naravi povrede zakona, ili preinačiti pravomoćnu odluku, ili ukinuti u cijelosti ili djelomično odluke prvostupanjskog suda i višeg suda ili samo odluku višeg suda i predmet vratiti na ponovnu odluku ili suđenje prvostupanjskom sudu ili višem sudu.

(2) Ako je zahtjev za zaštitu zakonitosti podignut na štetu okrivljenika, a sud ustanovi da je osnovan, utvrdit će samo da postoji povreda zakona, ne dirajući u pravomoćnu odluku.

(3) Ako drugostupanjski sud prema odredbama ovog Zakona nije bio ovlašten otkloniti povredu zakona koja je počinjena u presudi prvostupanjskog suda, a sud koji rješava o zahtjevu za zaštitu zakonitosti podignutom u korist okrivljenika utvrdi da je zahtjev osnovan i da radi otklanjanja počinjene povrede zakona treba ukinuti ili preinačiti prvostupanjsku odluku, ukinut će ili preinačiti i drugostupanjsku odluku iako njome nije povrijeđen zakon.

Članak 514.

(1) Ako je pravomoćna presuda ukinuta i predmet vraćen na ponovno suđenje, za osnovu će se uzeti prijašnja optužnica ili onaj njezin dio koji se odnosi na ukinuti dio presude.

(2) Sud je dužan izvesti sve postupovne radnje i raspraviti sva pitanja na koja ga je upozorio Vrhovni sud.

(3) Pred prvostupanjskim, odnosno drugostupanjskim sudom stranke mogu isticati nove činjenice i podnositi nove dokaze.

(4) Sud je pri donošenju nove odluke vezan zabranom propisanom u članku 13. ovog Zakona.

(5) Ako je pored odluke nižeg suda ukinuta i odluka višeg suda, predmet se dostavlja nižem sudu preko višeg suda.

3. Zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude

Članak 515.

(1) Osuđenik koji je pravomoćno osuđen na kaznu zatvora ili maloljetničkog zatvora, ili mu je određen prisilni smještaj prema članku 554. stavku 1. ovog Zakona, može podnijeti zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude zbog povrede zakona u slučajevima predviđenim ovim Zakonom ili ako je pravomoćno osuđen u postupku na način koji predstavlja kršenje temeljnih ljudskih prava i sloboda zajamčenih Ustavom, međunarodnim pravom ili zakonom.

(2) Osuđenik koji se nije koristio redovitim pravnim lijekom protiv presude ne može podnijeti zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude, osim ako je drugostupanjskom presudom umjesto oslobođenja od kazne, rada za opće dobro na slobodi, uvjetne osude, sudske opomene ili novčane kazne izrečena kazna zatvora ili djelomična uvjetna osuda, odnosno umjesto odgojne mjere kazna maloljetničkog zatvora.

(3) Zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude ne može se podnijeti protiv presude Vrhovnog suda.

Članak 516.

O zahtjevu za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude odlučuje Vrhovni sud.

Članak 517.

(1) Zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude može se podnijeti zbog:

1) povrede kaznenog zakona na štetu osuđenika predviđene u članku 469. točki 1. do 4. ovog Zakona ili zbog povrede iz točke 5. toga članka ako se prekoračenje ovlasti odnosi na odluku o kazni, djelomičnoj uvjetnoj osudi, posebnim obvezama, zaštitnom nadzoru, sigurnosnoj mjeri, oduzimanju imovinske koristi ili predmeta,

2) povrede odredaba kaznenog postupka predviđenih u članku 468. stavku 1. točki 1., 5., 9. i 10., odnosno u članku 468. stavku 2. ovog Zakona, ili zbog sudjelovanja u odlučivanju u drugom, odnosno trećem stupnju suca ili suca porotnika koji se morao izuzeti (članak 32. stavak 1.), ili zbog toga što je okrivljeniku, protivno njegovu zahtjevu, uskraćeno da na raspravi upotrebljava svoj jezik (članak 8.),

3) povrede prava okrivljenika na obranu na raspravi ili zbog povrede odredaba kaznenog postupka u žalbenom postupku, ako je ta povreda mogla utjecati na presudu.

(2) Povrede iz stavka 1. točke 2. i 3. ovog članka mogu se isticati samo ako su bile istaknute u žalbi protiv prvostupanjske presude ili su počinjene u drugostupanjskom postupku.

Članak 518.

(1) Zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude mogu podnijeti osuđenik i branitelj u roku od mjesec dana od primitka pravomoćne presude prema članku 463. stavku 3. ovog Zakona.

(2) Zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude podnosi se prvostupanjskom sudu.

(3) Zahtjev koji je podnesen nepravovremeno ili ga je podnijela neovlaštena osoba ili je podnesen u slučaju osude na kaznu ili mjeru zbog koje se zahtjev ne može podnijeti (članak 515. stavak 1.) ili po zakonu nije dopušten (članak 515. stavak 2. i 3.), odbacit će rješenjem predsjednik vijeća prvostupanjskog suda ili Vrhovni sud.

(4) Tajnik suda dostavit će primjerak zahtjeva sa spisima Glavnom državnom odvjetniku, koji može u roku od petnaest dana od dana primitka zahtjeva podnijeti odgovor na zahtjev.

(5) Prvostupanjski sud ili Vrhovni sud može, s obzirom na sadržaj zahtjeva, riješiti da se odgodi, odnosno prekine izvršenje pravomoćne presude. Žalba protiv takva rješenja prvostupanjskog suda ne odgađa njegovo izvršenje.

Članak 519.

Što se tiče zahtjeva za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude, primjenjivat će se odredbe članka 509. stavka 3., članka 511. do 513. stavka 1. i 2. i članka 514. ovog Zakona.

Treći dio POSEBNI POSTUPCI

Glava XXV. POSEBNOSTI KAZNENOG POSTUPKA PO PRIVATNOJ TUŽBI

Članak 520.

U postupku po privatnoj tužbi primjenjuju se odredbe Glave XXV. ovog Zakona, a ako njima nije drukčije propisano, primjenjuju se ostale odredbe ovog Zakona.

Članak 521., brisan.

Članak 522., brisan.

Članak 523., brisan.

Članak 524.

(1) Privatna tužba podnosi se nadležnom sudu u dovoljnom broju primjeraka za sud i okrivljenika.

(2) Privatna tužba mora imati sadržaj iz članka 342. stavka 1. točke 1. do 4. ovog Zakona i podatke o dokazima koje se predlaže izvesti na raspravi.

Članak 525.

(1) Kad sudac pojedinac primi privatnu tužbu, prethodno će ispitati:

- 1) da li je nadležan,
- 2) da li je podnesena od ovlaštenog tužitelja,
- 3) da li je propisno sastavljena (članak 524.),
- 4) postoje li razlozi iz članka 355. stavka 1. točki 1. do 4. ovog Zakona.

(2) Ako sudac pojedinac ustanovi da privatna tužba nije propisno sastavljena (članak 524.), vratit će je privatnom tužitelju da u roku od osam dana ispravi nedostatke. Pritom će se privatni tužitelj upozoriti prema članku 78. stavku 3. ovog Zakona. Ako privatni tužitelj propusti određeni rok, privatna tužba će se odbaciti. Protiv ovog rješenja dopuštena je žalba. O žalbi odlučuje viši sud.

(3) Ako privatna tužba nije podnesena u dovoljnom broju primjeraka, privatni tužitelj će se pozvati da dostavi privatnu tužbu u dovoljnom broju primjeraka za sud i okrivljenika. Pri tome će se upozoriti prema članku 78. stavku 5. ovog Zakona.

(4) Ako ne donese rješenje iz stavka 2. ili 3. ovog članka, sudac pojedinac će postupiti prema članku 527. ovog Zakona.

Članak 526., brisan.

Članak 527.

(1) Ako sudac pojedinac ne donese rješenje iz članka 525. stavka 2. i 3. ovog Zakona, a na području suda djeluju mirovna vijeća i obje stranke imaju prebivalište na tom području, sud može stranke uputiti tim vijećima radi pokušaja mirenja. U tom slučaju sud će odrediti rok u kojem će se pokušati mirenje i zastat će sa postupkom, a nakon isteka tog roka ili ako mirenje ne uspije, postupak će se nastaviti.

(2) Po isteku roka iz stavka 1. ovog članka sudac pojedinac može u roku od mjesec dana zakazati ročište radi prethodnog razjašnjenja stvari na koje će pozvati privatnog tužitelja i okrivljenika. Okrivljeniku se uz poziv dostavlja i privatna tužba.

(3) Na ročištu privatni tužitelj može:

- 1) izjaviti da odustaje od progona,
- 2) izmiriti se s okrivljenikom,
- 3) prihvatiti ispriku okrivljenika.

(4) U slučajevima propisanim u stavku 3. ovog članka sud će odbaciti privatnu tužbu.

(5) Ako ne dođe do odbacivanja privatne tužbe, sudac pojedinac može odmah otvoriti raspravu na što će se posebno upozoriti privatni tužitelj i okrivljenik pri dostavi poziva.

(6) Ako sudac pojedinac ne otvori raspravu donijet će odluku o tome koje dokaze će izvesti na raspravi i zakazat će raspravu.

(7) U postupku po privatnoj tužbi pripremno ročište se ne provodi.

Članak 528.

(1) Nakon određivanja rasprave sud se ne može po službenoj dužnosti proglasiti mjesno nenadležnim.

(2) Prigovor mjesne nenadležnosti optuženik može staviti najkasnije do početka rasprave.

Članak 529., brisan.

Članak 530., brisan.

Članak 531., brisan.

Članak 532., brisan.

Članak 533., brisan.

Članak 534.

Rasprava se može održati ako i ne dođe privatni tužitelj koji ima prebivalište izvan područja suda kojem je podnesena privatna tužba ako je sudu stavio prijedlog da se rasprava održi u njegovoj odsutnosti.

Članak 535., brisan.

Članak 536. (NN 143/12, 145/13)

Privatni tužitelj može se odreći prava na žalbu ili odustati od podnesene žalbe sukladno članku 465. ovog Zakona.

Članak 537., brisan.

Članak 538., brisan.

Članak 539., brisan.

Glava XXVI. IZDAVANJE KAZNENOG NALOGA I IZRICANJE SUDSKE OPOMENE

1. Izdavanje kaznenog naloga

Članak 540.

(1) Za kaznena djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, a za koja nije nadležno vijeće, te za koja je saznao na temelju vjerodostojnog sadržaja kaznene prijave, može državni odvjetnik u optužnici zatražiti da sud izda kazneni nalog u kojem će okrivljeniku izreći određenu kaznu ili mjeru bez provođenja rasprave.

(2) Državni odvjetnik može zatražiti izricanje jedne ili više od sljedećih kazni ili mjera:

1) novčanu kaznu u visini od deset do sto prosječnih dnevnih prihoda u Republici Hrvatskoj odnosno trideset do sto dnevnih iznosa u Republici Hrvatskoj,

2) uvjetne osude s izricanjem kazne zatvora do jedne godine ili novčane kazne, ili sudske opomene,

3) oduzimanja imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom i objavljivanja presude s kaznenim nalogom u sredstvima javnog priopćavanja,

4) zabrane upravljanja motornim vozilom do dvije godine, odnosno oduzimanja predmeta.

(3) Pod uvjetima iz stavka 1. i 2. ovog članka, pravnoj osobi se mogu u kaznenom nalogu izreći sljedeće kazne ili druge mjere:

1) novčana kazna do 2.000.000,00 kuna,

2) uvjetna osuda s novčanom kaznom,
3) oduzimanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom i objavljivanje presude s kaznenim nalogom u sredstvima javnog priopćavanja.

(4) Ako je oštećenik postavio imovinskopravni zahtjev, državni odvjetnik predložiti će da sud odluči o tom zahtjevu. Ako sud ne dosudi imovinskopravni zahtjev, izreći će oduzimanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom.

Članak 541.

(1) Ako se sa zahtjevom složi, sudac pojedinac će presudom izdati kazneni nalog.

(2) U presudi o kaznenom nalogu navest će se samo da se prihvaća zahtjev državnog odvjetnika te okrivljeniku, čiji osobni podaci moraju biti jasno određeni, izriče kazna ili mjera iz zahtjeva. Izreka presude o kaznenom nalogu obuhvaća podatke iz članka 459. stavak 1. do 3. ovog Zakona, uključujući i odluku o imovinskopravnom zahtjevu, ako je bio postavljen. U obrazloženju će se samo navesti dokazi koji opravdavaju izdavanje kaznenog naloga.

(3) Ako je državni odvjetnik predložio oduzimanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom, a oštećenik je podnio imovinskopravni zahtjev, sud će dosuditi imovinskopravni zahtjev. Ako ne dosudi imovinskopravni zahtjev, oduzet će imovinsku korist pribavljenu kaznenim djelom, a oštećenika će uputiti da imovinskopravni zahtjev može ostvarivati u parnici.

(4) Kazneni nalog sadržava pouku okrivljeniku u smislu članka 542. stavka 2. ovog Zakona te da će po proteku roka za prigovor, ako prigovor ne bude podnesen, kazneni nalog postati pravomoćan i da će se izrečena kazna protiv okrivljenika izvršiti.

Članak 542.

(1) Kazneni nalog dostavlja se okrivljeniku i njegovu branitelju ako ga ima, te državnom odvjetniku i oštećeniku.

(2) Okrivljenik ili njegov branitelj mogu u roku od osam dana po primitku podnijeti prigovor protiv kaznenog naloga u pisanom obliku. Prigovor ne mora biti obrazložen, u njemu se mogu predložiti dokazi u korist obrane. Okrivljenik se može odreći prava na prigovor, ali od podnesenog prigovora nakon započinanja rasprave ne može odustati. Plaćanje novčane kazne prije isteka roka za prigovor ne smatra se odricanjem od prava na prigovor.

(3) Okrivljeniku koji iz opravdanih razloga propusti rok za podnošenje prigovora predsjednik vijeća dopustiti će povrat u prijašnje stanje. Na odlučivanje o molbi za povrat u prijašnje stanje primijenit će se odredbe članka 92. do 94. ovog Zakona.

(4) Ako sudac pojedinac odbaci prigovor kao nepravovremen ili podnesen od neovlaštene osobe, dostavit će optužnicu optužnom vijeću radi ispitivanja u smislu članka 348. stavak 4. ovog Zakona.

(5) U slučaju iz stavka 4. ovog članka, optužno vijeće ispituje optužnicu u smislu članka 344. stavak 1. točke 1., 3. i 5. ovog Zakona i je li optužnica podignuta na temelju vjerodostojne kaznene prijave.

Članak 543.

(1) Sudac pojedinac odbacit će zahtjev za izdavanjem kaznenog naloga ako:

- 1) postoje razlozi za obustavu postupka iz članka 380. ovog Zakona,
- 2) se radi o kaznenom djelu za koje se takav zahtjev ne može postaviti,
- 3) je državni odvjetnik zatražio izricanje kazne ili mjere koje po zakonu nije dopušteno.

(2) Ako sudac pojedinac ocijeni da podaci u optužnici ne pružaju dovoljno osnova za izdavanje kaznenog naloga ili da se prema tim podacima može očekivati izricanje neke druge kazne ili mjere, a ne one koju je zatražio državni odvjetnik, po primitku optužnice u sudu postupit će prema članku 542. stavku 4. ovog Zakona. Optuženiku će se dostaviti optužnica uz pouku o pravu na odgovor, uz obavijest da sud nije prihvatio zahtjev državnog odvjetnika za izdavanje kaznenog naloga. Optužno vijeće će ispitati optužnicu prema članku 542. stavku 5. ovog Zakona.

Članak 544.

(1) Ako optužno vijeće ne potvrdi optužnicu, rješenjem će staviti izvan snage kazneni nalog u odnosu na optuženika koji je podnio prigovor. Tako će postupiti i sudac pojedinac pri donošenju nove presude.

(2) Sudac pojedinac nije vezan na zahtjev državnog odvjetnika iz članka 540. ovog Zakona, kao niti na zabranu iz članka 13. ovog Zakona.

Članak 545.

(1) Protiv presude o izdavanju kaznenog naloga državni odvjetnik ima pravo žalbe o kojoj odlučuje viši sud.

(2) Ako je optuženik podnio prigovor protiv presude o izdavanju kaznenog naloga, odbacit će se žalba državnog odvjetnika.

2. Izricanje sudske opomene

Članak 546.

(1) Kad prema odredbama Kaznenog zakona dolazi u obzir izricanje sudske opomene, sud će tu kaznenopravnu sankciju izreći presudom.

(2) Ako u ovoj Glavi nije što drugo predviđeno, odredbe ovog Zakona koje se odnose na presudu kojom se optuženik proglašava krivim primijenit će se i na presudu kojom se izriče sudska opomena.

(3) U izreci presude kojom se izriče sudska opomena uz osobne podatke o optuženiku navest će se da je optuženik kriv za djelo koje je predmet optužbe i zakonski naziv kaznenog djela. Izreka obuhvaća i podatke iz članka 459. stavak 1. do 3. ovog Zakona.

(4) U obrazloženju presude sud će iznijeti kojim se razlozima vodio pri izricanju sudske opomene.

Članak 547.

Presuda kojom se izriče sudska opomena objavljuje se odmah nakon završetka rasprave s bitnim razlozima. Tom prilikom sud će upozoriti optuženika da mu se za kazneno djelo koje je počinio ne izriče kazna, ali da prema pravilima ponašanja u njegovoj društvenoj sredini i načelima ćudoređa zaslužuje opomenu, koja će ga upozoriti da više ne čini kaznena djela. Ako se presuda kojom se izriče sudska opomena objavljuje u odsutnosti optuženika, sud će takvo upozorenje unijeti u obrazloženje presude. Za odricanje od prava na žalbu i pisanu izradu presude primjenjuje se odredba članka 459. stavka 8. ovog Zakona.

Članak 548.

(1) Presuda kojom se izriče sudska opomena može se pobijati zbog razloga navedenih u članku 467. ovog Zakona.

(2) Ako presuda kojom se izriče sudska opomena sadrži odluku o sigurnosnim mjerama, o troškovima kaznenog postupka, o oduzimanju imovinske koristi ili o imovinskopravnom zahtjevu, ta se odluka može pobijati zato što sud nije pravilno primijenio sigurnosnu mjeru ili oduzimanje imovinske koristi, odnosno što je odluku o troškovima kaznenog postupka ili imovinskopravnom zahtjevu donio protivno zakonskim odredbama.

Glava XXVII. POSTUPAK PREMA OKRIVLJENICIMA S DUŠEVNIM SMETNJAMA

Članak 549.

(1) Odredbe ovog Zakona, osim odredaba Glava XXV. i XXVI., primijenit će se i u postupku prema osobama koje su u vrijeme počinjenja protupravnog djela bile neubrojive ako odredbama ove Glave nije što posebno propisano.

(2) Postupak prema osobama koje su u vrijeme počinjenja protupravnog djela bile neubrojive pokreće se i vodi samo na zahtjev državnog odvjetnika.

(3) Državni odvjetnik će, ako se pojavi sumnja u isključenu ili smanjenu ubrojivost okrivljenika ili njegovu raspravnu nesposobnost zbog duševnih smetnji (članak 325.), tijekom istrage prikupiti dokaze i činjenice potrebne radi utvrđenja je li okrivljenik u vrijeme počinjenja protupravnog djela bio neubrojiv i jesu li ispunjeni uvjeti za određivanje prisilnog smještaja okrivljenika ili njegovog psihijatrijskog liječenja na slobodi prema odredbama Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama te je li raspravno sposoban.

(4) Ako se tijekom istrage utvrdi da je okrivljenik u vrijeme počinjenja protupravnog djela bio neubrojiv te da je raspravno nesposoban zbog duševnih smetnji, istraga se neće prekinuti.

Članak 550.

(1) Ako je okrivljenik u vrijeme počinjenja protupravnog djela bio neubrojiv, državni odvjetnik će u optužnici postaviti zahtjev da sud utvrdi da je okrivljenik počinio protupravno djelo u stanju neubrojivosti i da mu se odredi prisilan smještaj ili psihijatrijsko liječenje na slobodi prema odredbama Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama.

(2) Državni odvjetnik će prije podizanja optužnice, uz prisutnost vještaka i branitelja, pokušati ispitati okrivljenika. Ako se okrivljenik zbog raspravne nesposobnosti ne može ispitati državni odvjetnik će podići optužnicu.

(3) Istragu zbog počinjenja protupravnog djela iz nadležnosti općinskog suda provodi općinski državni odvjetnik, a optužnicu podnosi predsjedniku vijeća nadležnog općinskog suda koji će prethodno ispitati postoje li uvjeti za odbacivanje optužnice (članak 344.) i ako postoje, donijet će rješenje o njezinom odbacivanju. Rješenje se dostavlja državnom odvjetniku, okrivljeniku i branitelju. Ako ne donese rješenje o odbacivanju optužnice, predsjednik vijeća postupit će prema članku 345. i 346. ovog Zakona, a optužno vijeće postupit će prema članku 348. do 357. te članku 365. do 367. ovog Zakona.

(4) Nakon donošenja rješenja o provođenju istrage iz članka 216. stavka 2. ovog Zakona okrivljenik mora imati branitelja.

(5) Sud će u ovim predmetima postupati osobito žurno.

Članak 551.

(1) Osim u slučajevima kada se prema ovom Zakonu može odrediti istražni zatvor protiv okrivljenika, takav zatvor može se odrediti i ako postoji vjerojatnost da bi okrivljenik koji je u vrijeme počinjenja protupravnog djela bio neubrojiv mogao zbog težih duševnih smetnji počiniti teže kazneno djelo. Prije određivanja istražnog zatvora pribavit će se mišljenje vještaka psihijatra o ovoj opasnosti okrivljenika. O određivanju istražnog zatvora po ovom osnovu izvijestit će se uprava zatvora radi upućivanja okrivljenika u zdravstvenu ustanovu u smislu odredbe članka 135. stavka 2. ovog Zakona.

(2) Istražni zatvor iz stavka 1. ovog članka može trajati dok opasnost traje, ali ne dulje od rokova predviđenih u članku 133. ovog Zakona.

(3) Istražni zatvor iz stavka 1. može se zamijeniti mjerom opreza liječenja na slobodi ako sud, nakon provedenog vještačenja, utvrdi da je za otklanjanje okrivljenikove opasnosti iz stavka 1. ovog članka dostatno njegovo liječenje na slobodi. U rješenju kojim nalaže liječenje na slobodi, sud će odrediti psihijatrijsku ustanovu koja će provoditi liječenje i obvezu obavješćavanja suda o tijeku liječenja okrivljenika u roku koji ne može biti dulji od dva mjeseca.

(4) Mjera opreza iz stavka 3. može trajati dok za to postoje zakonski uvjeti, a najdulje do pravomoćnosti presude, s time da njezino trajanje nije ograničeno rokovima trajanja istražnog zatvora. Svaka dva mjeseca sud će ispitati po službenoj dužnosti postoji li još potreba za mjerom opreza te je rješenjem produljiti ili ukinuti ako za njezinu primjenu više nema zakonskih uvjeta.

(5) Protiv rješenja suda kojim se određuje, produljuje ili ukida mjera opreza liječenja na slobodi stranke mogu izjaviti žalbu koja ne zadržava izvršenje mjere.

Članak 552.

(1) O optužnici državnog odvjetnika iz članka 550. stavka 1. ovog Zakona odlučuje sud nakon provedene rasprave. O raspravi će se izvijestiti zakonski zastupnik optuženika, a ako ga nema, optuženikov bračni ili izvanbračni drug, odnosno najbliži srodnik.

(2) Predsjednik vijeća će prije rasprave u prisustvu vještaka pokušati ispitati optuženika radi ocjene optuženikove raspravne sposobnosti (članak 325. stavak 5.). O vremenu i mjestu ispitivanja optuženika izvijestit će se državni odvjetnik, optuženik, branitelj i zakonski zastupnik optuženika. Ispitivanje će se obaviti i bez prisutnosti uredno pozvanoga državnog odvjetnika i zakonskog zastupnika. Ako sud nakon ispitivanja vještaka utvrdi da je optuženik raspravno nesposoban zbog duševnih smetnji, rasprava će se održati u okrivljenikovoj odsutnosti.

(3) Branitelj ili optuženik će se, kod očitovanja o optužbi izjasniti o tome je li optuženik počinio protupravno djelo.

(4) Ako je optuženik raspravno nesposoban zbog duševnih smetnji pa se rasprava održava u njegovoj odsutnosti, smatrat će se da je porekao osnovanost optužbe, a na završetku dokaznog postupka pročitat će se zapisnici o njegovu ranijem ispitivanju.

(5) O raspravnoj sposobnosti i ubrojivosti optuženika te postojanju zakonskih uvjeta za određivanje prisilnog smještaja ili psihijatrijskog liječenja na slobodi ispitat će se vještak koji je obavio psihijatrijski pregled optuženika.

Članak 553.

(1) Ako državni odvjetnik u tijeku rasprave utvrdi da izvedeni dokazi pokazuju da je optuženik počinio kazneno djelo u stanju ubrojivosti ili smanjene ubrojivosti, odustat će od zahtjeva za određivanje prisilnog smještaja ili psihijatrijskog liječenja na slobodi i izmijenit će optužnicu.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovog članka rasprava će započeti iznova, a predsjednik vijeća će optuženika upozoriti na njegov promijenjen pravni položaj. Ako je to potrebno radi pripremanja obrane, sud može, na zahtjev obrane, prekinuti raspravu.

(3) Zapisnici o ranijim iskazima svjedoka ili vještaka ispitanima u odsutnosti optuženika sukladno odredbi članka 552. stavka 4. ovog Zakona ne mogu se pročitati bez suglasnosti stranaka.

Članak 554.

(1) Ako je državni odvjetnik postavio zahtjev iz članka 550. stavka 1. ovog Zakona, a sud nakon provedene rasprave utvrdi da je optuženik u stanju neubrojivosti počinio protupravno djelo te da postoje uvjeti za određivanje prisilnog smještaja optuženika u psihijatrijsku ustanovu ili za njegovo psihijatrijsko liječenje na slobodi prema odredbama Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama, donijet će presudu kojom se utvrđuje da je optuženik počinio protupravno djelo, da ga je počinio u stanju neubrojivosti, te odrediti prisilni smještaj u psihijatrijsku ustanovu ili psihijatrijsko liječenje na slobodi u trajanju šest mjeseci. Presuda sadrži i upozorenje optuženiku da će psihijatrijsko liječenje na slobodi biti zamijenjeno prisilnim smještajem u psihijatrijsku ustanovu ako do dana određenog rješenjem o upućivanju u psihijatrijsku ustanovu ne započne liječenje na slobodi.

(2) Sud će, pri donošenju presude iz stavka 1. ovog članka kojom je određen prisilni smještaj u psihijatrijsku ustanovu odrediti, odnosno produljiti istražni zatvor iz razloga navedenog u članku 551. stavku 1. ovog Zakona.

(3) Ako je državni odvjetnik u optužnici postavio zahtjev iz članka 550. stavka 1. ovog Zakona, a sud nakon provedene rasprave utvrdi da je optuženik u stanju neubrojivosti počinio protupravno djelo, ali da ne postoje uvjeti za određivanje prisilnog smještaja optuženika u psihijatrijsku ustanovu ili njegovog psihijatrijskog liječenja na slobodi prema odredbama Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama, donijet će presudu kojom se optuženik oslobađa od optužbe i kojom se odbija zahtjev za određivanje prisilnog smještaja odnosno psihijatrijskog liječenja na slobodi.

(4) Ako je državni odvjetnik u optužnici postavio zahtjev iz članka 550. stavka 1. ovog Zakona, a sud utvrdi postojanje razloga iz članka 452. ovog Zakona, donijet će presudu kojom se optužba odbija.

(5) Ako je državni odvjetnik u optužnici postavio zahtjev iz članka 550. stavak 1. ovog Zakona, a sud utvrdi postojanje razloga iz članka 453. ovog Zakona, osim isključenja krivnje zbog neubrojivosti, donijet će presudu kojom se optuženik oslobađa od optužbe.

(6) Ako sud ne utvrdi da je optuženik u vrijeme počinjenja protupravnog djela bio neubrojiv, donijet će presudu kojom se optužba odbija. U tom slučaju državni odvjetnik može odmah nakon objave presude dati usmeno izjavu da se odriče prava na žalbu i podnijeti novu optužnicu za isto kazneno djelo. Na tu optužnicu ne primjenjuju se odredbe Glave XIX. ovog Zakona, osim odredbe članka 342. stavka 1. ovog Zakona.

(7) Rasprava će se provesti pred istim vijećem na temelju nove optužnice. Radi pripreme obrane sud može prekinuti raspravu. Ranije izvedeni dokazi neće se ponovno izvoditi, osim ako vijeće ustanovi da je potrebno da se pojedini dokazi ponovno izvedu. Pisano izrađena presuda kojom je optužba odbijena dostavit će se strankama samo na njihov zahtjev. Protiv te presude žalba nije dopuštena.

Članak 555.

(1) Presuda iz članka 554. stavka 1. i 3. ovog Zakona dostavit će se državnom odvjetniku, optuženiku i njegovu branitelju te zakonskom zastupniku optuženika, a ako ga nema, optuženikovom bračnom ili izvanbračnom drugu, odnosno najbližem srodniku.

(2) Protiv presude iz članka 554. stavka 1. i 3. ovog Zakona mogu u roku od petnaest dana od dana primitka podnijeti žalbu sve osobe koje imaju pravo na žalbu protiv presude (članak 464.).

(3) Drugostupanjski sud će sjednicu vijeća održati u prisutnosti optuženika ako smatra da je to svrhovito. Svoju odluku sa spisima dostavit će prvostupanjskom sudu najkasnije u roku koji je za polovicu kraći od roka određenog u članku 488. stavku 2. ovog Zakona.

(4) Predsjednik vijeća će, na zahtjev optuženika, donijeti rješenje o izvršenju prisilnog smještaja optuženika prije pravomoćnosti.

(5) Predsjednik vijeća dostavit će odmah nakon izvršnosti presude, potrebne spise sudu nadležnom za postupak prisilnog smještaja odnosno psihijatrijskog liječenja na slobodi prema Zakonu o zaštiti osoba s duševnim smetnjama.

Glava XXVIII. POSTUPAK ZA ODUZIMANJE PREDMETA I IMOVINSKE KORISTI

Članak 556.

(1) Predmeti koji se po zakonu imaju oduzeti, kao i drugi predmeti ako to zahtijevaju probici javne sigurnosti ili zaštite časti i dostojanstva građana, oduzet će se i kad kazneni postupak ne završi presudom kojom se okrivljenik proglašava.

(2) Posebno rješenje o tome donosi tijelo pred kojim se vodio postupak kad je postupak završen, odnosno obustavljen.

(3) Rješenje o oduzimanju predmeta iz stavka 1. ovog članka donosi sud i kad je u presudi kojom je optuženik proglašen krivim propušteno da se donese takva odluka.

(4) Ovjereni prijepis odluke o oduzimanju predmeta dostavit će se osobi od koje se oduzima predmet.

(5) Protiv odluke iz stavka 2. i 3. ovog članka osoba od koje su oduzeti predmeti, ima pravo žalbe. Ako rješenje iz stavka 2. ovog članka nije donio sud, o žalbi odlučuje vijeće suda koji je bio nadležan za suđenje u prvom stupnju.

Članak 557.

(1) Sud i drugo tijelo pred kojima se vodi postupak, dužni su u tijeku postupka prikupljati dokaze i istraživati okolnosti koje su važne za utvrđivanje imovinske koristi.

(2) Ako je oštećenik postavio imovinskopravni zahtjev koji, s obzirom na svoju osnovu, isključuje oduzimanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom, ta korist utvrđivat će se samo u onom dijelu koji nije obuhvaćen imovinskopravnim zahtjevom.

Članak 558.

(1) Kad dolazi u obzir oduzimanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom, osoba na koju je imovinska korist prenesena, a i zastupnik pravne osobe, pozvat će se radi ispitivanja u prethodnom postupku i na raspravu. U pozivu će se upozoriti da će se postupak provesti i bez njihove prisutnosti.

(2) Zastupnik pravne osobe ispitat će se na raspravi nakon okrivljenika koji se očitovao da ne osporava osnovanost optužbe, a inače na početku dokaznog postupka. Na isti način postupit će se prema osobi na koju je imovinska korist prenesena, ako nije pozvana kao svjedok.

(3) Osoba na koju je imovinska korist prenesena, a i zastupnik pravne osobe ovlašten je u svezi s utvrđivanjem imovinske koristi predlagati dokaze i po dopuštenju predsjednika vijeća, postavljati pitanja okrivljeniku, svjedocima i vještacima.

(4) Državni odvjetnik i sud upoznat će zastupnika pravne osobe i osobu na koju je imovinska korist prenesena o njezinim pravima iz stavka 3. ovog članka, kao i o pravu na opunomoćenika.

(5) Ako sud tek u tijeku rasprave utvrdi da dolazi u obzir oduzimanje imovinske koristi od treće osobe, prekinut će raspravu i pozvati osobu na koju je imovinska korist prenesena, a i zastupnika pravne osobe.

Članak 559.

Sud će visinu iznosa imovinske koristi odmjeriti po slobodnoj ocjeni ako bi njezino utvrđivanje bilo skopčano s nerazmjernim teškoćama ili sa znatnim odugovlačenjem postupka.

Članak 560.

(1) Oduzimanje imovinske koristi sud može izreći u odluci kojom se utvrđuje da je okrivljenik počinio kazneno djelo koje je predmet optužbe.

(2) U izreci odluke sud će navesti koji se predmet, odnosno novčani iznos oduzima.

(3) Ovjereni prijepis odluke dostavlja se i osobi na koju je imovinska korist prenesena, a i predstavniku pravne osobe ako je sud izrekao oduzimanje imovinske koristi od te osobe.

Članak 561.

Odredbe članka 465. stavka 2. i 3. i članka 479. ovog Zakona primjenjivat će se glede žalbe protiv odluke o oduzimanju imovinske koristi.

Članak 562.

Osoba iz članka 558. stavak 3. ovog Zakona može podnijeti zahtjev za obnovu kaznenog postupka glede odluke o oduzimanju imovinske koristi.

Članak 563.

Ako u odredbama ove Glave nije što drugo propisano glede postupka za oduzimanje imovinske koristi ili oduzimanja predmeta, primjenjivat će se ostale odredbe ovog Zakona i posebnih zakona.

Glava XXIX. POSTUPAK ZA OPOZIV UVJETNE OSUDE

Članak 564.

(1) Kad je u uvjetnoj, odnosno djelomičnoj uvjetnoj osudi određeno da će se kazna izvršiti ako osuđenik ne vrati imovinsku korist, ne naknadi štetu ili ne udovolji drugim obvezama, a osuđenik u određenom roku nije udovoljio tim obvezama, prvostupanjski sud provest će postupak za opoziv uvjetne osude, odnosno djelomične uvjetne na prijedlog ovlaštenog tužitelja ili oštećenika.

(2) Sudac koji za to bude određen ispitat će osuđenika, ako je dostupan, i provesti potrebne izvide radi utvrđivanja činjenica i prikupljanja dokaza važnih za odluku.

(3) Nakon toga će predsjednik vijeća zakazati sjednicu vijeća o kojoj će izvijestiti tužitelja, osuđenika i oštećenika. Nedolazak stranaka i oštećenika, ako su uredno obaviješteni, ne sprečava održavanje sjednice vijeća.

(4) Ako sud utvrdi da osuđenik nije udovoljio obvezi koja mu je bila određena presudom, donijet će presudu kojom će opozvati uvjetnu osudu, odnosno djelomičnu uvjetnu osudu i odrediti izvršenje izrečene kazne kod uvjetne osude, odnosno uvjetovanog dijela kazne kod djelomične uvjetne osude, ili odrediti novi rok za udovoljenje obvezi, ili tu obvezu zamijeniti drugom ili osuđenika osloboditi obveze. Ako sud ustanovi da nema osnove za donošenje koje od tih odluka, rješenjem će obustaviti postupak za opoziv uvjetne odnosno djelomične uvjetne osude.

(5) Ako se naknadno utvrdi da je osuđenik u vrijeme provjeravanja počinio kazneno djelo za koje je osuđen na kaznu zbog koje je, prema odredbama Kaznenog zakona, trebalo ili bilo moguće opozvati uvjetnu, odnosno djelomičnu uvjetnu osudu, a sud koji ga je osudio na kaznu je propustio o tome odlučiti, prvostupanjski sud koji je izrekao uvjetnu, odnosno djelomičnu uvjetnu osudu donijet će presudu kojom će opozvati uvjetnu, odnosno djelomičnu uvjetnu osudu i odrediti izvršenje izrečene kazne kod uvjetne osude, odnosno uvjetovanog dijela kazne kod djelomične uvjetne osude. Ako sud ustanovi da nema osnove za opoziv uvjetne, odnosno djelomične uvjetne osude, rješenjem će obustaviti taj postupak.

(6) Odluke iz stavka 5. ovog članka donosi sud nakon sjednice vijeća održane u skladu s odredbom stavka 3. ovog članka.

(7) Nakon pravomoćnosti presude iz stavka 5. ovog članka postupit će prema članku 498. ovog Zakona.

Glava XXX. POSTUPAK ZA IZDAVANJE TJERALICE I OBJAVE

Članak 565.

Ako se ne zna prebivalište ili boravište okrivljenika ili svjedoka kad je to po odredbama ovog Zakona potrebno, tijelo koje vodi postupak će zatražiti od policije da okrivljenika ili svjedoka potraže i da to tijelo obavijeste o njegovoj adresi.

Članak 566.

(1) Izdavanje tjeralice može se naložiti kad se okrivljenik protiv kojega je pokrenut postupak zbog kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti, nalazi u bijegu a postoji rješenje o određivanju pritvora ili istražnog zatvora.

(2) Izdavanje tjeralice nalaže tijelo koje vodi postupak.

(3) Izdavanje tjeralice naložit će se i u slučaju bijega okrivljenika iz ustanove u kojoj izdržava kaznu bez obzira na visinu kazne, odnosno pritvora, istražnog zatvora ili bijega iz ustanove u kojoj izdržava zavodsku mjeru.

(4) Nalog tijela koje vodi postupak ili upravitelja ustanove dostavlja se policiji radi izvršenja.

Članak 567.

(1) Ako su potrebni podaci o pojedinim predmetima koji su u svezi s kaznenim djelom ili te predmete treba pronaći, a osobito ako je to potrebno radi ustanovljenja istovjetnosti pronađenoga nepoznatog tijela, naložit će se izdavanje objave kojom će se zatražiti da se ti podaci dostave tijelu koje vodi postupak.

(2) Policija može objavljivati i fotografije tijela i nestalih osoba ako postoji osnova sumnje da je do smrti, odnosno nestanka tih osoba došlo zbog kaznenog djela.

Članak 568.

Tijelo koje je naredilo izdavanje tjeralice ili objave dužno ju je odmah povući kad se pronađe tražena osoba ili predmet ili kad nastupi zastara kaznenog progona ili izvršenja kazne ili drugi razlozi zbog kojih tjeratica ili objava nije više potrebna.

Članak 569.

(1) Tjeralicu i objavu raspisuje policija nadležna prema mjestu onog državnog tijela pred kojim se vodi postupak, odnosno ustanove iz koje je pobjegla osoba na izdržavanju kazne, odnosno pritvora, istražnog zatvora ili zavodske mjere.

(2) Radi obavješćavanja javnosti o tjeratici ili objavi mogu se koristiti i sredstva javnog priopćavanja.

(3) Policija može raspisati i međunarodnu tjeralicu.

Glava XXXI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

1. Revizija te izvanredni pravni lijek protiv odluke sudova bivše SFRJ

Članak 570.

(1) Osobe koje su sudovi bivše Jugoslavije osudili za vrijeme komunističke vladavine za politička kaznena djela, politički motivirana kaznena djela ili druga kaznena djela ako je do osuđujuće odluke došlo zlouporabom političke moći mogu revizijom zatražiti poništenje osuđujuće odluke ili njoj drugoga odgovarajućega pravnog akta.

(2) Pod zlouporabom političke moći smatrat će se slučajevi u kojima je došlo do osude koja u svojoj izreci ili u postupku koji joj je prethodio krši međunarodnopravno priznata načela pravne države i demokratskog društva ili proturječi javnom poretku Republike Hrvatske.

(3) Ako je osoba iz stavka 1. ovoga članka umrla, reviziju mogu izjaviti njezini nasljednici po zakonskom redu. Ako su nasljednici nepoznati, reviziju mogu izjaviti udruge za zaštitu ljudskih prava sa sjedištem u Republici Hrvatskoj.

(4) Ako reviziju izjavljuje udruga sa sjedištem u Republici Hrvatskoj ona mora sadržavati i izvadak iz registra udruge iz kojeg je vidljivo da je područje njezine djelatnosti zaštita ljudskih prava.

Članak 570.a

(1) Revizija sadrži: osobne osuđenikove podatke, podatke o presudi koja se pobija, podatke o činjenicama i dokazima na kojima se temelji, obrazloženje i potpis podnositelja, te, ako je podnositelj nasljednik, dokaz da je osuđenik umro i da je on njegov zakonski nasljednik.

(2) Revizija se izjavljuje županijskom sudu na čijem je području imao sjedište sud koji je donio prvostupanjsku odluku.

(3) Ako je revizija izjavljena nenadležnom sudu ili ako je prvostupanjski sud imao sjedište izvan Republike Hrvatske, primijenit će se odredbe članka 24. ovoga Zakona.

Članak 570.b

(1) *O reviziji odlučuje vijeće županijskog suda od tri suca na sjednici.*

(2) Nepotpunu ili nedopuštenu reviziju odbacit će rješenjem predsjednik vijeća. Protiv toga rješenja može se izjaviti žalba u roku od petnaest dana.

(3) Na sjednicu vijeća pozivaju se podnositelj revizije, njegov opunomoćenik i državni odvjetnik. Sjednica se može održati premda uredno pozvane osobe ne dođu na sjednicu.

Članak 570.c

(1) Vijeće može zatražiti da nadležna državna tijela prikupe i dostave podatke važne za odluku povodom revizije.

(2) Podnositelj revizije, njegov opunomoćenik i državni odvjetnik mogu na sjednici davati izjave radi razjašnjenja pojedinih pitanja u svezi s revizijom.

Članak 570.d

(1) O reviziji vijeće odlučuje presudom ili rješenjem.

(2) Nepotpunu ili nedopuštenu reviziju odbacit će vijeće rješenjem ako to nije učinio predsjednik vijeća.

(3) Presudom će vijeće odbiti reviziju kao neosnovanu ako utvrdi da je podnesena protiv odluke kojom je podnositelj osuđen za ratni zločin ili drugo kazneno djelo za koje je Republika Hrvatska dužna progoniti po pravilima međunarodnog prava, kazneno djelo čijim je počinjenjem došlo do gubitka života neke osobe, teške tjelesne ozljede ili ako je osuđenik za sebe ili drugoga stekao protupravnu imovinsku korist ili ako se radi o djelu suprotnom javnom poretku Republike Hrvatske. Sud će odbiti reviziju i ako utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih je ona izjavljena.

(4) Ako utvrdi da je revizija osnovana, vijeće će presudom poništiti u cijelosti ili djelomice pobijanu odluku u izreci o kaznenoj odgovornosti.

Članak 570.e

(1) *Protiv odluke vijeća županijskog suda podnositelj revizije i državni odvjetnik mogu podnijeti žalbu u roku od petnaest dana.*

(2) *O žalbi odlučuje Vrhovni sud u vijeću od pet sudaca.*

(3) Vrhovni sud svojom odlukom može potvrditi, preinačiti ili ukinuti odluku županijskog suda o reviziji.

(4) Ako u članku 570. do 570.d. ovoga Zakona nije drukčije određeno, na postupak o reviziji i na postupak o žalbi protiv odluke županijskog suda o reviziji primijenit će se odredbe ovoga Zakona koje se odnose na odlučivanje vijeća u sjednici povodom žalbe na presudu.

(5) O troškovima revizijskog postupka sud će odlučiti sukladno odredbi članka 151. ovoga Zakona.

Članak 571.

O zahtjevu za zaštitu zakonitosti protiv odluke vijeća Vrhovnog suda za koji je do 6. listopada 1991. godine bio nadležan Savezni sud bivše Jugoslavije, odlučuje Vrhovni sud u vijeću od pet sudaca.

2. Ostale prijelazne i završne odredbe

Članak 572.

U skladu s odredbama ovog Zakona, nadležni ministri donijet će u roku od šest mjeseci od njegovog stupanja na snagu, potanje propise o:

1) uvjetima podnošenja elektroničke isprave (članak 79. stavak 5.),

2) tehničkim uvjetima, načinu snimanja i zaštiti snimke od brisanja ili oštećenja (članak 87. stavak 8. i članak 533. stavak 6.),

3) izvršenju mjera opreza (članak 100. stavak 5.),

- 4) o prijemu i postupanju s uhićenikom i pritvorenikom u pritvorskoj policijskoj jedinici (članak 109. stavak 5. i članak 113. stavak 3.),
- 5) o evidenciji i izvršavanju istražnog zatvora u domu (članak 121. stavak 3.),
- 6) o zatvorima u kojima se izvršava istražni zatvor te o uvjetima koje moraju ispunjavati djelatnici koji izvršavaju istražni zatvor (članak 135. stavak 5.),
- 7) središnjoj evidenciji zatvorenika (članak 136. stavak 5.),
- 8) kućnom redu u zatvorima u kojima se izvršava istražni zatvor (članak 143.),
- 9) očevidniku zatvorenika u istražnom zatvoru (članak 144. stavak 4.),
- 10) troškovima kaznenog postupka (članak 152.),
- 11) dostavi (članak 169. stavak 4.),
- 12) kaznenoj evidenciji i evidenciji odgojnih mjera (članak 185. stavak 2. i 3.),
- 13) automatskim zbirkama osobnih podataka (članak 186. stavak 4.),
- 14) nabavi i održavanju tehničkih uređaja za audio-video konferencije (članak 194. stavak 3.),
- 15) upisnicima iz članka 205. stavka 5. i članka 206. stavka 10. ovog Zakona,
- 16) ustrojavanju i načinu vođenja zbirke s automatskom obradom podataka (članak 211. stavak 3. i 4.),
- 17) čuvanju materijalnih dokaza (članak 269. stavak 3.),
- 18) načinu uzimanja, nadzoru i čuvanju uzoraka biološkog materijala (članak 327. stavak 7.),
- 19) načinu izvršenja posebnih dokaznih radnji iz članka 337. stavka 7. ovog Zakona,
- 20) evidenciji potvrđenih optužnica (članak 354. stavak 4.).
- (2) U roku iz stavka 1. ovog članka Hrvatska odvjetnička komora će propisati oblik i sadržaj poziva iz članka 67. stavka 3. ovog Zakona.

Članak 573.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o kaznenom postupku ("Narodne novine", br. 110/97., 27/98., 58/99., 112/99., 58/02., 143/02. i 115/06.) osim:

- odredaba članka 1. do 206., od 208. do 400. i od 414. do 505. toga Zakona, koje prestaju važiti 31. kolovoza 2011.,
- odredaba članka 1. do 206., od 208. do 400. i od 414. do 505. toga Zakona koje u predmetima pokrenutima za kaznena djela iz članka 21. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta ("Narodne novine", br. 88/01., 12/02., 33/05., 48/05. i 76/07.) prestaju važiti 30. lipnja 2009.,
- odredaba članka 16. do 22. te Glava XXIX. i XXX. toga Zakona, koje će se primjenjivati do donošenja posebnog zakona.

Članak 574.

(1) Kazneni postupak pokrenut prije stupanja na snagu ovog Zakona dovršit će se po odredbama Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine", br. 110/97., 27/98., 58/99., 112/99., 58/02., 143/02. i 115/06.).

(2) Ako je do stupanja na snagu ovog Zakona donesena kakva odluka protiv koje je po odredbama zakona po kojem je postupak vođen dopušten pravni lijek ili još teče rok za podnošenje pravnog lijeka, ili je pravni lijek podnesen, ali o njemu još nije odlučeno, u tom postupku primijenit će se odredbe zakona po kojem je donesena odluka, osim ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

(3) Odredbe članka 497. – 508. ovog Zakona na odgovarajući način će se primjenjivati i u postupcima povodom zahtjeva za obnovu kaznenog postupka podnesenima po odredbama Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine", br. 110/97., 27/98., 58/99., 112/99., 58/02., 143/02. i 115/06.).

Članak 575.

Ovaj Zakon objavit će se u "Narodnim novinama", a stupa na snagu 1. siječnja 2009. osim:

- članka 1. – 230., 232. – 496. i 509. – 569. koji stupaju na snagu 1. srpnja 2009. u predmetima za kaznena djela iz članka 21. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta ("Narodne novine", br. 82/01., 12/02., 33/05., 48/05. – ispravak),
- članka 1. – 230., 232. – 496. i 509. – 569. koji stupaju na snagu 1. rujna 2011.

Prijelazne i završne odredbe iz NN 80/11.

Članak 48.

Odredbe članka 49., članka 55. stavka 6., članka 65. stavka 3., članka 70. stavka 1., članka 98. stavka 3., članka 285. stavka 1. točke 1., članka 389. stavka 2., članka 464. stavka 2., članka 552. stavka 1. i članka 555. stavka 1. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine", br. 152/08. i 76/09.) se primjenjuju na članove svih zajednica iz članka 18. ovog Zakona kojim se mijenja članak 202. stavak 33.

Članak 49.

Ovlašćuje se Odbor za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora izraditi pročišćeni tekst Zakona o kaznenom postupku.

Članak 50.

1. rujna 2011. prestaju važiti odredbe članka 16. – 22. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine" br. 110/97., 27/98., 58/99., 112/99., 58/02., 143/02. i 115/06.).

Članak 51.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama", osim:
– članka 1. ovog Zakona koji stupa na snagu s danom pristupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju,
– članka 2. i članka 19.a – 19.d i članka 19.f iz članka 3. ovog Zakona, koji stupaju na snagu 1. rujna 2011.,
– članka 19.e iz članka 3. ovog Zakona koji stupa na snagu 1. siječnja 2020.

Prijelazne i završne odredbe iz NN 143/12.

Članak 118.

Ovaj Zakon objavit će se u "Narodnim novinama", a stupa na snagu 1. siječnja 2013.

Prijelazne i završne odredbe iz NN 145/13.

Članak 257.

(1) Sve radnje i mjere koje su provedene ili se provode sukladno Zakonu o kaznenom postupku ("Narodne novine", br. 152/08., 76/09., 80/11., 121/11., 91/12., 143/12. i 56/13.) do stupanja na snagu ovog Zakona su valjane u skladu s točkom IV. izreke Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske, broj: U-I-448/2009, U-I-602/2009, U-I-1710/2009, U-I-18153/2009, U-I-5813/2010 i U-I-2871/2011, od 19. srpnja 2012. ("Narodne novine", br. 91/12.).

(2) Ako je na dan stupanja na snagu ovoga Zakona bio u tijeku kakav rok, taj rok će se računati prema odredbama ovog Zakona, osim ako je dosadašnji rok bio dulji ili je prijelaznim i završnim odredbama ovog Zakona drukčije propisano.

(3) Ako nakon stupanja na snagu ovog Zakona povodom žalbe ili izvanrednog pravnog lijeka postupak treba ponoviti, novi postupak provest će se po odredbama ovog Zakona.

(4) Ako je do stupanja na snagu ovog Zakona donesena kakva odluka protiv koje je po odredbama zakona po kojem je postupak vođen dopušten pravni lijek ili još teče rok za podnošenje pravnog lijeka, ili je pravni lijek podnesen, ali o njemu još nije odlučeno, u tom postupku primijenit će se odredbe zakona po kojem je donesena odluka, osim ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

(5) Provođenje dokaznih radnji te istrage i kazneni postupak koji su započeli prije stupanja na snagu ovog Zakona nastaviti će se po odredbama ovog Zakona, osim ako je prijelaznim i završnim odredbama ovog Zakona drukčije propisano.

(6) U kaznenom postupku za kaznena djela iz članka 19.c točke 1. podtočke d) Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine", br. 152/08., 76/09., 80/11., 121/11., 91/12., 143/12. i 56/13.), postupak će se dovršiti pred sudom koji je bio nadležan u trenutku podizanja optužbe.

Članak 258.

(1) Protiv pravomoćne presude koja je donesena na temelju odredbi Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine", br. 152/08., 76/09., 80/11., 121/11., 91/12., 143/12. i 56/13.), a koja se isključivo ili u odlučujućem dijelu temelji na odredbama tog Zakona koje je Ustavni sud Republike Hrvatske ukinuo svojom Odlukom, broj: U-I-448/2009, U-I-602/2009, U-I-1710/2009, U-I-18153/2009, U-I-5813/2010 i U-I-2871/2011, od 19. srpnja 2012. ("Narodne novine", br. 91/12.) može se, u roku od godine dana od stupanja na snagu ovog Zakona, odnosno od primitka pravomoćne presude, podnijeti zahtjev za obnovu postupka sukladno odredbi članka 497. Zakona o kaznenom postupku.

(2) Ako su nastupile posljedice pravomoćne presude iz stavka 1. ovog članka, stranka može u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog Zakona podnijeti zahtjev nadležnom kaznenom sudu da se te posljedice otklone naknadom štete.

Članak 259.

Nadležni ministri su dužni donijeti pravilnike iz članaka 78., 105., 152. i 154. ovog Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 260.

Mjere i radnje iz članka 75., članka 76., članka 218.a, članka 245., članka 263., članka 286., članka 326., članka 334. i članka 339. ovog Zakona, mogu se odrediti i za kaznena djela propisana Osnovnim krivičnim zakonom Republike Hrvatske ("Narodne novine", br. 31/93., 39/93., 108/95., 16/96. i 28/96.), Krivičnim zakonom Republike Hrvatske ("Narodne novine", br. 32/93., 38/93., 16/96. i 28/96.), Zakonom o kaznenim djelima podrivačke i terorističke djelatnosti protiv državnog suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske ("Narodne novine", br. 74/92.) te Kaznenim zakonom ("Narodne novine", br. 110/97., 27/98. – ispravak, 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08. i 57/11.), ako se činjenično stanje može podvesti pod biće odgovarajućeg kaznenog djela iz Kaznenog zakona koje je navedeno u tim člancima.

Članak 261.

Ovaj Zakon objavit će se u "Narodnim novinama", a stupa na snagu 15. prosinca 2013., osim odredbi iz članka 151., 250., 251., 253., 254., 255. i 256. ovog Zakona u dijelu koji se odnosi na psihijatrijsko liječenje na slobodi, a koje stupaju na snagu danom stupanja na snagu posebnog zakona kojim će se urediti zaštita osoba s duševnim smetnjama.